รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา
ในเขตพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ปานณนาถ ศักดิ์ศิริคุณ

วิทยานิพนธ์เสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว
กรกฎาคม 2562

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา
ในเขตพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ปานณนาถ ศักดิ์ศิริคุณ

วิทยานิพนธ์เสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว
กรกฎาคม 2562

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในเขตพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ของ ปานณนาถ ศักดิ์ศิริคุณ

ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อนุรักษ์ ปัญญานุวัฒน์)

.....กรรมการ .....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย ปัญญาดี) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบศิริ ภักดีพินิจ)

.....กรรมการ .....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วศิน ปัญญาวุธตระกูล) (ดร.วารัชต์ มัธยมบุรุษ)

.....กรรมการ

(ดร.ฤทัยภัทร พิมลศรี)

อนุมัติ

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบศิริ ภักดีพินิจ)

คณบดีคณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์

กรกฎาคม 2562

กิตติกรรมประกาศ

ดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งของประธานกรรมการที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบศิริ ภักดีพินิจ ประธานที่ปรึกษา ในความกรุณาให้คำปรึกษา ช่วยเหลือแนะแนวทางที่ถูกต้อง นอกจากนี้ความสำเร็จของดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ยังเกิดจากความกรุณาเป็นอย่างสูงจากกรรมการที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย ปัญญาดี สำหรับข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อการปรับปรุงตั้งแต่การเริ่มต้นจัดทำดุษฎีนิพนธ์ ดร.วารัชต์ มัธยมบุรุษ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และประธานหลักสูตรที่ได้ให้คำปรึกษา และทุ่มเทในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดจนงานวิจัยเสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อนุรักษ์ ปัญญานุวัฒน์ ประธานกรรมการในการสอบป้องกันดุษฎีนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วศิน ปัญญาวุธตระกูล และ ดร.ฤทัยภัทร พิมลศรี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงดุษฎีนิพนธ์ให้มีคุณภาพ และมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว ของมหาวิทยาลัยพะเยาทุกท่านที่ให้ความรู้ด้านวิชาการ รวมไปถึงขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ได้อำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านเอกสารทุกขั้นตอนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ขอขอบพระคุณ ทุนอุดหนุนการวิจัยจากจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ประจำปี 2559 และทุนอุดหนุนการทำวิจัย จากมหาวิทยาลัยพะเยา

ขอขอบพระคุณ ผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้ความรู้ ข้อเสนอแนะเอื้อเฟื้อข้อมูล พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกและให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ทำให้ดุษฎีนิพนธ์นี้เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณ กัลยาณมิตรทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจด้วยความรักความห่วงใยแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด จนทำให้ดุษฎีนิพนธ์เล่มนี้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย

สุดท้ายนี้เหนือสิ่งอื่นใด ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของบิดานายจำนงค์ บัวเงินและมารดาที่เป็นผู้อบรมเลี้ยงดูผู้วิจัยมาเป็นอย่างดี ทั้งนี้ คุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากดุษฎีนิพนธ์ขอมอบให้บิดา มารดา พี่สาวที่เคารพรัก ผู้คอยอยู่เคียงข้างเป็นกำลังใจช่วยเหลือตลอดมาจนทำให้ดุษฎีนิพนธ์เล่มนี้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย

ปานณนาถ ศักดิ์ศิริคุณ

ชื่อเรื่อง: รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในเขตพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ผู้วิจัย: ปานณนาถ ศักดิ์ศิริคุณ, วิทยานิพนธ์: ปร.ด. (การจัดการการท่องเที่ยว), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2561

ประธานที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบศิริ ภักดีพินิจ, **กรรมการที่ปรึกษา:** รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย ปัญญาดี, ดร.วารัชต์ มัธยมบุรุษ

คำสำคัญ: การจัดการ, การท่องเที่ยวเชิงกีฬา, ล้านนาตะวันออก

บทคัดย่อ

จากการศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในเขตพื้นที่ล้านนาตะวันออก มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา การการตรวจสอบรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสม โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เป็นการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน ดำเนินการสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถามความสำคัญที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นการวิเคราะห์ถึงสภาวการณ์ปัจจุบัน ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสามารถในการเพิ่มผลิตภาพ อันนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ ประกอบด้วย ด้านปัจจัยการผลิต ด้านอุปสงค์ ด้านบริบท ด้านการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน ด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาส ทั้งนี้จากผลการประเมินด้านปัจจัยที่มีต่อการบริหารจัดการ พบด้านค่านิยมมีค่าเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ย = 3.76) มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านทักษะของผู้ให้บริการ (ค่าเฉลี่ย = 3.75) รองลงมาคือ การจัดการด้านผู้ให้บริการ (ค่าเฉลี่ย = 3.70) การจัดการด้านรูปแบบ (ค่าเฉลี่ย = 3.68) การจัดการด้านระบบ (ค่าเฉลี่ย = 3.67) การจัดการด้านโครงสร้าง (ค่าเฉลี่ย = 3.56) และการจัดการด้านกลยุทธ์ (ค่าเฉลี่ย = 3.51) โดยพบความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด

ในด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยได้ดำเนินการศึกษาโดยการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ และการสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน เป็นการสุ่มแบบบังเอิญ ผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวเชิงกีฬามีความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกในระดับมากที่สุดในทุกด้าน โดยด้านที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จะเป็นด้านที่มีความคาดหวังสูงกว่าด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านทักษะผู้ให้บริการการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย = 3.43) และด้านผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (ค่าเฉลี่ย = 3.40) รองลงมาคือ ด้านค่านิยมต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (ค่าเฉลี่ย = 3.39) ด้านกลยุทธ์ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (ค่าเฉลี่ย = 3.30) ด้านระบบในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (ค่าเฉลี่ย = 3.26) ด้านรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (ค่าเฉลี่ย = 3.24) และด้านโครงสร้างในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (ค่าเฉลี่ย =3.21)

จากข้อมูลข้างต้นทำให้สามารถพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยมีการตรวจสอบความเหมาะสมเพื่อประกอบการตัดสินใจ จนสามารถพัฒนารูปแบบการจัดการที่เหมาะสม ประกอบด้วย การจัดการด้านทักษะของทรัพยากรมนุษย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การจัดการด้านกลยุทธ์เพื่อประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงกีฬา การจัดการด้านรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และการจัดการด้านโครงสร้างเพื่อการมีส่วนร่วมทางท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

Title: SPORT TOURISM MANAGEMENT MODEL IN THE EASTERN LANNA AREA

Author: Pannanat Saksirikhun, Thesis: Ph.D. (Tourism Management), University of Phayao, 2018

Advisor: Assistant Professor, Dr.Prakobsiri Pakdeepinit, **Co-advisor:** Associate Professor, Dr.Chalermchai Panyadee, Dr.Warach Matthayomburut

Keywords: Management, Sport Tourism, Eastern Lanna

ABSTRACT

The purposes of the study entitled "Sport Tourism Management Model in the Eastern Lanna Area" were to investigate sport tourism management and to examine the need and expectation of the tourists who are interested in sports and to find out the model of sport tourism management to develop for an appropriate tourism model. The key informants were from governmental organizations and private organizations by using a Purposive Sampling method for 30 people. The interview and questionnaire were focused on the importance of sports tourism management which was an analysis of the current situation, the environmental factors that affected the ability to increase productivity leading to an increase in competition consisted of the Factor Conditions, Demand Conditions, Firm Strategy Structure and Rivalry, Related and Supporting Industries, and Government and Chance. As for the evaluation study result on the factors towards the management, it showed that the value aspect was at a high level ($\overline{X}$ = 3.76), followed by the skills of the service provider ($\overline{X}$ = 3.70), the management of service provider ($\overline{X}$ = 3.70), style management ($\overline{X}$ = 3.68), system management ($\overline{X}$ = 3.67) structure management ($\overline{X}$ = 3.56) and strategy management ($\overline{X}$ = 3.51).

As for the tourist behavior towards the management of sports tourism in the Eastern Lanna area, the study was performed by non-participatory observation, interview and questionnaire for 400 samples by using an Accidental Sampling. The study indicated that the sport tourists had the expectation towards the sport tourism management in the Eastern Lanna Area at the highest level in every aspect. Especially, the expectation related with the service provider of sport tourism, they had the most expectation more than the other aspects for examples skills of tourism service providers ($\overline{X}$ = 3.43) and the sport tourism providers ($\overline{X}$ = 3.40), followed by the value towards the sport tourism management ($\overline{X}$ = 3.39), the strategy of sports tourism management ($\overline{X}$ = 3.30), the system of sports tourism management ($\overline{X}$ = 3.26), model of sports tourism management ($\overline{X}$ = 3.24) and the structure of sports tourism management ($\overline{X}$ = 3.21). Based on the above information, it can be developed to be the model of sport tourism management in the Eastern Area. The appropriate examination process for decision-making to develop the proper management model consisted of the skills of human resources management for sport tourism, the strategy management for experiential sport tourism, the appropriate model management for sport tourism and the structure management for participation for sport tourism in the Eastern Lanna Area.

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	**บทนำ**	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	คำถามการวิจัย	7
	วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	7
	ขอบเขตของการวิจัย	7
	นิยามศัพท์เฉพาะ	9
	ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	9
2	**เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	11
	แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	11
	แนวคิดพฤติกรรมนักท่องเที่ยว	29
	แนวคิดด้านการจัดการ	37
	แนวคิด Diamond Model	40
	แนวคิด McKinsey's 7S Model	41
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	63
3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	67
	ประเภทของข้อมูล	69
	พื้นที่ศึกษาวิจัย	69
	วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	71
	วัตถุประสงค์ที่ 2 ศึกษาความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	75
	วัตถุประสงค์ที่ 3 การศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	81

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
วัตถุประสงค์ที่ 4 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	83
4 ผลการวิจัย	85
การศึกษาสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	85
การศึกษาความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	146
การศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	196
การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	210
5 บทสรุป	240
สรุปผลการวิจัย	241
อภิปรายผล	249
ข้อเสนอแนะ	256
บรรณานุกรม	259
ภาคผนวก	266
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์สภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	267
ภาคผนวก ข แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	270
ภาคผนวก ค แบบสอบถามความต้องการและความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	278

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

ภาคผนวก ง บริบททางการรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดเชียงราย 287
ภาคผนวก จ ด้านศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดพะเยา..... 294

ประวัติผู้วิจัย 296

สารบัญตาราง

ตาราง **หน้า**

1 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก 69
2 แสดงบริบททางการกีฬาของจังหวัดเชียงรายและพะเยาสู่การท่องเที่ยวเชิงกีฬา . 70
3 แสดงบริบททางการกีฬาของจังหวัดน่านและจังหวัดแพร่สู่การท่องเที่ยวเชิงกีฬา 71
4 แสดงกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและพะเยา 77
5 แสดงกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและพะเยา แยกตามลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย..... 77
6 แสดงประเภทกิจกรรมกีฬาที่สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ได้ 102
7 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและลักษณะการจัดกิจกรรมกีฬา..... 117
8 แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 120
9 แสดงผลวิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านกลยุทธ์..... 122
10 แสดงผลการวิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านโครงสร้าง 124
11 แสดงผลการวิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านระบบ 127
12 แสดงผลการวิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านผู้ให้บริการ 129
13 แสดงผลการวิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านทักษะของผู้ให้บริการ..... 131
14 แสดงผลการวิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวกีฬาด้านรูปแบบ 133
15 แสดงผลการวิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านค่านิยม..... 135
16 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 147
17 แสดงผลการวิเคราะห์พฤติกรรมความต้องการในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 151
18 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 154
19 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อโครงสร้างในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา..... 156
20 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อระบบในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา..... 157
21 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 159

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

22 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังด้านทักษะผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 160
23 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 161
24 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังค่านิยมต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 163
25 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 164
26 แสดงผลการวิเคราะห์พฤติกรรมความต้องการในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 168
27 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 172
28 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อโครงสร้างในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 173
29 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อระบบในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 174
30 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 176
31 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังด้านทักษะผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 177
32 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 178
33 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังค่านิยมต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 179
34 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 180
35 แสดงผลการวิเคราะห์พฤติกรรมความต้องการในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 184
36 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 187
37 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อโครงสร้างในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 188
38 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อระบบในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 189
39 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 191

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

40 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังด้านทักษะผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 192

41 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 193

42 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังค่านิยมต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 195

43 แสดงบริบททางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา 217

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	66
2	แสดงขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	68
3	แสดงแนวคิดในการวิเคราะห์ผลด้านสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	87
4	แสดงสรุปผลการวิเคราะห์สภาวการณ์ปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	92
5	แสดงแผนที่ตำแหน่งที่ตั้งของกิจกรรมกีฬาในจังหวัดพะเยา–เชียงราย	101
6	แสดงสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดเชียงราย	115
7	แสดงสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดเพะเยา	115
8	แสดงการวิเคราะห์สภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	136
9	ประเด็นสำคัญที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	146
10	แสดงประเด็นการศึกษาด้านทักษะของผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	199
11	แสดงประเด็นการศึกษาด้านกลยุทธ์เพื่อประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงกีฬา	200
12	แสดงประเด็นการศึกษาด้านรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	201
13	แสดงประเด็นการศึกษาด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	202
14	แสดงร่างประเด็นการศึกษาด้านการจัดการที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	203
15	แสดงร่างประเด็นด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	205
16	แสดงการวิเคราะห์ตรวจสอบความเหมาะสมด้านทักษะของผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	206
17	แสดงการวิเคราะห์ตรวจสอบความเหมาะสมด้านประสบการณ์เพื่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	207
18	แสดงการวิเคราะห์ตรวจสอบความเหมาะสมด้านรูปแบบเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	208

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ **หน้า**

19 แสดงการวิเคราะห์ตรวจสอบความเหมาะสมด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 209
20 แสดงสรุปประเด็นการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก 210
21 แสดงการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก..... 214
22 แสดงกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาฟุตบอล 287
23 แสดงกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ณ สิงห์ปาร์ค เชียงราย 288
24 แสดงการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ณ สิงห์ปาร์ค เชียงราย .. 289
25 แสดงกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬากอล์ฟ จังหวัดเชียงราย 290
26 แสดงสนามกีฬายิงปืน จังหวัดเชียงราย..... 291
27 แสดงกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาวิ่ง จังหวัดเชียงราย 292
28 แสดงกิจกรรมปั่นจักรยาน ณ ไร่เชิญตะวัน 293
29 แสดงสนาม บีเอ็ม เอ็กซ์ จังหวัดพะเยา..... 294
30 แสดงกิจกรรมวิ่งเทรลดอยหลวง จังหวัดพะเยา 295

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์แนวโน้มการท่องเที่ยวที่ผ่านมานักท่องเที่ยวนิยมเดินทางท่องเที่ยวแบบ "มวลชน" (Mass Tourism) ซึ่งเป็นการเดินทางท่องเที่ยวตามกระแสความนิยม เป็นการเดินทางของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ในขณะที่ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวหรือตัวแหล่งท่องเที่ยวมีความสามารถในการรองรับอยู่อย่างจำกัด ทำให้ในปัจจุบันได้เกิดกระแสการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ขึ้นมา เพื่อเป็นทางเลือกใหม่ให้แก่นักท่องเที่ยว โดยกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยว และได้มีการพัฒนาสินค้าการท่องเที่ยวให้มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากสินค้าการท่องเที่ยวอื่น โดยนักท่องเที่ยวสามารถเลือกทำกิจกรรมที่ตนชอบได้ และกิจกรรมสามารถบ่งบอกความเป็นตัวตนของนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งถือเป็นการท่องเที่ยวทางเลือกตามความสนใจพิเศษ (กรวรรณ สังขร, 2555)

โดยในปัจจุบันพบความเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมกีฬาในระดับสากลเป็นไปในทิศทางบวก ทั้งในแง่ของการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อไปเล่นกีฬาหรือไปชมกีฬา และจากสถานการณ์แนวโน้มได้พบอุตสาหกรรมกีฬาของโลก คือ พบกระแสความใส่ใจสุขภาพเป็นแรงผลักดันตลาดการกีฬาเป็นสำคัญ รัฐบาลส่งเสริม สร้างทัศนคติในการออกกำลังกาย ด้านเทคโนโลยี นวัตกรรมด้านกีฬาสมัยใหม่ ที่ถูกนำมาใช้ในการเล่นกีฬา โดยพบว่าตลาดอุปกรณ์กีฬาแบบสวมใส่ มีมูลค่าสูงถึง 6 พันล้านเหรียญสหรัฐ ด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสื่อสารและสารสนเทศที่ทำให้การเข้าถึงข่าวสารด้านกีฬาได้ง่ายขึ้น และเทคโนโลยีขนส่งถ่ายข้อมูลไร้สายที่ทำให้การส่งผ่านข้อมูลจากต้นทางมายังปลายทางมีความรวดเร็วมากขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการถ่ายทอดสดการแข่งขันมีต้นทุนต่ำลง ฐานผู้ชมจึงมีการเติบโตขึ้น ทั้งนี้ ได้พบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโลกในปี พ.ศ. 2553 ได้มีการประเมินตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีมูลค่าประมาณ 6 แสนล้านเหรียญสหรัฐ และมีอัตราการเติบโตประมาณร้อยละ 14 ต่อปี ในกรณีของประเทศไทยนั้น ปี พ.ศ. 2559 การท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถสร้างรายได้เข้าประเทศกว่า 21,003 ล้านบาท แยกตามประเภทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา รายได้จากการเล่นกิจกรรมกีฬา พบรายได้ 18,395 ล้านบาท กิจกรรมการเข้าชมกีฬา 2,080 ล้านบาท และกิจกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ 527 ล้านบาท ตลอดจน ด้านความสำคัญของกีฬาในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2553–2558 พบว่าการกีฬาและนันทนาการกีฬาทั่วโลกได้สร้างมูลค่า

ทางเศรษฐกิจในภาพรวมได้ดี สามารถสร้างรายได้สูงถึง 5-6 แสนล้านเหรียญสหรัฐและยังมีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ในส่วนรายได้จากกีฬาเพื่อความบันเทิงและนันทนาการ ถือเป็นรายได้ส่วนใหญ่ของรายได้จากอุตสาหกรรมกีฬา ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจในทางอ้อม เนื่องมาจากการแข่งขันสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้จำนวนมาก นอกจากการเดินทางของนักกีฬายังพบการเดินทางของกองเชียร์ การใช้จ่ายของญาติพี่น้อง อันเป็นการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศและเมืองเจ้าภาพการจัดการแข่งขันได้อย่างดี (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560)

ด้านสถานการณ์แนวโน้มด้านกีฬาระดับประเทศ พบกระแสความใส่ใจสุขภาพและความนิยมในการออกกำลังกาย ด้านทัศนคติคนไทยต่อกีฬาเป็นไปในทิศทางบวก วิเคราะห์ได้จากพฤติกรรมการดูกีฬาและการเล่นกีฬาของประชาชน ด้านอุตสาหกรรมกีฬาของประเทศไทยมีผลประกอบการดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้านวงการกีฬาของประเทศไทยประสบความสำเร็จในหลาย ๆ ด้าน การจัดสรรงบประมาณในด้านกีฬามีความชัดเจนมากขึ้น รวมถึง มีการส่งเสริมด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ อย่างไรก็ตาม การกีฬาของไทยยังมีอุปสรรคด้านการบริหารจัดการ เช่น การขาดคณะกรรมการกลางที่กำกับดูแลการกีฬาของประเทศ ทำให้การบริหารจัดการขาดประสิทธิภาพ ด้านบุคลากรยังถือเป็นจุดอ่อนที่สำคัญ ยังขาดประสบการณ์ด้านการบริหาร จำนวนผู้เชี่ยวชาญด้านการกีฬายังไม่เพียงพอ อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงกีฬาถือว่าได้รับความนิยมโดยทั่วไปในตลาดท่องเที่ยวโลก รวมถึงตลาดท่องเที่ยวกีฬาในประเทศไทย ที่พบแนวโน้มการเติบโต และจากความได้เปรียบทางด้านศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีลักษณะภูมิประเทศที่หลากหลาย ทำให้นักท่องเที่ยวกีฬาสามารถประกอบกิจกรรมได้หลากหลายรูปแบบในแต่ละพื้นที่ของประเทศ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560)

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport tourism) สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกเป็นกลุ่มเล่นกีฬา พบกลุ่มเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ และกลุ่มที่มีความต้องการเล่นกีฬาเพื่อการแข่งขัน และกลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มผู้ติดตาม กองเชียร์ หรือผู้เข้าชมการแข่งขัน ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้จะมีลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวควบคู่กันไปด้วย โดยในปี 2010 พบว่าการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถสร้างรายได้มากถึง 600,000 ล้านเหรียญสหรัฐ นอกจากนี้ ยังได้พบการจัดการแข่งขันกีฬาที่ได้รับความนิยม อาทิเช่น การแข่งขันฟุตบอลโลก โดยเฉพาะในนัดชิงชนะเลิศ ได้พบผู้เข้าชมมากกว่า 700 ล้านคนทั่วโลก และการแข่งขันโอลิมปิกเกมส์ ในปี 2008 (Beijing Olympics) ปี 2008 มีผู้เข้าร่วมพิธีเปิดการแข่งขันเกือบ 600 ล้านคน (กรวรรณ สังขร, 2555) อาจกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นสามารถก่อให้เกิดการเดินทางของกลุ่มนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่ได้กล่าวถึงการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ

หรือมหกรรมการแข่งขันกีฬานั้น สามารถส่งผลต่อการท่องเที่ยวของประชากรโลกเป็นอย่างมาก เพราะในช่วงเวลาที่แข่งขันจะพบการเดินทางของทัพนักกีฬา โค้ช กรรมการ แพทย์สนาม ล่าม สื่อมวลชน สปอนเซอร์ และผู้ชมจำนวนมากมาย และเกิดการใช้จ่ายอย่างมหาศาล (โศรยา หอมชื่น, 2551)

โดยสอดคล้องกับ อรรถ อรรถมาตย์ (2557) ที่ได้กล่าวว่า ในช่วงการจัดการแข่งขันกีฬา โดยเฉพาะรายการแข่งขันระดับโลก ช่วงเวลาการแข่งขันนั้น ถือเป็นช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวอย่างหนึ่ง ซึ่งเห็นได้จากผู้ประกอบการที่พักได้ปรับราคาห้องพักสูงขึ้น มีการซื้อตั๋วเข้าชมการแข่งขัน นั่นหมายความว่า ในช่วงเวลาจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬา นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสบรรยากาศของเมืองที่คึกคักและมีสีสัน แตกต่างจากช่วงเวลาปกติ ตลอดจนมีการส่งเสริมการขาย เพื่อดึงดูดใจมากมาย ในขณะที่เจ้าบ้านก็ได้เตรียมต้อนรับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางหลั่งไหลเข้ามาเป็นพิเศษ เพราะถือว่านำเม็ดเงินเข้ามาใช้จ่ายมากกว่านักท่องเที่ยวทั่วไป จึงนับได้ว่าเป็นโอกาสที่การท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของเมืองได้เป็นอย่างดี และด้วยสาเหตุนี้ จึงทำให้หลายประเทศเสนอตัวเพื่อเป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันกีฬา เพราะนอกจากการเดินทางหลั่งไหลของนักท่องเที่ยวแล้ว ยังพบนัยสำคัญ คือ ต้องการเผยแพร่ข้อมูล ส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศ เพิ่มความภาคภูมิใจในประเทศ ส่งเสริมการท่องเที่ยว ตลอดจน การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ผลประโยชน์ระยะยาวจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อันเป็นการเพิ่มโอกาสทางธุรกิจและเพิ่มความมั่นใจของนักลงทุน เกิดการจ้างงานอย่างกว้างขวางในช่วงเวลาก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2555)

ความสำคัญดังกล่าว ทำให้สามารถสรุปได้ว่าจากกระแสการให้ความสนใจต่อสุขภาพ การตื่นตัวในเรื่องของการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ทำให้เกิดการ เล่นกีฬา ออกกำลังกาย ทำให้เกิดความนิยมในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากขึ้น จึงทำให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่จะสามารถสร้างรายได้อย่างมหาศาล และได้นำการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย สำหรับประเทศไทยก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของประเทศไทย โดยได้พบแผนการพัฒนา นโยบายและยุทธศาสตร์ที่ได้สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อาทิเช่น ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ 4 ได้มุ่งพัฒนาและบูรณาการด้านการท่องเที่ยวและกีฬา สร้างเสริมความเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ พบยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาและการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม ซึ่งมีแนวทางพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน

การเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬาและการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ โดยการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ซึ่งเป็นแนวทางการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับแนวโน้มของโลก รวมถึงการจัดทำฐานข้อมูลสำหรับอุตสาหกรรมกีฬา การพัฒนาเมืองต้นแบบ เพื่อให้เมืองอื่น ๆ นำไปเป็นแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาและการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560)

ในการพิจารณายุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ 4 ได้พบความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์แห่งชาติ 20 ปี ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ด้านการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ก็ได้กล่าวถึงความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์การสร้างสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทยผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว เช่นเดียวกันกับ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ยุทธศาสตร์ที่ 4 ที่กล่าวถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมการกีฬาเพื่อเป็นส่วนสำคัญในการสร้างเศรษฐกิจ และยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา อย่างไรก็ตาม เมื่อได้พิจารณาถึงยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ 4 พบการเชื่อมโยงแผนพัฒนาส่งเสริม พัฒนาด้านการท่องเที่ยวกีฬา ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาและการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560)

ด้านสถานการณ์การจัดการแข่งขันกีฬาในประเทศไทย พบว่ามีความหลากหลายของประเภทกีฬา อาทิ การแข่งขันฟุตบอล กอล์ฟ มวย เทนนิส แบตมินตัน สนุ้กเกอร์ เทควันโด ปั่นจักรยาน วอลเล่ย์บอล บาสเกตบอล ว่ายน้ำ ฟันดาบ เพาะกาย แอโรบิค ขี่ม้า ปิงปอง เป็นต้น ล้วนเป็นการจัดการแข่งขันทั้งในระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด พบการรายงานผลการแข่งขันกีฬาประจำวัน ข้อมูลปฏิทินการแข่งขันกีฬาประจำเดือน ทำให้สามารถพิจารณาได้ว่าประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการกีฬา และอาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยถือเป็นประเทศที่มีต้นทุนทางการท่องเที่ยวด้านการกีฬาที่หลากหลาย และหากกีฬาเหล่านี้สามารถนำมาสอดคล้องกับการท่องเที่ยวได้ ก็อาจจะทำให้เกิดโอกาสการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า การท่องเที่ยวเชิงกีฬา และหากประเทศไทยนำต้นทุนเหล่านี้มาพัฒนาให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ ตลอดจนสามารถรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ ก็จะนำมาซึ่งเม็ดเงิน

จำนวนมหาศาลที่สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศไทยได้เป็นอย่างดี (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2558)

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (ถิ่นฟ้าล้านนาตะวันออก) ประกอบด้วยจังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ และน่าน พบด้านเศรษฐกิจของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือตอนบนโดยรวมในช่วงครึ่งแรกของปี 2557 ขยายตัวไม่ค่อยดีนักส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรม และเมื่อพิจารณาถึงยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 พบยุทธศาสตร์ที่ 3 เป็นการพัฒนาสนับสนุนการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านศาสนาศิลปวัฒนธรรมและสุขภาพ เพื่อเป็นการสร้างรายได้สู่ชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการส่งเสริม พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ วิจัยและพัฒนา ส่งเสริมการพัฒนาโครงข่ายการท่องเที่ยว พัฒนามาตรฐานการบริการและบุคลากรทางการท่องเที่ยว สร้างการมีส่วนร่วม การพัฒนาด้านประชาสัมพันธ์ และการตลาดการท่องเที่ยว พบการวางแผนการดำเนินกิจกรรมที่สนับสนุนด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อาทิ ท่องเที่ยววิถีไทย ใส่ใจ สุขภาพ กิจกรรมไตรกีฬา สามเหลี่ยมทองคำ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงทิศทางในการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา พบว่าจังหวัดเชียงรายมีสนามฟุตบอลเชียงรายสิงห์ สเตเดียม รองรับคนเข้าชมได้มากถึง 15,000 ที่นั่ง โดยทุกครั้งที่มีการจัดการแข่งขันจะมีผู้เข้าชมชาวเชียงรายและจังหวัดใกล้เคียงเดินทางเข้าชมกีฬาเป็นจำนวนมาก ศูนย์กีฬาและนันทนาการ สิงห์ปาร์ค เชียงราย สนามกอล์ฟสันติบุรี คันทรีคลับ สนามกอล์ฟวอเตอร์ฟอร์ด วัลเล่ย์ เชียงราย สนามกอล์ฟแม่กกกอล์ฟ คอร์ท สนามกอล์ฟสนามบินเก่า สนามยิงปืนนครเชียงราย สนามยิงปืนเชียงรายสุวิทย์ เม่นแย้ม สนามยิงปืนเชียงรายชัยกัน ที่มีการจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อกระตุ้นส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนพบกิจกรรมวิ่ง ไตรกีฬา สามเหลี่ยมทองคำ จังหวัดเชียงราย กิจกรรมปั่นจักรยาน ดอยตุง จังหวัดเชียงราย และกิจกรรมปั่นจักรยาน ไร่เชิญตะวัน จังหวัดเชียงราย และในปี 2561 จังหวัดเชียงรายยังได้รับโอกาสในการเป็นเจ้าภาพการจัดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 46 ซึ่งเป็นการแข่งขันกีฬาหลากหลายประเภท เป็นการแข่งขันระหว่างภูมิภาคมีกลุ่มนักกีฬาจาก 77 จังหวัดในประเทศไทยเข้าร่วมการแข่งขัน

จังหวัดพะเยา พบการแข่งขันกีฬาชาวไทยภูเขาแห่งประเทศไทยครั้งที่ 25 กว๊านพะเยาเกมส์ โดยมีเจ้าหน้าที่และนักกีฬาจาก 20 จังหวัด เข้าร่วมการแข่งขัน พบสนามกอล์ฟ ขุนเจืองธรรมิกราช นอกจากนี้ ยังพบการจัดกิจกรรมวิ่งและปั่นจักรยาน กว๊านพะเยา กิจกรรมวิ่งดอยหลวง ดอยหนอก จังหวัดพะเยา ตลอดจน การจัดกิจกรรมจักรยาน ณ สนาม บีเอ็ม เอ็กซ์ การจัดการแข่งขันจักรยานชิงแชมป์ประเทศไทย ประจำปี 2557 จัดการแข่งขันจักรยานประเภทถนน ชิงแชมป์ประเทศไทย ชิงถ้วยพระราชทาน “คิงส์คัพ” และการจัดการแข่งขันจักรยาน

ประเภทเสือภูเขาชิงแชมป์ประเทศไทย ชิงถ้วยพระราชทานของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่ต่ำกว่า 1,000 คน

สถานการณ์ข้างต้น ส่งผลทำให้เกิดการเดินทางของกลุ่มคนจำนวนมาก อาทิ กลุ่มนักกีฬา กรรมการ สื่อมวลชน กลุ่มผู้ชมจำนวนมหาศาล ซึ่งการเดินทางของกลุ่มคนเหล่านี้ค่อนข้างแน่นอน เพราะถูกกำหนดด้วยวันเวลาของการจัดการแข่งขัน บางกลุ่มต้องพำนักติดต่อกันเป็นระยะเวลาหลายวัน ในขณะที่พื้นที่ อาทิ ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก การเดินทางขนส่ง รวมไปถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสามารถในการรองรับอยู่อย่างจำกัด ไม่สามารถรองรับได้อย่างเพียงพอ จึงอาจส่งผลกระทบต่อกลุ่มผู้มาเยือน และส่งผลให้เกิดการสูญเสียโอกาสในการต้อนรับนักท่องเที่ยว รวมทั้งโอกาสในการเพิ่มเม็ดเงินจำนวนมหาศาลในพื้นที่ ตลอดจนเมื่อได้พิจารณาถึงด้านการพัฒนาถึงการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในการมีส่วนร่วมด้านการบริหารจัดการระหว่างภาครัฐและเอกชน ยังไม่พบการดำเนินงานที่ร่วมมือกันในการมุ่งเน้นพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงรายที่ได้กล่าวว่า หน่วยงานภาคเอกชนยังไม่มีบทบาทเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านกีฬาอย่างเต็มที่ ทำให้ขาดการประสานงานบูรณาการแบบองค์รวม ซึ่งหากขาดการบริการจัดการด้านการท่องเที่ยวกีฬาที่ดีในพื้นที่ ก็จะทำให้เกิดการสูญเสียโอกาสในการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของโครงสร้างการบริหารงานกลยุทธ์ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา รวมถึงรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในการจัดการที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดโอกาสการพัฒนาทางด้านศักยภาพในการดำเนินงานจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดขีดความสามารถทางการแข่งขัน จนสามารถดึงเม็ดเงินจากลุ่มที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้มากขึ้น

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ รวมทั้ง ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการบริหารจัดการของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้สามารถดำเนินงาน จนสามารถสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงาน สามารถพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ ดังนั้น ในการศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกจะเป็นการศึกษาสภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ในสภาพปัจจุบัน เพื่อให้ทราบลักษณะการบริหารจัดการของผู้จัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตลอดจนการศึกษาความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อสามารถพัฒนาให้กลายเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสมในพื้นที่ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเหมาะสมของ

รูปแบบที่ได้ เพื่อสามารถนำไปปรับประยุกต์ให้ใช้ได้จริง อันนำไปสู่การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืนต่อไป

คำถามการวิจัย

จากสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ควรมีการเตรียมความพร้อมในพื้นที่ล้านนาตะวันออก เพื่อนำไปสู่การจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในทิศทางที่เหมาะสมอย่างไร

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. ศึกษาสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก
2. ศึกษาความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก
3. ศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก
4. การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ด้านสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยได้วิเคราะห์ถึงสภาวการณ์ปัจจุบัน ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสามารถในการเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) อันนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ ประกอบด้วย ด้านปัจจัยการผลิต (Factor Conditions) ด้านอุปสงค์ (Demand Conditions) ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ (Firm Strategy Structure and Rivalry) ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน (Related and Supporting Industries) ด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาส (Government and Chance) และระดับความสำคัญการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) ด้านระบบ (System) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านบุคลากร (Staff) ด้านทักษะ (Skill) และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value)

ด้านความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา รูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวและความต้องการของนักท่องเที่ยว และความคาดหวังที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้างองค์กร

(Structure) ด้านระบบ (System) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านบุคลากร (Staff) ด้านทักษะ (Skill) และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value)

ตลอดจน การพัฒนารูปแบบที่เหมาะต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ซึ่งประกอบด้วย การจัดการด้านทักษะของทรัพยากรมนุษย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การจัดการด้านกลยุทธ์เพื่อประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงกีฬา การจัดการด้านรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การจัดการด้านโครงสร้างเพื่อการมีส่วนร่วมทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก และนำไปสู่การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ด้านการประเมินบริบท (Context evaluation: C) การประเมินปัจจัยป้อน (Input evaluation: I) การประเมินกระบวนการ (Process evaluation: P) และการประเมินผลผลิต (Product evaluation: P)

2. ขอบเขตด้านประชากร

2.1 หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชนหรือผู้ประกอบการ เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ หรือเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริม สนับสนุน ผลักดันให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และเป็นหน่วยงานที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับทางด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 30 คน โดยเป็นตัวแทนจาก สมาคมเครือข่ายท่องเที่ยวเชียงราย สภาอุตสาหกรรมเชียงราย สมาคมสหพันธ์ท่องเที่ยวภาคเหนือ ภาคเครือข่ายท่องเที่ยว หอการค้าเชียงราย ชมรมจักรยานไบค์คลับ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาเชียงราย สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาพะเยา สำนักงานการกีฬาพะเยา องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา สิงห์ปาร์ค สภาอุตสาหกรรมจังหวัดพะเยา สมาคมยิงปืน ชมรมกอล์ฟ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย สมาคมจักรยานจังหวัดเชียงราย

2.2 กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตามที่กรมการท่องเที่ยว ได้นิยามไว้คือ ผู้ที่เดินทางออกไปยังนอกสถานที่ที่เป็นถิ่นที่อยู่ หรือที่ทำงานตามปกติ เป็นการเดินทางแบบที่มีการค้างคืน (Overnight) หรือไม่มีการค้างคืน (Day Trip) และต้องไม่อยู่ติดต่อกันนานเกิน 1 ปี โดยมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬา และมีลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวก่อนหรือหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่เดินทางมาเพื่อเข้าร่วมเล่นกีฬาโดยตรง (Active Sport Tourism) 2) กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่มีลักษณะเดินทางมาเข้าร่วมเพื่อชมการเล่นกีฬา หรือมีวัตถุประสงค์อื่นที่เกี่ยวข้องกับกีฬาแต่ไม่ได้ร่วมเล่นกิจกรรมกีฬา (Passive Sport Tourism) คือ กลุ่มผู้ติดตาม กลุ่มกองเชียร์ กลุ่มที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการทำสื่อ หรือผู้สนับสนุนการจัดกิจกรรมกีฬา จำนวน 400 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาพื้นที่ล้านนาตะวันออก

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา หมายถึง การวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยได้ศึกษาจากประเด็น ด้านสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยได้วิเคราะห์ถึงสภาวการณ์ปัจจุบัน ประกอบด้วย ด้านปัจจัยการผลิต (Factor Conditions) ด้านอุปสงค์ (Demand Conditions) ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ (Firm Strategy Structure and Rivalry) ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน (Related and Supporting Industries) ด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาส (Government and Chance) และระดับความสำคัญการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก และด้านความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) ด้านระบบ (System) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านบุคลากร (Staff) ด้านทักษะ (Skill) และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) ตลอดจน การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จนนำไปสู่การพัฒนารูปแบบที่เหมาะต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ความต้องการและความคาดหวัง หมายถึง ความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบด้วย ความต้องการของนักท่องเที่ยวและความคาดหวังที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) ด้านระบบ (System) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านบุคลากร (Staff) ด้านทักษะ (Skill) และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value)

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ได้ทราบถึงศักยภาพทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของพื้นที่ สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้เหมาะสมได้

2. ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ ได้ทราบถึงความต้องการและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ได้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้

3. หน่วยงานภาครัฐและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา สามารถวางแผนกลยุทธ์เพื่อกำหนดทิศทางการบริหารจัดการ สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาที่คำนึงถึงผลกระทบที่เกิดจาการการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้

4. หน่วยงานภาครัฐและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เพื่อให้โครงสร้างการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่เกิดการมีส่วนร่วมได้

5. หน่วยงานภาครัฐและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ได้แนวทางการจัดการด้านระบบ กระบวนการที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน อันเกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่เหมาะกับพื้นที่

6. หน่วยงานภาครัฐและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา สามารถนำข้อมูลไปวางแผนพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา รวมถึงแนวทางในการพัฒนาทักษะของบุคลากรที่เหมาะสมกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่

7. หน่วยงานภาครัฐและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ สามารถกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสมในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของพื้นที่ได้

8. นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เดินทางมาเข้าร่วมกิจกรรม ได้เกิดประสบการณ์ที่ดีจากการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และเกิดความคุ้มค่าในการเดินทางมาเยือนในพื้นที่ได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในเขตพื้นที่ล้านนาตะวันออก” ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตการศึกษา ตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา
2. แนวคิดพฤติกรรมนักท่องเที่ยว
3. แนวคิดด้านการจัดการ
4. แนวคิด Diamond Model
5. แนวคิด McKinsey’s 7S Model
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

สถานการณ์การท่องเที่ยวโลก พบแนวโน้มการท่องเที่ยวของโลกที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว โดยองค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: UNWTO) ได้พยากรณ์ว่าเมื่อถึงปี พ.ศ. 2563 จะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำนวน 1,600 ล้านคน และภูมิภาคที่มีแนวโน้มเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม คือ ภูมิภาคเอเชียตะวันออก และแปซิฟิค และกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นจุดหมายการท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่มีผู้นิยมเดินทางเข้ามาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีนักท่องเที่ยวเป็น 1 ใน 3 ของนักท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียแปซิฟิค (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2555) โดยที่ผ่านมานักท่องเที่ยวนิยมเดินทางท่องเที่ยวแบบ "มวลชน" (Mass Tourism) ซึ่งเป็นการเดินทางท่องเที่ยวตามกระแสความนิยม เป็นการเดินทางของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ในขณะที่ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวหรือตัวแหล่งท่องเที่ยวมีความสามารถในการรองรับอยู่อย่างจำกัด ทำให้ในปัจจุบันได้เกิดกระแสการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ขึ้นมา เพื่อเป็นทางเลือกใหม่ให้แก่นักท่องเที่ยว โดยกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยว และได้มีการพัฒนาสินค้าการท่องเที่ยวให้มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากสินค้าการท่องเที่ยวอื่น โดยนักท่องเที่ยวสามารถเลือกทำกิจกรรมที่ตนชอบได้ และกิจกรรมสามารถบ่งบอกความเป็นตัวตนของนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งถือเป็นการท่องเที่ยวทางเลือกตามความสนใจพิเศษ (กรวรรณ สังขร, 2555)

โดยในปัจจุบัน พบว่า ผู้คนส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญเรื่องสุขภาพของตนเองมากขึ้น เพื่อหลีกเหลี่ยงการเกิดโรคภัย และจากกระแสการเอาใจใส่ดูแลด้านสุขภาพ ส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพขึ้น และเป็นการท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยม มีจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เพิ่มมากขึ้นทำให้หลาย ๆ ประเทศ เกิดความสนใจและนำการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นช่องทางสำคัญในการเพิ่มพูนรายได้เข้าสู่ประเทศ ซึ่งประเทศไทย ก็เป็นประเทศหนึ่งที่นำการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมาส่งเสริมให้เกิดการลงทุน เพื่อขยายตลาดอย่างกว้างขวาง (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2555) ซึ่งสอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ได้กล่าวว่า สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน และพบอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่อง และประเทศไทยยังได้ถูกจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับความนิยมสูงสุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงนับว่าเป็นโอกาสดีที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะสามารถตอบสนองกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการดูแลรักษาสุขภาพของตน

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2559) ได้กล่าวถึง การท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้รับความสำคัญเพิ่มขึ้น สามารถสร้างให้เกิดรายได้รวม 21,003 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวที่เล่นกีฬาต่าง ๆ จำนวน 18,395 ล้านบาท รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มาเข้าชมกิจกรรมกีฬา จำนวน 2,080 ล้านบาท และรายได้จากการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ จำนวน 527 ล้านบาท องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) คาดว่าในปี พ.ศ. 2553-2563 การท่องเที่ยวมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยจะขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.8 ต่อปี แต่ในช่วง 7 ปีที่ผ่านมา พบว่า การท่องเที่ยวเติบโตในอัตราที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยดังกล่าว เนื่องจากอุปสงค์ต่อการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ สำหรับประเทศไทยในภาคการท่องเที่ยวยังได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์แผนการตลาดท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการสร้างประสบการณ์ นอกจากนี้ ในปี 2560 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ยังได้มีแผนมุ่งเน้นพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

การท่องเที่ยว เป็นภาคธุรกิจที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย เป็นกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดรายได้และการจ้างงานในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องค่อนข้างสูง โดยในปี 2558 ประเทศไทยมีรายได้จากนักท่องเที่ยว 2.44 ล้านล้านบาท โดยส่วนใหญ่มาจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีจำนวนถึง 29.8 ล้านคน และจากการแข่งขันที่หลายประเทศใช้การท่องเที่ยวเป็นกลไกหลักส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ไทยยังอาจมีความท้าทายในการท่องเที่ยวที่อาจส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยว อันเนื่องมาจากการแข่งขันของประเทศใกล้เคียง ซึ่งอาจทำให้จำนวนและรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไม่บรรลุตาม

เป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564) ได้นำการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยที่มีความสอดคล้องกับแนวโน้มด้านการท่องเที่ยว สถานการณ์โลกในปัจจุบัน และนำเป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งเสริมขีดความสามารถของไทย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2559)

นอกจากนี้ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2559) ยังได้กล่าวถึง นิยามการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ว่าเป็นการเดินทางออกจากถิ่นที่อยู่ปกติ หรือถิ่นที่ประกอบอาชีพ เพื่อเดินทางไปยังอีกสถานที่หนึ่ง โดยมีการเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬานั้นหรือไม่ก็ได้ โดยมีมิติที่ควรคำนึงถึงการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ได้ ดังนี้

ด้านสถานที่: การท่องเที่ยวเชิงกีฬาจะต้องมีการเดินทางออกจากถิ่นที่อยู่ หรือถิ่นที่ประกอบอาชีพ

วัตถุประสงค์ในการเดินทาง: วัตถุประสงค์ของการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงกีฬาจะต้องมีส่วนของการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกีฬา แม้จะไม่ได้เป็นวัตถุประสงค์หลักของการเดินทางนั้น

ด้านกิจกรรม: การท่องเที่ยวเชิงกีฬาจะต้องมีการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงกีฬาโดยอาจจะเป็นการเข้าร่วมแบบเล่นกีฬา (Active Sport Tourism) หรือการเข้าร่วมแบบเข้าชม (Passive Sport Tourism)

ด้านระยะเวลา: การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นการท่องเที่ยวแบบข้ามคืน (Overnight) หรือการท่องเที่ยวแบบไป-กลับในวันเดียว (Day trip) แต่ต้องมีระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี

ตลอดจน ได้แบ่งประเภทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา สามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การท่องเที่ยวงานหรือมหกรรมกีฬา (Sport Event Tourism) เป็นการท่องเที่ยวในงานหรือมหกรรมกีฬา ซึ่งเป็นงานที่มีกิจกรรมที่มีลักษณะเฉพาะตัว (Hallmark Event)

2. การท่องเที่ยวเพื่อเล่นกีฬา (Active Sport Tourism) เป็นลักษณะที่นักท่องเที่ยวเข้าร่วมในกิจกรรมที่เล่นกีฬา โดยการเดินทางไปเล่นกีฬาจะเป็นไปในลักษณะเพื่อการแข่งขันกีฬาหรือไม่ก็ได้

3. การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อความทรงจำ (Nostalgia sport tourism) เป็นการเดินทางไปยังสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาที่มีชื่อเสียง อาทิ พิพิธภัณฑ์กีฬา (Sport Museum) หอเกียรติยศด้านกีฬา (Sport Hall of Fame) การเข้าค่ายฝึกนักกีฬากับนักกีฬาที่มีชื่อเสียง (Fantasy Camp)

นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึง การท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถส่งผลต่อการส่งเสริมขีดความสามารถการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทย เนื่องจากเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยได้พบกลุ่มอุปสงค์ในตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่

หลากหลาย อาทิ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เล่นกีฬา กลุ่มนักกีฬาระดับสูง กลุ่มกีฬามวลชน กลุ่มเล่นกีฬาเป็นครั้งคราว กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้เล่นกีฬา กลุ่มผู้ชมกีฬาในงานกีฬา ผู้ฝึกสอน ผู้ประกาศข่าวและสื่อมวลชน เป็นต้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นเป็นกิจกรรมที่มีผู้เกี่ยวข้องจำนวนมาก รวมถึงผู้ประกอบการโดยรอบพื้นที่ที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ถือได้ว่าเป็นอุปทานด้านการท่องเที่ยว โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ 1) ผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism Service Providers) 2) ผู้นำเสนอปัจจัยการผลิตในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Input Providers) และ 3) ตัวแทนจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและผู้ประกอบการทัวร์เชิงกีฬา (Sports Travel Agencies and Tour Operators) นอกจาก ทั้ง 3 กลุ่มนี้ยังมีกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ก่อน – หลังการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยว (Pre and Post Sporting Activities) อีกด้วย

Philippe Bourdeau, et al., (2002 อ้างอิงใน กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2559, หน้า 70) ได้กล่าวถึงแนวโน้มของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในปัจจุบันกีฬาที่เล่นแบบเดี่ยว (Individual Sport) มีการพัฒนามากกว่าการเล่นกีฬาแบบกลุ่ม (Collective Sport) มีการพัฒนากิจกรรมกีฬาเพื่อให้เกิดความหลากหลายในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตลอดจนการแยกประเภทกีฬา ที่หลากหลายมากขึ้นเพื่อให้เกิดกีฬาชนิดใหม่ ๆ และตอบโจทย์ความต้องการของกลุ่มสังคมเมืองมากยิ่งขึ้น รวมทั้ง การพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงกีฬาแบบผจญภัย

ด้านสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬาของไทยและต่างประเทศ สำหรับประเทศไทยการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่สามารถพัฒนาเป็นจุดขายของไทยได้ในอนาคต เป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่มีความแตกต่าง เป็นการนำมายกระดับขีดความสามารถศักยภาพในการแข่งขันได้ โดยพบรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของนักท่องเที่ยวต่างชาติในปี 2559 Sport Event Tourism จำนวน 527 ล้านบาท Active Sport Tourism จำนวน 18,395 ล้านบาท และ Nostalgia Sport Tourism จำนวน 21,003 ล้านบาท อาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยได้ดำเนินการวิเคราะห์ศักยภาพตามพื้นที่ตามแนวคิด 8 กลุ่มคลัสเตอร์ ดังนี้ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2559)

กลุ่มที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ และน่าน พบศักยภาพในการแข่งขันกีฬาระดับชาติและระดับนานาชาติ เนื่องจากเคยได้รับโอกาสในการจัดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ในปี 2538 รวมถึงมีพื้นที่บริเวณติดริมแม่น้ำโขงและมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน จึงมีโอกาสในการส่งเสริมศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของกลุ่มจังหวัดดังกล่าวโดยจัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านได้

กลุ่มที่ 2 จังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง พบศักยภาพในการจัดกิจกรรมแบบผจญภัย เนื่องจากมีสภาพภูมิประเทศติดกับชายทะเล และภูเขา และยังเป็นที่ตั้งของสนามกอล์ฟที่ได้มาตรฐานหลายแห่งอีกด้วย

กลุ่มที่ 3 จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด พบศักยภาพในการจัดงานหรือกิจกรรมเชิงกีฬาทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ สามารถพัฒนาได้ทั้งกีฬาทางบกและกีฬาทางน้ำ

กลุ่มที่ 4 จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา ตรัง สตูล สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ด้วยลักษณะภูมิศาสตร์ที่มีความโดดเด่นทางด้านทะเลทั้งชายฝั่งอันดามันและชายทะเลฝั่งอ่าวไทย มีภูเขาและหน้าผา การดำน้ำและปีนหน้าผามีชื่อเสียงระดับโลก

กลุ่มที่ 5 จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ชัยภูมิ และสระแก้ว พบความโดดเด่นด้านการจัดงานมหากรรมกีฬา มีโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ค่อนข้างพร้อมในการรองรับ ตลอดจนจังหวัดบุรีรัมย์เป็นที่ตั้งของสนามไอโมบายและทีมฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ดซึ่งได้รับความนิยมอย่างสูงในการแข่งขันฟุตบอล

กลุ่มที่ 6 จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี ชัยนาท อ่างทอง ลพบุรี นครปฐม สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ราชบุรี กรุงเทพมหานคร กาญจนบุรี สุพรรณบุรี และฉะเชิงเทรา อาจกล่าวว่ากรุงเทพมหานคร ถือได้ว่ามีแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่หลากหลายเนื่องจากมีสถานที่และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกีฬาจำนวนมาก อีกทั้งยังเคยได้รับโอกาสจัดงานกีฬาระดับนานาชาติหลายรายการ

กลุ่มที่ 7 จังหวัดนครพนม บึงกาฬ มุกดาหาร เลย หนองคาย อำนาจเจริญ กาฬสินธุ์ และยโสธร ซึ่งพบกิจกรรมโดดเด่นริมน้ำโขง รวมถึงกีฬาแนวผจญภัย เนื่องจากพื้นที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ดีต่อการจัดกิจกรรม

กลุ่มที่ 8 จังหวัดตาก สุโขทัย กำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก นครสวรรค์ อุทัยธานี และเพชรบูรณ์ พบความโดดเด่นในการนำเอากิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาไปผนวกกับความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

ประเทศไทยมีศักยภาพทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่สามารถเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาให้ประเทศไทยกลายเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาจากทั่วโลกได้ ประกอบกับการที่ประเทศไทยเคยมีประสบการณ์ในการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติมาหลายครั้ง ตลอดจนในปัจจุบันรัฐบาลได้มีแนวคิดในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างจริงจัง โดยการส่งเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาระดับโลก เพื่อมุ่งหวังให้ประเทศไทยมีโอกาสที่จะพัฒนา

ให้เป็นศูนย์กลางด้านกีฬา (Sporting Hup) และศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism Hup) ต่อไปในอนาคต (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2559, หน้า 74)

สำหรับ กรวรรณ สังขร (2555) ได้กล่าวถึง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและกีฬา เป็นการเดินทางท่องเที่ยวที่พ่วงกิจกรรมด้านสุขภาพไว้ ซึ่งการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ตามกระแสการเอาใจใส่ดูแลด้านสุขภาพ ที่กำลังมาแรงในปัจจุบัน และหลายประเทศในภูมิภาคเอเชียรวมทั้งประเทศไทย ต่างให้ความสำคัญในการส่งเสริมและการขยายตลาดท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และสำหรับประเทศไทย ก็นำเอาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นช่องทางที่สำคัญในการเพิ่มพูนรายได้มากเข้าประเทศ และมีโอกาสที่จะขยายตลาดรวมทั้งการลงทุนได้อย่างกว้างขวางอีกด้วย ทั้งนี้ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและกีฬามีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรม 3 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) เป็นการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการดูแลสุขภาพของนักท่องเที่ยว คือ การท่องเที่ยวเพื่อรักษาโรคของนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวในลักษณะนี้กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างสูงในประเทศไทย เนื่องจากค่ารักษาพยาบาลภายในประเทศไทยที่ถูกกว่าต่างประเทศ และประเทศไทยมีแพทย์ที่เชี่ยวชาญและฝีมือ การท่องเที่ยวเพื่อฟื้นฟูสุขภาพของนักท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวต้องการอากาศที่บริสุทธิ์ อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่สดใส อาหารเพื่อสุขภาพ และการออกกำลังกายอย่างเบา ๆ เพื่อฟื้นฟูสุขภาพ และการท่องเที่ยวเพื่อรักษาสุขภาพนักท่องเที่ยวที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น การท่องเที่ยวในลักษณะนี้กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างสูงทั่วโลก เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เริ่มให้ความสำคัญกับการรักษาสุขภาพของตัวเองภายใต้สภาวะแวดล้อมที่ย่ำแย่ในปัจจุบัน โดยการหันมาออกกำลังกายที่ถูกวิธี การนั่งสมาธิ การฝึกโยคะ ไทเก็ก การพักผ่อนในที่อากาศบริสุทธิ์ใกล้ชิดธรรมชาติมาก การอาบน้ำแร่ การนวดแผนโบราณ การรับประทานสมุนไพร และอาหารเพื่อสุขภาพ

รูปแบบที่ 2 การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport tourism) คือ การเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ มีลักษณะของนักท่องเที่ยวที่ไปท่องเที่ยวพร้อมกับวัตถุประสงค์ที่จะไปออกกำลังกายด้วยการเล่นกีฬา เช่น เล่นกอล์ฟ ดำน้ำ พายเรือ เป็นต้น การเล่นกีฬาเพื่อการแข่งขัน เป็นลักษณะของนักกีฬาไปแข่งขันกีฬาระหว่างจังหวัดหรือระหว่างประเทศ หรือระดับโลก ถึงแม้จะมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการแข่งขัน แต่นักท่องเที่ยวก็จะได้รับสุขภาพที่แข็งแรงในทางอ้อม และยังได้ท่องเที่ยวในระหว่างการเดินทางด้วย และการท่องเที่ยวเพื่อไปดูการแข่งขันกีฬา คือ จัดรายการทัวร์เพื่อไปชม เชียร์การแข่งขันกีฬาที่เกิดขึ้นในสถานที่ต่าง ๆ

รูปแบบที่ 3 การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure tourism) ซึ่งเป็นอีกรูปแบบย่อยอีกอย่างหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา แต่นอกจากจะเน้นผลต่อสุขภาพกายแล้วยังมุ่งเน้นไปที่ความตื่นเต้นขณะทำกิจกรรมนั้น ๆ เช่น การปีนเขา ไต่หน้าผา การล่องแก่ง เป็นต้น

สำหรับ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2557, หน้า 257) ได้กล่าวถึง การท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวประเภทเพื่อความสนใจพิเศษ ที่มุ่งเน้นความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลายความตึงเครียด พัฒนาทางด้านอารมณ์ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ เพิ่มพูนประสบการณ์ ความประทับใจ ความภาคภูมิใจ ตลอดจนเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เพราะกิจกรรมทางการกีฬา สามารถลดความเครียด ความวิตกกังวล และยังเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาได้ทุกเพศ ทุกวัย

นอกจากนี้ Stephen (2001) ยังได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถแทรกซึมทั้งเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และพื้นที่ทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งทำให้การท่องเที่ยวเชิงกีฬามีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของเจ้าของพื้นที่ หากได้รับการจัดการท่องเที่ยวที่ดี ก็จะส่งผลต่อเศรษฐกิจทั่วโลกและได้กลายเป็น องค์ประกอบ ในคลังอาวุธของนักการเมือง นักวางแผน และนักเศรษฐศาสตร์ที่นำมาเป็นเครื่องมือในการสร้างเศรษฐกิจในท้องถิ่น แต่เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทางด้านสังคมและวัฒนธรรม คือ ความแตกต่างด้านวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวและเจ้าบ้าน ดังนั้น หากสามารถเกิดการแลกเปลี่ยนกันทางด้านวัฒนธรรมได้ก็จะเกิดการเรียนรู้ของแต่ฝ่ายได้อีกด้วย นอกจากนี้ Stephen D. Ross ยังได้กล่าวถึงประโยชน์ของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่สามารถก่อให้เกิดการลงทุน ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้ กระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ อาทิ โรงแรม ร้านอาหารและร้านจำหน่ายของที่ระลึก ช่วยเพิ่มภาพลักษณ์ที่ดีให้สำหรับชุมชน สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่และแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ช่วยเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และเสริมสร้างการสนับสนุนขององค์กร สร้างโอกาสให้กับเยาวชน ทั้งในด้านความบันเทิงและกีฬา สามารถดึงดูดผู้เข้าชมและให้ผลตอบแทนสูง สร้างภาพลักษณ์ที่ดีสำหรับการบริหารจัดการระยะยาว ช่วยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานใหม่ เพิ่มอัตราการเติบโตของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ปรับปรุงองค์กร การตลาดและความสามารถในการเสนอราคาของชุมชน ตลอดจนได้กล่าวถึงพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ควรมีศักยภาพและลักษณะ ดังต่อไปนี้

ด้านการเดินทางขนส่ง อาทิ ต้องมีบริการที่หลากหลายทั้ง สายการบิน รถบัส รถไฟ และบริษัทรถยนต์ ไม่ไกลจากทางหลวงหรือถนนสายหลัก และมีแผนที่ในท้องถิ่น มีพื้นที่สามารถสร้างแคมป์ได้ มีบริการรถรับส่ง แท็กซี่ รถโดยสารท้องถิ่น รถตู้ หน่วยงาน มีบริการให้เช่ายานพาหนะในพื้นที่ มีบริษัทนำเที่ยวท้องถิ่น ตัวแทนด้านการท่องเที่ยว มีบริการที่จอดรถ พนักงานรับรถ พื้นที่จอดรถ ความปลอดภัยในที่จอดรถ จุดรับส่งผู้โดยสาร ป้ายที่จอดรถ

ด้านที่พักแรม อาทิ ผู้ให้บริการ: โรงแรม โมเต็ล หรือพื้นที่ที่สามารถสร้างแคมป์ได้ มีห้องรับรองแขกผู้ใหญ่ ศูนย์ติดต่อสื่อสาร ศูนย์ติดต่อด้านธุรกิจ การบริหารจัดการ โทรทัศน์วงจรปิด บริการพี่เลี้ยงเด็ก สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ที่จอดรถ พื้นที่จัดเลี้ยง

ด้านกิจกรรมพิเศษ อาทิ มีกลุ่มบริการ เช่น เจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร ล่าม งานจัดเลี้ยง พนักงานต้อนรับ บริการด้านอาหาร ความบันเทิง เป็นต้น

ด้านอุปกรณ์ การแข่งขัน อาทิ การป้องกัน การควบคุม กลุ่มคน การบริการเพื่อสุขอนามัย

ด้านกรณีฉุกเฉิน อาทิ การรักษาความปลอดภัย สถานีปฐมพยาบาลเบื้องต้น รถพยาบาล มีการซ่อมแซมอุปกรณ์ชำรุด บริการทางการแพทย์ บริการด้านกฎหมาย การประกันภัย

ด้านบริการพิเศษ อาทิ การบำรุงรักษาพื้นที่จัดงาน การกำจัดขยะ บริการซักรีด บริการจัดส่งสินค้า เป็นต้น

ด้านอื่น ๆ เช่น ชุดสื่อการแสดง โปรแกรมการแข่งขัน ชุดการสนับสนุน ตั๋ว แผนที่การเดินทาง โปสเตอร์ โฆษณา สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นต้น

Mahdiyen (2014, pp. 1–12) ได้ศึกษาปัจจัยสำคัญโดยตรงในการดึงดูดนักลงทุนในอุตสาหกรรมกีฬา ซึ่งได้กล่าวถึงความสำคัญของนโยบาย (policy) ของประเทศ เพื่อเป็นการเพิ่มความมั่นใจของนักลงทุนต่างชาติ ทั้งนี้การกำหนดนโยบายผ่านกฎหมายเป็นการทำให้ผู้ลงทุนได้เกิดความรู้สึกปลอดภัย เป็นการสร้างแรงจูงใจ และการดึงดูดใจให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุนได้ นอกจากนี้ยังพบปัจจัยในการส่งเสริมทางด้านโปรโมชั่น (promotion) อาทิ การยกเว้นภาษี เป็นต้น อย่างไรก็ตามในด้านของสถานที่ที่น่าสนใจเหมาะแก่การลงทุน การจัดการทางด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพ การจัดตั้งหน่วยงานมืออาชีพ การสร้างเงื่อนไขของรัฐบาลที่เหมาะสม การเตรียมความพร้อมของภาคเอกชน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งหากมีการดำเนินการวางแผนการจัดการในประเด็นดังกล่าวได้ดี ย่อมเป็นประเทศที่น่าสนใจในการลงทุนทางด้านกีฬา

Nicos (2015, pp. 62–74) การจัดการควบคุมของการจัดการแข่งขันกีฬาระดับชาติ ได้กล่าวถึงความสำคัญขององค์กรที่สามารถนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการแข่งขันกีฬา หากองค์กรสามารถดูแลและควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงานการพัฒนา นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงด้านการพัฒนาทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่เดิมให้มีสภาพพร้อมใช้งาน และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขึ้นมาใหม่ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานเพื่อรองรับกีฬาในแต่ละประเภท รวมถึงการพัฒนาประสิทธิภาพความสามารถของคนเพื่อรองรับกิจกรรมกีฬาในการแข่งขันระดับสูง อย่างไรก็ตาม การนำอุตสาหกรรมกีฬามาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือสหพันธ์ทางด้านกีฬา เป็นต้น

Dimitris (2014, pp. 38–67) ได้ศึกษาถึงความสำคัญของรูปแบบในการประเมินตนเอง เพื่อการจัดการที่มีคุณภาพ ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกีฬา โดยเป็นการตรวจสอบตนเองเพื่อเตรียมความพร้อม ซึ่งได้พิจารณาประเด็นในการประเมินที่เกี่ยวข้องกับด้านความเป็นผู้นำ ด้าน

ทรัพยากรมนุษย์ ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านกระบวนการ ด้านการคัดเลือกคน ด้านลูกค้า ด้านสังคม และด้านการดำเนินงาน

Panagiota (2014, pp. 63-84) ได้ศึกษาถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการแข่งขันกีฬา ซึ่งจากการศึกษาได้พบว่าปัจจัยที่มีส่วนสำคัญให้เกิดการเดินทางของนักท่องเที่ยวทั้งเพศชายและเพศหญิง คือ ด้านนโยบายส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการ นอกจากนี้ ยังได้พบว่าข้อจำกัดในการเดินทางเข้าร่วมกีฬาที่สำคัญ คือ การมีเวลาว่างในการเดินทาง รวมถึงด้านอายุและการศึกษา

Abel (2014, pp. 38-62) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการสร้างประสบการณ์ความทรงจำในเกมกีฬา ซึ่งเกมกีฬาจะต้องสร้างความบันเทิง สร้างความสนุกสนาน กีฬาถือเป็นกิจกรรมที่หลีกหนีจากกิจกรรมประจำวัน การแข่งขันกีฬาทำให้เกิดความเพลิดเพลินและเกิดความรู้มีความผูกพันในทีมแข่งขัน เพราะเมื่อทีมเป็นฝ่ายแพ้ในเกมการแข่งขันหลักจะทำให้เกิดความรู้สึกเสียใจ ในทางกลับกันเมื่อทีมชนะหรือประสบความสำเร็จ ก็ทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ ทั้งนี้ การเข้าร่วมชมการแข่งขันกีฬายังเป็นการใช้เวลาอยู่กับครอบครัวและเพื่อนได้อีกด้วย นอกจากนี้ Abel Duarte Alonso ยังได้กล่าวถึงแนวคิดประสบการณ์เกมการแข่งขันในหนึ่งวัน ที่พบว่า องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา มีความสัมพันธ์กับกลุ่มลูกค้ากีฬา แฟนคลับหรือผู้ชื่นชอบ ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ 1) เวลา อากาศ สนามกีฬา คุณภาพของเกม 2) ช่องทางการถ่ายทอดสด 3) การมีส่วนร่วมของทีมกีฬา 4) แรงจูงใจของขนาดผู้บริโภค 5) ทีมที่มีชื่อเสียงขนาดของสมาคม อย่างไรก็ตาม ยังได้กล่าวถึงช่องทางการประชาสัมพันธ์ช่องทางผ่านสื่อโทรทัศน์ที่เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้กลุ่มแฟนคลับ ผู้ชื่นชอบ หรือผู้ชม เกิดการรับรู้และเกิดความตื่นเต้นเกิดความบันเทิงได้ ซึ่งอาจนำมาสู่แรงจูงใจในการเดินทางเข้าชมการแข่งขันในครั้งต่อไปได้

Nandakumar (2014, pp. 13-31) ได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้ระบบการจัดการแข่งขันกีฬาของประเทศประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาด้านความเป็นเลิศทางด้านกีฬาที่ควรมีนโยบายที่ส่งเสริมและพัฒนาการกีฬา ที่ต้องเล็งเห็นถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความเกี่ยวข้อง

Miltiadis (2013, pp. 42-62) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการแข่งขันกีฬาที่ควรคำนึงถึงเกณฑ์การตัดสินที่มีความยุติธรรม ความถูกต้อง โดยมีขั้นตอนการพิจารณา กระบวนการตัดสินที่มีความถูกต้อง

Michael (2010, pp. 18-36) ได้ศึกษากล่าวว่าการกีฬาเป็นเครื่องหนึ่งในการส่งเสริมการขาย หรือประชาสัมพันธ์สำหรับองค์กรหรือบริษัท โดยองค์กรได้มีแนวคิดในการเป็นผู้สนับสนุนกีฬาเพื่อสร้างความโดดเด่นให้แก่บริษัทตน

Georgia (2008, pp. 14-30) ได้ศึกษาปัจจัยความสัมพันธ์ทางด้านเพศและอายุของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามายังประเทศกรีซ โดยได้มีกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในวันหยุดเพื่อร่วมกิจกรรมการกีฬา ซึ่งจากการศึกษาพบว่าเพศซึ่งจากการศึกษาพบว่า เพศ และอายุที่แตกต่างกัน มีลักษณะความชอบที่แตกต่างกัน

Lamar (2016, pp. 44-62) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมระหว่างผู้จัดการกีฬาที่ควรคำนึงถึงความยั่งยืนของการพัฒนาด้านการกีฬา ให้ความสนใจในการพัฒนาทางด้านศักยภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้เกิดผลที่ดีในอนาคต

Stephen (2016, pp. 1-25) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความชื่นชอบกีฬาประเภทกอล์ฟของชาวเกาหลี ซึ่งมีปัจจัยที่ศึกษา คือ ปัจจัยทางด้านคุณภาพความเป็นมืออาชีพของบุคคลที่ให้บริการ ปัจจัยทางด้านราคากับคุณภาพ ซึ่งพบว่าหากราคาสูงย่อมแสดงถึงคุณภาพที่สูงขึ้นตาม ปัจจัยด้านข้อมูลสนับสนุนที่ส่งผลต่อการรับรู้และตัดสินใจใช้บริการ ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย ซึ่งหากสถานที่มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยก็มีผลต่อการใช้บริการ ปัจจัยด้านนันทนาการ โดยพบว่าการเลือกซื้อสินค้าเป็นกิจกรรมที่มีความชื่นชอบ สามารถสร้างความสนุกสนานในทริปการเดินทางได้ และปัจจัยทางด้านตราสัญลักษณ์พบว่า ตราสัญลักษณ์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อบริการ

Richard (2016, pp. 48-65) ได้กล่าวถึงวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุดในการจัดการสนามกีฬาสถานที่รองรับการจัดการแข่งขันกีฬา โดยให้ความสำคัญในการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกการจัดการด้านการแข่งขัน การมีกฎระเบียบ บทลงโทษต่อผู้ก่อกวนที่เข้มงวด ตลอดจนการจัดการที่เกี่ยวข้องกับทางด้านนโยบายที่มีกลยุทธ์จัดการด้านการขาย การตลาด รวมถึงด้านการพัฒนาบุคลากรที่รองรับการจัดการแข่งขัน การวางแผนด้านการฝึกอบรมบุคลากรของหน่วยงานให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามหน้าที่

Danny (2016, pp. 21-47) ได้ศึกษาด้านการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวกีฬานานาชาติโดยศึกษาถึงพฤติกรรมก่อนและหลังของผู้เดินทางท่องเที่ยว ทำให้ทราบถึงกระบวนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการท่องเที่ยวกีฬา ทั้งนี้ ได้พบว่ากิจกรรมการกีฬาเป็นแรงจูงใจให้เกิดการเดินทาง โดยอาจมีกลุ่มนักท่องเที่ยวบางกลุ่มที่อาจมีข้อจำกัดในการเดินทางมายังจุดหมายปลายทาง อย่างไรก็ตาม หากจุดหมายปลายทางที่เดินทางมาถึงมีคุณภาพก็จะส่งผลให้เกิดความพึงพอใจ จนเกิดการเดินทางท่องเที่ยวซ้ำอีกรอบ ดังนั้น พฤติกรรมหลังการซื้อ มีผลต่อการประเมินการตัดสินใจในการซื้อครั้งต่อไป นอกจากนี้ ยังได้พบว่านโยบายที่ส่งเสริมการจัดการกีฬา เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวได้

Dilsad (2016, pp. 26-43) ได้ศึกษาโดยดำเนินการสัมภาษณ์และศึกษาข้อมูลจากการรวบรวมเอกสาร ซึ่งพบว่าเมื่อกล่าวถึงประเด็นทางด้านกีฬาที่กล่าวถึงองค์กรที่มีหน้าที่ความ

รับผิดชอบต่อสังคม การพิจารณาถึงโครงการขององค์กร ความชัดเจนหน้าที่ในการดำเนินงาน ความชำนาญในการปฏิบัติงาน การจัดสรรงบประมาณ การแบ่งปันผลประโยชน์ การแบ่งกำไร การพัฒนาเครื่องมือที่สามารถสื่อสารกับกลุ่มลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงการสร้างภาพลักษณ์เพื่อกำหนดกลุ่มเป้าหมาย และการสร้างความร่วมมือ เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านกีฬาบนพื้นฐานของความอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ในการศึกษายัง ได้ยกตัวอย่างการพัฒนาด้านกีฬา ที่ควรคำนึงถึงความสำคัญของการวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มลูกค้า การสร้างแรงจูงใจ การให้บริการทางด้านข้อมูล การประชาสัมพันธ์ข้อมูลผ่านสื่อที่สามารถสร้างการรับรู้ การสร้างความประทับใจ และการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เป็นต้น

Nicos (2015, pp. 40–57) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการเล่นกีฬาเพื่อการพักผ่อน โดยพิจารณาถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมในการเล่นกีฬาเพื่อการพักผ่อน เหตุผลในการมีส่วนร่วมในการเล่นกีฬาเพื่อการพักผ่อน ราคาที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการกีฬาเพื่อการพักผ่อน ด้านประสบการณ์กีฬาในช่วงวันหยุดพักผ่อน ทั้งนี้จากการศึกษากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พบว่าอายุและราคา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกีฬาเพื่อการพักผ่อน พบการเดินทางเล่นกีฬาเพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ทางด้านสุขภาพ เป็นการเล่นกีฬาเพื่อเพิ่มความแข็งแรงให้กับร่างกาย ตลอดจน พบว่าสื่อทางด้านโทรทัศน์มีผลต่อการรายงานผลการแข่งขันข้อมูลแก่ผู้ชม ที่ชื่นชอบทางด้านกีฬา

อาจกล่าวได้ว่า การกีฬาสามารถสร้างรายได้ให้แก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ทั้งการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ หรือการเล่นกีฬาเพื่อการแข่งขัน ก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และภายหลังสิ้นสุดการแข่งขัน เพราะต้องมีการเตรียมความพร้อมของนักกีฬา และทีมงาน ก่อนเข้าการแข่งขัน หากสามารถจัดการเตรียมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ได้ ก็จะเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ สามารถก่อให้เกิดรายได้ที่เป็นผลกำไรได้เช่นกัน สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ได้รับอิทธิพลจากกระแสโลกาภิวัตน์ การขยายขอบเขตด้านประชากรศาสตร์ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ความสนใจในเรื่องสุขภาพ และออกกำลังกายที่เพิ่มสูงขึ้น ความต้องการการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสันทนาการ ระหว่างที่เดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น รวมทั้งศักยภาพในการจัดสรรโอกาสทางการท่องเที่ยว โดยเชื่อมโยงกับมหกรรมกีฬาต่าง ๆ

จากการทบทวนองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาพบว่า แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นแนวคิดที่มีการให้ความหมายอย่างหลากหลายในกลุ่มสังคมวิชาการ ซึ่งประเด็นดังกล่าวได้รับการกล่าวถึงโดยนักวิชาการในระดับสากลอย่างกว้างขวาง (Gibson (1998), Standeven and De Knop (1999), Deery, et al. (2004), De Knop (2004), Weed and Bull (2004), Weed (2005, 2009), Bartoluci, et al. (2016), Ehsani, et al. (2017)) นอกจากนี้เนื่องด้วยลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มักมีความทับซ้อนกับรูปแบบการท่องเที่ยวอื่น ๆ

เช่น การท่องเที่ยวเชิงมหกรรม (Event Tourism) (Deery, et al., 2004) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) หรือการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure Tourism) (Weed and Bull, 2004) ทำให้สามารถสรุปประเด็นการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ ดังนี้

ในการนิยามการท่องเที่ยวเชิงกีฬาส่วนมากได้ให้ความสำคัญกับการรักษาความหมายของ "การท่องเที่ยว" ที่มีลักษณะต้องเป็นการเดินทางออกจากบ้าน สถานที่ทำงานในชีวิตประจำวันชั่วคราวไปยังจุดหมายปลายทางหนึ่งเพื่อผ่อนคลาย และต้องมีการพักค้างแรม และ "กีฬา" ที่มีลักษณะของการออกกำลังกายเพื่อพัฒนาศักยภาพหรือสร้างความแข็งแรงให้แก่ร่างกาย ซึ่งสามารถเป็นหรือไม่เป็นการแข่งขัน โดยมีชุดของกฎกติกาเป็นองค์ประกอบ เช่น ในกรณีของ Hall ที่กล่าวว่า "การท่องเที่ยวเชิงกีฬา คือ การท่องเที่ยวที่ไม่เกี่ยวข้องกับเหตุผลทางธุรกิจ เพื่อเข้าร่วม หรือเข้าชมกิจกรรมกีฬาที่มีระยะห่างจากบ้านอาศัย (Hall, 1992 อ้างอิงใน De Knop, 2004)" ซึ่งใกล้เคียงกับ Gibson ที่ได้ขยายความการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในมิติที่นอกเหนือไปจากกิจกรรมกีฬา แต่ครอบคลุมถึงสิ่งดึงดูดใจทางกีฬาทั้งหมด คือ "การท่องเที่ยวพักผ่อนที่ทำให้คนออกจากบ้านหรือชุมชนของตนชั่วคราวเพื่อเล่น ดูกิจกรรมออกกำลังกาย (กีฬา) หรือเยี่ยมชมสิ่งดึงดูดใจที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬา (Gibson, 1998)" คำนิยามของ Gibson เป็นหนึ่งในคำนิยามที่ได้รับการกล่าวถึงหรืออ้างอิงบ่อยครั้งในสังคมวิชาการระดับนานาชาติ เช่นเดียวกับคำนิยามของ Standeven และ De Knop ที่มีข้อความว่า "การท่องเที่ยวเชิงกีฬา คือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางกีฬาทุกรูปแบบ สามารถเป็นได้ทั้งผู้เล่นหรือทำกิจกรรมโดยตนเอง (Active involvement) และไม่ได้เป็นผู้เล่น เช่น การเข้าชมกีฬา (Passive involvement) โดยมีการเดินทางไปจากบ้าน หรือสถานที่ทำงานในชีวิตประจำวัน ซึ่งอาจเป็นการเข้าร่วมตามโอกาส หรือการเข้าร่วมกิจกรรมที่ได้รับการจัดขึ้น โดยมีเหตุผลในการเข้าร่วมครอบคลุมทั้งในลักษณะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องในเชิงพาณิชย์ (Standeven and De Knop, 1999)"

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับคำนิยามของ Gibson ในปี 1998 จะพบว่ามีการขยายขอบเขตของวัตถุประสงค์ที่ไม่ใช่เพียงการเดินทางเพื่อพักผ่อนเท่านั้น แต่ยังขยายความไปถึงวัตถุประสงค์อื่น ๆ ตลอดจนเหตุผลในการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทางพาณิชย์ อย่างไรก็ตามคำนิยามดังกล่าวยังขาดการระบุการอธิบายรายละเอียดของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับกีฬาภายใต้การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Weed and Bull, 2004) นอกจากนี้ Weed และ Bull ยังได้พัฒนาคำนิยามที่ใกล้เคียงกันโดยกล่าวว่า "การท่องเที่ยวเชิงกีฬา คือ ปรากฏการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ที่มีลักษณะเฉพาะระหว่าง 3 องค์ประกอบ มนุษย์ สถานที่และกิจกรรม (Weed and Bull, 2004)" จากคำนิยามดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นความเชื่อมโยงและผลกระทบที่การท่องเที่ยวเชิงกีฬามีต่อมิติต่างๆ ทางสังคม และยังเป็นการให้ความหมาย

"การท่องเที่ยวเชิงกีฬา" ที่ก้าวพ้นไปจากการให้ความสำคัญในคำว่า "การท่องเที่ยว" และ "กีฬา" แต่เป็นการมุ่งอธิบาย "การท่องเที่ยวเชิงกีฬา" โดยตรง (Weed, 2005)

ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นว่าคำนิยามของ Standeven และ De Knop เป็นคำนิยามที่ได้รับการกล่าวถึงอย่างกว้างขวางจากความหมายที่ครอบคลุมในแนวกว้างอย่างมาก ซึ่งในประเทศไทย ได้มีการอธิบายการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในลักษณะใกล้เคียงกัน อาทิ "การเดินทางออกจากบ้าน ออกจากที่ทำงาน เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาทุกรูปแบบ ทั้งที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ หรือเกี่ยวข้องกับการพาณิชย์ธุรกิจ หรือไม่ใช่ธุรกิจก็ตาม (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2555) เช่นเดียวกับสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่ว่า "การเดินทางออกจากสถานที่อยู่ตามปกติ ไปยังอีกสถานที่หนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์ที่รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในการท่องเที่ยว (ซึ่งอาจไม่ใช่วัตถุประสงค์หลักของการเดินทาง) โดยเป็นได้ทั้งการเข้าร่วมเพื่อเล่นกีฬา (Active Sport Tourism) หรือ การเข้าร่วมเพื่อรับชม (Passive Sport Tourism) ในระยะเวลาสั้น ไม่เกิน 1 ปี (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2559)" หรือการให้ความหมายในลักษณะการระบุลักษณะวัตถุประสงค์ในการพักผ่อนอย่างเฉพาะเจาะจง ได้แก่ เพื่อเข้าแข่งขัน เพื่อออกกำลังกาย และการเข้าชมการแข่งขันกีฬาหรือสถานที่กีฬาที่จัดขึ้น (วัชระ เชียงกูล และเทิดชาย ช่วยบำรุง, 2560) นอกจากนี้มีการให้ความหมายในลักษณะให้ความสำคัญกับสิ่งที่ได้รับจากการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของกลุ่มความสนใจเฉพาะเช่นกัน (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2557)

นอกจากนี้ในการศึกษาการให้คำนิยามการท่องเที่ยวเชิงกีฬายังพบว่ามีการให้คำจำกัดความที่มีลักษณะเฉพาะอื่น ๆ เช่น ในงานศึกษาของ Bartoluci, et al., (2016) ได้สรุปคำจำกัดความของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในเชิงพฤติกรรมเฉพาะนักท่องเที่ยวว่า "การท่องเที่ยวเชิงกีฬา คือ หนึ่งในรูปแบบการท่องเที่ยวที่อาศัยความสนใจเฉพาะ ซึ่งการจำแนกการท่องเที่ยวเชิงกีฬาออกจากการท่องเที่ยวรูปแบบอื่น ๆ จะต้องพิจารณาจากแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ตลอดจนการทำกิจกรรมในระหว่างพำนักของนักท่องเที่ยวในจุดหมายปลายทางที่ไปท่องเที่ยว ซึ่งในการท่องเที่ยวเขิงกีฬาหลักคือกีฬา ที่ทำให้เกิดการเดินทาง และการพำนักในจุดหมายปลายทางดังกล่าว (Bartoluci, et al., 2016) กรณีการให้ความหมายโดยรัฐบาลของสหพันธรัฐออสเตรเลียในยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาแห่งชาติในปี 2000 ที่ให้ความหมายการท่องเที่ยวเชิงกีฬาใน 2 ลักษณะเพื่อใช้ประกอบการกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา คือ "1) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาภายในประเทศ คือ การเดินทางที่มีระยะทางห่างจากบ้านตั้งแต่ 40 กิโลเมตรขึ้นไปที่เกี่ยวข้องกับกีฬา และต้องมีการพักค้างแรมอย่างน้อย 1 คืน และ 2) การท่องเที่ยวเชิงกีฬานานาชาติ คือ ทุกการเดินทางเข้าสู่ประเทศออสเตรเลียที่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา ทั้งในฐานะผู้เข้าชม ผู้เข้าร่วม ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เดินทางมาเข้าร่วม โดยกิจกรรม

ที่อยู่ภายใต้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาดังกล่าวจะต้องเป็นกิจกรรมกีฬาที่ได้รับการจัดขึ้นซึ่งจะต้องเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ทักษะหรือศักยภาพเพื่อแข่งขัน (Victorian Government, 2001)" หรือกรณีงานศึกษาของ Deery และคณะที่มุ่งศึกษา การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเฉพาะในมุมมองการจัดการแข่งขัน ที่ให้ความหมายว่า "การท่องเที่ยวเชิงกีฬา คือ การท่องเที่ยวมหกรรมการแข่งขันกีฬา (Deery and Fredline, 2004)" เป็นต้น

ประเภทการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

การแบ่งประเภทการท่องเที่ยวเชิงกีฬา นิยมแบ่งประเภทการท่องเที่ยวเชิงกีฬาตามจุดประสงค์ หรือพฤติกรรมการท่องเที่ยวเที่ยวเชิงกีฬา โดยในช่วงแรกการแบ่งประเภทการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นการแบ่งในลักษณะวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวว่ามีจุดประสงค์ในการเข้าร่วมกีฬาเป็นเหตุผลหลัก หรือเป็นการเข้าร่วมตามโอกาส (Glyptis, 1982 อ้างอิงใน Weed, 2009) ซึ่งมีลักษณะเดียวกับงานของ Gammon and Robinson (Weed, 2009) รวมถึงการแบ่งประเภทตามลักษณะการเข้าร่วมว่าเข้าร่วมในฐานะผู้เล่นหรือทำกิจกรรม (Active Participation) และผู้เข้าชม (Passive Participation) อย่างไรก็ตามการแบ่งประเภทที่ได้รับการกล่าวถึงหรือนำไปใช้อย่างแพร่หลาย คือ การแบ่งประเภทของ Gibson ในปี 1998 ซึ่งมีทั้งหมด 3 ประเภท (Ross, 2001) ได้แก่

1. การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อออกกำลังกาย (Active Sport Tourism) คือ รูปแบบการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการท่องเที่ยวเพื่อเล่นกีฬา หรือออกกำลังกาย เช่น การเล่นกอล์ฟ เทนนิส การวิ่ง การปั่นจักรยาน การตกปลา การว่ายน้ำ เป็นต้น ซึ่งมีนักวิชาการจำแนกการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อออกกำลังกายออกเป็น 2 กลุ่ม คือ "1) กลุ่มนักเข้าร่วมกิจกรรม (Activity Participants)" ซึ่งมีลักษณะเป็นกลุ่มนักกีฬามือสมัครเล่นที่เดินทางเข้าร่วมกิจกรรมหรือการแข่งขันตามกีฬาที่สนใจ และ "2) กลุ่มเล่นกิจกรรมกีฬาเพื่อผ่อนคลาย (Hobbyist)" ที่จะเล่นกีฬาเพื่อผ่อนคลายตามความต้องการหรือโอกาสของตนเอง

2. การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อความทรงจำ (Nostalgia Sport Tourism) คือ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มุ่งเน้นการเยี่ยมชมสถานที่ทางกีฬาที่มีชื่อเสียงต่าง ๆ อาทิ พิพิธภัณฑ์ทางกีฬา (Sports Museum) หอเกียรติยศ (Sports Hall of Fame) ตลอดจนสนามกีฬาแข่งขันที่มีชื่อเสียง (Famous Sport Facilities)

3. การท่องเที่ยวเชิงกีฬาในลักษณะมหกรรมกีฬา (Sport Event) คือ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ถูกจัดขึ้นในฐานะผู้เข้าชมซึ่งรวมถึงการเข้าชมทีมกีฬาและกีฬาของมหาวิทยาลัย

นอกจากนี้จากการทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับการแบ่งประเภทการท่องเที่ยวเชิงกีฬาพบอีกหนึ่งการแบ่งประเภทที่มีความน่าสนใจ ซึ่งเป็นการแบ่งตามระดับการเข้าร่วมหรือมีส่วน

ร่วมต่อกิจกรรมกีฬา ของ Weed และ Bull มีจำนวนทั้งหมด 5 ประเภท (Weed and Bull, 2004) ได้แก่

1. การท่องเที่ยวที่กีฬาไม่ได้มีบทบาทหลัก (Tourism with Sports Activity) หัวใจสำคัญของรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬานี้ คือ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่กีฬาไม่ใช่จุดประสงค์หลักในการเดินทาง หรือการเล่นหรือเข้าชมในกิจกรรมกีฬาไม่ได้อยู่ในการวางแผนในการท่องเที่ยว หากจะเข้าร่วมจะเป็นการเข้าร่วมตามโอกาส หรือตามความต้องการชั่วคราวของนักท่องเที่ยว ทำให้สิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านกีฬา (Sports facilities)และสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการทำกิจกรรมกีฬา (Opportunity) ไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกจุดหมายของนักท่องเที่ยว รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่กีฬาไม่ได้มีบทบาทหลักเหมาะกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในระดับพื้นที่ท้องถิ่น โดยมีหน่วยงานภาครัฐในระดับท้องถิ่นเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อน โดยนำกีฬามาเป็นส่วนในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ใช้ระยะเวลาท่องเที่ยวในเมืองของตนเอง ซึ่งอาจเป็นกิจกรรม หรือสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาในพื้นที่ อาทิ กิจกรรมกีฬาที่ “ต้องไป/ทำ” เมื่อมาถึง สระว่ายน้ำท้องถิ่น หอเกียรติยศกีฬา (Hall of Fame) สวนสาธารณะ สโมสรกีฬาประจำเมือง เป็นต้น อย่างไรก็ตามรูปแบบการท่องเที่ยวนี้มีข้อจำกัด คือ ผู้จัดหาบริการ (Provider) อาจไม่ตระหนักถึงบทบาทของตนเองในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

2. การท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา (Sport Participation Tourism) ประเภทการท่องเที่ยวนี้จะมีลักษณะใกล้เคียงกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อออกกำลังกาย (Active Sport Tourism) ของ Gibson ที่นักท่องเที่ยวมีจุดประสงค์ในการมาท่องเที่ยวเพื่อออกกำลังกาย หรือเข้าแข่งขัน ซึ่งอาจจะเข้าร่วมทำกิจกรรมเฉพาะกีฬาใดกีฬาหนึ่ง (Single Sport) หรือหลายกีฬารวมกัน (Multi-sport) แต่การท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาจะจำกัดเฉพาะการออกกำลังกายทั่วไป หรือการแข่งขันกีฬาในระดับพื้นฐานทั่วไป มิใช่การเตรียมร่างกาย การเรียนการเล่นกีฬา การแข่งขันระดับกลางหรือ มหกรรมกีฬา โดยการท่องเที่ยวเชิงกีฬารูปแบบดังกล่าวสามารถเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า “วันหยุดที่ใช้เวลาในการเล่นกีฬา (Sports holidays)” ทั้งนี้การท่องเที่ยวรูปแบบนี้ผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนคือ ภาคเอกชน โดยเฉพาะความร่วมมือระหว่างบริษัทนำเที่ยวภายนอกพื้นที่ทั้งในระดับชาติหรือระดับสากล ร่วมกับ ผู้ประกอบการภายในพื้นที่

3. การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน (Sports Training) คือ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีจุดประสงค์เพื่อเรียนรู้ ฝึกฝน หรือเตรียมความพร้อมของร่างกายในการเข้าร่วมการแข่งขัน ลักษณะโดดเด่นของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทนี้ คือ การมีการสอนหรือการให้คำแนะนำในการออกกำลังกาย และสามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) การเรียนรู้กีฬาตามหลักสูตร (Learn to Courses) ประกอบด้วยผู้สอนที่มีมาตรฐาน และในตอนสิ้นสุดหลักสูตรควรมีใบรับรองการผ่านการอบรมที่รับรองมาตรฐานโดยหน่วยงานภาครัฐ 2) การได้รับคำแนะนำขั้นสูงด้าน

กีฬา (Advanced Instruction) และ 3) การฝึกซ้อมของนักกีฬามืออาชีพ (Elite Training) ซึ่งใน 2 กลุ่มสุดท้าย จะมีความต้องการใกล้เคียงกันคือ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาระดับสูง (Top-class Sports Facilities) โดยการเลือกจุดหมายในการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน ควรคำนึงถึงที่ตั้งที่ใกล้กับศูนย์กีฬาที่ใช้จัดการแข่งขันหรือมหกรรมกีฬา หรืออยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับผู้เชี่ยวชาญในการฝึกสอนด้านกีฬา ทั้งนี้ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาในลักษณะการเรียนรู้กีฬาตามหลักสูตร (Learn to Courses) จะเหมาะสมกับภาคเอกชนที่มีขนาดเล็กและขนาดกลาง อย่างไรก็ตามภาครัฐยังคงต้องกำกับดูแลในเรื่องมาตรฐานต่าง ๆ โดยเฉพาะมาตรฐานของผู้ฝึกอบรมและหลักสูตร ตลอดจนใบรับรอง ขณะที่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในลักษณะการได้รับคำแนะนำขั้นสูงด้านกีฬา (Advanced Instruction) และการฝึกซ้อมของนักกีฬามืออาชีพ (Elite Training) สามารถพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันได้ อย่างไรก็ตามในบางกรณีภาครัฐอาจจำเป็นต้องเข้ามาลงทุนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการฝึกซ้อมของนักกีฬามืออาชีพ (Elite Training)

4. การท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมงานมหกรรมกีฬา (Sports Event) คือ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีจุดประสงค์เพื่อเข้าร่วมงานกิจกรรมกีฬาตั้งแต่ในระดับขนาดเล็ก (ท้องถิ่น) จนถึงขนาดใหญ่ (ระดับชาติ หรือนานาชาติ) ทั้งในระดับอาชีพ และมือสมัครเล่น ซึ่งครอบคลุมทั้งการเข้าร่วมในฐานะผู้เข้าแข่งขัน และผู้เข้าชม ข้อสังเกตหนึ่งของการท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมมหกรรมกีฬาคือ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬานี้จะมีพื้นที่ทับซ้อนกับการท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาเล็กน้อยในส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันในระดับท้องถิ่นหรืองานแข่งขันระดับพื้นฐานทั่วไป และเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่คล้ายกับการแบ่งประเภทการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในลักษณะมหกรรมกีฬา (Event Sport Tourism) ของ Gibson โดยส่วนมากการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมมหกรรมกีฬา ภาครัฐจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างมากทั้งในกรณีที่การจัดงานกิจกรรมกีฬาดำเนินการโดยภาครัฐ และกรณีการจัดงานกิจกรรมดำเนินการโดยภาคเอกชน (กรณีดำเนินการโดยเอกชน เช่น ภาครัฐให้การสนับสนุนด้านการเงิน การอำนวยความสะดวกในการเดินทาง หรือการจัดงาน) ทั้งนี้งานศึกษาส่วนมากที่เกี่ยวข้องกับประเภทการท่องเที่ยวเชิงกีฬาจะเกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมมหกรรมกีฬา

5. การท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับบน (Luxury Sports Tourism) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับบนจะมีลักษณะที่ทับซ้อนกับทุกกลุ่ม โดยความแตกต่างของประเภทการท่องเที่ยวเชิงกีฬานี้คือ เป็นประเภทการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มุ่งเน้นกลุ่มตลาดระดับบน (Luxury or Top class Sport Tourists) ซึ่งมีความต้องการประสบการณ์ที่มีความพิเศษเฉพาะ ทำให้ปัจจัยด้านบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม การตกแต่ง คุณภาพการบริการ ตลอดจนชื่อเสียงในด้านประสบการณ์พิเศษของสถานที่ มีผลอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจของกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

การพัฒนาการท่องเที่ยวมักนำมาซึ่งผลกระทบทั้งในเชิงบวก และเชิงลบต่อมิติต่าง ๆ อันได้แก่ มิติทางเศรษฐกิจ มิติทางสิ่งแวดล้อม มิติทางสังคมและวัฒนธรรม ในกรณีของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาก็เช่นเดียวกัน โดยจากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ส่วนมากนิยมกล่าวถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจ ในฐานะการเป็นเครื่องมือเพื่อยกระดับหรือฟื้นฟูเศรษฐกิจของพื้นที่ ตั้งแต่ในระดับท้องถิ่น จนถึงระดับชาติ โดยเฉพาะในกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงกีฬาลักษณะงานมหกรรมกีฬา (Event Sport Tourism) จากการสร้างงาน และนำรายได้เข้าสู่พื้นที่จำนวนมาก (Ross, 2001) นอกจากนี้ ซึ่งในบางประเทศได้นำการท่องเที่ยวเชิงกีฬามาเป็นส่วนสำคัญของแผนยุทธศาสตร์ยกระดับเศรษฐกิจพื้นที่เช่นในกรณีของรัฐบาลอังกฤษที่ได้ระบุว่าการท่องเที่ยวกีฬาและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการผ่อนคลายจะมีส่วนสำคัญในการยกระดับเศรษฐกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปริมาณการจ้างงาน (Cabinet office, 1985 as cited in Weed and Bull, 2004) โดยได้ระบุเป้าหมายยุทธศาสตร์ยกระดับและกระตุ้นเศรษฐกิจเมืองไว้ทั้งหมด 5 อย่างอันได้แก่ 1) เพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจในกลุ่มกิจการและธุรกิจ 2) เพื่อเพิ่มโอกาสการสร้างงาน 3) เพื่อปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในเมือง 4) เพื่อสร้างแรงดึงดูดนักลงทุนและผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ 5) เพื่อยกระดับความปลอดภัย และทำให้พื้นที่น่าอยู่ น่าทำงาน เหมาะสมแก่การพักผ่อน หรือในกรณีที่กล่าวถึงในฐานะการเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาการท่องเที่ยวเฉพาะในช่วงฤดูกาลการท่องเที่ยวของพื้นที่ ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ ความสามารถในการแข่งขันทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ ตลอดจนการสร้างมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Bartouci and Starešinić, 2016) อย่างไรก็ตามการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬายังมีข้อจำกัดจากขอบข่ายของอุตสาหกรรมที่กว้างขวางและทับซ้อนกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ค่อนข้างมาก ขณะเดียวกันการลงทุนการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางกีฬา โดยเฉพาะการพัฒนาเพื่อรองรับงานมหกรรมกีฬา (Event Sport Tourism) มักมีต้นทุนทางการเงินที่สูงขึ้นตามขนาดใหญ่ของงานมหกรรมกีฬา อันอาจจะก่อหนี้ให้แก่หน่วยงาน หรือพื้นที่ ซึ่งหากขาดการบริหารจัดการที่ดีก็อาจสร้างปัญหาทางเศรษฐกิจได้เช่นกัน (Ross, 2001)

ในมิติสิ่งแวดล้อม กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาบางประเภท หรือการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อาจทำลาย หรือรบกวนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เช่น กีฬาการแข่งรถวิบากอาจก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศ และการทำลายต้นไม้และหน้าดินบนเส้นทางตลอดจนมลภาวะทางเสียง หรือการจัดงานกีฬาที่อาจก่อมลภาวะทางแสงและเสียงในพื้นที่ในกรณีการพัฒนาแคมป์กีฬา (Camper) และการมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว มักทำให้เกิดปัญหาขยะต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางน้ำ ทางบก และทางอากาศ (Ross, 2001)

ในมิติทางสังคมและวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถมีบทบาททั้งในเชิงบวกและเชิงลบอันเกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้อาศัยในท้องถิ่น (Host) และนักท่องเที่ยว (Tourist) โดยผลกระทบเชิงบวกที่อาจเกิดขึ้น ได้แก่ การกระตุ้นสำนึกความเป็นชาติ ท้องถิ่นหรือชุมชนเดียวกันจากการตระหนักในคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรม และอัตลักษณ์ ของตนเอง ซึ่งทำให้เกิดความหวงแหน และความต้องการฟื้นฟูและปกป้องวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง นอกจากนี้ยังทำให้คนในสังคมต่าง ๆ เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างกัน จากการเดินทางท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามในทางกลับกัน การเติบโตทางเศรษฐกิจและการไหลบ่าของนักท่องเที่ยวอาจทำให้เกิดการเสื่อมโทรมทางกายภาพและวัฒนธรรมของพื้นที่ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมอาจทำให้เกิดการกลืนกินวัฒนธรรมท้องถิ่นอันเป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ นอกจากนี้พฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของนักท่องเที่ยวอาจก่อการรบกวนกับผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ อันนำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างผู้อาศัยในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยว (Ross, 2001)

ในการศึกษาแนวคิดด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด สามารถสรุปการท่องเที่ยวเชิงกีฬาว่า คือ การเดินทางไปจากบ้านหรือสถานที่ที่ใช้ชีวิตประจำวัน และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกีฬา เป็นการเดินทางแบบที่มีการค้างคืน (Overnight) หรือไม่มีการค้างคืน (Day Trip) และต้องไม่อยู่ติดต่อกันนานเกิน 1 ปี อันสามารถเป็นได้ทั้งการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมออกกำลังกาย เข้าแข่งขัน เพื่อฝึกฝน เรียนรู้ เตรียมความพร้อมร่างกาย หรือ การมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับชมหรือเยี่ยมชม โดยการศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกครั้งนี้ ได้ดำเนินการศึกษรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การท่องเที่ยวที่กีฬาไม่ใช่วัตถุประสงค์หลักในการเดินทาง (Tourism with Sport Contents) เป็นการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่กีฬาไม่ใช่วัตถุประสงค์หลักในการเดินทาง เป็นการนำกีฬามาเป็นส่วนในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยวได้นานขึ้น กิจกรรมกีฬาไม่ได้มีอิทธิพลในการตัดสินใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยว แต่แหล่งท่องเที่ยวมีผลต่อการตัดสินใจต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยว โดยสามารถแบ่งรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ดังนี้

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่กีฬาไม่ได้บทบาทหลักในการเดินทาง โดยเป็นการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่กีฬาไม่ได้บทบาทหลักในการเดินทาง โดยเป็นการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นตามที่มนุษย์สร้างขึ้น

2. การท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา (Sport Participation Tourism) เป็นการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีวัตถุประสงค์การเดินทางมาร่วมกิจกรรมทางการกีฬา เพื่อออกกำลังกาย เพื่อการแข่งขัน เพื่อเยี่ยมชม แต่มิใช่การร่วมกิจกรรมกีฬาเพื่อเตรียมความพร้อมของร่างกาย

ซึ่งครอบคลุมในฐานะผู้เข้าแข่งขัน ผู้เข้าชม และผู้ติดตาม ทั้งนี้ สามารถแบ่งประเภทการท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา (Sport Participation Tourism) ดังนี้

การท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาในช่วงวันหยุด (Sports holiday) เป็นการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา เพื่อการออกกำลังกาย เพื่อการแข่งขัน โดยครอบคลุมในฐานะผู้เข้าแข่งขัน ผู้เข้าชม และผู้ติดตาม และจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านกีฬารองรับที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาได้ทุกวัน

การท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) เป็นเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาเพื่อการออกกำลังกาย เพื่อการแข่งขัน โดยครอบคลุมในฐานนะผู้เข้าแข่งขัน ผู้เข้าชม และผู้ติดตาม และจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านกีฬารองรับที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาได้เฉพาะวันที่จัดขึ้นเท่านั้น

การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อความทรงจำ (Nostalgia Sport Tourism) เป็นการเข้าเยี่ยมชมสถานที่ทางกีฬาที่มีชื่อเสียง สนามกีฬาที่มีชื่อเสียง เป็นต้น

3. การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน (Sport Training) เป็นการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกฝน เตรียมความพร้อมของร่างกายของนักกีฬามืออาชีพ หรือเป็นการเรียนรู้กีฬาตามหลักสูตรโดยมีผู้สอนที่มีมาตรฐาน มีใบรับรองผ่านการอบรม ทั้งนี้ จะต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาระดับสูง (Top Class Sports Facility) เพื่อรองรับการฝึกซ้อมของนักกีฬา

แนวคิดพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวถือเป็นองค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หากไม่มีนักท่องเที่ยวอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นการบริการที่เกิดขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจ (ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2548, หน้า 33) นักท่องเที่ยวเป็นผู้บริโภคที่ต้องการสินค้าและการบริการแตกต่างจากการบริโภคสินค้าจำเป็นและสินค้าอุตสาหกรรมทั่วไป ดังนั้น จึงควรวิจัยพฤติกรรมการซื้อว่านักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการซื้ออย่างไร เพื่อที่จะสามารถตอบสนองทั้งก่อนและหลังใช้บริการและสามารถทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ประพันธ์ รักเรียน และคณะ (2549, หน้า 16) ที่ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมผู้บริโภคการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมีความแตกต่างจากพฤติกรรมของผู้บริโภคทั่วไป กล่าวคือ การเดินทางมาท่องเที่ยวโดยมากจะมีการเตรียมการหรือการวางแผนก่อนล่วงหน้า ดังนั้น การเข้าใจความต้องการหรือพฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยวในแต่ละแบบนั้น เป็นการมุ่งตอบสนอง และทำการตลาดได้อย่างเหมาะสมตรงตามพฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยว

นอกจากนี้ พฤติกรรมนักท่องเที่ยวได้มีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ด้วยเหตุปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง อาทิ รายได้ เวลา การศึกษา การใช้ชีวิต เป็นต้น ดังนั้น พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว จึงหมายถึงการกระทำของบุคคลทั้งที่แสดงให้เห็นภายนอกและแสดงออกมาจากสิ่งที่ปรากฏในจิตใจ เป็นการกระทำที่แสดงออกมาทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว โดยบุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้หรืออาจสังเกตจากการใช้เครื่องมือ (ทวีลาภ รัตนราช, 2553, หน้า 8) นอกจากนี้ พฤติกรรมยังถือเป็นการแสดงออกของบุคคลต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ที่มีสิ่งกระตุ้นการกระทำนั้นอย่างรู้ตัว หรือไม่รู้ตัวก็ตาม เช่น การพูด การเดิน แต่ละคนจะสามารถแสดงออกได้อย่างหลากหลายแตกต่างกันไปตามพฤติกรรม อาจเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์ และเป็นการกระทำที่บุคคลอื่นสามารถสังเกตการณ์กระทำได้หรือไม่ได้ก็ตาม (สิริวัฒก์ ช่วยชูวรรธนันท์, 2553, หน้า 16) โดยแนวความคิดทางด้านพฤติกรรมตามแนวความคิดของ Kotler (2006) และ Merrion (2001) ได้เสนอแนวความคิดทางด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวโดยมีองค์ประกอบ ดังนี้ คือ

ปัจจัยทางวัฒนธรรม ซึ่งวัฒนธรรม สามารถก่อให้เกิดความต้องการของนักท่องเที่ยว พบวัฒนธรรมพื้นฐาน ที่เป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมการบริโภคของบุคคล เพราะวัฒนธรรมเป็นตัวหล่อหลอมลักษณะนิสัยและความคิดของคน และวัฒนธรรมมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากแบบแผนเก่าไปสู่แบบแผนใหม่อยู่เสมอ เช่น วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ต้องการวันหยุดพักผ่อน เป็นต้น อีกประการ คือ วัฒนธรรมกลุ่มย่อย หรือขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมพื้นฐาน เป็นวัฒนธรรมของกลุ่มที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มและอยู่ภายในสังคมขนาดใหญ่ที่มีความซับซ้อนมาก เช่น วัฒนธรรมล้านนา วัฒนธรรมคนจีน เป็นต้น นอกจากนี้ ชั้นทางสังคม ก็เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการแบ่งระดับของบุคคลในสังคม คือ คนชั้นสูง ชั้นกลาง และต่ำ เพื่อทราบถึงความต้องการในการบริการที่คล้ายกัน หรือเหมือนกัน โดยพิจารณาการวัด จากรายได้ อาชีพ แหล่งที่มาของรายได้ สุขภาพ เป็นต้น

ปัจจัยทางด้านสังคม เป็นกลุ่มที่สามารถทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น บุคคลที่มีชื่อเสียงเคยเดินทางมาท่องเที่ยว รวมทั้งเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่ตนเองเกี่ยวเนื่อง ตลอดจนเป็นกลุ่มที่เข้าไปมีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ทัศนคติ ความชอบ ความไม่ชอบ และค่านิยมของบุคคลในกลุ่มอ้างอิง ได้แก่ เพื่อนสนิท ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน ร่วมวิชาชีพ ร่วมสถาบัน ร่วมองค์กรและบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม ทั้งนี้ ปัจจัยทางสังคมยังรวมถึงสถานการณ์ในอนาคตที่ มนัสสินี บุญมีศรีสง่า ได้กล่าวว่า นักท่องเที่ยวจะมีความสนใจและดูแลสุขภาพของตนเองเพิ่มมากขึ้น เพื่อผ่อนคลายความเครียดจากการทำงาน หรือสภาพตึงเครียดจากการทำงานหรือสภาพสังคม (มนัสสินี บุญมีศรีสง่า, ม.ป.ป, หน้า 2)

ปัจจัยทางด้านส่วนบุคคล เป็นปัจจัยที่กล่าวถึง อายุ ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อหรือตัดสินใจบริโภคของบุคคลย่อมแปรเปลี่ยนไปตามระยะเวลาที่ยังมีชีวิตอยู่ ด้านอาชีพ ซึ่งอาชีพของบุคคลจะมีลักษณะเฉพาะบางประการที่ทำให้ความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์แตกต่างไป ทางด้านการศึกษา พบว่าระดับการศึกษาของแต่ละบุคคล ย่อมแสดงให้ถึงระดับความต้องการที่ไม่เท่ากัน หรือแสดงถึงระดับความคิดที่ไม่เหมือนกัน คนที่มีระดับการศึกษาในระดับเดียวกัน ย่อมมีความคิดคล้ายๆ กัน อันเนื่องจากระบบการถ่ายทอดทางการศึกษา ด้านรูปแบบการดำรงชีวิต ที่ได้กล่าวว่ารูปแบบการดำรงชีวิตขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม ชั้นของสังคมและกลุ่มอาชีพของแต่ละบุคคล การเลือกบริโภคหรือเลือกซื้อสินค้าและบริการ ขึ้นอยู่กับรูปแบบการดำรงชีวิตของแต่ละบุคคล รูปแบบการดำรงชีวิตขึ้นอยู่กับความสนใจ ทัศนคติ และความคิดเห็นของแต่ละบุคคล ทางด้านบุคลิกภาพ หรืออาจกล่าวได้ว่า นักท่องเที่ยวมีบุคลิกภาพแตกต่างกันตามเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรมและสังคม ดังนั้น การเรียนรู้และเข้าใจบุคลิกภาพของนักท่องเที่ยว หมายถึง ความเข้าใจพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวด้วย โดยเฉพาะพฤติกรรมการเดินทางและการบริโภค เช่น นักท่องเที่ยวชาวอเมริกันชอบความสะดวกสบาย ทันสมัยและถูกต้องรอบคอบ นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นรักความสะอาดและความเป็นระเบียบ มีวินัยในการท่องเที่ยว (ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2548, หน้า 35)

ทั้งนี้ เลิศพร ภาระสกุล (มปป.) ยังได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานหรือลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวสามารถจำแนกตามลักษณะของเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ สถานภาพสมรส และถิ่นพำนัก ซึ่งแตะละปัจจัยจะสิ่งผลพฤติกรรมการเดินทางและการเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน (เลิศพร ภาระสกุล, 2559, หน้า 32-45)

1. เพศ โดยทั่วไปเพศชายมักเป็นเพศที่สามารถเดินทางได้ตามลำพัง สามารถทำกิจกรรมทางการท่องเที่ยวได้อย่างหลากหลาย ในขณะที่เพศหญิงจะมีความรอบคอบในการเลือกแหล่งท่องเที่ยว มักเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยและนิยมเดินทางกับบริษัทนำเที่ยว

2. อายุ นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกันย่อมมีความสามารถในการเดินทางที่แตกต่างกันไป เช่น กลุ่มวัยเด็กที่อายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นกลุ่มที่ไม่สามารถเดินทางด้วยตนเอง ต้องเดินทางกับผู้ปกครอง กลุ่มวัยรุ่น อายุช่วง 15-24 ปี เป็นวัยที่กำลังศึกษายังไม่มีทุนทรัพย์ในการเดินทาง จึงจำเป็นต้องเดินทางกับผู้ปกครองเช่นกัน และกลุ่มวัยทำงาน ถือเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการใช้จ่ายสูง เพราะมีรายได้ สามารถเลือกทำกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย และกลุ่มวัยเกษียณ ช่วงอายุ 55 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มที่มีความถี่ในการเดินทางลดลง เนื่องจากสุขภาพที่ไม่เอื้ออำนวย แต่จะมีวันพักผ่อนที่ยาวนานเพราะไม่มีภาระหน้าที่ทางการงานที่ต้องรับผิดชอบ

3. อาชีพ กลุ่มที่มีภารกิจหน้าที่การงานแตกต่างกัน โอกาสในการเดินทางย่อมแตกต่างกัน โดยเฉพาะกลุ่มคนที่มีหน้าที่การงานในระดับสูง จะมีโอกาสในการเดินทางมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ เพราะมีทุนทรัพย์มากกว่าและต้องเดินทางไปติดต่องานบ่อยครั้ง

4. ระดับรายได้ ผู้ที่มีรายได้สูงย่อมมีโอกาสในการเดินทางสูง และถือเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความสามารถในการเดินทางของบุคคล

5. สถานภาพสมรส กลุ่มคนโสดมีโอกาสเดินทางได้บ่อยครั้งและยาวนานมากขึ้น เนื่องจากไม่มีภาระทางครอบครัวที่จะต้องดูแล ในขณะที่กลุ่มที่แต่งงานแล้วก็จะมีลักษณะการเดินทางเป็นครอบครัว หรือคู่ฮันนีมูล

6. ถิ่นพำนัก บุคคลที่อยู่ในสภาวะแวดล้อมต่างกันก็ย่อมมีความต้องการเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน เช่น กลุ่มที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีอากาศหนาวจัด ก็ย่อมมีความต้องการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีอากาศอุ่นกว่า เป็นต้น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น เพศ อายุ รายได้ เขตที่อยู่อาศัย รวมถึงสภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ ภูมิอากาศที่มีความแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่นนั้น ล้วนแต่เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติ พฤติกรรม และความพึงพอใจในการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันไปของแต่ละบุคคลด้วย

ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา พบแนวความคิดทางด้านแรงจูงใจ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ความจำเป็น ความต้องการ และการจูงใจ (needs, wants and motivation) โดยที่ ความจำเป็น (needs) ของลูกค้าเป็นรากฐานของงานการตลาด ซึ่งต้องสร้างความพอใจให้ได้เพื่อความสำเร็จอันยาวนานของธุรกิจ ความจำเป็นเกิดจากสภาพร่างกายและจิตใจของลูกค้าแต่ละคนเกิดจากช่องว่างระหว่างสิ่งที่ลูกค้ามีอยู่แล้ว สิ่งที่ลูกค้าอยากจะมีและมักจะไม่รู้ว่าตัวเองมีความจำเป็นอะไรบ้าง โดยที่ทำให้ลูกค้าทราบถึงความจำเป็นของตนเองคือ การให้การจูงใจ (motivation) แรงจูงใจ (motive) จะเป็นตัวกระตุ้นหรือผลักดันให้ลูกค้าแสวงหาเพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ตัวเอง การจูงใจ (motivation) หมายถึง การกระตุ้นให้กระทำหรือดำเนินการให้ได้มาซึ่งเป้าหมายที่ตั้งไว้ นับว่าเป็นปัจจัยตัวแรกที่มีผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ต้องได้รับการกระตุ้น แรงจูงใจ (motive) หมายถึง ความต้องการที่ได้รับการกระตุ้น ของบุคคลหนึ่งที่ต้องการแสวงหาความพอใจด้วยพฤติกรรมที่มีเป้าหมายและแรงกระตุ้น (drive) เป็นตัวที่ทำให้เกิดการกระตุ้นอย่างรุนแรงเพื่อจะได้เกิดการตอบสนองที่พอใจ ความต้องการต่าง ๆ ของบุคคลเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้พฤติกรรมต่างกันสำหรับนักการตลาดลำดับความต้องการ (hierarchy of needs) อาจกล่าวได้ว่า แรงจูงใจ (Motives) หมายถึง ความต้องการที่ได้รับการกระตุ้นของบุคคลหนึ่งที่ต้องการแสวงหาความพอใจด้วยพฤติกรรมที่มีเป้าหมายและแรงกระตุ้น (Drive) เป็นตัวที่ทำให้เกิดการกระตุ้นอย่างรุนแรงเพื่อจะได้เกิดการตอบสนองที่พอใจความต้องการต่าง ๆ ของ

บุคคลเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้พฤติกรรมแตกต่างกันสำหรับนักการตลาดลำดับความต้องการ (Hierachy of Needs)

จากทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's Theory of Motivation) สิ่งจูงใจที่ทำให้บุคคลแต่ละคนแสดงพฤติกรรมการบริโภคที่แตกต่างกันออกมาทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์มีข้อสมมติฐาน คือ ประการแรก มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่สิ้นสุดถ้าความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการอย่างอื่นก็จะเข้ามาแทนที่โดยไม่มีสิ้นสุดตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตายประการที่สองความต้องการของมนุษย์มีการเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อยเมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการระดับสูงก็จะถูกเรียกร้องให้ตอบสนองทันทีและประการสุดท้าย มนุษย์จะแสวงหาความต้องการที่สำคัญที่สุดหรือมากกว่าก่อนและจะสนใจความต้องการที่มีความสำคัญรองลงมาตามลำดับต่อไป (ฉวีวรรณ ตรีชะฎา, 2549, หน้า 22)

สำหรับในการเดินทางและท่องเที่ยวเกิดจากความต้องการและความรู้สึกภายใจของแต่ละบุคคลอย่างแท้จริงประกอบกับมีปัจจัยต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ผลักดันให้สามารถไปเที่ยวได้และยังมีแรงจูงใจอีกหลายอย่างที่ดึงดูดและรบเร้าให้คนอยากเดินทางมากขึ้นโดยแรงจูงใจท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ และกระตุ้นให้คนเดินทางมากขึ้น ได้แก่ (ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2548, หน้า 37)

1. แรงจูงใจทางด้านกายภาพและจิตวิทยา (Physical and Psychological Motives) ได้แก่ ความต้องการพักผ่อนทั้งร่างกายและจิตใจเพื่อหลีกหนีจากงานที่จำเจและความยุ่งยากต่าง ๆ ไปหามุมสงบเพื่อรักษาสุขภาพอาบน้ำแร่รักษาโรคตามคำแนะนำแพทย์เล่นกีฬาว่ายน้ำเป็นต้น

2. แรงจูงใจด้านวัฒนธรรมและการศึกษา (Cultural/Personal Education Motives) เป็นแรงจูงใจในด้านความอยากรู้อยากเห็นอยากรู้จักผู้คนสถานที่และประเทศที่ไม่เคยรู้จักมาก่อนสนใจอยากรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมดนตรีสถาปัตยกรรมนาฏศิลป์ศิลปะพื้นบ้านสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์

3. แรงจูงใจทางด้านสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Social/Interpersonal Ethic Motives) ได้แก่ การพบปะเยี่ยมญาติหรือเพื่อนหรือรู้จักกับมิตรใหม่ซึ่งอาจจะต่างเชื้อชาติศาสนาเป็นการแสวงหามิตรภาพประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ โดยหลีกหนีจากสิ่งแวดล้อมที่คุ้นเคยเป็นการชั่วคราว

4. แรงจูงใจทางด้านการงานและธุรกิจ (Business/Work Related Motives) ได้แก่ การไปเจรจาติดต่อธุรกิจทั้งภาครัฐและภาคเอกชนตลอดจนการติดตามผลการเข้าร่วมประชุมสัมมนาการเดินทางไปโดยมีภาระงานเกี่ยวข้องเป็นบางส่วนด้วย

5. แรงจูงใจด้านการบันเทิงและสิ่งเพลิดเพลิน (Entertainment/Amusement/Pleasure/Pastime Motives) ได้แก่ การไปเที่ยวชมสวนสนุกสถานที่บันเทิงต่าง ๆ การได้ดูกีฬาและกิจกรรมบันเทิงซึ่งให้ความเพลิดเพลิน เช่น ขบวนพาเหรดรถบุปชาติการแสดงแสงสีเสียงการแข่งรถ การได้ไปเที่ยวซื้อของยามว่าง เป็นต้น

6. แรงจูงใจด้านศาสนา (Religious Motives) ได้แก่ การมีโอกาสไปร่วมแสวงบุญ ศึกษาธรรมะ ฝึกสมาธิ เข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาที่ตนเคารพนับถือ การได้ไปสักการะสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ การทำบุญทำทานบริจาคช่วยให้เกิดความสุขทางใจแก่นักท่องเที่ยวและถือได้ว่าเป็นการพักผ่อนจิตใจ

7. แรงจูงใจทางด้านสถานภาพและเกียรติภูมิ (Prestige and Status Motives) การเดินทาง ในบางครั้งอาจสร้างชื่อเสียงยกฐานะและเกียรติภูมิของตนให้สูงขึ้น เช่น การเดินทางไปประชุมสัมมนาติดต่อธุรกิจหรือศึกษาต่อในต่างประเทศ ฯลฯ การได้มีโอกาสเดินทางไปทำกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้เป็นคนที่มีเกียรติและมีสังคมดีขึ้น

ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้น (Hierarchy of Needs)

อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow, 1943) เป็นผู้วางรากฐานจิตวิทยามนุษยนิยม ได้พัฒนาทฤษฎีแรงจูงใจ ซึ่งมีอิทธิพลต่อระบบการศึกษาของอเมริกันเป็นอันมาก ทฤษฎีนี้มีพื้นฐานอยู่บนความคิดที่ว่า การตอบสนองแรงขับเป็นหลักการเพียงอันเดียวที่มีความสำคัญที่สุดซึ่งอยู่เบื้องหลังพฤติกรรมของมนุษย์

สำหรับลำดับขั้นความต้องการตามทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ (ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2548, หน้า 36)

1. ความต้องการทางด้านกายภาพ (Physiological Needs) ได้แก่ ความต้องการในสิ่งที่จำเป็นต่อร่างกายและการดำรงชีวิต เช่น น้ำดื่มอาหารอากาศที่อยู่อาศัยเครื่องนุ่งห่มยารักษาโรค การพักผ่อนความต้องการทางเพศ ฯลฯ ซึ่งเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์และเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดของมนุษย์

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ได้แก่ ความปลอดภัยต่อร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน เช่น ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุอาชญากรรมอันตรายต่าง ๆ จากการบริโภคและการเดินทางท่องเที่ยวความมั่นคงในการทำงานและปรารถนาจะอยู่ในสังคมที่เป็นระเบียบและสามารถคาดหมายได้แต่ละบุคคลรู้ถึงข้อจำกัดหรือขอบเขตของพฤติกรรมซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม

3. ความต้องการได้รับการยอมรับในสังคม (Belonging/Social Needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะเข้าร่วมการให้และได้รับความรักความเป็นมิตรได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน

หมู่คณะ และสังคมต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะและให้บุคคลอื่นยอมรับในความสำคัญของตน

4. ความต้องการการยอมรับนับถือ (Esteem Needs) ได้แก่ ความต้องการมีชื่อเสียง มีความรู้ความสามารถ ความสำเร็จ มีศักดิ์ศรี มีฐานะดี มีความเป็นอิสระ และเสรีภาพอยู่ในความหรูหรา เป็นที่รู้จากและได้รับความยกย่องยอมรับนับถือจากบุคคลทั้งหลายในสังคม

5. ความต้องการได้รับความสำเร็จสูงสุดในชีวิต (Self–Actualization Needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิดหรือสิ่งที่ตั้งความปรารถนาสูงสุดเอาไว้ โดยใช้ความสามารถทุก ๆ อย่างที่มีอยู่ เช่น การเป็นผู้บริหารในระดับสูงสุดเป็นผู้นำประเทศ ซึ่งเป็นความต้องการพิเศษขั้นสูงสุดนึกอยากได้หรือนึกอยากเป็นแต่ในความเป็นจริงไม่อาจเสาะแสวงหามาได้ทั้งนี้แต่ละคนย่อมมีความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกันไป

นอกจากความต้องการทั้ง 5 ขั้นที่กล่าวมาแล้วมาสโลว์ยังได้เพิ่มความต้องการซึ่งมีความสำคัญต่อภาวะจิตใจมากอีก 2 ขั้น คือ

1. ความต้องการที่จะได้ทราบและได้เกิดความเข้าใจ (The Need to Know and Understand) ทำให้มนุษย์มีพฤติกรรมแสวงหาคำตอบเพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น

2. ความต้องการความสวยงาม (The Need for Aesthetic Satisfaction) ทำให้มนุษย์มีพฤติกรรมแสวงหาสร้างสรรค์และธำรงรักษาสิ่งสวยงามชื่นชมสิ่งสวยงามทั้งที่เป็นธรรมชาติและศิลปะตามรสนิยมของตนเอง

ปัจจัยการเปรียบเทียบราคา การเปรียบเทียบราคาการท่องเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวมีอุปสงค์หรือความต้องการ (demand) ที่แตกต่างกัน โดยการเปรียบเทียบราคาของผลิตภัณฑ์กับบริษัทที่เป็นคู่แข่ง หรือกับราคาปีก่อนหน้านี้ ราคาจะแสดงคุณค่าของผลิตภัณฑ์ประกอบกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่กล่าวก่อนหน้านี้แล้วทำให้อุปสงค์แตกต่างไปจากเดิม ราคาการท่องเที่ยวของประเทศต้นทางและปลายทางที่จะไปก็มีผลกระทบต่ออุปสงค์ ถ้าแตกต่างกันมากนักท่องเที่ยวที่มีอำนาจการซื้อสูงจึงจะสามารถไปได้ และถ้าราคาการท่องเที่ยวที่จุดหมายปลายทางไม่แพงมากนักก็จะดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาได้ในระยะเริ่มแรก เมื่อมีความนิยมชมชอบก็จะกลับมาเที่ยวอีก

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เศรษฐกิจนับเป็นปัจจัยหลักที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยวและบ่งบอกพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวแต่ละชาติได้ด้วย หากนักท่องเที่ยวกลุ่มใดที่เดินทางมาจากประเทศที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจดี เช่น นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น มักถูกจัดอยู่ในอันดับต้น ๆ ที่เป็นที่ต้องการของเกือบทุกประเทศ การแสดงออกด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายจะใช้ไปในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านที่พัก ด้านอาหาร ด้านนันทนาการ ด้านท่องเที่ยว ด้านการซื้อของที่ระลึก จะเลือกใช้บริการอยู่ในโรงแรมหรือแหล่งท่องเที่ยวระดับสูง เป็นต้น ตรงกันข้ามหากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากกลุ่ม

ประเทศที่พื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ไม่ค่อยดี การแสดงออกของนักท่องเที่ยวย่อมถูกจำกัดศักยภาพในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งก็จะใช้จ่ายในระดับกลางถึงต่ำ

ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากกลุ่มประเทศที่มีประชากรมาก ๆ การแสดงออกของนักท่องเที่ยวโดยมากแล้วจะแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากประเทศที่มีประชากรน้อย ๆ เช่น นักท่องเที่ยวจากประเทศจีน ซึ่งมีประชากรมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก คือกว่า 1 พันล้านคน ผู้ที่สามารถมีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ดีเพียงพอในการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศได้ ย่อมเป็นกลุ่มที่อยู่ในระดับกลางถึงระดับสูงในสังคม การแสดงออกทางพฤติกรรมต่าง ๆ ย่อมแตกต่างหรือตรงกันข้ามกับนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ซึ่งมีประชากรอยู่ที่ประมาณหกล้านคน เป็นต้น

ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ภูมิศาสตร์เป็นผลต่อการแสดงออกของนักท่องเที่ยว เช่น นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากประเทศแถบยุโรปเหนือหรือสแกนดิเนเวียนั้น มักนิยมเดินทางท่องเที่ยวบริเวณชายหาด โดยรักที่จะนอนอาบแดดเป็นเวลานาน ๆ เพราะท้องถิ่นที่อยู่อาศัยนั้นเป็นเขตหนาว มีแสงแดดน้อยมากตรงกันข้ามกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางจากประเทศแถบร้อน เช่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ นักท่องเที่ยวนิยมใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวในร่ม เช่น ศูนย์การค้า (shopping center) หรือแหล่งวัฒนธรรม

ปัจจัยทางการเมืองเป็นปัจจัยที่กระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะต่อนักท่องเที่ยว ด้วยเหตุที่นักท่องเที่ยวโดยมากเดินทางท่องเที่ยวด้วยเหตุผลหลัก คือ การพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้น นักท่องเที่ยวย่อมไม่นิยมที่จะเดินทางไปในแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดปัญหาทางการเมือง ดังที่ มานัสสินี บุญมีศรีสง่า (ม.ป.ป.) ได้กล่าวว่า เหตุการณ์ก่อการร้ายที่มีจำนวนมากขึ้นสามารถส่งผลต่อความวิตกกังวล และความไม่รู้สึกปลอดภัย ทำให้เกิดอัตราการเดินทางน้อยลง ในการป้องกัน หรือมาตรการรักษาความปลอดภัย สามารถเห็นได้จากขั้นตอนการขออนุญาตเดินทางเข้าประเทศและพิธีการตรวจคนเข้าเมืองจะมีความซับซ้อนมากขึ้น ขั้นตอนมีมากขึ้นในการตรวจสอบเอกสาร (มานัสสินี บุญมีศรีสง่า, ม.ป.ป, หน้า 3)

ปัจจัยทางสื่อมวลชน ด้วยวิทยาการอันกว้างไกลในยุคโลกาภิวัฒน์ ปัจจัยด้านสื่อมวลชนเข้ามามีบทบาทและส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารกันทางอิเล็กทรอนิกส์ คือ อินเตอร์เน็ต หรือสื่อดาวเทียมและอื่น ๆ ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชนสามารถสร้างเสริมและทำลายการท่องเที่ยวได้ทั้งทางตรงและอ้อม

ปัจจัยทางเทคโนโลยี คือ ปัจจัยในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว รวมถึงการให้การบริการด้านความสะดวกสบายต่อนักท่องเที่ยวด้วย เช่น เทคโนโลยีทางการสื่อสาร ได้แก่ ระบบการจอง สำรองที่นั่งบนเครื่องบิน การออกบัตรโดยสารของสายการบินต่าง ๆ

ซึ่งใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ที่เรียกว่า CRS (computer reservation system) ส่งผลถึงความสะดวกสบาย รวดเร็ว นักท่องเที่ยวย่อมมีความมั่นใจและแสดงถึงความมั่นคงของผู้ให้บริการด้วย

ปัจจัยทางการคมนาคมการคมนาคมขนส่งนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งเสริมกิจการท่องเที่ยวมาก ถ้าหากขาดการคมนาคมขนส่งแล้ว กิจการท่องเที่ยวที่ต้องเดินทางในระยะไกลทั้งต่างถิ่นและต่างแดนจะกระทำได้ด้วยความยากลำบาก จากการพัฒนาทางด้านการคมนาคมขนส่งของรัฐ จึงทำให้การเดินทางเป็นไปได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ค่าใช้จ่ายถูกและปลอดภัย อันส่งผลทำให้ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีกระจัดกระจายอยู่ในท้องถิ่นที่ห่างไกล มีประชากรเข้าไปเยือนเพิ่มมากขึ้น และคนส่วนมากมีโอกาสที่จะกระทำได้ จากปัจจัยต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้นล้วนส่งผลกระทบต่อแนวโน้มพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ซึ่ง มานัสสินี บุญมีศรีสง่า (มปป, หน้า 4) ได้กล่าวถึงแนวโน้มพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอนาคตในหลายด้าน คือ ด้านการซื้อสินค้า พบว่า นักท่องเที่ยวจะมีพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าจากระบบอินเตอร์เนตมากขึ้น โดยเลือกวางแผนการเดินทางด้วยตนเองตามความพึงพอใจและสามารถยืนยันการเดินทางได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ พบว่านักท่องเที่ยวมีการเดินทางระยะสั้นมากขึ้น เนื่องจากมีตัวเลือกในการเดินทางมากขึ้น และปัจจัยด้านราคา คือ ปัจจัยอันดับต้น ๆ ในการตัดสินใจซื้อ เห็นได้จากการสายการบินต้นทุนต่ำที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก สำหรับด้านความสนใจในแหล่งท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวต้องการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่ปลอดภัยและเคยได้รับความพึงพอใจมาก่อน ตลอดจนสนใจความต้องการพิเศษ พบว่านักท่องเที่ยวมีความนิยมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากขึ้น เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดในสังคม

จากการศึกษาทำให้ทราบว่าในการเดินทางของนักท่องเที่ยว พบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทาง ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก จึงทำให้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัจจัยดังกล่าว และได้นำมาศึกษาในวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

แนวคิดด้านการจัดการ

วิวัฒนาการทางการจัดการ ได้แบ่งวิวัฒนาการการจัดการ เป็น 4 แนวคิด คือ แนวคิดการจัดการแบบดั้งเดิม การจัดการเชิงพฤติกรรมศาสตร์ แนวคิดการจัดการเชิงปริมาณ และแนวคิดการจัดการเชิงบูรณาการ เป็นกระบวนการจัดการ การจัดการเชิงระบบ การจัดการเชิงสถานการณ์ ทั้งนี้ การจัดการเชิงบูรณาการ เป็นการรวมแนวคิดต่าง ๆ ไว้ด้วยกัน ทั้งแนวคิดการจัดการแบบดั้งเดิมเพราะแนวคิดต่าง ๆ จะมีประโยชน์ในสภาพแวดล้อมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง คณาจารย์สาขาจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (2557, หน้า 50) ทั้งนี้ อภิมณีณ์ ปวรัชพิสิษฐ์ (2557, หน้า 50) ได้กล่าวถึง วิวัฒนาการและแนวคิดด้านการบริหาร 3 แนวคิด คือ แนวคิดการจัดการสมัยเดิม

เริ่มในช่วงปี ค.ศ. 1800-1930 มีการคิดค้นวิธีเพื่อเพิ่มผลผลิตให้ได้มากพอ ต่อมาในปี ค.ศ. 1930-1950 เริ่มแนวคิดการบริหารจัดการพฤติกรรม มุ่งเน้นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีภายในองค์กร คิดวิธีการปรับปรุงวิธีการทำงานเพื่อให้จิตใจของคนที่ถูกใช้งานได้รับการดูแลมากขึ้น และแนวคิดการบริหารจัดการสมัยใหม่ เริ่มตั้งแต่ปี 1950 จนถึงปัจจุบัน เป็นการบริหารจัดการที่นำหลักการวิเคราะห์เชิงปริมาณ เครื่องมือสถิติ การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ตามหลักการที่เป็นเหตุผลสามารถพิสูจน์และเห็นได้จริง รวมถึง การใช้การบริหารจัดการเชิงระบบ เป็นวิธีการปรับตัวกับความสัมพันธ์และสภาพแวดล้อมให้สามารถอยู่รอดในองค์กรได้ โดยนำกลยุทธ์ต่าง ๆ มารับมือกับสิ่งใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ กิจจา บานชื่น และกณิกนันต์ บานชื่น (2559, หน้า 65-66) วิวัฒนาการ ความเป็นมาของการจัดการแบ่งออกเป็น แนวคิดการจัดการสมัยเดิม ประกอบด้วย การจัดการที่มีหลักเกณฑ์ การจัดการตามหลักจัดการทั่วไป ส่วนแนวคิดการจัดการตามแนวมนุษย์สัมพันธ์ ได้แก่ การจัดการแบบมนุษย์สัมพันธ์ และการจัดการแบบพฤติกรรมศาสตร์ สำหรับแนวคิดวิธีการจัดการสุดท้าย คือ แนวคิดวิธีการแบบสมัยใหม่ ประกอบด้วย การจัดการแบบตัดสินใจ การจัดการตามสถานการณ์ การจัดการในเชิงระบบ และการจัดการในเชิงปริมาณ ทั้งนี้ แนวคิดวิธีการจัดการสมัยใหม่หลากหลายวิธีที่ยังไม่ชัดเจนมากนัก บางกรณีเป็นเพียงเทคนิค วิธีการดำเนินการที่ใช้ทำงานบางอย่าง หรือแก้ไขปัญหาบางอย่างให้สำเร็จโดยคำนึงถึงบริบทต่าง ๆ

ทั้งนี้ ทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่ เป็นการรวมเสนอถึงภาพความซ้ำซ้อนขององค์กรสมัยใหม่ รวมถึงคนผู้ปฏิบัติงานล้วนมีความซับซ้อนมาก ความต้องการ ความมุ่งหวังแรงกระตุ้นศักยภาพของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันมาก ถือเป็นพื้นฐานของทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่ และทฤษฎีการบริหารแต่ละยุคจะมีนักวิชาการที่มีแง่คิดการบริหารที่แตกต่างกันไปตามข้อเท็จจริงและภายใต้สมมุติฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง จึงอาจสรุปได้ว่า การศึกษาที่สมบูรณ์แบบการเข้าใจถึงทฤษฎีการบริหารของแต่ละยุคสมัยจึงเป็นแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกสภาพแวดล้อม (เอกวิทย์ มณีธร, 2552, หน้า 59)

ด้านคณาจารย์สาขาจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (2557, หน้า 16-17) ได้กล่าวถึงความหมายของ การจัดการ คือ กระบวนการในการประสานงานบุคคลและทรัพยากร เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยคำนึงถึงการจัดสรรทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ตลอดจน การเพิ่มผลผลิตภายใต้ระยะเวลาที่กำหนดอย่างมีคุณภาพ อันหมายถึง การเพิ่มประสิทธิผลนั่นเอง การจัดการ ถือเป็นกระบวนการบริหารองค์กรที่ต้องการผลกำไร โดยผู้จัดการจะต้องทำให้องค์กรนั้นบรรลุเป้าหมายภายใต้สถานการณ์ที่มีการแข่งขันสูง เพื่อให้องค์กรอยู่รอด ดังนั้น การจัดการ จึงมักใช้กับองค์กรธุรกิจหรือองค์กรที่มุ่งหวังผลกำไร ทั้งนี้ การจัดการเป็นงานสำคัญที่ผู้บริหารทุกคนต้องทำให้ได้ตาม

เป้าหมาย เพื่อรับมือกับสภาพการแข่งขันที่รุนแรงในปัจจุบัน กล่าวคือ องค์กรจึงต้องดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้อง โดยเป็นทิศทางที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพ จึงอาจกล่าวได้ว่าการจัดการ เป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาและสร้างความก้าวหน้าให้แก่องค์กรธุรกิจได้

สำหรับ อำนาจ ธีระวนิจ (2547, หน้า 9) ให้ความเห็นว่า การจัดการ คือ กระบวนการที่ผู้จัดการทำงานร่วมกับบุคลากรโดยการวางแผนใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงาน มีการควบคุมการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายองค์กร ภายในสภาวะการเปลี่ยนแปลง หัวใจสำคัญ คือ การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่นเดียวกับ อภิมณีณ์ ปวรัชพิสิษฐ์ (2557, หน้า 36) ที่ให้ความเห็นว่าการจัดการ คือ กระบวนการในการใช้ความคิดเพื่อวางแผนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ภายในองค์กร ผสมผสานกับทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตลอดจนเกิดความพึงพอใจและได้รับการยินยอมจากพนักงาน ผู้รับบริการ และสังคม นอกจากนี้ กิจจา บานชื่น และกณิกนันต์ บานชื่น (2559, หน้า 40-53) ได้ให้ความเห็นว่า การจัดการ หมายถึง กระบวนการ กิจกรรม หรือการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ โดยมั่นใจว่าจะดำเนินไปในแนวทางตามที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ด้วยความพยายามร่วมกันของกลุ่มคน และการจัดการ (Management) และการบริหาร (Administration) เป็นกิจกรรมที่หวังผลสุดท้าย คือ ความสำเร็จ ทั้งนี้ ความสำคัญของการจัดการ คือ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประสิทธิผล เป็นการจัดการที่ช่วยให้คุณภาพชีวิตของพนักงานดีขึ้น เป็นการแสวงหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุด และการจัดการก่อให้เกิดการจ้างงานสร้างรายได้ อาจกล่าวได้ว่าการจัดการเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงานในองค์กร โดยสามารถผสมผสานทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสอดคล้องกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ตั้งไว้ วิวัฒนาการของการจัดการ ได้กล่าวถึงแนวคิดที่ได้พัฒนามาตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคม เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข เกิดการทำงานร่วมกันภายใต้สังคมเดียวกัน ช่วยกันทำงาน แบ่งงานกันทำ มีหน้าที่มีความรับผิดชอบ มีการจัดการคน จัดการทรัพยากรต่าง ๆ ที่ใช้ร่วมกัน ดังนั้น เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย การจัดการ จึงเป็นสิ่งสำคัญในทุก ๆ องค์กร

ดังนั้น การจัดการจึงถือเป็นบทบาทของผู้บริการ ที่จะต้องวางแผน และได้นำแผนไปปฏิบัติใช้ การติดตามและการประเมินผล และปัจจัยที่สำคัญในการวางแผน คือ การพยากรณ์ ผู้บริหารต้องคาดการณ์ หรือพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงต่างที่เกิดขึ้นที่มีผลกระทบต่อองค์กร อาจกล่าวได้ว่า การวางแผน ก็เปรียบเสมือนการกำหนดอนาคตขององค์กรที่ต้องการ ซึ่งผู้วางแผนสามารถนำผลการพยากรณ์มาวางแผนเพื่อจัดการกับอนาคตให้ดีที่สุดได้ (อัจฉรา จันทร์ฉาย, 2557, หน้า 1-2)

แนวคิด Diamond Model

แนวคิดการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน โดยใช้แบบจำลองระบบเพชร (Diamond model) เป็นโมเดลที่สำคัญในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมหรือระดับประเทศ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน (Porter, 1990)

1. ปัจจัยนำเข้า คือ ปัจจัยด้านทรัพยากรที่เข้าไปมีผลกับวัตถุดิบที่เข้าสู่กลุ่มอุตสาหกรรม อันหมายรวมถึงด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ โครงสร้างพื้นฐาน ด้านคมนาคม ด้านสาธารณูปโภค แหล่งเงินทุนที่มีผลต่ออุตสาหกรรม

2. ด้านกลยุทธ์ โครงสร้าง และสภาพการแข่งขันขององค์กร คือ บริบทและบรรยากาศของการแข่งขันทางธุรกิจ บริบททางการแข่งขันไม่ควรมีลักษณะแบบผูกขาด

3. ด้านกิจการสนับสนุนและเกี่ยวข้อง หมายถึง มีดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับองค์กรในอุตสาหกรรม อันหมายรวมถึงผู้ผลิตและอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. สภาวะอุปสงค์ ได้แก่ ทัศนคติ รสนิยม ความต้องการของผู้บริโภคในประเทศ ต่อสินค้าและบริการ ความต้องการของผู้บริโภคสามารถกำหนดประสิทธิภาพขององค์กรในประเทศนั้นได้

ศรัณยพงศ์ เที่ยงธรรม (2553) กล่าวถึง การวิเคราะห์ตามแนวคิด Diamond model องค์ประกอบหลักสี่ประการ ได้แก่ 1) เงื่อนไขของปัจจัย หมายถึง องค์ประกอบทางด้านทรัพยากรมนุษย์ ปัจจัยทุน สิ่งอำนวยความสะดวกด้านกายภาพ โครงสร้างบริหาร สารสนเทศเทคโนโลยี และทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ 2) เงื่อนไขด้านความต้องการ เป็นเงื่อนไขที่มีผลต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนา 3) บริบทการแข่งขันและกลยุทธ์ของหน่วยในอุตสาหกรรม เป็นองค์ประกอบที่มีผลให้เกิดการลงทุนและการพัฒนาอย่างยั่งยืนของหน่วยธุรกิจแต่ละหน่วย หรือเป็นองค์ประกอบที่ดึงไม่ให้เกิดการพัฒนาหากบริบทเป็นเชิงลบ 4) องค์ประกอบด้านอุตสาหกรรมสนับสนุนที่เกี่ยวข้องเกื้อกูล คือการรวมกลุ่มที่ก่อให้เกิดการพัฒนาได้ดีกว่า การเชื่อมโยงและการเกื้อกูลกันระหว่างอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ไม่ใช่แต่เพียงใช้ประโยชน์เพื่อวิเคราะห์ในระดับประเทศเท่านั้น แต่ยังสามารถนำมาวิเคราะห์และวางแนวทางกลยุทธ์สำหรับองค์กรได้อีกด้วย

ทั้งนี้ ยงยุทธ แฉล้มวงษ์ และคณะ (2559) ได้นำแนวคิด Diamond model มาวิเคราะห์ด้านอุปสงค์หรือด้านการตลาด ด้านปัจจัยการผลิต ด้านอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ด้านกลยุทธ์โครงสร้างและการแข่งขัน บทบาทของภาครัฐ เพื่อนำมาวิเคราะห์ขีดความสามารถในการแข่งขัน (competitiveness)

ดนัย ปัตตพงศ์ (1234) ได้กล่าวถึง Diamond model ที่มีประเด็นในการวิเคราะห์ประกอบด้วย ด้านปัจจัยการผลิต (factor conditions) ปัจจัยด้านแรงงาน โครงสร้างพื้นฐาน

กลุ่มอุตสาหกรรมใดที่มีปัจจัยการผลิตในปริมาณสูงอาจเอื้ออำนวยให้กลุ่มอุตสาหกรรมนั้นมีความได้เปรียบในการแข่งขันเหนือกว่าอุตสาหกรรมเดียวกัน เช่น ประเทศไทยเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอาเซียน เพราะประเทศไทยมีโครงสร้างพื้นฐานในรูปทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทะเลที่สวยงาม บุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่ใส่ใจ อ่อนน้อม สุภาพโดยนิยมประจำชาติ

องค์ประกอบด้านอุปสงค์ความต้องการในตัวสินค้า (demand conditions) หากอุตสาหกรรมมีผู้บริโภคที่เรียกร้องด้านคุณภาพของสินค้า ก็เป็นการเพิ่มแรงกดดันให้กลุ่มอุตสาหกรรมนั้นต้องคิดค้นนวัตกรรม คิดค้นผลิตสินค้าที่มีคุณภาพเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค สำหรับองค์ประกอบด้านอุตสาหกรรมที่สนับสนุน เกี่ยวข้อง (related and supporting industries) การมีธุรกิจเกี่ยวเนื่อง และสนับสนุนทำให้อุตสาหกรรมธุรกิจมีความเข้มแข็ง อาทิ ด้านการท่องเที่ยวมีรัฐในการสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว เอกชนเข้าร่วมลงทุน ธุรกิจร้านอาหาร ที่พัก สปา เสริมความงาม ในองค์ประกอบการโครงสร้างและกลยุทธ์ ตลอดจนคู่แข่งขัน (firm strategy, structure, and rivaly) นโยบาย การพัฒนา การผลักดันให้เกิดนวัตกรรมเพื่อคิดค้น ต้นทุนการผลิตที่ต่ำ การแข่งขันสู่ความเป็นเลิศ การลงทุนเทคโนโลยีที่ล้ำหน้า แรงกดดัน ความมุ่งมั่นให้สามารถชนะคู่แข่งขันได้

ด้านภาครัฐ นโยบายภาครัฐ อันเป็นตัวแปรสำคัญที่จะมีส่วนในการผลักดันให้อุตสาหกรรมนั้นเกิดความเข้มแข็ง สามารถแข่งขันกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการออกกฎหมาย การให้การสนับสนุน การกำหนดนโยบายอันเป็นประโยชน์กับอุตสาหกรรม และองค์ประกอบสุดท้าย คือ โอกาส ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่องค์กร หรือธุรกิจภาครัฐไม่สามารถควบคุมได้ โดยอาจมีผลทางบวกหรือทางลบกับความสามารถในการแข่งขันได้

แนวคิด McKinsey's 7S Model

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบจำลอง 7-S (7Ss Model) ซึ่งเป็นแบบจำลองที่ใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ขององค์กรโดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมและปรัชญาขององค์กร ซึ่งสามารถส่งผลต่อการปฏิบัติงานของคนในองค์กรได้ รวมทั้ง ช่วยให้ผู้บริหารวัดผลเพื่อประเมินประสิทธิภาพการทำงาน ในการใช้ทรัพยากรขององค์การได้ ตลอดจนการนำหลัก 7–S ไปใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินกลยุทธ์ให้เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้อย่างเป็นระบบ (มัลลิกา ต้นสอน, 2554, หน้า 98-101) เช่นเดียวกันกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2542, หน้า 329-331) ที่ให้ความเห็นว่าการพัฒนาแบบจำลอง 7-S (7S Model) เพื่อใช้เป็นกลยุทธ์ในการบริหารงานขององค์กรต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหารได้ตระหนักถึงวัฒนธรรมขององค์กร ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการปฏิบัติงาน

รวมถึงการวัดประสิทธิภาพในการทำงานของสมาชิกในองค์กร ทั้งนี้ ได้นำหลักของ 7-s ของ Mckinsey เป็นเครื่องมือในการดำเนินกลยุทธ์ตามแผนที่วางไว้

วันชัย มีชาติ (2559) ได้กล่าวถึงแนวคิด McKensy โดยนักวิชาการที่ชื่อ Pascal & Athos เป็นแนวคิดในการแบ่งองค์ประกอบองค์กรออกเป็นระบบย่อย 7 ระบบ แต่ละระบบมีคำขึ้นต้นด้วย S จึงเรียกแนวความคิดนี้ว่า 7Ss แบ่งได้คือ ด้านวางแผนและกลยุทธ์ (strategy) เป็นระบบการวางแผนและการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร โดยรวมถึงแผนยุทธศาสตร์จนถึงแผนระดับปฏิบัติการ ด้านระบบการทำงาน (System) เป็นกระบวนการในการปฏิบัติงาน ระบบงานขององค์กร ระเบียบขั้นตอนในการทำงาน ด้านโครงสร้าง (Structure) ความซับซ้อน การออกแบบโครงสร้างขององค์กร ความเป็นทางการขององค์กร ด้านบุคคล (Staff) กล่าวถึงบุคลากรในองค์กร ความรู้ ความสามารถของบุคคล ทักษะ ความชำนาญ ขวัญและกำลังใจในการดำเนินงาน โดยทรัพยากรมนุษย์ดังกล่าวจะรวมถึงการกระตุ้น จูงใจให้บุคคลทำงานอย่างเต็มความสามารถ ตลอดจนการพ้นสภาพของบุคคลนั้น ด้านทักษะ (Skill) ทักษะในการทำงาน ความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในการทำงาน ด้านรูปแบบในการปฏิบัติงาน (Style) แนวทางในการปฏิบัติงาน วัฒนธรรมในการปฏิบัติงาน เป็นรูปแบบการบริหารงานขององค์กร และด้านค่านิยมร่วมขององค์การ (Share value) เป็นเป้าหมายร่วมกันของสมาชิกในองค์กร และสิ่งที่องค์กรต้องการบรรลุ ค่านิยมจะเป็นตัวเชื่อมองค์ประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน อาจกล่าวได้ว่า ค่านิยม คือ เป้าหมายร่วมของทุกคน สะท้อนถึงความจำเป็นในการคงอยู่ขององค์กร

ในการแบ่งองค์ประกอบองค์กรตามแนวคิดในเชิงระบบ ที่แบ่งองค์การออกเป็นระบบย่อยนี้มีข้อดี คือ สามารถพิจารณาการทำงานองค์กรในภาพรวมมากกว่าการมองแยกเป็นส่วน ๆ โดยคำนึงถึงความเชื่อมโยงสัมพันธ์ของการทำงานในแต่ละส่วน ทำให้เห็นถึงส่วนขององค์กรที่มีความเกี่ยวข้องกันได้ โดยสามารถอธิบายการจัดการในแต่ละด้านได้ ดังต่อไปนี้

ด้านกลยุทธ์ (Strategy)

กลยุทธ์ (Strategy) คือ การวางแผนการปฏิบัติงานขององค์กรเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป อาทิ สังคม เศรษฐกิจ การเมือง เป็นต้น (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2542, หน้า 329-331) สอดคล้องกับ มัลลิกา ต้นสอน (2554, หน้า 98-101) ที่เห็นว่ากลยุทธ์ เป็นการจัดสรรทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อการดำเนินการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับช่วงเวลา และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป สำหรับ ทวีศักดิ์ สูทกวาทิน (2550, หน้า 23) กล่าวถึงกลยุทธ์ เป็นวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการทำงานให้ดีที่สุด เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสูงสุด อันนำไปสู่ความสามารถในการแข่งขันขององค์กรได้ และกลยุทธ์ยังถือเป็นกิจกรรมมากมายที่นำไปสู่การสร้างสรรค์ การผลิต สินค้า บริการ การส่งมอบ อันถือเป็นปัจจัยพื้นฐานของข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน นั่นคือ ความมีประสิทธิผลในการดำเนินงาน

หมายถึง การดำเนินกิจกรรมได้รวดเร็ว ดีกว่าคู่แข่งขัน เกิดข้อบกพร่องน้อยกว่าคู่แข่งขัน (Michael Eugene Porter, 1998 อ้างอิงใน ณัฐยา สินตระการผล, 2555, หน้า 9)

นอกจากนี้ กัลยารัตน์ ธีระธนชัยกุล (2558, หน้า 176-178) กล่าวถึงกลยุทธ์ที่ควรประกอบไปด้วย ด้านภารกิจ คือ วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และการกำหนดกลยุทธ์เพื่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ระยะยาว โดยถือเกณฑ์ 3 ระดับ คือ กลยุทธ์ระดับองค์กร เป็นกระบวนการกำหนดลักษณะทั้งหมดและจุดหมายขององค์กร คือ ด้านการลงทุน ด้านการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาปรับปรุงองค์กร กลยุทธ์ระดับธุรกิจ เป็นกลยุทธ์ที่พยายามหาวิธีการแข่งขัน และกลยุทธ์ระดับหน้าที่หรือกลยุทธ์ปฏิบัติการ เป็นกลยุทธ์ปฏิบัติการที่นำไปใช้แต่ละหน้าที่ เพื่อนำมาสนับสนุนกลยุทธ์ระดับธุรกิจให้บรรลุเป้าหมาย และประสบความสำเร็จตามที่ตั้งไว้ ซึ่งแบ่งเป็น กลยุทธ์ด้านการตลาด ที่กล่าวถึงกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับส่วนผสมทางการตลาด กลยุทธ์ด้านการเงิน กลยุทธ์การผลิตและการดำเนินงาน กลยุทธ์ในการวิจัยและพัฒนาเป็นกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อสร้างความได้เปรียบทางด้านการแข่งขันและกลยุทธ์การจัดการทรัพยากร อาจกล่าวได้ว่า กลยุทธ์ คือ วิธีการอันชาญฉลาดที่จะช่วยให้การดำเนินงานขององค์กรเกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิผลมากที่สุดตามสถานการณ์ กล่าวคือ การทำให้องค์กรสามารถปรับตัวสอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงภายนอกตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (ธงชัย สันติวงษ์, 2546, หน้า 370)

โครงสร้าง (Structure)

โครงสร้างขององค์กรที่มีความเกี่ยวข้องกับหน้าที่ความรับชอบ การกระจายอำนาจ การควบคุม โครงสร้างองค์กรแต่ละแห่งมีขนาดแตกต่างกันไปตามความเหมาะสม (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2542, หน้า 329-331) และการจัดความสัมพันธ์ขององค์กรให้เห็นตำแหน่งในการปฏิบัติงาน โครงสร้างขององค์กรทำให้เห็นถึงโครงสร้างอำนาจและหน้าที่ สายการบังคับบัญชา การควบคุม และการประสานงานของสมาชิกในองค์กรได้ (มัลลิกา ต้นสอน, 2554, หน้า 98-101) และทองหล่อ เดชไทย (2544, หน้า 199-201) กล่าวถึงโครงสร้าง คือ แผนภูมิการจัดองค์กร เพื่อให้เห็นการดำเนินงานของแต่ละสายงาน สอดคล้องกับ วันชัย มีชาติ (2559, หน้า 193) ที่นำเสนอว่าโครงสร้างองค์กร เป็นการแสดงถึงรูปพรรณสัณฐาน การกำหนดแนวทางหรือพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของคน โครงสร้างจะเป็นการจัดส่วนประกอบต่าง ๆ ขององค์กรให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกันให้บรรลุเป้าหมาย โดยทำการแบ่งหน้าที่คนในตำแหน่งต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงสายบังคับบัญชา ระดับของตำแหน่ง กล่าวคือ โครงสร้างขององค์กรจะทำหน้าที่หลัก ช่วยให้องค์กรสามารถปฏิบัติงานและสร้างผลผลิตขององค์กรตามเป้าหมาย โครงสร้างเป็นตัวควบคุมการพฤติกรรมที่แตกต่างกันในองค์กร และโครงสร้างจะเป็นตัวกำหนดโครงสร้างการใช้อำนาจและการตัดสินใจในองค์กร ซึ่งอาจแสดงออกมาในรูปแบบของแผนภูมิองค์กร โดย

สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของการรวมอำนาจ การกระจายอำนาจ ขนาดขององค์กร ความเป็นทางการ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ จำนวนสายบังคับบัญชา เป็นต้น เช่นเดียวกันกับ อีเวนเซอร์วิช จอห์น เอ็ม (อ้างอิงใน สุธรรม รัตนโชติ, 2552, หน้า 386) ที่กล่าวไว้ว่า โครงสร้าง หมายถึง ความสัมพันธ์และกระบวนการที่ค่อนข้างแน่นอน อาจกล่าวว่าเป็นสรีระขององค์กรเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำหน้าที่ขององค์กร ทั้งนี้ สามารถดำเนินการจัดโครงสร้างเป็น การแบ่งงานทั้งหมดออกเป็นงานเล็กหลายงาน โดยแบ่งตามกิจกรรมของงาน จากกิจกรรมกลาย ๆ กิจกรรม ไปเป็นกิจกรรมขนาดเล็ก หรือแบ่งกิจกรรมโดยรวมเป็นกิจกรรมเฉพาะ การรวมงานของบุคคลไปเป็นงานกลุ่มคน การกำหนดขนาดที่เหมาะสมของงาน การกำหนดอำนาจ หน้าที่ และกัลยารัตน์ ธีระธนชัยกุล (2558, หน้า 174) ที่กล่าวว่า โครงสร้างองค์การ คือ กรอบการทำงานอย่างเป็นทางการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ทรัพยากร ทั้งนี้ โครงสร้างองค์การมักแสดงให้เห็นเป็นลักษณะแผนภูมิ สะท้อนถึงโครงสร้างและกระบวนการจัดการองค์กร สำหรับเทคนิคในการออกแบบโครงสร้างองค์กร มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือการพัฒนาโครงสร้างปรับปรุงให้เหมาะสมให้มีความสอดคล้องกับลักษณะงานและสภาพแวดล้อมที่ธำรงอยู่

การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างองค์กร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงระบบการควบคุมการทำงานของพนักงาน โดยมีวิธีกระบวนการ อาทิ การกำหนดงานที่ต้องทำให้ชัดเจน การปรับปรุงโครงสร้างให้สอดคล้องกับการทำงาน มีการติดต่อสื่อสารที่ดี มีการกระจายอำนาจ การประสานงาน มีการควบคุมในหน่วยงานย่อย การเพิ่มการจูงใจในการทำงาน โครงสร้างมีความยืดหยุ่นเพื่อเอื้อต่อความสำเร็จ (เนตร์พัณณา ยาวิราช, 2558, หน้า 30) อย่างไรก็ตาม การจัดโครงสร้าง มีหลายแบบมีข้อดีข้อเสีย โดยผู้บริหารจะต้องวางแนวทางในการจัดโครงสร้าง อย่างไรก็ตามในการจัดโครงสร้างองค์กรสามรถแบ่งออกเป็น 1) โครงสร้างองค์กรตามหน้าที่การงาน มีลักษณะการจัดตั้งขึ้นแบ่งไปตามประเภทหน้าที่การงาน เพื่อให้เห็นหน้าที่ในแต่ละแผนก 2) โครงสร้างองค์กรตามสายงานหลัก มีลักษณะการจัดรูปแบบโครงสร้างให้มีสายงานหลัก และมีการบังคับชาจากบนลงล่าง ลดหลั่นเป็นขั้นๆ ไม่มีการสั่งงานแบบข้ามขั้นตอน เหมาะสำหรับองค์กรที่ต้องการขยายตัวในอนาคต 3) โครงการองค์กรแบบคณะที่ปรึกษา มีลักษณะการจัดโครงสร้างโดยการให้มีที่ปรึกษามาช่วยในการบริหารงาน 4) โครงสร้างองค์กรแบบคณะกรรมการบริหาร หมายถึง การจัดโครงสร้างโดยให้มีการบริหารในลักษณะคณะกรรมการ 5) โครงสร้างองค์กรงานอนุกรม คือ หน่วยงานช่วย ซึ่งเป็นงานเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวก อาทิ งานตรวจสอบภายใน นอกจากนี้ การจัดโครงสร้าง ควรคำนึงถึง ความสูงและความกว้างของโครงสร้าง พบว่า ถ้าโครงสร้างขององค์กรมีการบังคับบัญชาหลายชั้นกระการดำเนินงานก็อาจเกิดความล่าช้า ในทางกลับกัน หากองค์กรมีระดับการสั่งน้อย กระบวนการดำเนินงานย่อมรวดเร็วกว่า และอาจสรุปได้ว่า โครงสร้างแบบสูงมีข้อดี คือ การบริหาร การควบคุมเกิด

ความใกล้ชิด การติดต่อสื่อสารระหว่างกันเกิดความรวดเร็ว งานมีคุณภาพเพราะอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ชำนาญการ แต่มักมีข้อจำกัด คือ มีค่าใช้จ่ายสูงสำหรับหัวหน้าแต่ละระดับ มีระดับการจัดการมาก ระยะทางระหว่างระดับสูงถึงระดับต่ำมีความห่างมากเกินไป หัวหน้ามีแนวโน้มเกี่ยวข้องกับการทำงานของลูกน้องมากเกินไป สำหรับโครงสร้างแบบกว้าง พบข้อดี คือ ลดค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน ลูกน้องมีอิสระในการทำงาน และพบข้อจำกัด คือ ต้องการผู้บังคับบัญชาที่มีความสามารถ และผู้บังคับบัญชาอาจจะควบคุมงานได้ไม่ทั่วถึง (กิจจา บานชื่น และกณิกนันต์ บานชื่น, 2559, หน้า 141–145)

ระบบ (System)

ระบบขั้นตอน กระบวนการในการปฏิบัติงาน เช่น ระบบควบคุม ระบบข้อมูล กระบวนการผลิต (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2542, หน้า 329–331) ระบบ คือ กระบวนการหรือลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความสะดวกเรียบร้อย (มัลลิกา ต้นสอน, 2554, หน้า 98–101) และทองหล่อ เดชไทย (2544, หน้า 199–201) กล่าวถึงระบบ คือ กระบวนการ การไหลเวียนเพื่อให้เห็นถึงการดำเนินงานให้ประสพความสำเร็จว่ามีขั้นตอนอย่างไร และวันชัย มีชาติ (2559, หน้า 89) ยังได้เห็นว่า ระบบการทำงาน พิจารณาถึงกระบวนการในการทำงาน ระบบการทำงานเครื่องจักร เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในสำนักงาน รวมถึงปัจจัยด้านระบบการจัดสรรงบประมาณ การให้รางวัลตอบแทน กฎระเบียบข้อปฏิบัติร่วมกัน เกณฑ์มาตรฐานในการทำงาน

เนตร์พัณณา ยาวิราช (2558, หน้า 41–42) กล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงระบบราชการแบบเดิมที่มีความล้าสมัย การบริหารงานแบบศูนย์รวมอำนาจและการสั่งการ กำลังคนไม่มีคุณภาพ ทัศนคติ ค่านิยมที่ไม่มีต่อองค์กร ค่าตอบแทนไม่เหมาะสม ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการใช้ทำงาน ซึ่งควรดำเนินการเปลี่ยนแปลงพัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน ปฏิรูปให้มีความทันสมัย สร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร ทั้งนี้ การพัฒนาองค์กรภาครัฐ ควรมีการให้บริการที่มี่คุณภาพแก่ประชาชน ลดการควบคุมส่วนกลาง เพิ่มอิสระในการบริหารงานหน่วยงาน การวัดผลงาน การให้รางวัลแก่ผลการดำเนินงานทั้งระดับองค์กร และระดับบุคคล การสร้างระบบสนับสนุน อาทิ ระบบฝึกอบรม ระบบค่าตอบแทน ระบบคุณธรรม พัฒนาด้านเทคโนโลยีระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อช่วยให้หน่วยงานทำงานได้บรรลุผล ในขณะเดียวกัน ภาครัฐควรพิจารณาเปิดโอกาสให้เอกชนมีบทบาทในการดำเนินงาน

ด้านรูปแบบ (Style)

รูปแบบองค์กร ในอดีตองค์กรเน้นสายบังคับบัญชา เน้นการแบ่งแยกงานทำเฉพาะด้านลักษณะงานเดียวกันให้จัดอยู่ในฝ่ายเดียวกัน ซึ่งก่อให้เกิดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ช่องทางการสื่อสารตามสายบังคับบัญชาชัดเจน การทำงานมีขั้นตอนชัดเจน คล้ายระบบเครื่องจักร

ลักษณะดังกล่าวมีความเหมาะสมกับการบริหารงานในอดีตที่มีปัจจัยแวดล้อมขององค์กรมีการเปลี่ยนแปลงน้อย แต่ในปัจจุบันปัจจัยแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งแตกต่างจากอดีต ดังนั้น ในการปฏิบัติงานการปฏิบัติงานของพนักงานระดับล่างจึงจำเป็นต้องได้รับการอนุมัติจากผู้บริหารอย่างรวดเร็ว จึงจะสามารถก่อให้เกิดการปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหา ได้อย่างทันท่วงที อาจกล่าวได้ว่า รูปแบบการบริหารในอดีตที่เน้นสายบังคับบัญชาแนวตั้ง และการแบ่งแยกภารกิจจึงไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานในปัจจุบัน ทั้งนี้ รูปแบบองค์กรที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันต้องเป็นรูปแบบที่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแวดล้อมองค์การได้อย่างรวดเร็ว จึงไม่ควรเน้นสายบังคับบัญชามากเกินไป เพื่อเอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างฉับไว (ทวีศักดิ์ สูทกวาทิน, 2550, หน้า 23) ทั้งนี้ รูปแบบในการบริการ เป็นลักษณะการนำทักษะมาใช้ในการบริหาร เป็นความสามารถของผู้บริหารในการสั่งการ การประงานสานติดต่อ การกระตุ้นให้พนักงานปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนเอง การเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้แสดงความคิดเห็นบ้างตามความเหมาะสม การพิจารณาผู้ปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับงาน การติดตามงาน การให้ความช่วยเหลือ การสนับสนุน รวมถึงการให้กำลังใจ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีกำลังใจในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กิจจา บานชื่น และกณิกนันต์ บานชื่น, 2559, หน้า 258)

สำหรับวิธีการบริหารงาน ที่ทำให้เห็นพฤติกรรมของผู้บริหาร ในการตัดสินใจ การแก้ปัญหา เป็นลักษณะหรือวิธีการจัดการที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรมในองค์กรได้ (มัลลิกา ต้นสอน, 2554, หน้า 98-101) และเป็นสิ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมขององค์กร โดยผู้บริหารสามารถกำหนดรูปแบบขององค์กร เพื่อให้เห็นเป้าหมายและความเป็นผู้นำได้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2542, หน้า 329-331) ทั้งนี้ วันชัย มีชาติ (2559, หน้า 88) กล่าวถึงรูปแบบการจัดการประการหนึ่งที่มีความน่าสนใจที่จะช่วยให้องค์กรสามารถทำงานได้ดีขึ้น นั่นคือ การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างองค์กร เป็นการดึงองค์กรหลาย ๆ องค์กรเข้ามาทำงานร่วมกัน เพื่อมุ่งเป้าหมายเดียวกัน ก่อให้เกิดการเกื้อกูลกันระหว่างองค์กร ทั้งนี้ ในการปฏิบัติร่วมกันสามารถดำเนินการได้ อาทิ การประสานงานระหว่างกัน การตั้งหน่วยงานขึ้นเพื่อร่วมกันดำเนินงาน ทั้งนี้ รูปแบบการทำงานร่วมกันในองค์กร การมีระบบผู้นำจะทำให้เกิดการกระตุ้น ผลักดัน จนทำให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย ภาวะผู้นำ ได้แก่ รูปแบบการทำงานของผู้นำ สไตล์การบริหารงานของผู้นำ การติดต่อสื่อสารในองค์กร กล่าวคือ ช่องทางการติดต่อสื่อสาร การกระจายของข้อมูลข่าวสาร ระบบจูงใจในองค์กร ระบบวัฒนธรรม ค่านิยมในองค์กร ผู้นำจะมีบทบาทในการกำหนดทิศทาง นโยบาย แนวทางในการปฏิบัติ

ด้านบุคคล (Staff)

ด้านบุคลากร ถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สามารถสร้างประสิทธิภาพการทำงานองค์กรใดก็ตามหากมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถมากก็ส่งผลให้องค์กรดำเนินงานได้ดี

ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงบุคลากร ก็ควรวิเคราะห์ถึงความรู้ความสามารถทักษะ ระบบการสรรหา คัดเลือก การบรรจุ แต่งตั้ง การฝึกอบรมพัฒนา การประเมินผลการดำเนินงาน (วันชัย มีชาติ. 2559, หน้า 90) สอดคล้องกับ อภิมณีณ์ ปวรัชพิสิษฐ์ (2557, หน้า 157) ที่เห็นว่า การจัดหาบุคคลเข้าปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญ ฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์ต้องมีการดำเนินการคัด หา และเลือก บุคคลที่เหมาะสมกับงาน พร้อมทางด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ปฏิภาณ ไหวพริบ อันจำเป็นที่ต้องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่

การสรรหาและการคัดเลือกพนักงาน เดิมพิจารณาเลือกพนักงานให้ตรงตามคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งของตำแหน่งงาน (job-based) ได้กลายมาเป็นการพิจารณาจากขีดความสามารถของพนักงาน (competency-based) เป็นหลัก โดยขีดความสามารถของพนักงานในที่นี้ คือ ความรู้ ทักษะ ทัศนคติ การรับรู้ บุคลิกภาพ หรือคุณสมบัติเฉพาะตัวที่สะท้อนศักยภาพของบุคคลนั้น (ทวีศักดิ์ สูทกวาทิน. 2550, หน้า 23) ทั้งนี้ ด้านทรัพยากรมนุษย์ ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง โดยมีการบริหารทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ทั้งระบบ โดยกล่าวถึง ด้านการวางแผนกำลังคน วางแผนอัตรากำลัง กระบวนการคัดเลือก การพัฒนาด้านสมรรถนะ การเรียนรู้ การอบรม การจัดการค่าตอบแทน เงินเดือน โบนัส สวัสดิการ ประโยชน์เกื้อกูล ด้านจัดการประเมินผล การประเมินผลการปฏิบัติงาน การประเมินศักยภาพ การบริหารคนเก่ง ด้านการวางแผนความสำเร็จ การเลื่อนตำแหน่ง การมอบหมายงาน รวมถึง การพ้นจากงาน ซึ่งการพัฒนาบุคลากร สามารถทำได้โดยการสอนงาน การฝึกงานขณะงาน การหมุนเวียนเปลี่ยนงาน การให้คำปรึกษา การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเป็นพี่เลี้ยง การอบรมนอกสถานที่ เป็นต้น (เนตร์พัณณา ยาวิราช. 2558, หน้า 36)

ในการวางแผนคนให้มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน โดยองค์กรควรจัดให้มีการประเมินผลงาน การฝึกอบรม การจูงใจ รวมทั้ง การจ่ายค่าตอบแทนอย่างเหมาะสมกับภาระของงานที่ได้รับผิดชอบ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2542, หน้า 329-331) สอดคล้องกับ (มัลลิกา ต้นสอน. 2554, หน้า 98-101) ที่กล่าวถึงด้านบุคคล คือ การจัดสรรบุคลากรให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงาน โดยองค์กรมีการฝึกอบรม พัฒนาบุคลากร การประเมินผลงาน การจูงใจ การจ่ายค่าตอบให้เหมาะสม เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ สำหรับ Coflin Dan อ้างอิงใน ณัฐยา สินตระการผล และวันดี ม่านศรีสุข (2549, หน้า 241-255) ให้ความเห็นว่ากระบวนการคัดเลือกบุคลากร คือ การเลือกคนดีที่สุด เป็นการคัดเลือกคนที่เหมาะสมเข้ามาในองค์กรหรือแผนก โดยต้องมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าถึงเกณฑ์คุณสมบัติที่ต้องการ ซึ่งพิจารณาจากค่านิยม ความชอบ ความรักในงานที่ปฏิบัติ ความสามารถในการปฏิบัติงานที่ไม่ได้หมายรวมถึงประสบการณ์ และการยอมรับค่าตอบแทน การให้สวัสดิการ จากนั้นเลือกการผสมผสานที่ดีที่สุด โดยมีหลักสำคัญ คือ สร้างความหลากหลายอย่างเหมาะสม

อาทิ ด้านเพศ สัดส่วนของเพศในการทำงาน ยิ่งมีจำนวนเพศอย่างเดียวกันมากเท่าไหร่ ก็จะยิ่งมีความร่วมมือกันน้อยลงเท่านั้น ด้านประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกัน ซึ่งช่วยเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน สุดท้ายการเลือกตำแหน่งที่ดีที่สุด ที่ได้กล่าวถึง การทดลองการทำงานให้หลาย ๆ ตำแหน่ง เพื่อช่วยให้บุคลากรมีความรอบรู้เกี่ยวกับองค์กรมากขึ้น และมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งขึ้นด้วย

โดย Scarsinsky Peter (1999, อ้างอิงใน ณัฐยา สินตระการผล, 2554, หน้า 235) ที่ยังได้กล่าวถึงมุมมองร่วมกันของคนในองค์กร กล่าวคือ อำนาจที่แท้จริงของโครงสร้างอยู่ที่การสร้างความเข้าใจร่วมกันของคนในองค์กรเกี่ยวกับสิ่งที่องค์กรต้องการจะเป็นกระบวนการกำหนดโครงสร้างนั้น ควรให้คนทั่วทั้งองค์กรได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในภาพอนาคตร่วมกัน อันนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการปฏิบัติต่อไป จึงอาจกล่าวได้ว่าบุคคล คนเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการ เพราะคนเป็นผู้ปฏิบัติงาน หากคนไม่มีประสิทธิภาพ การดำเนินงานในองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายคงยากยิ่ง ดังนั้น การจะได้คนดีมีคุณภาพเข้ามาทำงานขึ้นอยู่กับการจัดการงานบุคคล ทั้งนี้ พบกระบวนการการจัดการด้านบุคคล คือ การวางแผนกำลังคนและตำแหน่ง การแสวงหาบุคคล ได้แก่ การสรรหา การเลือกสรร การบรรจุ ด้านการบำรุงรักษาและจัดสวัสดิการ การประเมินผลงานการปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคคล และการให้พ้นจากงาน ทั้งนี้ การประเมินผลการปฏิบัติงาน ถือเป็นกระบวนการประเมินค่าบุคคลผู้ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ภายใต้การสังเกต จดบันทึกโดยหัวหน้างาน บนพื้นฐานของระบบความเป็นธรรม และมาตรฐานเดียวกัน รวมถึงมีเกณฑ์การประเมินผลที่มีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติให้เกิดความเป็นธรรมโดยทั่วกัน (กิจจา บานชื่น และกณิกนันต์ บานชื่น, 2559, หน้า 190) อาจกล่าวได้ว่า (ธงชัย สันติวงษ์, 2546, หน้า 252) เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคน คือ การจัดคนเข้าทำงาน หรือการใช้ประโยชน์บุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกี่ยวข้องกับ ด้านการจัดหาพนักงาน เพื่อให้ได้คนที่เหมาะสมกับงาน คือ การเสาะหา การคัดเลือก การบรรจุ ด้านการพัฒนาพนักงาน เพื่อให้พนักงานมีคุณค่าต่อองค์กรมากขึ้น คือ การอบรมให้การศึกษา การโยกย้าย การเลื่อนขั้น การประเมินผลงาน การสร้างขวัญและกำลังใจ การจัดระบบแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ สำหรับด้านการบำรุงรักษาพนักงาน จะเป็นการรักษาสภาพให้พนักงานมีความพอใจในงาน เกี่ยวข้องกับ ค่าจ้าง สิ่งจูงใจ การยกย่อง การจัดระบบร้องทุกข์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม แนวทางในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำการศึกษาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในภาธุรกิจในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงบริหาร ตามที่ เสาวนีย์ สมันต์ตรีพร (2560, หน้า 13–14) ได้กล่าวไว้ คือ การดึงพนักงานที่มีศักยภาพสูงมาร่วมงานเพื่อให้องค์กรสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ตลอดจน การสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน โดยเฉพาะด้านการติดต่อสื่อสาร พัฒนาบุคลากรให้พร้อมรับกับเทคโนโลยี

ใหม่ ๆ การพัฒนาสร้างทักษะที่หลากหลาย เพื่อให้พร้อมต่อการทำงานในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป การฝึกอบรม และพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับสมรรถนะหรือขีดความสามารถที่องค์กรต้องการอย่างต่อเนื่อง การดูแล รักษาบุคลากร การธำรงไว้ การเพิ่มผลตอบแทน การให้โอกาสการเติบโตในงาน การให้คำชื่นชม การส่งเสริมบรรยากาศในงานที่ดี การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพนักงาน และผู้ใต้บังคับบัญชา การดึงศักยภาพของบุคลากรออกมาให้เกิดประโยชน์มากที่สุด การสร้างความผูกพันของบุคลากร เพื่อสร้างผลงาน ความก้าวหน้า อย่างไรก็ตาม การคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในปัจจุบัน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้น การบริหารทรัพยากรมนุษย์ต้องมีการปรับตัว โดยมีหลักคิด การเพิ่มกำลังการผลิตของทรัพยากรมนุษย์ การดูแลเอาใจใส่และรักษาบุคลากร การสร้างความผูกพันของบุคลากร รวมถึงการบริหารการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ทั้งนี้ เลิศชัย สุธรรมานนท์ และกีรติกร บุญส่ง (2559, หน้า 151–153) ได้เสนอแนวทางบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพื่อนำไปพัฒนา ประเมินความพร้อมระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์และการจัดการทรัพยากรมนุษย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ได้ดังนี้

1. กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยกล่าวถึงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันต้องมีแผนกลยุทธ์ทรัพยากรมนุษย์ เป็นแผนปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานทรัพยากรมนุษย์และผู้บริหาร มีการติดตาม และการประเมินผล เช่นเดียวกันกับเกรียงไกรยศ พันธุ์ไทย (2554, หน้า 239) ได้ให้ความสำคัญในด้านกลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงบูรณาการ อันเป็นกุญแจสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งกล่าวว่า มนุษย์ทุกคนมีคุณค่าต่อองค์กรที่จะทำประโยชน์ พนักงาน คือ ทรัพยากร ที่ตอบสนองความต้องการในปัจจุบันและอนาคต สภาพแวดล้อมการทำงานที่มีคุณภาพเป็นสิ่งที่ต้องเอาใจใส่ และการเตรียมตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

2. การออกแบบโครงสร้างองค์กรให้มีการกำหนด หน้าที่สอดประสานกัน มีความคล่องตัว เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน เพื่อให้องค์กรพัฒนาสู่ประสิทธิภาพสูงสุด

3. การกำหนดงาน การจัดทำคำบรรยาย (Job description) อันเป็นสิ่งสำคัญของระบบบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการให้บุคคลได้แสดงศักยภาพ สมรรถนะ ศักยภาพสูงสุด ในฐานะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

4. การทำให้กลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วยกระบวนการบริหารผลงาน โดยการจัดทำแผนกระจายความรับผิดชอบ ทำให้กำหนดการวัดประเมินผลทีมงาน บุคคล

5. การวางแผนกำลังคน การสรรหาคัดเลือก ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ อย่างไรก็ตาม องค์กรต้องการบุคลากรที่มีศักยภาพสูงที่สุดเข้าร่วมงาน จึงต้องทำการคัดเลือกโดยใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพคัดเลือกบุคคลให้เหมาะสมกับงานในปัจจุบันและในอนาคต โดยไม่มีข้อจำกัดทางเชื้อชาติ ค่านิยม ความเชื่อ หรือวัฒนธรรมที่ไม่เป็นอุปสรรค ต่อการทำงาน

6. ด้านการเรียนรู้และพัฒนา การฝึกอบรมที่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน การส่งเสริมการเรียนรู้หลากหลายวิธีทั้งทางภาคทฤษฎีและปฏิบัติ การสอนงาน การเป็นพี่เลี้ยง การโค้ช การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกในรูปแบบ Best Practices, Networking และการศึกษาต่อ สอดคล้องกับ โชติชวัล ฟูกิจกาญจน์ (2556, หน้า 112) ที่กล่าวถึงความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มุ่งพัฒนาโดยการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน อาทิ การปฐมนิเทศ การสาธิต การฝึกอบรมขณะปฏิบัติงาน การศึกษาดูงาน การฝึกสอน การให้คำปรึกษา ระบบพี่เลี้ยง เป็นต้น

7. การบริหารและการพัฒนาคนเก่ง เพื่อเป็นผู้นำใน อนาคต เป็นการบริหารความก้าวหน้าในอาชีพและผู้ที่มีความสามารถสูง โดยการเรียนรู้ในปัจจุบันต้องทุ่มเททรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้สามารถขับเคลื่อนโดยการบริหารความก้าวหน้าในอาชีพ

8. การบริหารค่าตอบแทน ทั้งค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงิน และค่าตอบแทนที่สอดคล้องกับความสามารถของบุคคลและผลการดำเนินงาน เช่น กลุ่มขาย กลุ่มผู้บริหาร รวมถึงสวัสดิการ แรงจูงใจ การยกย่องชมเชยต่อผู้ปฏิบัติงานดี เช่นเดียวกันกับ ชลธิวา ทิพย์ประทุม และคณะ (2560, หน้า 195) ที่กล่าวว่า การให้รางวัล สามารถแบ่งออกเป็น การให้รางวัลภายใน และการให้รางวัลภายนอก โดยการให้รางวัลภายใน พิจารณาจากความรับผิดชอบ ความสำเร็จในงาน สามารถทำงานหลากหลาย การยอมรับ เป็นต้น สำหรับการให้รางวัลภายนอก คือ การให้รางวัลที่เป็นตัวเงิน คือ เงินเดือน สวัสดิการ โบนัส การศึกษา และใช้ไม่ใช่ตัวเงิน ตำแหน่งงาน ห้องทำงาน ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน

9. การจัดระบบสารสนเทศด้านทรัพยากรมนุษย์ โดยเป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานทรัพยากรมนุษย์โดยตรง หรือที่เรียกว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการสร้างกระบวนการทำงาน พัฒนาเครื่องมือ ทำให้ระบบสารสนเทศเข้าถึงง่าย ใช้งานง่าย ซึ่งทีมงานด้านบริหารทรัพยากรมนุษย์ต้องมีความสามารถในการสนับสนุน เชี่ยวชาญ สามารถสร้างความน่าเชื่อถือ เชื่อมั่น นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงได้ เช่นเดียวกับการศึกษาของ กาญจนา ไกรสดับ และสุปราณี วงษ์แสงจันทร์ (2557, หน้า 298) ที่กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างความได้เปรียบทางธุรกิจต้องอาศัยเทคโนโลยีเข้ามาช่วยตั้งแต่ขั้นตอนการ

สรรหา การคัดเลือก การพัฒนาประเมินผลงาน การปฏิบัติงาน เพื่อให้องค์กรก้าวไปสู่การใช้เทคโนโลยีการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในสังคมสารสนเทศอย่างแท้จริง

10. การเตรียมความพร้อมสู่การเป็นสากล เป็นการสรรหา พัฒนาการเฉพาะ เพื่อเตรียมพร้อมการทำงานในต่างประเทศ หรือการร่วมทำงานกับพันธมิตรต่างประเทศ

11. ระบบการสร้างความสัมพันธ์ และความผูกพันกับองค์กร เป็นการมุ่งเน้นความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพนักงานกับองค์กร

ในการวิเคราะห์การจัดการด้านทักษะของทรัพยากรมนุษย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก กล่าวคือ การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยการคัดเลือกให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามทักษะ ความเชี่ยวชาญในตำแหน่งที่เหมาะสม การสรรหา จัดให้มีเจ้าหน้าที่มีจำนวนเพียงพอ ดำเนินการจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ก่อนปฏิบัติงาน ให้เจ้าหน้าที่ได้รับรู้ เข้าใจมาตรฐานการให้บริการ ดำเนินการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความสามารถในการดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ ตลอดจนการพัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่ที่จัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยให้มีทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีทัศนคติที่ดีให้บริการ บริการได้อย่างรวดเร็ว และเต็มใจให้บริการ สามารถสื่อสารภาษาได้อย่างหลากหลาย รวมถึงการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้อย่างเหมาะสม

ด้านทักษะ (Skills)

ด้านทักษะ คือ ความโดดเด่นที่เป็นความสามารถเฉพาะทางขององค์กร (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2542, หน้า 329-331) สอดคล้องกับ (มัลลิกา ต้นสอน, 2554, หน้า 98-101) ที่ให้ความเห็นว่าทักษะ คือ ความสามารถ ความรู้เฉพาะทางขององค์กร เป็นความชำนาญของบุคลากรในองค์กร ซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างจากคู่แข่งขัน และเป็นปัจจัยสำคัญในการอยู่รอดในมุมมองของธุรกิจ

ค่านิยมร่วม หรือเป้าหมายสูงสุด (Shared value or superordinate goals)

การตั้งค่านิยมหรือการตั้งปรัญชา โดยสมาชิกเป็นผู้กำหนดค่านิยมร่วมกัน เพื่อให้เป็นความคิดรากฐานที่ทำให้เห็นทิศทางในการบริหารงานขององค์กร ทั้งนี้ ค่านิยมจะเป็นศูนย์กลางซึ่งหมายถึงรากฐานของการสร้างธุรกิจ โดยอาจจะสะท้อนให้เห็นค่านิยมจากคำขวัญขององค์กร อาจะกล่าวได้ว่า ค่านิยมเป็นตัวที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรม ความเชื่อ ความผูกพัน จนกลายเป็นจุดเด่นขององค์กรได้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2542, หน้า 329-331) เช่นเดียวกับ (มัลลิกา ต้นสอน, 2554, หน้า 98-101) ได้เห็นว่า ค่านิยม คือ เป้าหมายสูงสุด ที่เกิดจากการยอมรับจากผู้บริหารและสมาชิกในองค์กร เป็นค่านิยมที่ยึดถือปฏิบัติร่วมกัน และถือว่ามีความสำคัญยิ่งกว่าภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งมักจะเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา

แต่ค่านิยม คือ สิ่งที่องค์กรยึดถือร่วมกันอยู่ตลอดเวลา ซึ่งบางองค์กรสามารถแสดงออกได้อย่างชัดเจน และคอฟลิน แดน อ้างใน ณัฐยา สินตระการผล และวันดี ม่านศรีสุข (2549, หน้า 242) ได้เชื่อว่าค่านิยม คือ ความเชื่อทั้งหลายที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคน สำหรับ Scarsinsky Peter (1999 อ้างอิงใน ณัฐยา สินตระการผล, 2554, หน้า 362) กล่าวว่าวัฒนธรรมและค่านิยมเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดกว้างและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน รวมถึงการให้รางวัลสำหรับความพยายาม อย่างไรก็ตาม วีรวุธ มาฆะศิรานนท์ และยุดา รักไทย (2542, หน้า 32) ให้ความเห็นว่า การที่สมาชิกหลากหลายครอบครัว หลากหลายสถาบัน แต่ละคนมีแนวปฏิบัติที่ต่างกัน อันเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาของสังคมนั้น ๆ ดังนั้นเมื่อเกิดการรวมกันในองค์กร ความหลากหลายทางวัฒนธรรมทั้งวิธีคิดและวิธีปฏิบัติจึงเกิดขึ้นซึ่งอาจจะส่งผลดี ที่ก่อให้เกิดมุมมองที่แตกต่างกันอันจะนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ แต่ในทางกลับกัน ก็อาจเกิดความขัดแย้ง การแบ่งพรรคพวกซึ่งอาจเป็นผลเสียแก่องค์กรได้ วัฒนธรรมสามารถสะท้อนผ่านคติพจน์ สัญลักษณ์และคำขวัญขององค์กร สามารถเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวระหว่างสมาชิกคนในองค์กรได้

เนตร์พัณณา ยาวิราช (2558, หน้า 98–103) กล่าวว่า วัฒนธรรมองค์กรเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งมีความหมาย คือ ระบบของการแบ่งปันความหมายร่วมกันของคนในองค์กร อาทิ การแต่งกาย รูปแบบของพฤติกรรม ค่านิยม ความรู้สึก ทัศนคติ การปฏิบัติต่อกัน อาจกล่าวได้ว่าวัฒนธรรมองค์กรถือเป็นรูปแบบพฤติกรรมของคนในองค์กรนั้น ๆ ซึ่งทุกคนปฏิบัติและยอมรับร่วมกัน ยกตัวอย่าง ทำงานอย่างมืออาชีพ มีความรัก ความผูกพันและเป็นเจ้าขององค์กร ความรับชอบต่อสังคม ความซื่อสัตย์ ความยึดมั่นในความถูกต้องเป็นธรรม ความร่วมมือทำงานเป็นทีม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมุ่งมั่นในวิสัยทัศน์ มุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งแนวทางการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์ให้สำเร็จ โดยการสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมเดิมก่อน มีต้นแบบของการเปลี่ยนแปลง หรือสร้างต้นแบบของการเปลี่ยนแปลง การส่งเสริมให้พนักงานเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการทำงานแบบใหม่ การให้พนักงานมีส่วนร่วม มีการทำงานตามวิถีทางใหม่ มีวิสัยทัศน์นำทางอันเปรียบเสมือนแนวทางหลักในการเปลี่ยนแปลง อาจใช้เวลาในการเปลี่ยนแปลง เพื่อก่อเกิดวัฒนธรรมใหม่ขึ้นมา

อาจกล่าวได้ว่า ค่านิยมหลัก คือ ความเชื่อมั่นซึ่งเป็นแก่นขององค์กรที่จะคงอยู่ โดยพื้นฐานที่คนในองค์กร ยึดถือปฏิบัติ อาจกล่าวได้ว่า ค่านิยมหลักขององค์กร มีคุณค่าและมีความสำคัญต่อองค์กร ตัวอย่างค่านิยมหลักขององค์กร อาทิ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความเป็นเลิศในทุกด้าน ความซื่อสัตย์สุจริตตรงไปตรงมา การบริการลูกค้ามีความสำคัญที่สุด การทุ่มเทในการทำงานหนักและความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงาน การส่งเสริมให้คนมี

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การทุ่มเททำงานหนักและการปรับปรุงพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (พอร์เตอร์, ไมเคิล อี อ้างอิงใน ณัฐยา สินตระการผล. 2555, หน้า 159–162)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขจรศักดิ์ รุ่นประพันธ์ (2558, หน้า 85) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการกีฬากอล์ฟเชิงท่องเที่ยว เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการกีฬากอล์ฟเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ศึกษาปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีต่อการตัดสินใจเลือกเล่นกีฬากอล์ฟ ผลการศึกษาพบปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเล่นกีฬาเชิงท่องเที่ยว คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านส่งเสริมการตลาด และด้านราคา อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงรูปแบบการจัดการกีฬากอล์ฟมี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบการจัดการที่เน้นการท่องเที่ยว พบผู้จัดงานเป็นบริษัทเอกชนร่วมกับผู้จัดร่วมจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ เป้าหมาย คือ บุคคลทั่วไปและผู้สนใจในการท่องเที่ยว โดยมีการเสนอผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดโปรโมชั่น และรูปแบบการจัดกีฬากอล์ฟเชิงท่องเที่ยวแบบเน้นกีฬา พบผู้จัดงานเป็นเอกชนหรือออแกไนซ์เซอร์ที่จัดกิจกรรมการแข่งขันแบบทัวร์นาเมนต์ ร่วมกับบริษัทสื่อสิ่งพิมพ์ทางกีฬา โทรทัศน์ช่องกีฬา บริษัทที่สนับสนุน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อผลตอบแทนทางธุรกิจกอล์ฟ ผลตอบแทนทางธุรกิจที่มีผลต่อการใช้สินค้าสปอนเซอร์ กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มกอล์ฟสมัครเล่น

อานนท์ สีดาเพ็ง และคณะ (2559, หน้า 86–87) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬากอล์ฟโดยประยุกต์ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม เพื่อให้ทราบถึงผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬากอล์ฟโดยชุมชน และจากผลการศึกษาพบด้านการจัดการที่ประกอบด้วย การจัดการองค์กร ที่ได้ดำเนินการในรูปของชมรม การจัดโครงสร้างการบริหาร กำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบในแต่ละฝ่ายชัดเจน มีกฎระเบียบ ข้อบังคับ การแบ่งปันผลประโยชน์ และการจัดการด้านกิจกรรมและบริการ โดยค้นหาและคัดเลือกรูปแบบกิจกรรมที่สามารถกำหนดเส้นทางเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ชุมชนได้คำนึงถึงความเหมาะสม ความสามารถในการรองรับของชุมชน การจัดการด้านตลาด ประชาสัมพันธ์ คือการแนะนำแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมให้คนภายนอกได้เกิดการรับรู้ การติดตามและประเมินผลด้านการท่องเที่ยว ที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมกีฬากอล์ฟอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อนำผลมาประเมินพัฒนาปรับปรุงขีดความสามารถในการรองรับ และการจัดการด้านการมีส่วนร่วม เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมของสมาชิกชมรมการท่องเที่ยวในการดำเนินการท่องเที่ยวเชิงกีฬากอล์ฟ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

วีระพงษ์ บางท่าไม้ และคณะ (2556, หน้า 80) ได้ศึกษารูปแบบสถาบันพัฒนาบุคลากรกีฬาของการกีฬาแห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบองค์ประกอบหลักในการบริหาร

ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ที่ควรมีการประสานงานร่วมมือบุคลากรภายนอกและภายในหน่วยงาน ในด้านงบประมาณ กล่าวถึงงบประมาณประจำปี เงินสนับสนุนจากกองทุนพัฒนา รายได้จากการบริหารงานของหน่วยงาน สำหรับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก กล่าวถึงวัสดุ อุปกรณ์กีฬา เอกสารสื่อ ตลอดจนการจัดการที่กล่าวถึงด้านการวางแผน การจัดการองค์กร ที่มีการกำหนดโครงสร้าง ด้านการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตาม คณะผู้ศึกษาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรกีฬา โดยการจัดตั้งสถาบันเพื่อพัฒนาบุคลากรเพื่อความเป็นเลิศอันนำไปสู่การแข่งขันกีฬามืออาชีพ ซึ่งต้องวางระบบการจัดการพัฒนาที่สอดคล้องกับการพัฒนาตามหลักสากล เป้าหมายในการกระจายบุคลากรที่พัฒนาไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อขยายฐานนักกีฬาและบุคลากรกีฬาที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานต่อไป

ประภานันท์ โพธินาค และเทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย (ม.ป.ป., หน้า 158) ได้ศึกษาความต้องการส่วนประสมทางการตลาดของผู้ใช้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในการกีฬาแห่งประเทศไทย อันเป็นการสำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขปัญหา พัฒนาด้านบริการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตรงกับความต้องการอย่างสูงสุด โดยผลการศึกษาพบว่า ความต้องการด้านบริการ ผู้ใช้บริการทางการกีฬาต้องการให้มีมาตรฐานของสนามกีฬา การบริการเครื่องมือ อุปกรณ์กีฬาที่ได้รับมาตรฐานเพียงพอต่อความต้องการ มีการบำรุงรักษาให้มีสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ ด้านราคาพบประเด็นการเก็บค่าบริการ ค่าสมัคร การเก็บค่าสมาชิก ค่าปรับในการทำอุปกรณ์เสียหาย ด้านสถานที่ ต้องการปริมาณที่จอดรถเพียงพอ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และเพื่อให้แก่ผู้พิการให้ได้รับความสะดวกสบาย ในด้านการส่งเสริมการตลาด พบความต้องการความหลากหลายของประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ การให้สิทธิพิเศษ ในโอกาสพิเศษ ด้านบุคคลต้องการจัดหาผู้ฝึกสอนที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ การจัดการอบรมเพิ่มความรู้ ความสามารถและมีจำนวนที่เพียงพอ ด้านกระบวนการ การชี้แจ้งกระบวนการ แนะนำข้อปฏิบัติเพื่อนำมาสู่ความปลอดภัยแก่ผู้ใช้บริการ และความต้องการด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ พบความต้องการความสะอาด การปรับปรุงทัศนียภาพ บรรยากาศให้มีความสวยงาม ระบบความปลอดภัยที่ได้รับมาตรฐาน

วรพงศ์ ภูมิบ่อพลับ (2561, หน้า 80) ได้ศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโอกาสสำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้พบข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อให้ประสบความสำเร็จ คือ การมีส่วนร่วมในภาคีส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทั้งหน่วยงานภาครัฐและอกชน รวมถึงประชาชนในพื้นที่ ในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมกีฬา การร่วมกันกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่สอดคล้องกับความต้องการของคนในพื้นที่อย่างแท้จริง การคำนึงถึงการเตรียมความพร้อมการท่องเที่ยว อาทิ ด้านสถานที่ สนามแข่งขัน อุปกรณ์ที่มีมาตรฐาน บุคลากรมีความรู้ความสามารถด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การสร้าง

โครงสร้างพื้นฐานที่มีมาตรฐานตามเกณฑ์สากล เพื่อรองรับการแข่งขันกีฬาระดับประเทศและนานาชาติ การผลักดันให้พื้นที่เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การเป็นเจ้าภาพในการจัดมหกรรมกีฬา การประชุมทางด้านกีฬา เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยว การจัดกีฬาที่กำลังอยู่ในความนิยม เพื่อกระตุ้นความสนใจ การร่วมมือประสานงานกับสื่อมวลชนในการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาทั้งก่อนการจัดกิจกรรม ระหว่างการจัดกิจกรรม โดยผ่านช่องทางที่หลากหลาย อันเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้แก้พื้นที่ ทั้งนี้ ด้านงบประมาณควรมีการจัดสรรงบประมาณในการส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาอย่างต่อเนื่อง กำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินงานในแต่ละด้านอย่างชัดเจน พร้อมมีการประเมินผลการดำเนินอย่างสม่ำเสมอ

กาจบัณฑิต เอี้ยวถาวร (2560, หน้า 203–204) ได้ศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อศึกษาด้านสภาวะแวดล้อมด้านกีฬา แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬา โดยมีผู้ให้ข้อมูล เลือกแบบเจาะจง คือ ตัวแทนผู้บริหารในสำนักงานการท่องเที่ยว ตัวแทนผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานการท่องเที่ยว ตัวแทนนักกีฬา ตัวแทนนักวิชาการ ตัวแทนชุมชน โดยพบข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยโดยคำนึงถึงด้านบริหารจัดการที่มีเอกภาพ ประสิทธิภาพ เป็นสากลสอดคล้องกับสหพันธ์กีฬานานาชาติ ด้านงบประมาณ ควรจัดสรรและบริหารให้เหมาะสม ด้านนโยบายที่ควรมีนโยบายการพัฒนาศูนย์ฝึกกีฬา ด้านสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ควรมีการพัฒนาบำรุงรักษา ให้สามารถให้งานได้อย่างต่อเนื่อง การจัดทำโครงการที่มีผลสรุป ผลประเมินการจัดกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วม ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการจัดการ และการจัดตั้งองค์กรที่รับผิดชอบด้านการกีฬา

รัชพงษ์ แก้วพันธุ์ (2561, หน้า 47–48) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการมหกรรมกีฬาของสโมสรฟุตบอลไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยได้วิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการมหกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และเพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของสโมสรฟุตบอลไทย โดยพบความสำคัญองค์ประกอบของด้านการบริหาร (Administration) ที่ประกอบด้วย การจัดการทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรโดยยึดหลักการทำงานร่วมกันอย่างมีส่วนร่วม การจัดการแข่งขันกีฬาที่คำนึงถึงการจราจร ที่จอดรถ การขนส่งสินค้าเพื่อจำหน่าย กิจกรรมนันทนาการ การนำเที่ยว การจัดการเรื่องเวลา การจัดเลี้ยง ที่พัก การออกแบบเนื้อหางาน และการคำนึงถึงผลกระทบ ด้านการตลาด การสร้างแบรนด์ การส่งเสริมการท่องเที่ยว สำหรับด้านการดำเนินงาน (Operations) การดำเนินงานอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของหน่วยงาน การจัดการความเสี่ยง (Risk) เพื่อเตรียมความพร้อม ควบคุม ป้องกันลดโอกาสความเสียหาย การบริการ (Service) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ความปลอดภัย (Seccurity) เป็นการสร้างแนวทางการตัดสินใจเมื่อเกิดเหตุร้าย ความสัมพันธ์ (Relations)

การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อความยั่งยืน สิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว (Attraction) และการออกแบบ (Design) เป็นการออกแบบ กิจกรรมสร้างสรรค์ เพื่อสร้างรูปแบบ เรื่องเล่า สร้างประสบการณ์ที่ดี เพื่อการจดจำ

วีรพล เจียมวิสุทธิ์ (2560, หน้า 2077) ได้ศึกษาเรื่องสัญญะกับการสื่อสารอัตลักษณ์ในตราเครื่องหมายสัญลักษณ์การจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก การศึกษานี้ทำให้เล็งเห็นถึงความสำคัญในอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ของเครื่องหมายการแข่งขันกีฬา โดยพบว่าเครื่องหมายสัญลักษณ์การจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิค เป็นอัตลักษณ์ที่มาจากเอกลักษณ์ทางภูมิศาสตร์และธรรมชาติสิ่งแวดล้อม อัตลักษณ์ที่มาจากเอกลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรมที่สำคัญ หรือตำนาน คติความเชื่อ อัตลักษณ์ที่มาจากด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของผู้คนท้องถิ่น อัตลักษณ์จากการผสมผสานรูปทรงเลขาคณิต อย่างไรก็ตามอัตลักษณ์ดังกล่าวสามารถพัฒนานำไปสู่การประยุกต์การสร้างสัญญะที่สร้างสรรค์ด้านการออกแบบตราสัญลักษณ์ทางด้านกีฬาอันเป็นการสร้างบริบทการสร้างตราสินค้าแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

นลินทิพย์ พิมพ์กลัด และภรณี หลาวทอง (2561, หน้า 247) เป็นการสำรวจศักยภาพสินค้าและบริการท่องเที่ยววัฒนธรรมกีฬาและนันทนาการ ให้มีศักยภาพสามารถเชื่อมโยงทางการท่องเที่ยวได้ โดยให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพของที่พัก ธุรกิจร้านอาหาร ร้านขายของฝากของที่ระลึก การประชาสัมพันธ์ ช่องทางสื่อสารข้อมูลทางการท่องเที่ยว ตลออจนการสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการ การกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนพัฒนาเพื่อให้เกิดการบูรณาการเชื่อมโยง อันเป็นการกระจายนักท่องเที่ยวไปยังจุดต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น โดยได้ศึกษาปัจจัยนำเข้า โดยพิจารณาถึงสถานการณ์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด ศึกษาศักยภาพสินค้าและบริการที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ ทั้งนี้ ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวางแผนเพื่อร่างแนวทางการพัฒนา การอภิปรายแบบคณะเพื่อตรวจสอบแนวทางพัฒนา ซึ่งแนวทางพัฒนาประกอบด้วย เส้นทางท่องเที่ยว การเชื่อมโปรแกรมการท่องเที่ยว การสร้างมาตรฐานการบริการทางการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม สำหรับผลลัพธ์ได้ก่อเกิดการรวมกลุ่มเครือข่ายผู้ประกอบการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดเพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาร่วมกัน โดยอาศัยการสนับสนุนจากยุทธศาสตร์ของรัฐ เพื่อสร้างยุทธศาสตร์บนฐานศักยภาพและอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยวร่วมกัน

วัชระ เชียงกูล (2560, หน้า 130) ได้ศึกษาปัจจัยความสำเร็จ คือ ผู้ให้บริการจำเป็นต้องศึกษา ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ความระดับความสำคัญในปัจจัยต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และการประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานของปัจจัยด้านตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อันเป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความพึงพอใจของ

นักท่องเที่ยว ว่าหลังจากที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในประเด็นนั้น ๆ เมื่อมาท่องเที่ยวหรือใช้บริการจริงนักท่องเที่ยวมีความรู้สึกพึงพอใจมากน้อยในระดับใด เพื่อเสนอเป็นแนวทางการจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยอาศัยแบบสอบถาม ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างนักกีฬาชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 400 คน อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษาพบว่า ชุมชนในพื้นที่สามารถนำผลการศึกษาไปใช้เพื่อการปรับตัว การทำงานร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐ สามารถนำผลไปจัดทำแผนพัฒนาใช้ในการกำหนดนโยบาย ที่เหมาะสมต่อไป

ณัฐวุฒิ เหมาะประมาณ และสุวารี นามวงศ์ (2560, หน้า 195-196) โดยได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งนี้ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลทางด้านสิ่งดึงดูดใจ อาทิ เอกลักษณ์ของพื้นที่ที่จัดกิจกรรม การออกแบบ ความสวยงามของสนาม สนามมีความท้าทายต่อผู้เข้าแข่งขัน ความปลอดภัยของพื้นที่ ชื่อเสียงและความนิยมของสถานที่ บริเวณจัดการแข่งขันมีสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียงเดินทางท่องเที่ยวสะดวก การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ความหลากหลายของเส้นทางเข้าถึงความสะดวกสบาย ป้ายบอกทางไปยังพื้นที่จัดกิจกรรมมีความชัดเจน เส้นทางมีความปลอดภัย เป็นต้น ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมมีความหลากหลาย ความหลากหลายประเภทรุ่น เจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย การเข้าชมได้อย่างใกล้ชิด สำหรับด้านที่พัก พิจารณาความหลากหลายของที่พัก ความเพียงพอต่อความต้องการ ความปลอดภัย การบริการที่ดี และราคาที่เหมาะสมและ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พิจารณาถึงการให้บริการทางธุรกิจคมนาคมอย่างมีคุณภาพ ธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่มที่หลากหลายได้มาตรฐาน การให้บริการจำหน่ายของฝากจากชุมชน การใช้อุปกรณ์เครื่องมือสื่อสารที่สะดวก การจัดพื้นที่จอดรถเพียงพอ บริเวณจัดพื้นที่กิจกรรมที่เพียงพอ ตลอดจนห้องน้ำที่สะอาด รวมถึง ราคาสินค้าและบริการภายในพื้นที่มีความเหมาะสมต่อคุณภาพสินค้าและบริการ

นลินทิพย์ พิมพ์กลัด และภรณี หลาวทอง (2561, หน้า 518) ได้ศึกษาเรื่องศักยภาพสินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กีฬาและนันทนาการที่สามารถดึงดูดและเชื่อมโยงทางการท่องเที่ยวได้ของจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ จากการประเมินศักยภาพสินค้าและบริการ พบความหลากหลายของกิจกรรมที่สามารถดึงดูดและเชื่อมโยงทางการท่องเที่ยวสามารถพัฒนาและสร้างอัตลักษณ์ให้ไปในทิศทางเดียวกันได้ พบการให้บริการที่น่าสนใจของโรงแรมใกล้สนามแข่งที่สามารถยืนชมการแข่งขันบริเวณภายนอกสนามได้ อย่างไรก็ตาม การศึกษาในครั้งนี้ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญการสร้างศักยภาพการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การบริการรถโดยสารสาธารณะ รถส่วนตัว เครื่องบิน โดยมีสายการบินหลากหลายเพื่อรองรับการจัดให้มีบริการรถรับส่งจากสนามบินไปยังสถานที่ต่าง ๆ การคำนึงถึงความพร้อมของถนน

การคมนาคมที่สะดวกสบาย ป้ายบอกทางที่ชัดเจน การประชาสัมพันธ์ข้อมูลผ่านช่องทางสื่อสารข้อมูลทางการท่องเที่ยว รวมถึงการให้ความสำคัญในการสร้างความประทับใจด้วยมาตรฐานคุณภาพอันเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวซ้ำอีกครั้ง

ชานิกา ฉัตรสูงเนิน (2561) ได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมในองค์กร อันหมายถึงความสามารถหลักขององค์กรที่ก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันธุรกิจที่ยั่งยืน อันเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างจุดแข็งให้แก่องค์กร ทั้งนี้ในการศึกษาปัจจัยสู่ความสำเร็จในการสร้างข้อได้เปรียบการจัดการทรัพยากรมนุษย์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 7 ประการที่ถือว่ามีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการขับเคลื่อนให้เกิดความสำเร็จ และสร้างความได้เปรียบเหนือคู่แข่ง ประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ที่มีความชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) ที่ได้พิจารณาถึงโครงสร้าง สายบังคับบัญชา ด้านระบบ (System) การสร้างระบบบริหาร ด้านรูปแบบ (Style) การบริหารที่ก่อให้เกิดต่อการทำงานได้ ด้านบุคลากร (Staff) การกำหนดวิธีการปฏิบัติงาน ด้านทักษะ (Skill) นำเอาการบริหารความเสี่ยงมาช่วยเพิ่มประสิทธิผลการทำงาน และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) โดยให้ความสำคัญต่อการประเมินความพอเพียงของทรัพยากร การยึดมั่นในระบบ

คุณานันท์ สุขพาสน์เจริญ และสุรพิชย์ พรหมสิทธิ์ (2556, หน้า 115–116) ได้ปรับใช้ทฤษฎี Michael E. Porter (Diamond Model) มาวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงความได้เปรียบทางการแข่งขันในธุรกิจ และทำการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ จากการสัมภาษณ์แบบสโนว์บอล (Snow ball Technique) โดยใช้หลักทฤษฎี McKinsey (7s) ประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์ ด้านโครงสร้าง ด้านระบบ ด้านค่านิยม ด้านรูปแบบ ด้านบุคลากร และด้านทักษะของผู้ปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ยังพบเทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใชเทคนิคสโนวบอล (Snowball Sampling Technique) และ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการทดสอบการหาความเที่ยงตรง และคุณภาพ ของเครื่องมือให้สอดคล้องกับเนื้อหา (Content Validity) และทำการตามเทคนิค Item Objective Congruent (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งไดคาดัชนีความสอดคล้องกับเนื้อหาได มากกว่า .05 ทุกข้อ และคาเฉลี่ยความเชื่อมั่นของเครื่องมือการวิจัยได (Reliability) ซึ่งไดคา Alpha Coefficient เท่ากับ 0.945 ซึ่งอยู่ในระดับที่สูง และมีความเที่ยงตรง ที่อยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้

ภัทรภร ชัยพุทธนพันธ์ และราณี อิสิชัยกุล (2554) ได้ศึกษาลักษณะของการดำเนินธุรกิจ การศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยทางการบริหาร การศึกษาถึงความสำเร็จของผู้ประกอบธุรกิจ และเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยทางการบริหารกับความสำเร็จของผู้ประกอบธุรกิจ ตามกรอบแนวคิด 7S ของแมคคินซีย์ ประกอบด้วยด้านกลยุทธ์ (Strategy) ที่มีความชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) ด้านระบบ

(System) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านบุคลากร (Staff) ด้านทักษะ (Skill) และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ผู้บริหาร และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสหสัมพันธ์

คุณานันท์ สุขพาสน์เจริญ (2557) ได้นำทฤษฎี Michael E. Porter (Diamond Model) มาวิเคราะห์ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตและบริการของธุรกิจโรงแรมไทย (Factor Conditions) พบว่า ธุรกิจโรงแรมไทยมีสถานที่มีความเหมาะสมใกล้แหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติ มีความโดดเด่นทักษะของพนักงาน ในด้านปัจจัยด้านเงื่อนไขความต้องการสินค้าและบริการของธุรกิจโรงแรมไทย (Demand Conditions) พบว่าตลาดโรงแรมของประเทศไทยมีขนาดใหญ่และมีศักยภาพเพียงพอ และยังเป็นที่ยอมรับในสากล สำหรับปัจจัยด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนของธุรกิจโรงแรมไทย (Related and Supporting Industries) พบการแข่งขันในประเทศ ระหว่างประเทศ และกลุ่มอาเซียน และปัจจัยด้านโครงสร้างกลยุทธ์ของโรงแรม และคู่แข่งขันของธุรกิจโรงแรมไทย (Firm Strategy, Structure, and Rivalry) พบการผ่อนปรน ระเบียบข้อบังคับภาครัฐได้มีการส่งเสริมสนับสนุน และพบกลยุทธ์ของโรงแรมที่สร้างความแตกต่างของสินค้าและบริการ มุ่งเน้นการเป็นผู้นำ

ศิริชัย นาคอุดม และรุ่งรวี จิตภักดี (2561, หน้า 112) ได้ศึกษาเรื่องความสามารถในการแข่งขันของกิจการเพื่อสังคมของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน โดยใช้การวิเคราะห์ตามแบบจำลองเพชรพลวัต Dynamic Diamond Model ซึ่งจากแบบจำลองดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการแข่งขัน จึงทำให้กลายเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ที่เหมาะสม เพื่อให้ทราบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วย Factor Conditions คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตบริการ Demand Conditions อุปสงค์ความต้องการสินค้าของกลุ่มเป้าหมาย ขนาดของตลาด Company Strategy, Structure and Rivalry บริบททางการแข่งขัน กลยุทธ์ของบริษัทและกลยุทธ์ของคู่แข่ง Quality of Related and Supporting คือ ธุรกิจเกี่ยวเนื่องอุตสาหกรรมต่อเนื่อง Chance คือ การเปลี่ยนแปลงที่นอกเหนือการควบคุม และ Role of Government บทบาทของภาครัฐที่มีต่อผลต่อการกำหนดปัจจัยทั้งสี่

เพชรศรี นนท์ศิริ และชฎา ณรงค์ฤทธิ์ (2561) ได้ศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งมีการดำเนินงานวิจัยโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต การสนทนากลุ่มย่อย การสำรวจ ซึ่งมีประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ คือ ชุมชน ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนอกพื้นที่ อาทิ ผู้ประกอบการนอกพื้นที่

ทั้งนี้ ได้นำแนวคิด Diamond Model มาวิเคราะห์ตามกระบวนการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และนำข้อมูลที่ได้สู่การวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ ภาครัฐผู้มีอำนาจ บทบาทสำคัญ เพื่อส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยว

ธนภณ นิธิเชาวกุล (2558) ได้วิเคราะห์ศักยภาพความสามารถในการแข่งขันธุรกิจในด้านปัจจัยการผลิต เงื่อนไขอุปสงค์ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องสนับสนุน บริบทของการแข่งขันและกลยุทธ์ทาธุรกิจ เหตุการณ์ที่ควบคุมไม่ได้ หน่วยงานภาครัฐ อย่างไรก็ตาม การศึกษาในครั้งนี้ ทำให้ทราบปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาธุรกิจเครือข่ายด้านการท่องเที่ยว โดยกล่าวถึงประเด็นการสร้างขีดความสามารถให้เติบโตอย่างยั่งยืน โดยผู้ประกอบการต้องมีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญในการรวมกลุ่ม เพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจ เพื่อให้เกิดอำนาจการต่อรอง การตระหนักถึงความสำคัญในการผสานความร่วมมือระหว่างกลุ่มเครือข่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกัน ผู้ประกอบการและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรดำเนินงานร่วมกันในการจัดทำแผนพัฒนา การแสวงหางบประมาณสนับสนุน การก่อตั้งชมรม สมาคม การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างเครือข่าย เพื่อกำหนดเป้าหมายร่วมกัน การเสริมสร้าง พัฒนาทักษะ บุคลากรให้มีมาตรฐาน อันนำมาสู่การพัฒนาที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืน

ณัฏฐพชร มณีโรจน์ และนราศรี ไววนิชกุล (2559, หน้า 201) ได้ศึกษาเรื่องความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของประเทศไทย โดยวิเคราะห์ปัจจัยการแข่งขันของการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของประเทศไทย การกำหนดกลยุทธ์ขีดความสามารถทางการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ โดยการวิเคราะห์ตัวแบบเพชรพลวัต (Dynamic Diamond Model) และได้ดำเนินการสอบถามกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ ได้แก่ บุคลากรของหน่วยงานภาครัฐบาลที่มีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล และให้การสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของประเทศไทย ผู้อำนวยการ หรือผู้แทนผู้บริหารโรงพยาบาลให้บริการการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ บุคลากรทางการแพทย์ ตลอดจนผู้ประกอบการธุรกิจที่สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ ได้แก่ ธุรกิจที่พัก ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อพักฟื้นสุขภาพต่าง ๆ และธุรกิจนำเที่ยว และนักท่องเที่ยว เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการวางแผน กำหนดกลยุทธ์ และกำหนดนโยบายพัฒนาธุรกิจ การกำหนดยุทธศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของประเทศไทย เพื่อให้เป็นไปในทิศทางในการขับเคลื่อนการเป็นศูนย์กลางการแพทย์แห่งเอเชียต่อไป

วรวินทุ์ สุวัณ ณ เขมรัฐ (2550) ได้ศึกษาเรื่องการจัดและบริหารเชิงบูรณาการการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวกึ่งอนุรักษ์ในพื้นที่สามเหลี่ยมอันดามันอย่างยั่งยืน: ภูเก็ต พังงา และกระบี่ โดยมีวัตถุในการศึกษา คือ ศึกษาทิศทางการจัดและการบริหารเชิงบูรณาการกีฬาเพื่อการ

ท่องเที่ยวตามกระบวนการเดลฟายเทคนิค ศึกษาศักยภาพของภาคีเป้าหมายในการรองรับการจัดและบริหารเชิงบูรณาการกีฬา โดยใช้แบบสอบถาม พบการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อทิศทางการจัดและการบูรณาการกีฬาโดยใช้แบบสอบถาม รวมทั้งการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารบริหารจัดการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ทั้งนี้ได้พบว่าได้นำปัจจัยพื้นฐานกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อเป็นพื้นฐานในการคิด ประกอบด้วยปัจจัย 7 ประการ คือ ด้านการจัดระเบียบแหล่งกีฬา (Zoning) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม (Environment) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) ด้านการรักษาความปลอดภัย (Safety) ด้านบุคลากร (Personnel) และด้านกิจกรรม (Activity)

วรวินทุ์ สุวัณ ณ เขมรัฐ (2547, หน้า 27–28) ได้ศึกษาเรื่องศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ โดยได้มีการดำเนินการศึกษา 5 ขั้นตอน คือ การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในพื้นที่ โดยการจัดสัมมนาแบบเวทีชาวบ้าน จากนั้นได้ประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวโดยการกำหนดค่าน้ำหนัก ทั้งนี้ ได้ประเมินความต้องการด้านกีฬา และความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจนักท่องเที่ยวให้ร่วมเข้ากิจกรรมกีฬา ตลอดจนศึกษาความต้องการด้านกีฬาของนักท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย 5 ด้าน คือ จุดประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา รูปแบบการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา บุคลากรทางการกีฬา สวัสดิการในการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา และระบบข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้ ยังได้พบการศึกษาความต้องการทางด้านการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของเจ้าบ้าน ประกอบไปด้วย ด้านสถาปัตยกรรมและสิ่งก่อสร้าง ด้านคมนาคม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านความปลอดภัย ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม

วรรณวิสา บุญมาก และคณะ (2560, หน้า 592) ได้ประเมินโครงการแข่งขันกีฬาไทยโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินซิปป์ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) กล่าวถึงหลักการ เหตุผล วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องเหมาะสมกับเป้าหมาย ความจำเป็นในการดำเนินงาน วิธีการดำเนินการที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้สนใจ ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ประเมินด้านงบประมาณสนับสนุน งบประมาณโครงการ จำนวนที่เพียงของวัสดุ ความพร้อมของอาคารสถานที่ เป็นต้น ด้านกระบวนการ (Process) การวางแผนการดำเนินโครงการ การติดตามความก้าวหน้า การตรวจสอบขั้นตอน การกำกับ ดูแล การดำเนินงาน การประเมินผลการดำเนินงานและนำมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และด้านผลผลิต (Product) ผลการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยให้คณะกรรมการดำเนินงาน ผู้เข้าร่วมโครงการเป็นผู้ประเมิน

ศิวนาถ นันทพิชัย และคณะ (2556, หน้า 53) ได้ศึกษารูปแบบการประเมินเพื่อให้มีความชัดเจนมากขึ้น ได้นำแบบจำลอง CIPP (Context-Input-Process-Product model) ของ Daneil L. Stuffl ebeam มาใช้เป็นแนวทางในการประเมิน เพื่อประกอบการตัดสินใจ สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม โดยพิจารณาครอบคลุม 4 ด้าน คือ การประเมินบริบท (Context evaluation: C) เพื่อให้เห็นถึงสภาพแวดล้อม มองเห็นถึงปัญหาความต้องการที่แท้จริง การประเมินปัจจัยเบื้องต้น หรือปัจจัยป้อน (Input evaluation: I) เป็นการสำรวจสิ่งที่มีอยู่เดิม ความพอเพียงของทรัพยากรที่มีที่ใช้ในการดำเนินงาน อาทิ เงิน บุคลากร อุปกรณ์ เทคโนโลยี การวางแผนงาน เป็นต้น การประเมินกระบวนการ (Process evaluation: P) การประเมินหาข้อบกพร่อง เพื่อใช้ในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้ทราบจุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อยได้ และการประเมินผลผลิต (Product evaluation: P) เป็นการเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมถึงการพิจารณา ในประเด็นเรื่องของผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes)

อรรถวุฒิ พงษ์โสภาวิจิตร และธนวิทย์ บุตรอุดม (2558, หน้า 128-129)ได้นำเทคนิคการประเมินแบบ CIPP Model เป็นแบบการประเมินที่ครอบคลุมทุกด้านหลังโครงการสิ้นสุดแล้ว อันเป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจโดยกำหนดสิ่งที่ประเมินออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย การประเมินบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context Evaluation: C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่ภายนอกแต่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลว การพิจารณาถึงความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย กระแสทิศทางสังคม การเมือง สภาพเศรษฐกิจ ปัญหา นโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ให้มีความชัดเจน เหมาะสม สอดคล้อง ทำให้สามารถคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคต ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนโครงการ ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) เป็นการประเมินทรัพยากรที่จำเป็นที่นำมาใช้ต่อการดำเนินงาน อันเกี่ยวเนื่องกับกำลังคน จำนวนคน งบประมาณ แหล่งเงินทุนสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือ อันเป็นการพิจารณาถึงความเหมาะสมและความพอเพียงของทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน รวมถึงการพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ อันสามารถส่งผลต่อการวางแผนดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการได้อย่างเหมาะสม สำหรับด้านการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) เป็นการประเมินเกี่ยวกับวิธีการนำปัจจัยเข้ามาใช้อย่างเหมาะสม เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ การหาอุปสรรค ข้อดี ข้อบกพร่องการดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ อันเป็นข้อมูลย้อนกลับจนนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานต่อไปได้ และด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเกี่ยวกับผลที่ได้รับทั้งหมด ทำให้ทราบว่าการดำเนินงาน

เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยเทียบกับเกณฑ์บ่งชี้ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการ

กษิดิศ ใจผาวัง (2561, หน้า 61) การศึกษาทำให้เห็นถึงแนวทางการประยุกต์ใช้ CIPP ในเชิงธุรกิจ เป็นการได้มาซึ่งข้อมูลสำหรับผู้บริหาร เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการดำเนินการต่าง ๆ ในภาคธุรกิจเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันประกอบด้วย การประเมินทั้ง 4 ระยะ การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation: C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการ เพื่อหาความต้องการ ความจำเป็นในการดำเนินโครงการ ตลอดจนการกำหนดเป้าหมาย ได้แก่ นโยบาย วิสัยทัศน์ ปัญหา แหล่งทุน ตรวจสอบทรัพยากรที่มี สภาพบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เป็นต้น การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) เป็นการประเมินทรัพยากรขององค์กร เพื่อตรวจสอบถึงความพอเพียง ความเหมาะสมของทรัพยากรที่มีอยู่ อันนำไปสู่การวางแผนต่อไป การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) เป็นการประเมินการปฏิบัติตามแผนของโครงการตามที่ได้วางไว้ เพื่อพิจารณาถึงอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนา แก้ไขปรับปรุง เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นจากโครงการ เพื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายของโครงการที่กำหนดไว้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณา ยกเลิก ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาในการดำเนินงานต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสม รวมถึงการตรวจสอบรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสมในพื้นที่ โดยมีประเด็นการศึกษาปัจจัยการผลิต (Factor Conditions) ด้านอุปสงค์ (Demand Conditions) ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ (Firm Strategy Structure and Rivalry) ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน (Related and Supporting Industries) รวมถึงด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาส (Government and Chance) เป็นการศึกษาเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ถึงสภาวการณ์ปัจจุบันทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้นำแนวคิดการดำเนินงานที่สามารถก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการ ตามองค์ประกอบ 7 ด้าน ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้างองค์กร (structure) ด้านระบบ (system) ด้านรูปแบบ (style) ด้านบุคลากร (staff)

ด้านทักษะ (skill) และด้านค่านิยมร่วม (shared Value) (จิตติ รัศมีธรรมโชติ, 2558, หน้า 86-97) และจากองค์ประกอบดังกล่าว ได้พัฒนาจนนำไปสู่ข้อคำถามในการศึกษาสภาพการจัดการการศึกษาความคาดหวังและความต้องการของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาแนวคิดด้านการจัดการ และการศึกษาแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทำให้สามารถกำหนดความสำคัญต่อการจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อการวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ล้านนาตะวันออก จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา โดยครอบคลุมถึงองค์ประกอบรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทั้ง 7 ด้าน ประกอบไปด้วย

การจัดการด้านกลยุทธ์ (Strategy Management) คือ การวางแผนเพื่อกำหนดทิศทางการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อันเป็นการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกระดับสูง พัฒนามาตรฐานการรองรับด้านกีฬา การจัดการส่งเสริมการกีฬา การสร้างภาพลักษณ์ผ่านการจัดการแข่งขันกีฬา รวมถึงการส่งเสริมด้านวิจัยเพื่อพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตลอดจนการวางแผนการบริหารที่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดจากการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

การจัดการด้านโครงสร้างองค์กร (Structure Management) คือ การออกแบบโครงสร้างการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ซึ่งควรมีการร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในพื้นที่ การร่วมมือระหว่างภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โครงสร้างมีการสร้างบทบาทภาคชุมชนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานจัดการด้านกีฬาในพื้นที่ รวมถึง การจัดตั้งหน่วยงานด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน

การจัดการด้านระบบ (System Management) คือ ด้านระบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา กระบวนการในการปฏิบัติงานที่กล่าวถึง การส่งเสริมประชาสัมพันธ์กิจกรรมกีฬาผ่านช่องทางที่หลากหลาย โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและปรับปรุงข้อมูลข่าวสารให้เป็นปัจจุบัน มีการจัดตั้งศูนย์ให้บริการข้อมูลทางด้านงานกีฬาแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One stop service) การสร้างระบบสมาชิกเพื่อให้สิทธิประโยชน์ในการใช้บริการอื่นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ได้ รวมถึง การพัฒนาปรับปรุงด้านการเข้าถึงและการสร้างมาตรฐานด้านการให้บริการด้านการท่องเที่ยว อาทิ ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก

การจัดการด้านรูปแบบ (Style Management) คือ รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอันเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน คือ การจัดรูปแบบกิจกรรมกีฬาในช่วงวันหยุด (Sports holiday) โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาเข้าร่วมได้อย่างหลากหลาย การพัฒนา ส่งเสริมรูปแบบการจัดงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) อยู่ในความนิยมของนักท่องเที่ยว

เชิงกีฬา รวมถึง พัฒนาให้แหล่งท่องเที่ยวมีกิจกรรมกีฬาที่สามารถยืดระยะเวลาการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ และการสร้างแรงจูงใจแก่กลุ่มผู้ติดตามนักกีฬา ให้เกิดความต้องการท่องเที่ยว ก่อนหรือหลังเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา

การจัดการด้านบุคลากร (Staff Management) คือ การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยการคัดเลือกให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามทักษะ ความเชี่ยวชาญในตำแหน่งที่เหมาะสม การสรรหา จัดให้มีเจ้าหน้าที่มีจำนวนเพียงพอ ดำเนินการจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ก่อนปฏิบัติงาน ให้เจ้าหน้าที่ได้รับรู้ เข้าใจมาตรฐานการให้บริการ ดำเนินการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความสามารถในการดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่

การจัดการด้านทักษะ (Skill Management) คือ การพัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่ที่จัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยให้มีทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีทัศนคติที่ดีให้บริการ บริการได้อย่างรวดเร็ว และเต็มใจให้บริการ สามารถสื่อสารภาษาได้อย่างหลากหลาย รวมถึงการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้อย่างเหมาะสม

การจัดการด้านค่านิยมร่วม (Shared Value Management) คือ การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน คือ การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมให้มีความสนุกสนานความเพลิดเพลิน สร้างความผ่อนคลาย สร้างความภาคภูมิใจแก่ผู้เข้าร่วม ก่อให้เกิดประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ตลอดจนสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้

ทั้งนี้ จากการศึกษาด้านปัจจัยการผลิต (Factor Conditions) ด้านอุปสงค์ (Demand Conditions) ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ (Firm Strategy Structure and Rivalry) ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน (Related and Supporting Industries) ด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาส (Government and Chance) และระดับความสำคัญต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ความคาดหวังและความต้องการของนักท่องเที่ยวซึ่งมีประเด็นการศึกษา ประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) ด้านระบบ (System) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านบุคลากร (Staff) ด้านทักษะ (Skill) และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) ได้นำผลการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ พิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก อันเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่อไปได้

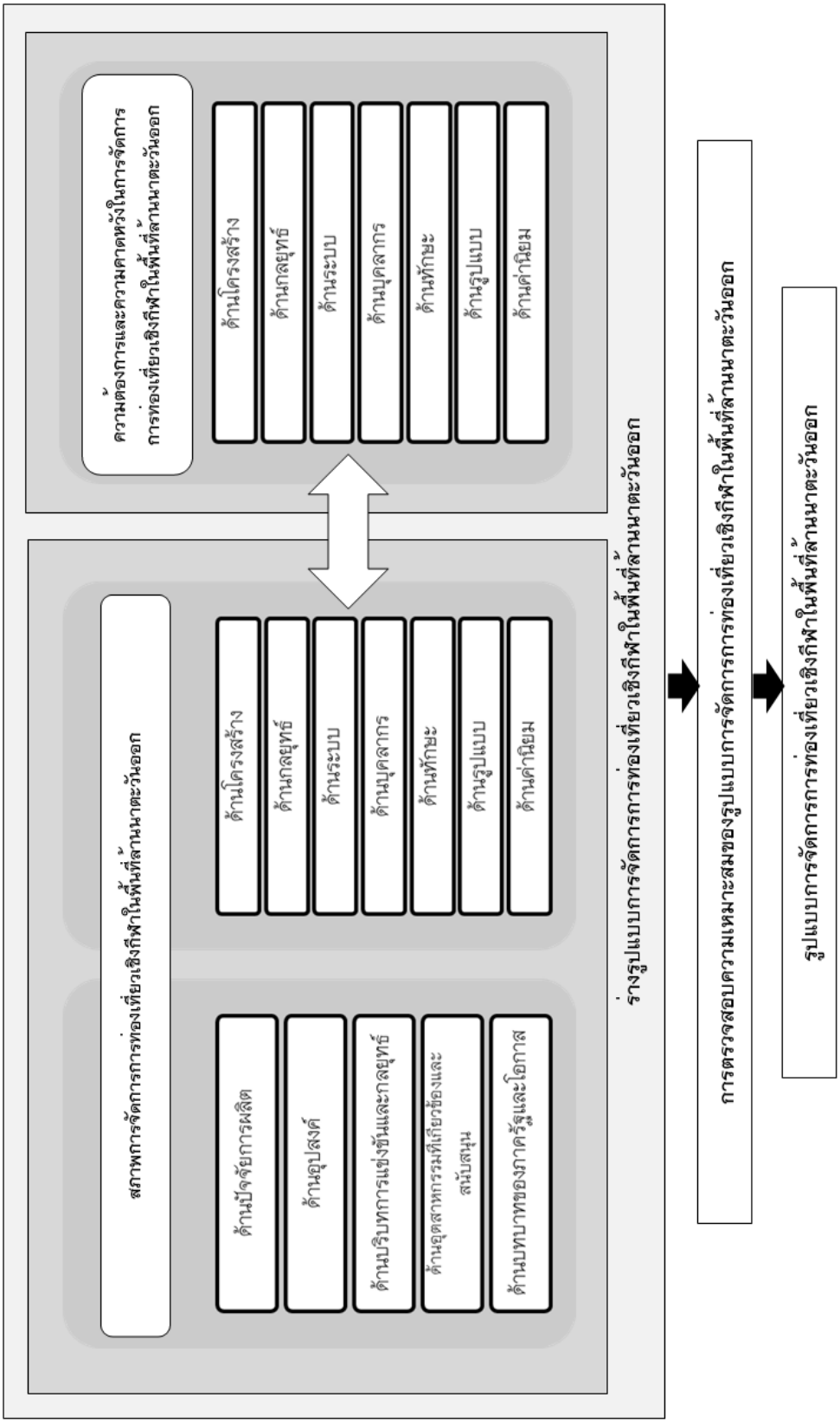

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก” เป็นการศึกษาวิจัยโดยดำเนินการวิจัยแบบผสม (Mixed Research Method) ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ ร่วมกับการวิจัยด้วยวิธีการเชิงปริมาณ ซึ่งมีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก วัตถุประสงค์ที่ 2 ศึกษาความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก จนนำไปสู่วัตถุประสงค์ที่ 4 คือ การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

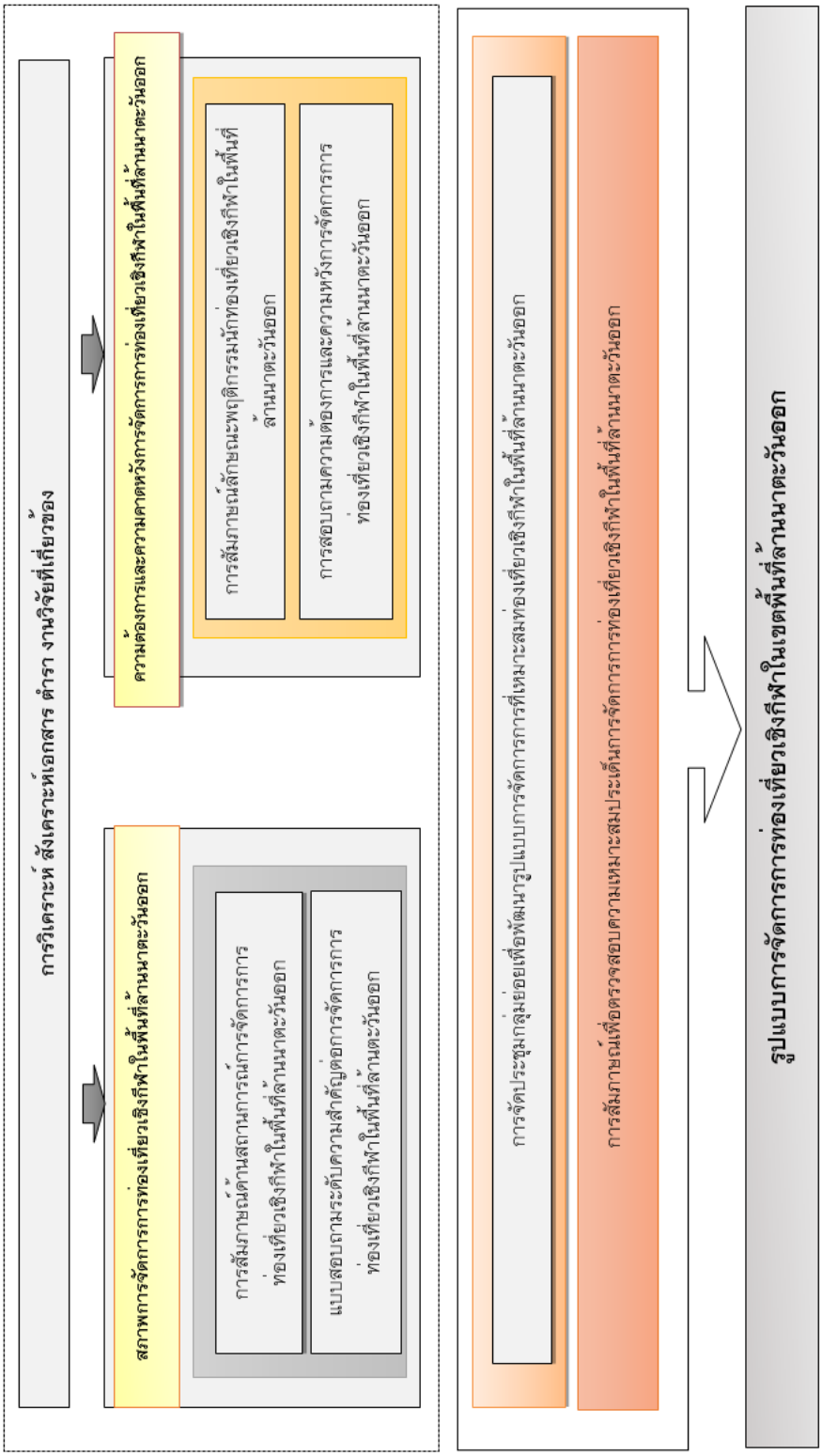

ภาพ 2 แสดงขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ประเภทของข้อมูล

จากที่ มัลลิกา บุนนาค (2555, หน้า 6-7) ได้กล่าวถึง แหล่งที่มาของข้อมูล (Source of Data) คือ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งกำเนิดข้อมูลโดยตรง ได้มาโดยการสัมภาษณ์ นับ วัด ทดลอง หรือสังเกต จากแหล่งข้อมูลเบื้องต้น และมีการเก็บรวบรวมข้อมูลและข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่มีผู้อื่นเก็บรวบรวมไว้แล้ว และควรคำนึงถึงความทันสมัยของข้อมูล เพื่อลดความผิดพลาดในการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ได้เก็บข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ การประเมิน การสอบถาม การสนทนากลุ่ม และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากการศึกษาจากเอกสาร ตำรา วารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พื้นที่ศึกษาวิจัย

ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ และน่าน ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาพื้นที่เมืองหลักจังหวัดเชียงรายและเมืองรองจังหวัดพะเยา เนื่องจากเมื่อได้พิจารณาถึงจำนวนนักท่องเที่ยว พบจังหวัดเชียงราย และจังหวัดน่าน มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากกว่า จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่

ตาราง 1 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)		ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	
	2559	2560	2559	2560
จังหวัดเชียงราย	2,782,424	3,009,183	3,106.43	3,258.26
จังหวัดน่าน	611,659	737,709	1,460.99	1,530.46
จังหวัดแพร่	374,235	389,894	1,492.81	1,567.51
จังหวัดพะเยา	292,133	308,617	1,334.75	1,394.68
รวม	**4,060,451**	**4,445,403**	**7,394.98**	**7,750.91**

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562

ทั้งนี้ หากจับคู่เมืองหลักและเมืองรอง พบจังหวัดเชียงรายที่มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดพะเยา โดยพบกิจกรรมกีฬาที่สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาร่วมกันได้ จำนวน 16 กิจกรรม และจังหวัดน่านมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดแพร่ โดยพบกิจกรรมกีฬาที่สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาร่วมกันได้ จำนวน 4 กิจกรรม อาจกล่าวได้ว่า จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยามีบริบททางด้านกีฬา ที่มีโอกาสความพร้อมต่อการพัฒนาสู่รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬา สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกัน ตลอดจนเป็นการเพิ่มโอกาสทางการท่องเที่ยวแก่จังหวัดพะเยาให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นได้ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงพื้นที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา ยังได้พบหน่วยงาน สมาคม ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬา ตลอดจนบริบทของพื้นที่มีโอกาสพัฒนาทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ซึ่งสามารถรองรับการจัดการแข่งขันในระดับชาติ และระดับนานาชาติได้

ตาราง 2 แสดงบริบททางการกีฬาของจังหวัดเชียงรายและพะเยาสู่การท่องเที่ยวเชิงกีฬา

พื้นที่	ประเภทกิจกรรมกีฬา	
เชียงราย (เมืองหลัก)	1. สนามฟุตบอลเชียงรายสิงห์ สเตเดียม 2. ศูนย์กีฬาและนันทนาการ สิงห์ปาร์ค เชียงราย 3. สนามกอล์ฟสันติบุรี คันทรีคลับ 4. สนามกอล์ฟวอเตอร์ฟอร์ด วัลเล่ย์ เชียงราย 5. สนามกอล์ฟแม่กกกอล์ฟ คอร์ท 6. สนามกอล์ฟสนามบินเก่า 7. สนามยิงปืนนครเชียงราย 8. สนามยิงปืนเชียงรายสุวิทย์ เม่นแย้ม 9. สนามยิงปืนเชียงราย ชัยกัน 10. กิจกรรมวิ่ง ไตรกีฬา สามเหลี่ยมทองคำ จังหวัดเชียงราย 11. กิจกรรมปั่นจักรยาน ดอยตุง จังหวัดเชียงราย 12. กิจกรรมปั่นจักรยาน ไร่เชิญตะวัน จังหวัดเชียงราย	เมื่อพิจารณาจำนวนกิจกรรมกีฬา พบ 16 กิจกรรม
พะเยา (เมืองรอง)	1. กิจกรรมจักรยาน สนาม บีเอ็ม เอ็กซ์ 2. กิจกรรมฟุตบอล (สนามกีฬากลาง) 3. กิจกรรมวิ่งและปั่นจักรยาน กว๊านพะเยา 4. กิจกรรมวิ่ง ดอยหลวง ดอยหนอก จังหวัดพะเยา	

ตาราง 3 แสดงบริบททางการกีฬาของจังหวัดน่านและจังหวัดแพร่สู่การท่องเที่ยวเชิงกีฬา

พื้นที่	ประเภทกิจกรรมกีฬา	
น่าน (เมืองหลัก)	1. สนามกอล์ฟรุ่งแสง 2. กิจกรรมวิ่งมาราธอน	เมื่อพิจารณาจำนวนกิจกรรมกีฬา พบ 4 กิจกรรม
แพร่ (เมืองรอง)	1. สนามกอล์ฟเวียงโกศัย 2. กิจกรรมวิ่งมาราธอน	

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งมีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน ผู้จัดงานด้านกีฬา มีหน้าที่ดูแลเกี่ยวข้องด้านการจัดการการท่องเที่ยว ส่งเสริมหรือสนับสนุน ผลักดันให้เกิดการจัดกิจกรรมด้านกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับทางด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อย่างน้อย 5 ปี และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยการแนะนำของหน่วยตัวอย่างที่ได้เก็บข้อมูล หรือการเลือกแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) ได้จำนวนทั้งสิ้น 30 คน จากสมาคมเครือข่ายท่องเที่ยวเชียงราย สภาอุตสาหกรรมเชียงราย สมาคมสหพันธ์ท่องเที่ยวภาคเหนือ ภาคเครือข่ายท่องเที่ยว หอการค้าเชียงราย ชมรมจักรยานไบค์คลับ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาเชียงราย สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาพะเยา สำนักงานการกีฬาพะเยา องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา สิงห์ปาร์ค สภาอุตสาหกรรมจังหวัดพะเยา สมาคมยิงปืน ชมรมกอล์ฟ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย สมาคมจักรยานจังหวัดเชียงราย ตลอดจนร่วมสอบถามระดับความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การบันทึกข้อมูลจากเอกสาร (Ducumentary Search) เป็นรวบรวมข้อมูลแนวคิดด้านการท่องเที่ยว แนวคิดการจัดการการ รูปแบบท่องเที่ยวเชิงกีฬา พฤติกรรมนักท่องเที่ยว จากเอกสาร ตำรา วารสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น เพื่อพัฒนาไปสู่เค้าโครงประเด็นในการสังเกต ประเด็นการสัมภาษณ์ และการสอบถาม

2. แบบสัมภาษณ์สภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง และเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เป็นการสนทนาที่มีจุดมุ่งหมายชัดเจน โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ถึงสภาวการณ์ปัจจุบัน ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสามารถในการเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) อันนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ คือ ด้านปัจจัยการผลิต (Factor Conditions) ด้านอุปสงค์ (Demand Conditions) ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ (Firm Strategy Structure and Rivalry) ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน (Related and Supporting Industries) บทบาทของภาครัฐและโอกาส (Government and Chance) ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เจาะจงโดยระบุบุคคลเป้าหมายที่ต้องการจะศึกษาไว้อย่างชัดเจน โดยเลือกให้สอดคล้องเหมาะสมและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตลอดจนใช้เทคนิคแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling Technique) โดยผู้วิจัยอาศัยข้อมูลจากตัวอย่างคนแรกให้ช่วยแนะนำผู้ที่สมควรจะเป็นตัวอย่างคนต่อไป เป็นการสุ่มที่มีลักษณะเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยตัวอย่าง จนได้ข้อมูลด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่มีความครบถ้วน ได้ทั้งสิ้น จำนวน 30 คน ที่สามารถนำข้อมูลไปสู่การวิเคราะห์สภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกได้

3. แบบสอบถามระดับความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ซึ่งเป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยผู้ตอบแบบสอบถามต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน ผู้จัดงานด้านกีฬา มีหน้าที่ดูแลเกี่ยวข้องด้านการจัดการการท่องเที่ยว ส่งเสริมหรือสนับสนุน ผลักดันให้เกิดการจัดกิจกรรมด้านกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ จำนวน 30 คน ทั้งนี้ แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 2 การสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยสอบถามความคิดเห็นด้านปัจจัยความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ซึ่งมีประเด็นในการประเมิน 7 ด้าน คือ ด้านกลยุทธ์ (Strategy)

ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) ด้านระบบ (System) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านบุคลากร (Staff) ด้านทักษะ (Skill) และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) คำนวณเกณฑ์ประเมินเป็นอันตรภาค 5 ชั้น มีค่าเท่ากับ 0.80 และได้กำหนดเกณฑ์การประเมิน

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

เกณฑ์การแปลผล

แบบสอบถามระดับความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ค่าอันตรภาคชั้น

การหาความแตกต่างระหว่างชั้นสามารถคำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$\text{ค่าอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$N = \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.80$$

ดังนั้น ค่าเฉลี่ยความกว้างของระดับคะแนนเท่ากับ 0.80

ผู้วิจัยได้ใช้การคำนวณหาระดับค่าเฉลี่ยไว้ ดังนี้

ด้านระดับความคิดเห็นที่มีต่อระดับความสำคัญการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

4 ท่านคิดว่ามีความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อยู่ในระดับมากที่สุด

3 ท่านคิดว่ามีความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อยู่ในระดับมาก

2 ท่านคิดว่ามีความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อยู่ในระดับปานกลาง

1 ท่านคิดว่ามีความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อยู่ในระดับน้อย

0 ท่านคิดว่าไม่มีความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยและกำหนดเกณฑ์แปลความหมายไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระดับศักยภาพ

3.21–4.00 มีความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อยู่ในระดับมากที่สุด

2.41–3.20 มีความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อยู่ในระดับมาก

1.61–2.40 มีความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อยู่ในระดับปานกลาง

0.81–1.60 มีความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อยู่ในระดับน้อย

0.00–0.80 ไม่มีความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

การทดสอบเครื่องมือของแบบสอบถามการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

การพิจารณาทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพ คือ ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือ เนื้อหา (IOC: Index of item Objective Congruence) หรือดัชนีความเหมาะสม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ผลค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item–Objective Congruency: IOC) คำนวณค่าได้ระหว่าง 0.66 ถึง 1.00 ผ่านการทดสอบความตรงของเนื้อหาให้แต่ละคนพิจารณาลงความเห็นซึ่งผลจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item–Objective Congruency: IOC) คำนวณได้ 0.78 และให้คะแนนดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าเนื้อหามีความเหมาะสม

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าเนื้อหามีความเหมาะสม

–1 เมื่อแน่ใจว่าเนื้อหาไม่มีความเหมาะสม

นำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

IOC ที่เหมาะสม = 0.5 ขึ้นไป (ค่า IOC $\geq$ 0.5)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การบันทึกข้อมูลแนวคิดด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตลอดจนแผนการพัฒนา การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน จากเอกสาร ตำรา วารสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาเค้าโครงประเด็นในการสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินต่อไป

2. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้การวางแผนในการสัมภาษณ์ โดยจัดทำหนังสือติดต่อไปยังผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อขอนัดหมายผู้ให้ข้อมูลไว้ล่วงหน้า และจัดทำบัญชีรายชื่อ พร้อมที่อยู่ของผู้ให้ข้อมูล ทั้งนี้ ในการสัมภาษณ์ ได้เริ่มจากการแนะนำตนเองที่กระชับ มีการปรับกลวิธีการแนะนำตนเองให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เผชิญ และการบอกจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์ให้เข้าใจอย่างชัดเจน พยายามสร้างความเข้าใจ จนทำให้เกิดความรู้สึกไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างกัน (วัลลภ ลำพาย, 2551, หน้า 129)

3. การสอบถามระดับความสำคัญการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อ และขอนัดหมายเพื่อสอบถามข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม รวมถึง การติดต่อขอส่งไฟล์แบบสอบถามไปยังช่องทางการสื่อสารที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการ ทั้งนี้ ได้ดำเนินการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลหลังจากที่ได้รับแบบสอบถามกลับทุกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การสัมภาษณ์สภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและตีความโดยใช้วิธีการบรรยายและพรรณนา

2. การสอบถามการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก เนื่องจากผู้วิจัยได้เลือกผู้ตอบแบบสอบถาม โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งเป็นการเลือกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้สถิติพรรณนาลักษณะข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างได้เท่านั้น โดยไม่สามารถใช้สถิติในการประมาณค่าหรือทดสอบสมมติฐาน ในการสรุปผลการศึกษาได้ใช้ตรรกะในการอนุมานผล (อรุณ จิรวัฒน์กุล. 2557, หน้า 11) ดังนั้น จึงใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงผลค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

วัตถุประสงค์ที่ 2 ศึกษาความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

กลุ่มตัวอย่าง

ตามที่ ศิริชัย กาญจนวาสี (2555, หน้า 3) กล่าวว่า กลุ่มตัวอย่าง คือ ส่วนหนึ่งของประชากรที่ถูกสุ่มหรือเลือกขึ้นมาใช้ศึกษาแทนประชากร เพื่อนำค่าที่ได้จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างไปบรรยายลักษณะของประชากรที่เป็นเป้าหมายของการศึกษา หรือเป็นการสรุปอ้างอิงถึงลักษณะของประชากรทั้งหมด สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ได้ศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ซึ่งเป็นการสอบถามถามกลุ่มผู้ที่เดินทางออกไปยังนอกสถานที่ที่เป็นถิ่นที่อยู่ หรือที่ทำงานตามปกติ เป็นการเดินทางแบบที่มีการค้างคืน (Overnight) หรือไม่มีการค้างคืน (Day Trip) และ

ต้องไม่อยู่ ติดต่อกันนานเกิน 1 ปี โดยมีวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วม คือ 1) กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่เดินทางมาเพื่อเข้าร่วมเล่นกีฬาโดยตรง (Active Sport Tourism) และ 2) กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาแต่ไม่ได้ร่วมเล่นกิจกรรมกีฬา (Passive Sport Tourism) ซึ่งเป็นกรณีที่ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่ชัด จึงใช้สูตรในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของ William (1953) โดยมีระดับความเชื่อมั่น 95% และสัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05

จากสูตร

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{d^2}$$

n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

P คือ สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการจะสุ่ม โดยกำหนดให้ P = 0.5

Z คือ ความเชื่อมั่นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ 95% ซึ่งเป็นระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 มีค่าเท่ากับ 1.96

d คือ สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ = 0.05

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{d^2}$$

$$n = \frac{0.5(1-0.50)(1.96)^2}{(0.05)^2}$$

$$n = \frac{0.5x0.5x3.84}{0.0025}$$

$$n = \frac{0.25x3.84}{0.0025}$$

$$n = \frac{0.96}{0.0025}$$

$$n = 384$$

จากสูตรพบขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ จำนวน 384 ตัวอย่าง ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน และดำเนินการโดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) คือ กำหนดสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเชียงราย จำนวน 200 คน และในพื้นที่จังหวัดพะเยา จำนวน 200 คน

ตาราง 4 แสดงกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและพะเยา

พื้นที่	จำนวน (คน)
จังหวัดเชียงราย	200
จังหวัดพะเยา	200
รวมทั้งสิ้น	**400**

จากนั้น ได้ใช้วิธีการระบุลักษณะของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเก็บข้อมูลไว้อย่างชัดเจน ซึ่งกำหนดคุณลักษณะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีลักษณะเป็นผู้ที่เดินทางมาเพื่อเข้าร่วมเล่นกีฬาโดยตรง (Active Sport Tourism) โดยเป็นกลุ่มที่เล่นกีฬา มีการแข่งขันหรือไม่มีการแข่งขัน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีลักษณะเป็นผู้ที่เดินทางมาเข้าร่วมเพื่อชมการเล่นกีฬา หรือมีวัตถุประสงค์อื่นที่เกี่ยวข้องกับกีฬาแต่ไม่ได้ร่วมเล่นกิจกรรมกีฬา (Passive Sport Tourism) เป็นกลุ่มผู้ติดตาม แฟนคลับ หรือมีหน้าที่เกี่ยวกับการทำสื่อ

โดยกำหนดให้แต่ละกลุ่มมีจำนวน ดังต่อไปนี้

ตาราง 5 แสดงกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและพะเยา แยกตามลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย

พื้นที่	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	รวม
เชียงราย	100	100	200
พะเยา	100	100	200
รวมทั้งสิ้น		**400**	

อย่างไรก็ตาม ในการลงพื้นที่เพื่อเก็บแบบสอบถามนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ในกรณีที่นักท่องเที่ยวเดินเดินทางเป็นกลุ่มคณะ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกตัวแทนตอบแบบสอบถามเพียง 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การบันทึกข้อมูลจากเอกสาร (Ducumentary Search) เป็นรวบรวมข้อมูลแนวคิดด้านการท่องเที่ยว ด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จากเอกสาร ตำรา วารสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น เพื่อพัฒนาไปสู่เค้าโครงประเด็นในการสังเกต ประเด็นการสัมภาษณ์ และการสอบถาม

2. แบบสังเกต คือ การลงพื้นที่จัดงานกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกีฬาในพื้นที่เชียงรายและพะเยา โดยเป็นการสังเกตแบบไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วม (non-participated observation) เป็นการสังเกตอยู่รอบนอก ไม่มีส่วนร่วมใด ๆ กับกลุ่มที่ถูกสังเกต ซึ่งมีประเด็นในการจดบันทึกข้อมูล อาทิ ลักษณะหรือองค์ประกอบในการจัดงาน ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พฤติกรรมและรูปแบบการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา

3. แบบสัมภาษณ์ ได้สัมภาษณ์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและพฤติกรรมความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตลอดจนความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

4. แบบสอบถามความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 2 รูปแบบและพฤติกรรมความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

ส่วนที่ 3 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ซึ่งมีประเด็นในการสอบถาม ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) ด้านระบบ (System) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านบุคลากร (Staff) ด้านทักษะ (Skill) และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

เกณฑ์การแปลผลแบบสอบถามความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ค่าอันตรภาคชั้น

การหาความแตกต่างระหว่างชั้นสามารถคำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$\text{ค่าอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$N = \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.80$$

ดังนั้น ค่าเฉลี่ยความกว้างของระดับคะแนนเท่ากับ 0.80

ผู้วิจัยได้ใช้การคำนวณหาระดับค่าเฉลี่ยไว้ ดังนี้

คะแนนระดับความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

4 ท่านมีความคาดหวังให้มีการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด

3 ท่านมีความคาดหวังให้มีการจัดการอยู่ในระดับมาก

2 ท่านมีความคาดหวังให้มีการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง

1 ท่านมีความคาดหวังให้มีการจัดการอยู่ในระดับน้อย

0 ท่านไม่มีความคาดหวัง

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยและกำหนดเกณฑ์แปลความหมายไว้ ดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ยระดับความต้องการ

3.21–4.00 คาดหวังให้มีการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด

2.41–3.20 คาดหวังให้มีการจัดการอยู่ในระดับมาก

1.61–2.40 คาดหวังให้มีการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง

0.81–1.60 คาดหวังให้มีการจัดการอยู่ในระดับน้อย

0.00–0.80 ไม่มีความคาดหวัง

การทดสอบเครื่องมือของแบบสอบถามความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

1. การทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา คือ การทดสอบเนื้อหาข้อคำถามให้มีความครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือประเด็นที่ต้องการวัดได้ครบถ้วน โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจากการประมวลจากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลจากการสังเกต และการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นพื้นฐานในสร้างประเด็นคำถามที่สามารถครอบคลุมเนื้อหาส่วนต่าง ๆ ซึ่งค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพ คือ ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC: Index of item Objective Congruence) หรือดัชนีความเหมาะสมโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ผลค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item–Objective Congruency: IOC) คำนวณค่าได้ระหว่าง 0.66 ถึง 1.00 ผ่านการทดสอบความตรงของเนื้อหาให้แต่ละคนพิจารณาลงความเห็นซึ่งผลจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item–Objective Congruency: IOC) คำนวณได้ 0.81 และให้คะแนนดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าเนื้อหามีความเหมาะสม

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าเนื้อหามีความเหมาะสม

–1 เมื่อแน่ใจว่าเนื้อหาไม่มีความเหมาะสม

นำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2. การทดสอบความเที่ยงตรง (reliability) โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความต้องการและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา นำไปทดสอบความเที่ยงกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 30 ชุด ซึ่งคำนวณค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับได้ 0.83 และนำมาทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) แบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) โดยใช้ข้อคำถามที่มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ตามสูตรของครอนบัค (Cronbach, 1990)

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) หรือสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เป็นค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณหาได้จากสูตรครอนบราช (Cronbach) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยแบบทดสอบค่าคะแนนที่ได้อาจจะเป็นค่าอะไรก็ได้ที่มีค่ามากกว่า 1 สูตรที่ใช้ในการคำนวณมีดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1}\left\{1-\frac{\sum s_i^2}{s_t^2}\right\}$$

เมื่อ

α คือ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n คือ จำนวนข้อของแบบทดสอบ

s_i^2 คือ ความแปรปรวนของแบบทดสอบรายข้อ

s_t^2 คือ ความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสังเกต ผู้วิจัยได้สังเกตอย่างระมัดระวังเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องไม่บิดเบือน ทำการจดบันทึกข้อมูลจากการสังเกตทันทีที่เสร็จแล้ว และนำมาแยกประเภทข้อมูลที่สังเกตได้

2. การสัมภาษณ์ ได้เริ่มจากการแนะนำตนเองที่กระชับ มีการปรับกลวิธีการแนะนำตนเองให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เผชิญ และการบอกจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์ให้เข้าใจอย่างชัดเจน พยายามสร้างความเข้าใจ จนทำให้เกิดความรู้สึกไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างกัน (วัลลภ ลำพาย, 2551, หน้า 129)

3. การสอบถามความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามได้ผ่านการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ ทั้งนี้ ได้ดำเนินการตรวจสอบความครบถ้วนของของมูลทุกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ และข้อมูลที่สมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การสัมภาษณ์ในประเด็นรูปแบบและพฤติกรรมความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตลอดจนความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและตีความโดยใช้วิธีการบรรยายและพรรณนา

2. การแบบสอบถามความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงผลค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

วัตถุประสงค์ที่ 3 การศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งมีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน ผู้จัดงานด้านกีฬา มีหน้าที่ดูแลเกี่ยวข้องด้านการจัดการการท่องเที่ยว ส่งเสริมหรือสนับสนุน ผลักดันให้เกิดการจัดกิจกรรมด้านกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับทางด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยมีตัวแทนจากสมาคมเครือข่ายท่องเที่ยวเชียงราย สภาอุตสาหกรรมเชียงราย สมาคมสหพันธ์ท่องเที่ยวภาคเหนือ หอการค้าเชียงราย ชมรมจักรยานไบค์คลับ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาเชียงราย สมาคมยิงปืน จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การพัฒนาร่างรูปแบบที่เหมาะสมรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารตำราที่เกี่ยวข้อง การสังเกตการณ์ในพื้นที่วิจัย การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เดินทางมาในพื้นที่โดยศึกษาความต้องการและความคาดหวังการท่องเที่ยว จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สังเคราะห์ อรรถาธิบาย นำมาร่างรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสมในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

2. การจัดประชุมกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสมต่อพื้นที่ล้านนาตะวันออก อันนำไปสู่ความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับปรุง โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้จัดงานด้านกีฬา ผู้มีหน้าที่ดูแลเกี่ยวข้องด้านการจัดการการท่องเที่ยว ส่งเสริมหรือสนับสนุน ผลักดันให้เกิดการจัดกิจกรรมด้านกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้การวางแผน โดยจัดทำหนังสือติดต่อไปยังผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อขอนัดหมายผู้ให้ข้อมูลไว้ล่วงหน้า และจัดทำบัญชีรายชื่อ พร้อมที่อยู่ของผู้ให้ข้อมูล โดยดำเนินการเก็บข้อมูลจากการจัดประชุมกลุ่มย่อย ซึ่งผู้วิจัยได้การวางแผนในการจัดประชุม จัดทำหนังสือติดต่อไปยังผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อขอนัดหมายผู้ให้ข้อมูลไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้ ในการจัดประชุมกลุ่มย่อย ได้เริ่มจากการแนะนำตนเองที่กระชับ บอกจุดมุ่งหมายของการจัดประชุม ให้ผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละคนได้แนะนำตนเอง จากนั้น ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลผลการศึกษา และขอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสมในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการจดบันทึกข้อมูลและการบันทึกเสียง เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้ดำเนินการถอดข้อมูลจากการบันทึกเสียงและสรุปประเด็นจากการจดบันทึก จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสรุปประเด็น วิเคราะห์และนำข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะไปปรับปรุงรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้มีความเหมาะสมต่อพื้นที่ล้านนาตะวันออก

วัตถุประสงค์ที่ 4 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งมีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน ผู้จัดงานด้านกีฬา มีหน้าที่ดูแลเกี่ยวข้องด้านการจัดการการท่องเที่ยว ส่งเสริมหรือสนับสนุน ผลักดันให้เกิดการจัดกิจกรรมด้านกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับทางด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยมีตัวแทนจากชมรมจักรยานไบค์คลับ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาเชียงราย สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาพะเยา สภาอุตสาหกรรมจังหวัดพะเยา สมาคมยิงปืน จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสัมภาษณ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับปรุง โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้จัดงานด้านกีฬา ผู้มีหน้าที่ดูแลเกี่ยวข้องด้านการจัดการการท่องเที่ยว ส่งเสริมหรือสนับสนุน ผลักดันให้เกิดการจัดกิจกรรมด้านกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้วางแผนโดยจัดทำหนังสือติดต่อไปยังผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อขอนัดหมายผู้ให้ข้อมูลไว้ล่วงหน้า และจัดทำบัญชีรายชื่อ พร้อมที่อยู่ของผู้ให้ข้อมูล ทั้งนี้ ในการสัมภาษณ์ ได้เริ่มจากการแนะนำตนเองที่กระชับ มีการปรับกลวิธีการแนะนำตนเองให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เผชิญ และการบอกจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์ให้เข้าใจอย่างชัดเจน พยายามสร้างความเข้าใจ จนทำให้เกิดความรู้สึกไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างกัน (วัลลภ ลำพาย, 2551, หน้า 129)

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์ ได้ดำเนินการถอดข้อมูลจากการบันทึกเสียงและสรุปประเด็นจากการจดบันทึก จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสรุปประเด็น วิเคราะห์และนำข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะไปปรับปรุงรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้มีความเหมาะสมต่อพื้นที่ล้านนาตะวันออก

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยมีวัตถุประสงค์การศึกษาสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ด้านความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก รวมถึงการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ทั้งนี้ ได้ดำเนินการโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพรวมกับวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งสามารถแสดงผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก
2. การศึกษาความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก
3. การศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก
4 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

การศึกษาสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ในการศึกษาสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก สามารถอธิบายผลการศึกษา ได้ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์สภาวการณ์ปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก
   1.1 ด้านปัจจัยการผลิตด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Factor Conditions)
   1.2 ด้านอุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Demand Conditions)
   1.3 ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Firm Strategy Structure and Rivalry)
   1.4 ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Related and Supporting Industries)
   1.5 ด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาสการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Government and Chance)

2. วิเคราะห์ระดับความสำคัญด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

2.1 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านกลยุทธ์ (Strategy)

2.2 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านโครงสร้างองค์กร (Structure)

2.3 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านระบบ (System)

2.4 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านรูปแบบ (Style)

2.5 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านบุคลากร (Staff)

2.6 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านทักษะ (Skill)

2.7 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านค่านิยมร่วม (Shared Value)

ด้านสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ได้วิเคราะห์สภาวการณ์ปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยพิจารณาถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสามารถในการเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) ซึ่งไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ ประกอบด้วย ประเด็นด้านปัจจัยการผลิต (Factor Conditions) ซึ่งทำให้ทราบศักยภาพที่สามารถรองรับการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา สถานที่จัดกิจกรรมที่กีฬาที่สามารถจัดการแข่งขันเพื่อกระตุ้นการเดินทางของนักท่องเที่ยวได้ ด้านอุปสงค์ (Demand Conditions) เป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงอุปสงค์ความต้องการ สถานการณ์การเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคเหนือ ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตลอดจน ความต้องการเฉพาะของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เลือกเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและร่วมกิจกรรมในพื้นที่ สำหรับด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ (Firm Strategy Structure and Rivalry) เป็นการศึกษาคู่แข่งขันประเทศเพื่อนบ้านที่มีศักยภาพขีดความสามารถทางด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตลอดจนการศึกษาด้านนโยบายแผนพัฒนาที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทั้งระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด

ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน (Related and Supporting Industries) เป็นการพิจารณาถึงความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงพิจารณาถึงความโดดเด่นของทัศนียภาพ ความหลากหลายทางทรัพยากรทางการท่องเที่ยว อันสามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการมาเยือนในพื้นที่ ทั้งนี้ ยังได้พิจารณาถึงประเด็นด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาส (Government and Chance) คือ การพิจารณาถึงบทบาท หน้าที่หน่วยงานของภาครัฐที่เอื้อต่อการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ ตลอดจนพิจารณาถึงโอกาสของพื้นที่ในการพัฒนาขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้

จากการวิเคราะห์ตามประเด็นข้างต้น ทำให้ทราบสภาวการณ์ปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของพื้นที่ และเล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถ ในแต่ละด้าน อย่างไรก็ตาม จิตติ รัศมีธรรมโชติ (2558) ได้กล่าวว่า ในด้านการจัดการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิผลได้ดี ก็ต่อเมื่อองค์ประกอบทั้ง 7 ด้านมีความสอดประสานกัน อันประกอบไปด้วย ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) ด้านระบบ (System) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านบุคลากร (Staff) ด้านทักษะ (Skill) และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) เช่นเดียวกันกับการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิผลของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้สามารถดำเนินงาน จนสามารถสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงาน จนนำไปสู่การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ เพื่อรองรับและลดการสูญเสียโอกาสในการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

ดังนั้น จึงได้ศึกษาระดับความสำคัญการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ซึ่งได้พิจารณาถึงทิศทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) การออกแบบโครงสร้างการบริหารจัดการ การร่วมมือการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนของชุมชน ด้านระบบ (System) กระบวนการในการดำเนินงาน รวมถึงการจัดการด้านระบบสารสนเทศเพื่อการกีฬา ด้านรูปแบบ (Style) รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอันเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ด้านบุคลากร (Staff) การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ด้านทักษะ (Skill) การพัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่ที่จัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งประเด็นศึกษาดังกล่าว ถือเป็นกุญแจสำคัญในการบริหารจัดการ เพื่อให้สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ได้

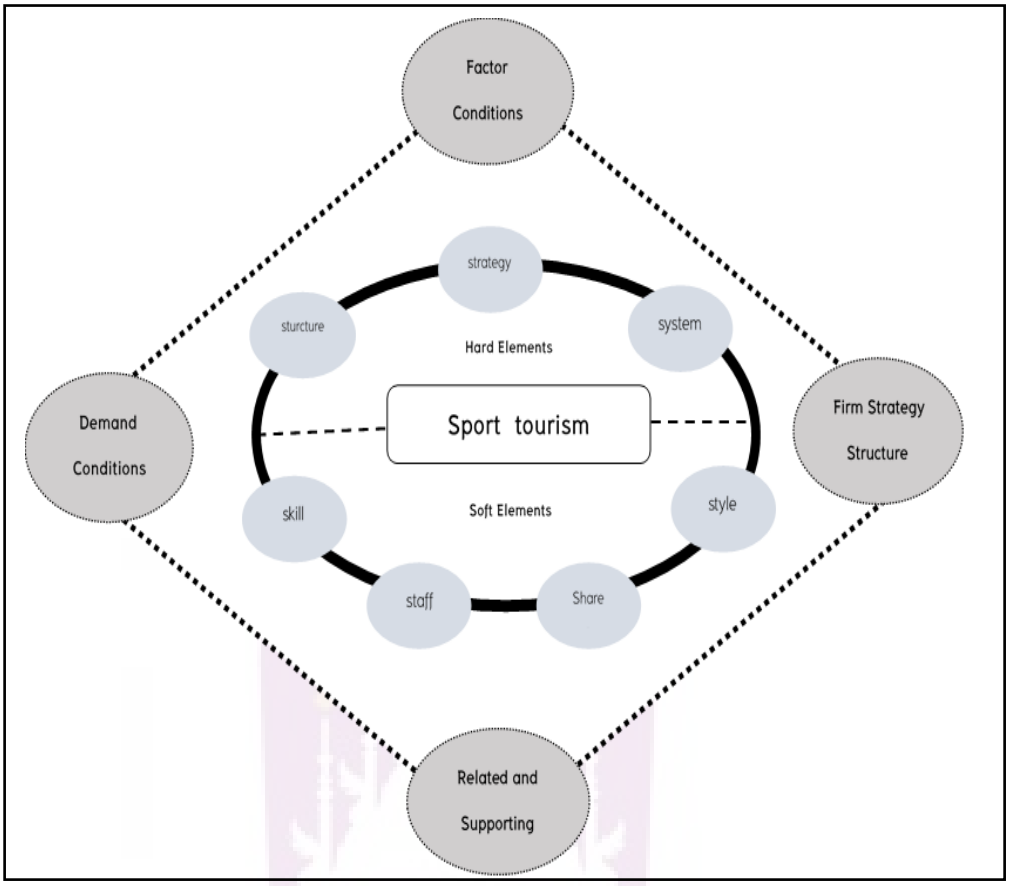

ภาพ 3 แสดงแนวคิดในการวิเคราะห์ผลด้านสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

1. วิเคราะห์สภาวการณ์ปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

จากการประเมินสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยใช้แนวคิด Diamond Model เป็นการวิเคราะห์ในภาพรวมของพื้นที่ล้านนาตะวันออก ซึ่งพิจารณาจังหวัดเชียงราย (เมืองหลัก) และจังหวัดพะเยา (เมืองรอง) ที่ต้องการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ให้สามารถรองรับการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ ทั้งนี้ ในการศึกษาได้วิเคราะห์ประเด็นด้านปัจจัยการผลิตด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Factor Conditions) คือ ด้านทรัพยากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยพิจารณาถึงพื้นที่อันมีมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่สามารถสร้างกิจกรรมกีฬาได้อย่างน่าสนใจและหลากหลาย อาทิ กิจกรรมไตรกีฬาบริเวณน้ำโขง จังหวัดเชียงราย พื้นที่ดอยหนอกจังหวัดพะเยาที่สามารถจัดประเพณีขึ้นดอยหนอกและเส้นทางวิ่งเทรลที่พบนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ สนามกีฬาประเภทฟุตบอลที่ได้รับมาตรฐานมีทีมฟุตบอลที่มีชื่อเสียงและจัดการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง สนามกอล์ฟที่มีมาตรฐาน สนามกีฬายิงปืน

สนามจักรยาน BMX และศูนย์กีฬาและสันทนาการ (Sports & Recreational Center) ณ สิงห์ปาร์ค ทั้งนี้ยังพบกิจกรรมกีฬาที่จัดขึ้นเป็นบางช่วงเวลาที่ส่งเสริมกระตุ้นการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี อาทิ วิ่งมาราธอน ปั่นจักรยาน

ด้านอุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Demand Conditions) จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า ในปี 2559 ภาคเหนือมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และกลุ่มพื้นที่ล้านนาตะวันออกมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนเชียงรายมากที่สุด และจากการลงพื้นที่สังเกตุการณ์พบกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ได้พบว่าควรจัดให้มีการเอื้ออำนวยความสะดวก การรักษา จัดเก็บอุปกรณ์กีฬาให้ปลอดภัยของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่เดินทางมาเพื่อเข้าร่วมเล่นกีฬาโดยตรง (Active Sport Tourism) และควรจัดให้มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ ที่ทันสมัย และเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้หลากหลาย

ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Firm Strategy Structure and Rivalry) พบประเทศที่มีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่น่าสนใจ อาทิ ประเทศแคนนาดา สหราชอาณาจักร สิงคโปร์ ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ ยังได้คำนึงถึงแผนนโยบายการพัฒนาการที่ส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ โดยพบแผนพัฒนาระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัดที่ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อาทิ แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 4 ที่พัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาเพื่อเป็นส่วนสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ แผนพัฒนากลุ่มภาคเหนือตอนบน 2 พบการวางแผนการดำเนินกิจกรรมที่สนับสนุนด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา แผนพัฒนาจังหวัดเชียงราย (พ.ศ. 2561-2564) มุ่งเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว และพบการวางแผนสนับสนุนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ส่งเสริมการกีฬาเป็นเลิศ เพื่อรองรับ Sport Tourism

ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Related and Supporting Industries) ทั้งนี้ได้พิจารณาถึงความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงพิจารณาถึงความโดดเด่นของทัศนียภาพ ความหลากหลายทางทรัพยากรทางการท่องเที่ยว อันสามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการมาเยือนในพื้นที่ จากการศึกษาพบความโดดเด่นด้านทัศนียภาพที่สวยงาม ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ โดยเฉพาะวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ความเป็นมิตรของผู้คน ยังมีแหล่งมรดกโลกด้านประวัติศาสตร์ รวมทั้งเป็นประตูเชื่อมโยงการท่องเที่ยวสู่ประเทศเพื่อนบ้าน พบสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว การคมนาคมทางอากาศ และทางบก มีท่าอากาศยานนานาชาติจังหวัดเชียงราย รวมถึงที่พักแรม

ร้านอาหาร อย่างไรก็ตาม ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาควรจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่

ด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาสทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Government and Chance) พบรัฐบาลให้การสนับสนุน มีการกำหนดนโยบายอันเป็นประโยชน์กับการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา แต่ยังขาดหน่วยงานที่กำกับ รับผิดชอบดูแล มีบทบาทในการเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา การพัฒนาฐานข้อมูลกลางสำหรับการเก็บและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการกีฬาไทยให้เติบโตอย่างยั่งยืน ดังนั้นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อาจต้องเล็งเห็นถึงคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยสร้างความร่วมมือในการลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการจัดทำฐานข้อมูลร่วมกันเพื่อให้มีข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน และการสร้างปฏิทินการจัดงานกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกัน เพื่อลดการเกิดความซ้ำซ้อนของประเภทกีฬา

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงโอกาสของพื้นที่ล้านนาตะวันออก จังหวัดเชียงราย และจังหวัดพะเยา พบพื้นที่ที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน พบด่านสากล รวมถึงลักษณะภูมิประเทศเฉพาะที่สามารถพัฒนารูปแบบกิจกรรมที่น่าสนใจสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติได้ อาทิ แม่น้ำโขงที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน สามารถจัดกิจกรรมไตรกีฬาระดับประเทศ หรือการจัดกิจกรรมกีฬาวิ่งมาราธอนข้ามประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมทางการท่องเที่ยว Sports Event ที่กระตุ้นกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้จำนวนมาก เกิดการใช้บริการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อาทิ ที่พักแรม ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจของฝากของที่ระลึก เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ตามประเด็นดังกล่าว ทำให้ทราบถึงสภาวการณ์ปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของพื้นที่ จนทำให้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการบริหารจัดการที่ควรมีประสิทธิภาพและสอดรับกับความเป็นสากล ควรมีการกำหนดรูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเป็นระบบ สร้างการมีส่วนร่วมในภาคีภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทั้งหน่วยภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน โดยเฉพาะภาคส่วนประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ พัฒนาบนพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจ อันนำไปสู่การกำหนดนโยบายที่ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง การจัดเตรียมความพร้อมทางด้านกีฬาให้ครบถ้วนในทุกด้าน ทั้งทางด้านบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านการท่องเที่ยวกีฬา สนามการแข่งขัน อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐาน ที่ได้รับมาตรฐาน การผลักดันให้พื้นที่เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การเป็นเจ้าภาพในระดับประเทศ การผลักดันเพื่อให้เกิดการใช้พื้นที่เป็น

สถานที่จัดประชุมด้านกีฬาในระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจนเล็งเห็นถึงความสำคัญในการสร้างความร่วมมือกับสื่อมวลชนในการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬา เนื่องจากสื่อมีบทบาสำคัญต่อการเสริมสร้างภาพลักษณ์ของพื้นที่ โดยเน้นผ่านสื่อช่องทางที่หลากหลาย และการคำนึงถึงการจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่อง การกำหนดผู้รับผิดชอบในงานที่ชัดเจน และมีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอควบคู่ไปด้วย

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ทำให้เห็นความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมของพื้นที่ การพัฒนาขีดความสามารถเพื่อให้มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวกีฬา อันเป็นการรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และตามที่ กาจบัณฑิต เอี้ยวถาวร (2560, หน้า 194) ที่กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมของโลกมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อเงื่อนไงพัฒนาประเทศทั้งที่เป็นโอกาสและอุปสรรค ทั้งนี้ บริบทการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในอนาคต ได้แก่ การท่องเที่ยวมีการเติมโตอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ความไม่แน่นอนสภาวะทางเศรษฐกิจ ด้านการแข่งขันการท่องเที่ยวที่สูงขึ้น กระแสการให้ความสนใจต่อสุขภาพ การตื่นตัวในเรื่องของการออกกำลังกาย ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสื่อสารด้านการกีฬาทั่วโลก การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านกีฬา การแข่งขันการเป็นผู้นำทางด้านกีฬา รวมถึงการใช้กีฬาในการสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ เช่นเดียวกันกับ วรพงศ์ ภูมิบ่อพลับ (2561, หน้า 1806) ที่ได้เสนอมุมมอง ข้อเสนอแนะ แนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยกล่าวถึงระบบอุปสงค์และอุปทานที่ควรมีประสิทธิภาพและไปในทิศทางเดียวกัน และได้สังเคราะห์องค์ความรู้ในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อันมีแนวคิดความสัมพันธ์ในมิติทางเศรษฐกิจ ที่สร้างรายได้ เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจในธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม มิติทางสังคมและวัฒนธรรมที่กล่าวว่ากีฬาสามารถทำให้คนที่มีความต่างในศาสนา เชื้อชาติวัฒนธรรม สามารถเดินทางร่วมแข่งขัน เล่นกีฬา หรือเข้าชมกีฬา อันเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ มิตรไมตรี สร้างความสามัคคีได้ สำหรับมิติด้านการท่องเที่ยว ถือเป็นการประยุกต์ใช้การท่องเที่ยวเชิงกีฬาในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้สนใจมาเดินทางท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับแหล่งท่องเที่ยว และมิติทางการเมือง กล่าวได้ว่า การท่องเที่ยวเป็นกีฬา กิจกรรมที่สามารถสร้างความสงบสุข สันติภาพให้เกิดขึ้น โดยผ่านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ กิจกรรม ความรู้ความคิด

อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทำให้วิเคราะห์สภาวการณ์ปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกได้ และสามารถอธิบายผลการศึกษา โดยพิจารณาตามด้านที่

สอดคล้องกับแนวคิด Diamond Model คือ ด้านปัจจัยการผลิตด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Factor Conditions) ด้านอุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Demand Conditions) ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Firm Strategy Structure and Rivalry) ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Related and Supporting Industries) และด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาสการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Government and Chance)

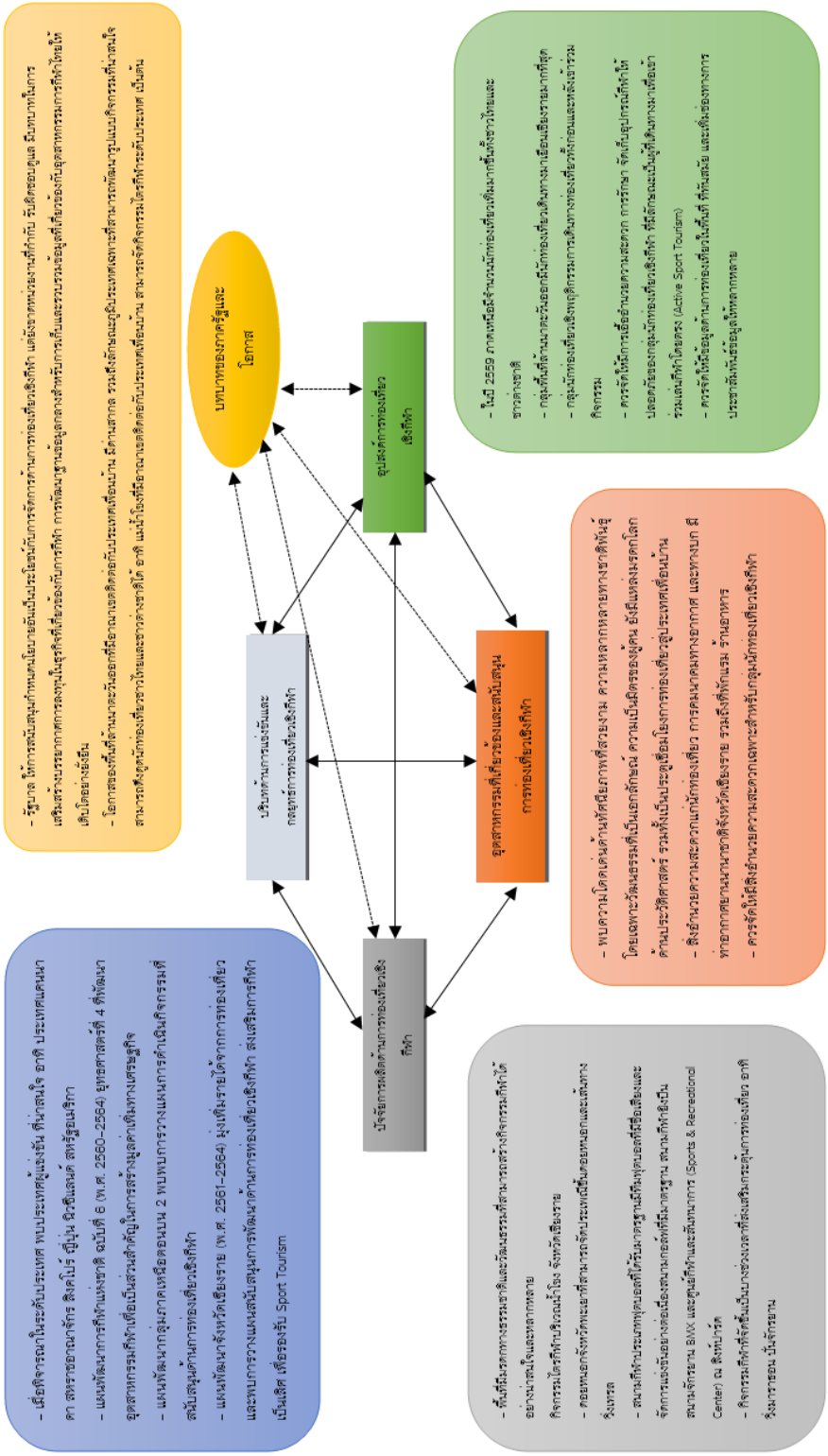

ภาพ 4 แสดงสรุปผลการวิเคราะห์สภาวการณ์ปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

1.1 ปัจจัยการผลิตด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Factor Conditions)

ปัจจัยการผลิตด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Factor Conditions) เป็นการพิจารณาศักยภาพการจัดการแข่งขันกีฬาที่ก่อให้เกิดการเดินทางของนักท่องเที่ยวได้ ทั้งนี้ จากการสำรวจและการสัมภาษณ์ได้พบศักยภาพของพื้นที่ที่สามารถรองรับการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา ดังนี้

ด้านบริบทการรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทฟุตบอล

กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาฟุตบอล พบสนามฟุตบอลเชียงรายสิงห์ สเตเดียม จากการเล็งเห็นถึงโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพทางด้านกีฬาฟุตบอลของจังหวัดเชียงราย เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ก่อเกิดการจ้างงานภายในท้องถิ่น ด้านกลุ่มเยาวชนให้ห่างไกลยาเสพติด ตลอดจนเป็นศูนย์รวมของชาวเชียงรายที่จะแสดงออกถึงศักยภาพด้านกีฬาโดยการก่อตั้งสโมสรเชียงราย ยูไนเต็ด ซึ่งที่ผ่านมาสามารถสร้างผลงานได้อย่างยอดเยี่ยมจนสามารถสร้างกลุ่มผู้ติดตาม แฟนคลับจำนวนมากเมื่อมีการจัดแข่งขันกีฬาฟุตบอล และในปี 2017 ได้เกิดการพัฒนาสโมสร และตั้งชื่อทีม “สิงห์ เชียงราย ยูไนเต็ด” และพัฒนาสนามเหย้า “สนามสิงห์ สเตเดียม” โดยการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของสนามเพื่อยกระดับให้ได้มาตรฐานสากล ตลอดจนการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก อาทิ ร้านอาหาร จุดบริการอาหาร จุดจำหน่ายตั๋ว ร้านสินค้าของฝาก สถานที่จอดรถ เป็นต้น

กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ณ สิงห์ปาร์ค เชียงราย

พบสิงห์ปาร์ค เชียงราย ให้บริการศูนย์กีฬาและสันทนาการ (Sports & Recreational Center) จุดเล่นกิจกรรม เช่น ปั่นจักรยาน โหนสลิง ปีนผา และ แอดเวนเจอร์โรปคอร์ส รวมถึงการให้บริการร้านขายของที่ระลึกและของฝาก บริการอาหารว่างและเครื่องดื่มร้อนเย็น มีบริเวณที่นั่งพักผ่อน นอกจากนี้ ยังพบการกิจกรรมกีฬาที่จัดขึ้นเป็นบางช่วงเวลา (Event) ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี และยังพบบางกิจกรรมที่จัดขึ้นต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี อาทิ การแข่งขันจักรยานเสือภูเขารายการเก่าแก่และใหญ่ที่สุดประจำปี ที่จัดขึ้นมาต่อเนื่องกว่า 17 ปี กิจกรรมกิจกรรม สิงห์ ปั่นไป แบกไป ที่จัดขึ้นเพื่อกระตุ้นส่งเสริมการท่องเที่ยวในฤดูฝน กิจกรรม Balance Bike Thailand Open รวมถึง กิจกรรมเทศกาลบอลลูนที่ใหญ่ที่สุดในอาเซียน ที่มีผู้คนเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมเป็นจำนวนมาก

สำหรับการจัดกิจกรรมการกีฬา พบกำหนดการรับสมัครที่แต่ละช่วงเวลามีค่าสมัครที่แตกต่างกัน หากผู้เข้าร่วมตัดสินใจสมัครช้า บางกิจกรรมจะมีค่าสมัครที่เพิ่มสูงขึ้นและบางกิจกรรมยังพบการจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วม ไม่เกิน 2,000 คน เพื่อความสะดวกในการ

บริหารจัดการพื้นที่ เพื่อรองรับการจัดกิจกรรมดังกล่าวได้ ซึ่งหากพิจารณาตั้งแต่ปี 2558 สิงห์ปาร์ค เชียงราย เริ่มมีการประชาสัมพันธ์จัดกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเลือกกีฬาที่อยู่ในความนิยมและเป็นกิจกรรมกีฬาที่เหมาะสมกับพื้นที่ ในการจัดกิจกรรมกีฬาดังกล่าวพบผู้ให้การสนับสนุนอันเป็นการส่งเสริมการตลาด และจากการลงพื้นที่สำรวจและการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา สิงห์ปาร์ค เชียงราย พบว่าการจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวสามารถกระตุ้นการเดินทางของนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก และก่อให้เกิดการใช้บริการที่พักแรม ร้านค้า ร้านอาหาร บริษัทรถเช่า พบผู้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา พบเดินทางของผู้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬาที่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา จึงอาจกล่าวได้ว่าพื้นที่ของจังหวัดเชียงรายมีแหล่งท่องเที่ยว ที่มีศักยภาพในการจัดกิจกรรมกีฬาบางช่วงเวลา (Event) เพื่อกระตุ้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงรายได้

กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทกอล์ฟ จังหวัดเชียงราย

กีฬากอล์ฟเป็นกีฬากลางแจ้งที่ได้รับความนิยมทั้งกลุ่มคนไทยและชาวต่างประเทศ สนามกอล์ฟส่วนใหญ่เป็นการลงทุนของภาคเอกชน และมีการลงทุนที่สูง เนื่องจากกีฬาประเภทกอล์ฟ เป็นกีฬาที่ใช้พื้นที่ในการก่อสร้างมากเมื่อเปรียบเทียบกับกีฬาประเภทอื่น ตลอดจนมีสิ่งอำนวยความสะดวก การอาคารสถานที่ การจัดเตรียมอุปกรณ์ เจ้าหน้าที่ พนักงานจัดเวลาการเล่น พนักงานบำรุงรักษาสนาม รวมถึงการอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพด้วยการจ้างบุคลากรมืออาชีพในการบริหารเพื่อสร้างรายได้ กระตุ้นการจัดการแข่งขันกีฬาที่สามารถดึงดูดผู้ชมได้จำนวนมาก สำหรับจังหวัดเชียงรายพบศักยภาพของสนามกีฬากอล์ฟที่ได้จัดการแข่งขันกีฬาและมีผู้เล่นกิจกรรมทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ทั้งนี้ สนามกอล์ฟที่ได้ถูกสร้างขึ้นมานั้น จะมีการออกแบบที่มีความท้าทายแตกต่างกันไป ได้แก่

สนามกอล์ฟสันติบุรี คันทรีคลับ เป็นสนามที่ได้ออกแบบที่สนามมีลักษณะลาดชัน พบเนินเขาสลับซับซ้อน โดยมีที่ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงรายเพียง 9 กิโลเมตร เป็นมาตรฐานสนามกอล์ฟมาตรฐาน 18 หลุม พาร์ 72 บนเนินเขาที่มีความสลับซับซ้อน สนามกอล์ฟวอเตอร์ฟอร์ด วัลเล่ย์ เชียงราย สนามกอล์ฟขนาด 18 หลุม มีความยาว 70 หลา ตั้งอยู่อำเภอเวียงเชียงรุ้ง พื้นที่ประกอบด้วยเนินเขา สลับซ้อนกัน มีพื้นที่ราบ ถือเป็นสนามที่มีการสร้างที่กลมกลืนกับธรรมชาติ และมุ่งรักษาสภาพคงเดิมของธรรมชาติไว้ สนามกอล์ฟแม่กกกอล์ฟคอร์ท สนามกอล์ฟมาตรฐานขนาด 18 หลุม พาร์ 72 ตั้งอยู่กลางเมืองเชียงราย เหมาะสำหรับผู้ที่ชื่นชอบบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติริมน้ำกก สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของตัวเมืองได้ นอกจากนี้ยังพบสนามกอล์ฟสนามบินเก่า เป็นสนามกอล์ฟที่สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่กลุ่มผู้ที่

ชื่นชอบกีฬากอล์ฟ ที่สามารถเดินทางใช้บริการได้สะดวกสบายเนื่องจากมีทำเลที่ตั้งอยู่ในกลางเมือง

กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทยิงปืน จังหวัดเชียงราย

จากการสำรวจพบสนามยิงปืนในพื้นที่จังหวัดเชียงราย คือ สนามยิงปืนนครเชียงราย สนามยิงปืนเชียงรายสุวิทย์ เม่นแย้ม และสนามยิงปืนเชียงราย ชัยกัน โดยผู้วิจัยได้เลือกสัมภาษณ์สนามยิงปืนนครเชียงราย เนื่องจากสนามแห่งนี้ได้รับการคัดเลือกเป็นสนามจัดการแข่งขันกีฬายิงปืนรณยุทธ ในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติที่เชียงราย “เจียงฮายเกมส์” สนามยิงปืนแห่งนี้ตั้งอยู่ใกล้ตัวเมือง มีเจ้าหน้าที่ที่พร้อมให้ข้อมูลอย่างละเอียด สามารถเรียนรู้และฝึกการใช้อาวุธปืนได้อย่างปลอดภัย เหมาะสำหรับผู้ที่สนใจและไม่เคยใช้อาวุธปืนมาก่อน และยังเป็นสนามฝึกซ้อมแก่นักกีฬาประเภทยิงปืนได้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ได้พบว่ากิจกรรมกีฬายิงปืนเป็นกิจกรรมกีฬาที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวจีนเป็นอย่างมาก พบเป็นกลุ่มผู้มีกำลังซื้อสูง และส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 20–37 ปี นอกจากนี้ ยังพบการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม ที่เลือกกิจกรรมกีฬาประเภทยิงปืน เป็นหนึ่งกิจกรรมท่องเที่ยวในเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย

สำหรับด้านผู้ให้บริการด้านกิจกรรมกีฬาประเภทยิงปืน ยังได้ตระหนักเห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยใช้กิจกรรมกีฬาเป็นเครื่องมือหนึ่งในการกระตุ้นส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งพบว่ามีการให้บริการจัดอบรมแก่ผู้ที่สนใจเรียนรู้กีฬายิงปืน โดยดำเนินการวางแผนจัดทำรายการนำเที่ยวแก่ผู้ที่สนใจท่องเที่ยวในเชียงรายและต้องการเรียนรู้ อบรมกีฬาประเภทปืน ซึ่งจัดให้มีการท่องเที่ยวก่อนและหลังการฝึกอบรม สามารถยืดระยะเลาการพักแรมของนักท่องเที่ยวได้ 3–4 วัน จึงอาจสรุปได้ว่า กิจกรรมกีฬายิงปืนในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ได้สร้างความหลากหลายให้แก่กิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้แก่พื้นที่และช่วยเพิ่มระยะเวลาการเดินทางท่องเที่ยวได้อีกด้วย

นอกจากนี้ กิจกรรมกีฬาประเภทยิงปืนถือเป็นการผ่อนคลายอีกรูปแบบหนึ่งของกลุ่มที่ชื่นชอบกีฬาท้าทาย และยังถือเป็นกิจกรรมกีฬาที่มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง จึงอาจเหมาะสมสำหรับผู้ที่มีกำลังซื้อสูงเช่นกัน ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่านักท่องเที่ยวที่สนใจกิจกรรมกีฬาประเภทยิงปืน สามารถจัดให้อยู่ในกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพได้

กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทวิ่ง จังหวัดเชียงราย

กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาวิ่ง จังหวัดเชียงราย ที่มีความโดดเด่นและเป็นศักยภาพที่สามารถสร้างความได้เปรียบคู่แข่งขันได้ ผู้วิจัยได้เล็งเห็น กิจกรรมวิ่ง ไตรกีฬาสามเหลี่ยมทองคำ จังหวัดเชียงราย กิจกรรมการจัดงานไตรกีฬาสามเหลี่ยมทองคำ เป็นการจัด

กิจกรรมต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยในปี 2560 เป็นการจัดการแข่งขันครั้งที่ 4 โดยมีกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พร้อมด้วยการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย ร่วมแถลงข่าวการแข่งขันไตรกีฬาสามเหลี่ยมทองคำครั้งที่ 4 ซึ่งประกอบไปด้วย กิจกรรมการแข่งขันว่ายน้ำ ปั่นจักรยาน และวิ่ง ในพื้นที่ 3 ประเทศ อันได้แก่ ประเทศไทย ลาว พม่า ระยะทางรวม 66.7 กิโลเมตร พบการว่ายน้ำจากกลางน้ำโขง ประเทศลาว มายังท่าเรือห้าเชียงบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ จากนั้นปั่นจักรยานและวิ่งไปยังเจดีย์ชเวดากอง องค์จำลอง ประเทศพม่า ในการจัดงานพบการอำนวยความสะดวกด้านการรับส่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมจากสนามบินแม่ฟ้าหลวง มายังแม่สาย และจากแม่สายถึงสามเหลี่ยมทองคำ ตลอดจน รถชัตเตอร์บัสให้บริการรับ ส่งจากท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง เพื่อเดินทางไปยังที่พักแรม ในอำเภอแม่สาย คือ แม่โขงเดลต้า บูติคโฮเทล โรงแรมปิยะพรฮิลล์ พาราไดซ์ หน้าด่านพรมแดน โรงแรม ช พาเลส โรงแรม กรีน วิว เพลส โรงแรมอาฟเตอร์โกลว์ และโรงแรม V-Park โดยสามารถเลือกรอบวันเวลาใช้บริการได้โดยดูข้อมูลตารางการให้บริการรถผ่านทางเวปไซต์ นอกจากนี้ ยังพบการให้บริการข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย ในอำเภอเมือง อำเภอแม่สาย และอำเภอเชียงแสน ตลอดจนข้อมูลด้านที่พักแรม ตารางเที่ยวบิน

ทั้งนี้ ในช่วงเวลาการลงพื้นที่สำรวจจังหวัดเชียงราย ได้พบกิจกรรมกีฬาวิ่งที่จัดขึ้นโดยสายการบินบางกอกแอร์เวย์ ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในจังหวัดเชียงราย การจัดกิจกรรมกีฬาวิ่งมาราธอน ถือเป็นรายการวิ่งประกอบด้วย 4 ระยะ คือ ระยะ 5, 10, 21 และ 42 กิโลเมตร โดยจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมเพียง 9,000 คน ซึ่งถือเป็นรายการเดียวของบางกอกแอร์เวยส์ซีรีย์ที่พบระยะฟูลมาราธอน ภายในการจัดกิจกรรมกีฬาวิ่งพบผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรมพบบางส่วนเดินทางมาจากต่างจังหวัด โดยนัดหมายกลุ่มเพื่อนเพื่อร่วมกิจกรรมวิ่งและวางแผนท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย ทั้งก่อนและหลังวิ่ง พบผู้ที่เดินทางมาโดยลำพังเพื่อร่วมกิจกรรมวิ่งแต่ไม่ได้วางแผนเดินทางท่องเที่ยว ภายในงานยังพบกลุ่มช่างภาพที่เดินทางมาจากต่างจังหวัด เพื่อถ่ายภาพของนักวิ่งภายในงาน ซึ่งพบว่ามีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ที่ยังไม่มีนักท่องเที่ยวรู้จัก เพื่อต้องการถ่ายภาพ โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามทางธรรมชาติ

กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทปั่นจักรยาน ดอยตุง จังหวัดเชียงราย

จากการสัมภาษณ์ประธานชมรมปั่นจักรยานของจังหวัดเชียงราย พบการจัดกิจกรรมปั่นจักรยานขึ้นดอยตุงเป็นประจำทุกปี และมีผู้เข้าร่วมเดินทางมาจากต่างพื้นที่เพื่อเข้าร่วมกิจกรรม เป็นจำนวนมาก รวมถึงมีกลุ่มผู้ติดตามเดินทางร่วม เกิดการใช้บริการด้านที่พัก

แรมภายในจังหวัดเชียงราย การใช้จ่ายในด้านของอาหารและเครื่องดื่ม การเดินทางท่องเที่ยวหลังเข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น ทั้งนี้ ในการจัดกิจกรรมที่ผ่านมา พบว่าได้ตระหนักถึงความสำคัญด้านผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการจัดกิจกรรม อาทิ ขยะ ซึ่งทางผู้จัดกิจกรรมได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวและได้วางแผนการจัดการด้านขยะ โดยเริ่มคัดแยกขยะ และการกำหนดจุดทิ้งขยะให้ชัดเจน ซึ่งเป็นที่ประทับใจต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้เข้าร่วมได้รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ในการปั่นจักรยานในเส้นทางที่ผ่านชุมชน ทางผู้จัดได้สร้างการมีส่วนร่วมกับคนในชุมชน อาทิ การให้คนในชุมชนได้บริการด้านเครื่องดื่ม หรืออาหาร เป็นต้น

กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทปั่นจักรยาน ไร่เชิญตะวัน จังหวัดเชียงราย

ไร่เชิญตะวัน ถือเป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียง และได้รับความนิยมจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือนจังหวัดเชียงราย โดยพบว่าพื้นที่ได้นำกิจกรรมกีฬามาสร้างเป็นกิจกรรมทางการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ ตลอดจนการจัดกิจกรรมโดยใช้กีฬาจักรยานเป็นกิจกรรมที่สร้างสุขภาพที่ดีให้แก่ผู้เข้าร่วม อาทิ เชิญตะวัน ปั่นเพื่อโลก Bike for Peace เนื่องในโอกาสที่ธนาคารกรุงไทยครบรอบ 50 ปี จึงได้ร่วมกับ กระทรวงการคลัง และ เครือข่ายชมรมจักรยานจังหวัดเชียงราย เพื่อนำรายได้ทั้งหมดสมทบทุนในการก่อสร้างห้องพักผู้ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ณ ศูนย์วิปัสสนาสากล ไร่เชิญตะวัน กิจกรรมปั่น ปลูก เปลี่ยน โดยมีจุดเริ่มต้นในบริเวณสวนตุงและโคม เทศบาลเมืองเชียงราย และใช้เวลาปั่นประมาณ 1 ชั่วโมงในการปั่นมายังไร่เชิญตะวันเพื่อร่วมกิจกรรมปลูกต้นไม้ในวันอาสาฬหบูชา กิจกรรมปั่นม่วน จวนแม่แอ่วไร่เชิญตะวัน กิจกรรมไร่เชิญตะวัน ปั่นท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นต้น จากการจัดกิจกรรมดังกล่าว ทำให้เล็งเห็นถึงโอกาสในการสร้างความหลากหลายของกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยวอันสามารถสร้างความประทับใจให้แก่ผู้มาเยือนได้

ด้านบริบทการรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดพะเยา

กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทจักรยาน สนาม บีเอ็ม เอ็กซ์ จังหวัดพะเยา

สนามบีเอ็มเอ็กซ์ จังหวัดพะเยา อยู่ในความดูแลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา และได้จัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาจักรยานที่สามารถรองรับในระดับประเทศได้ โดยที่ผ่านมาในปี 2561 พบการจัดกิจกรรมการแข่งขันชิงถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นการจัดงานร่วมกันระหว่าง สมาคมกีฬาจักรยานแห่งประเทศไทยและองค์การบริการส่วนจังหวัดพะเยา พบนักปั่นจากหลากหลายสโมสร มากกว่า 1,000 คน นอกจาก

การกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อการแข่งขันบางช่วงเวลา พื้นที่อาจมีการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาปรับปรุง อันนำไปสู่สนามที่กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทจักรยาน สามารถเก็บตัวเพื่อฝึกซ้อม โดยเตรียมความพร้อมด้านที่พัก ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจจำหน่ายอุปกรณ์ทางด้านกีฬาจักรยาน เป็นต้น โดยเปิดให้บริการแก่ผู้ที่สนใจภายนอกสามารถร่วมกิจกรรมฝึกซ้อมได้ในช่วงวันหยุดพักผ่อนจากการทำงาน เป็นต้น

กิจกรรมท่องเที่ยวกีฬาประเภทวิ่งและปั่นจักรยาน กว๊านพะเยา จังหวัดพะเยา

กว๊านพะเยา แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพะเยา ที่นักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินทางมาเยี่ยมชมความสวยงามของธรรมชาติ โดยพบวิถีชีวิตของชุมชนรอบกว๊านพะเยา ซึ่งจากความน่าสนใจของพื้นที่จึงได้มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการจัดกิจกรรมกีฬา เพื่อกระตุ้นส่งเสริมการท่องเที่ยว อาทิ การปั่นจักรยานรอบกว๊านพะเยา โดยปัจจุบันมีเส้นทางจักรยานอำนวยความสะดวกในบางช่วงของเส้นทางรอบกว๊านพะเยา รวมถึงการจัดกิจกรรมวิ่งมาราธอน รอบกว๊านพะเยา ที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการเดินทางของนักท่องเที่ยวได้ อาทิ กิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวชุมชนและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดพะเยา โดยจัดกิจกรรมปั่นจักรยานเพื่อการท่องเที่ยว “TOUR OF PHAYAO” ระยะทาง 45 กิโลเมตร เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในการส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวกีฬาประเภทวิ่งและปั่นจักรยาน กว๊านพะเยา จังหวัดพะเยา ควรคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของภาคส่วนชุมชน การเอื้อให้ชุมชนในพื้นที่กว๊านพะเยาได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมในพื้นที่ อาทิ เช่น การนำอาหารและเครื่องดื่มจากชุมชนหรือการส่งเสริมให้คนในชุมชนได้นำสินค้าของฝากมาจำหน่ายให้แก่ผู้เข้าร่วมงานได้ เป็นต้น

กิจกรรมท่องเที่ยวกีฬาประเภทวิ่ง ดอยหลวง ดอยหนอก จังหวัดพะเยา

ดอยหนอกตั้งอยู่บนเส้นแนวแบ่งเขตจังหวัดพะเยา และจังหวัดลำปาง ในเขตอุทยานแห่งชาติดอยหลวง หรือ เป็นที่รู้จัก ดอยหลวงพะเยา พบการใช้พื้นที่เพื่อจัดกิจกรรมด้านกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว คือ กิจกรรมพิชิตดอยหนอก และ วิ่งเทรล Luang Phayao Mountain Run

สำหรับกิจกรรมพิชิตดอยหนอก ได้เริ่มขึ้นเพื่อต้องการให้นักท่องเที่ยวได้มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และเพื่อต้องการให้นักท่องเที่ยวได้รู้จัดพะเยามากขึ้น จึงได้ริเริ่มกิจกรรมเดินขึ้นดอยหนอก หรือกิจกรรมพิชิตดอยหนอก โดยปี 2561 ถือเป็นการจัดงาน ครั้งที่ 4 ซึ่งได้ดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องเป็นประจำทุกๆ ปี จนกลายเป็นประเพณีของจังหวัดพะเยา สำหรับดอยหนอก เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความสมบูรณ์ เป็นจุดที่

นักท่องเที่ยวสามารถชมทิวทัศน์ของจังหวัดพะเยา และยังเป็นสถานที่ที่มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คือ พระธาตุดอยหนอก อันเป็นศูนย์รวมทางจิตใจของคนจังหวัดพะเยา ซึ่งจากความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ จึงได้นำกิจกรรมกีฬาการเดินขึ้นดอยหนอกมาสร้างความน่าสนใจให้แก่พื้นที่เพื่อดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยี่ยมชมสถานที่แห่งนี้ได้ ทั้งนี้ ยังได้พบว่า การสร้างความแตกต่างในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เดิม ควรมีรูปแบบกิจกรรมที่สร้างความแปลกใหม่ เช่น การเดินขึ้นดอยหนอกปีที่ 3 พบกิจกรรมการปลูกป่า การนำเมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ไปปลูกในผืนป่าดังกล่าว เป็นต้น

ประเด็นการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ได้กล่าวว่า พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวสามารถนำกีฬามาพัฒนาเป็นกิจกรรมที่สร้างความน่าสนใจให้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อความหลากหลายของกิจกรรมทางการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ โดยควรคำนึงถึงมาตรฐานความปลอดภัยมาก่อนเป็นอันดับแรก ตัวอย่าง การจัดกิจกรรมพิชิตดอยหนอก พบว่า ในการจัดการด้านสถานที่ คำนึงถึงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวโดยจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าร่วมกิจกรรมต่อครั้งเพียง 100 คนเพื่อสะดวกต่อการดูแลจัดการด้านความปลอดภัย และยังมีเจ้าหน้าที่อุทยาน 1 คนต่อนักท่องเที่ยว 10 คน พบการวางแผนการขนย้ายผู้ป่วย เมื่อเกิดอุบัติเหตุ และการชี้แจงข้อบังคับ ระเบียบการเข้าร่วมกิจกรรม จากประเด็นดังกล่าวทำให้การจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ควรตระหนักถึงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา โดยการจัดการด้านความเสี่ยง มีการวางแผน เตรียมความพร้อมเพื่อลดโอกาสการเกิดอุบัติเหตุแก่ผู้เข้าร่วม

ในด้านสิ่งแวดล้อม มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกในการรักสิ่งแวดล้อม คือ การปลูกป่า ข้อบังคับในการจัดการด้านขยะ โดยมีการนับสิ่งของของนักท่องเที่ยวก่อนขึ้นดอยหนอก เพื่อบังคับให้นักท่องเที่ยวนำกลับมา เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม ทั้งนี้ ในด้านการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมใช้เฟซบุ๊ก ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก ซึ่งพบว่า มีกลุ่มนักท่องเที่ยวจำนวนหนึ่งที่เดินทางกลับมาท่องเที่ยวซ้ำเป็นประจำทุกปี ตลอดจนการติดต่อแกนนำหลักที่มีเครือข่ายกลุ่มเฉพาะช่วยในการเผยแพร่ข้อมูลกิจกรรม นอกจากการประชาสัมพันธ์ข้อมูลกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เข้าร่วมงาน ฝ่ายผู้จัดงาน ได้มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว อาทิ แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง รายละเอียดที่พัก ตลอดจนข้อมูลที่ผู้เข้าร่วมงานควรทราบ

ด้านความร่วมมือ พบว่าการจัดกิจกรรม เอกชนได้คำนึงถึงการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐโดยการขอสนับสนุนภาครัฐในด้านต่าง ๆ เช่น ความปลอดภัย ความอนุเคราะห์ด้านสถานที่ ด้านที่ปรึกษา เป็นต้น ตลอดจนการ นำตราสัญลักษณ์ของแต่ละ

หน่วยงานมาเป็นเครือข่ายในการร่วมมือ อนึ่งเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เข้าร่วมงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งอาจเพิ่มแรงจูงใจในการจัดสินใจเข้าร่วมงานได้ ทั้งนี้ ในการสร้างความร่วมมือกับภาคชุมชน พบว่า ควรให้ชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียงที่จัดกิจกรรม หรือชุมชนเจ้าของพื้นที่จัดกิจกรรมเข้ามามีส่วนร่วมในคณะการดำเนินงาน และร่วมจัดกิจกรรมดังกล่าว

นอกจากกิจกรรมดังกล่าว ยังได้พบกิจกรรมวิ่งเทรล Luang Phayao Mountain Run ที่ได้จัดต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี และมีจำนวนผู้เข้าร่วมจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกปี จากการสำรวจพบชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการจัดกิจกรรมดังกล่าว คือ ชุมชนบ้านดอกบัว สามารถให้บริการที่พักแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม และให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสวิถีชีวิตของหมู่บ้านท่องเที่ยวชุมชนบ้านดอกบัว ซึ่งจากการสำรวจได้พบนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติส่วนใหญ่เดินทางมาพักก่อนล่วงหน้า 1 วัน เพื่อเตรียมความพร้อมด้านร่างกายก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และพบบางส่วนที่ท่องเที่ยวหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม สำหรับการเดินทาง พบการนำรถยนต์ส่วนตัวมาด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ และพบนักท่องเที่ยวบางกลุ่มที่เดินทางโดยเครื่องบินจากเชียงรายและเชียงใหม่ และเช่ารถเพื่อเดินทางมาเข้าร่วมกิจกรรมที่จังหวัดพะเยา ภายในงานพบผู้แปลภาษา เพื่ออธิบายกติกา การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ร้านขายสินค้าของที่ระลึก จุดให้บริการข้อมูล เป็นต้น

รายละเอียดแสดงตำแหน่งที่ตั้งประเภทกิจกรรมกีฬาที่พบในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

SC1 = สนามฟุตบอลเชียงรายสิงห์ สเตเดียม

SC2 = สิงห์ปาร์ค เชียงราย

SC3 = สนามกอล์ฟสันติบุรี คันทรีคลับ

SC4 = สนามกอล์ฟวอเตอร์ฟอร์ด วัลเล่ย์ เชียงราย

SC5 = สนามกอล์ฟแม่กกกอล์ฟ คอร์ท

SC6 = สนามกอล์ฟสนามบินเก่า

SC7 = สนามยิงปืนนครเชียงราย

SC8 = สนามยิงปืนเชียงรายสุวิทย์ เม่นแย้ม

SC9 = สนามยิงปืนเชียงราย ชัยกัน

SC10 = กิจกรรมวิ่ง ไตรกีฬา สามเหลี่ยมทองคำ จังหวัดเชียงราย

SC11 = กิจกรรมปั่นจักรยาน ดอยตุง จังหวัดเชียงราย

SC12 = กิจกรรมปั่นจักรยาน ไร่เชิญตะวัน จังหวัดเชียงราย

จังหวัดพะเยา

SP1 = กิจกรรมจักรยาน สนาม บีเอ็ม เอ็กซ์ จังหวัดพะเยา (สนามกีฬากลาง)

SP2 = กิจกรรมฟุตบอล (สนามกีฬากลาง)

SP3 = กิจกรรมวิ่งและปั่นจักรยาน กว๊านพะเยา จังหวัดพะเยา

SP4 = กิจกรรมวิ่ง ดอยหลวง ดอยหนอก จังหวัดพะเยา

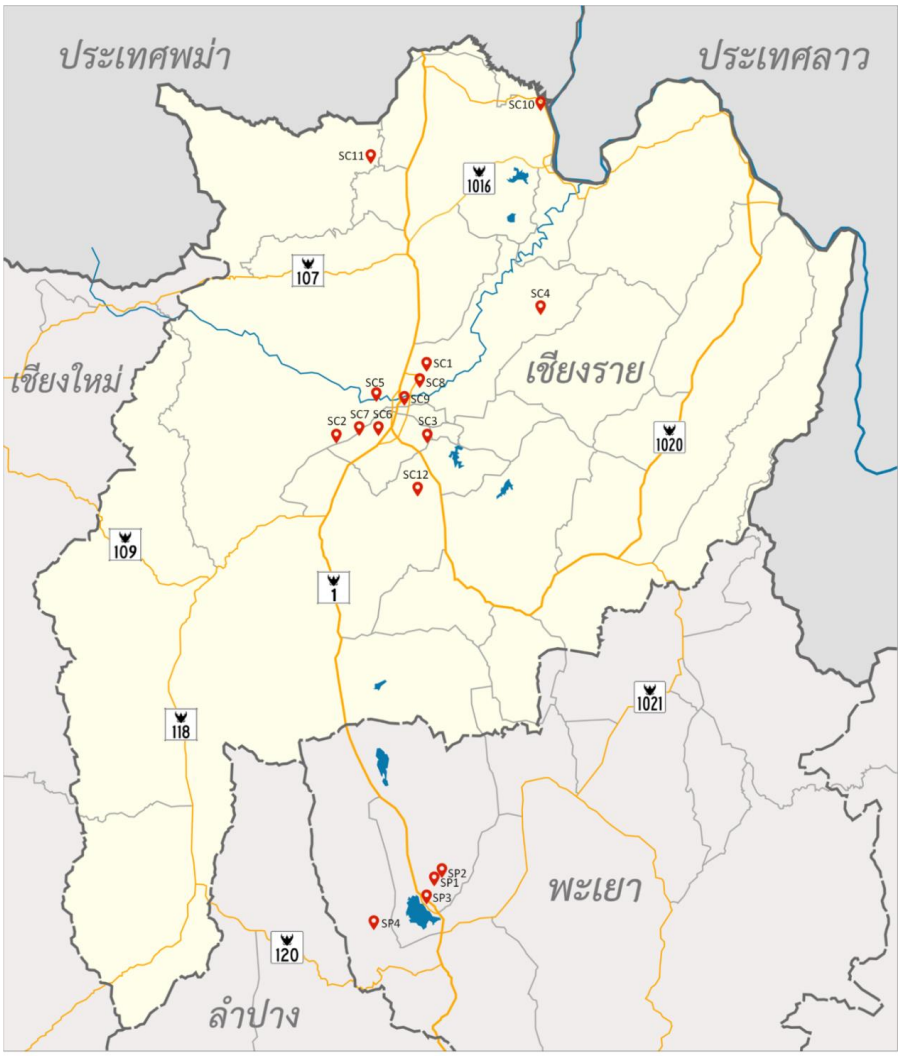

แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของกิจกรรมกีฬาในจังหวัดพะเยา-เชียงราย

ความหมายของสัญลักษณ์

SP1 = กิจกรรมจักรยาน สนาม บีเอ็ม เอ็กซ์ จังหวัดพะเยา (สนามกีฬากลาง)
SP2 = กิจกรรมฟุตบอล (สนามกีฬากลาง)
SP3 = กิจกรรมวิ่งและปั่นจักรยาน กว๊านพะเยา จังหวัดพะเยา
SP4 = กิจกรรมวิ่ง ดอยหลวง ดอยหนอก จังหวัดพะเยา
SC1 = สนามฟุตบอลเชียงรายลิงห์ สเตเดียม
SC2 = ลิงห์ปาร์ค เชียงราย
SC3 = สนามกอล์ฟสันติบุรี คันทรีคลับ
SC4 = สนามกอล์ฟวอเตอร์ฟอร์ด วัลเล่ย์ เชียงราย
SC5 = สนามกอล์ฟแม่กกกอล์ฟ คอร์ท
SC6 = สนามกอล์ฟสนามบินเก่า
SC7 = สนามยิงปืนนครเชียงราย
SC8 = สนามยิงปืนเชียงรายลุวิทย์ เม่นแย้ม
SC9 = สนามยิงปืนเชียงราย ชัยกัน
SC10 = กิจกรรมวิ่ง ไตรกีฬา สามเหลี่ยมทองคำ จังหวัดเชียงราย
SC11 = กิจกรรมปั่นจักรยาน ดอยตุง จังหวัดเชียงราย
SC12 = กิจกรรมปั่นจักรยาน ไร่เชิญตะวัน จังหวัดเชียงราย

ภาพ 5 แสดงแผนที่ตำแหน่งที่ตั้งของกิจกรรมกีฬาในจังหวัดพะเยา–เชียงราย

ตาราง 6 แสดงประเภทกิจกรรมกีฬาที่สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ได้

จังหวัด	ประเภทกิจกรรมกีฬา	กิจกรรมกีฬาที่สามารถเข้าร่วมได้ทุกวัน	กิจกรรมกีฬาที่สามารถเข้าร่วมได้บางช่วงเวลา
เชียงราย	สนามฟุตบอลเชียงรายสิงห์สเตเดียม		✓
	สิงห์ปาร์ค เชียงราย	✓	✓
	สนามกอล์ฟสันติบุรี คันทรีคลับ	✓	
	สนามกอล์ฟวอเตอร์ฟอร์ดวัลเล่ย์ เชียงราย	✓	
	สนามกอล์ฟแม่กกกอล์ฟ คอร์ท	✓	
	สนามกอล์ฟสนามบินเก่า	✓	
	สนามยิงปืนนครเชียงราย	✓	
	สนามยิงปืนเชียงรายสุวิทย์เม่นแย้ม	✓	
	สนามยิงปืนเชียงราย ชัยกัน	✓	
	กิจกรรมวิ่ง ไตรกีฬา สามเหลี่ยมทองคำ จังหวัดเชียงราย		✓
	กิจกรรมปั่นจักรยาน ดอยตุงจังหวัดเชียงราย		✓
	กิจกรรมปั่นจักรยาน ไร่เชิญตะวันจังหวัดเชียงราย	✓	
พะเยา	กิจกรรมจักรยาน สนาม บีเอ็มเอ็กซ์ จังหวัดพะเยา (สนามกีฬากลาง)	✓	
	กิจกรรมฟุตบอล (สนามกีฬากลาง)	✓	
	กิจกรรมวิ่งและปั่นจักรยานกว๊านพะเยา จังหวัดพะเยา		✓
	กิจกรรมวิ่ง ดอยหลวงดอยหนอก จังหวัดพะเยา		✓

การแสดงประเภทของกิจกรรมกีฬาที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา เป็นกิจกรรมกีฬาที่สามารถดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการกีฬาได้จำนวนมาก และพบประเภทกิจกรรมกีฬาที่สามารถเข้าร่วมเล่นกิจกรรมกีฬาได้ทุกวัน ตลอดจนกิจกรรมกีฬาที่ได้จัดขึ้นเป็นบางช่วงเวลาเพื่อกระตุ้นส่งเสริมการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม กิจกรรมบางประเภท สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ทั้งกิจกรรมที่ร่วมเล่นได้ทุกวัน และกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นบางช่วงเวลา อาทิ สิงห์ปาร์ค เชียงราย ที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมปีนหน้าผาจำลอง ปั่นจักรยาน และยังพบกิจกรรมในระดับสากล ที่ถูกจัดขึ้นเพื่อกระตุ้นส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ อาทิ กิจกรรมการแข่งขันบอลลูน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบกิจกรรมกีฬาวิ่งเทรล วิ่งมาราธอน กิจกรรมการปั่นจักรยานในรูปแบบเส้นทางที่หลากหลาย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นกิจกรรมที่กำลังได้รับความนิยมของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน และอาจกล่าวได้ว่าในอนาคตรูปแบบการจัดกิจกรรมกีฬาอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม จากผลศึกษาปัจจัยผลิตด้านการท่องเที่ยวกีฬา ภาพรวมพบศักยภาพของพื้นที่ที่สามารถจัดกิจกรรมกีฬา อันสามารถส่งเสริมกระตุ้นการท่องเที่ยว ก่อให้เกิดการออกเดินทางของกลุ่มนักกีฬา และกลุ่มผู้ติดตามได้จำนวนมาก พบศักยภาพความน่าสนใจของพื้นที่ที่สามารถพัฒนากิจกรรมกีฬาให้เกิดความน่าสนใจ บนพื้นฐานต้นทุนทรัพยากรทางธรรมชาติ แม่น้ำโขง ดอยตุง ดอยหนอก กว๊านพะเยา การมีอาณาเขตพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน อันเอื้อต่อการสร้างแรงดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ และเมื่อพิจารณาตามการแบ่งประเภทของ Gibson ในปี 1998 (Ross, 2001) คือ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อออกกำลังกาย อันเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการเที่ยวเพื่อเล่นกีฬา หรือออกกำลังกายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าร่วมกิจกรรม ลักษณะเป็นกลุ่มสมัครเล่นที่เดินทางเข้าร่วมกิจกรรมหรือการแข่งขันกีฬาที่ตนสนใจ รวมถึงกลุ่มเล่นกีฬาเพื่อความผ่อนคลายตามความต้องการหรือโอกาส พบว่าในพื้นที่มีศักยภาพรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวดังกล่าวได้ คือ สนามกอล์ฟ ศูนย์กีฬาและสันทนาการ ณ สิงห์ปาร์ค สนามยิงปืน สนามจักรยาน BMX

นอกจากนี้ Weed and Bull (2004) ยังได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมงานมหกรรมกีฬา (Sports Event) คือ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีจุดประสงค์เพื่อเข้าร่วมงานกิจกรรมกีฬาตั้งแต่ในระดับขนาดเล็ก (ท้องถิ่น) จนถึงขนาดใหญ่ (ระดับชาติ หรือนานาชาติ) ทั้งในระดับอาชีพ และมือสมัครเล่น ซึ่งครอบคลุมทั้งการเข้าร่วมในฐานะผู้เข้าแข่งขัน และผู้เข้าชม และเมื่อหากพิจารณาในพื้นที่พบศักยภาพที่สามารถรองรับการจัดกิจกรรม sports event ได้ในระดับนานาชาติ คือ กิจกรรมไตรกีฬา การแข่งขันบอลลูน ณ สิงห์ปาร์ค จังหวัดเชียงราย งานระดับชาติ

การแข่งขันกีฬา “เจียงฮายเกมส์” และการแข่งขันจักรยานสนาม BMX จังหวัดพะเยา รวมถึงการจัดกิจกรรมกีฬา เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยใช้กิจกรรมกีฬาเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นการเดินทางของนักท่องเที่ยว อาทิ การจัดกิจกรรมวิ่งมาราธอน การจัดกิจกรรมการปั่นจักรยาน โดยใช้ต้นทุนทรัพยากรทางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทางวัฒนธรรม นำมาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เช่น การจัดกิจกรรมวิ่งเทรลดอยหลวงประเพณีเดินขึ้นดอกหนอก กิจกรรม ปั่นหรือวิ่ง รอบกว๊านพะเยา เป็นต้น

1.2 อุปสงค์ด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Demand Conditions)

ในการพิจารณาด้านอุปสงค์ด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ได้ศึกษาประเด็นทางด้านสถานการณ์การท่องเที่ยว พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว รวมถึงสถานการณ์และรูปแบบ พฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ รวมถึงการสังเกต ทำให้ทราบว่าด้านการท่องเที่ยวในปี 2557 กลุ่มจังหวัด มีผู้เยี่ยมเยือน 4,756,456 คน ต่อมาในปี 2558 มีผู้เยี่ยมเยือนเพิ่มขึ้นพบ 5,126,194 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.21 เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการใช้จ่ายต่างประเทศมากขึ้น โดยจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีผู้มาเยี่ยมเยือนมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด รองลงมา คือ จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา ตามลำดับ พบว่าแพร่และน่านมีการขยายตัวของผู้เยี่ยมเยือนอย่างต่อเนื่อง สำหรับรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดฯ ในปี 2557 มีรายได้รวม 24,280.18 ล้านบาท ในปี 2558 เพิ่มขึ้น 27.309.55 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.09 โดยจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีรายได้สูงที่สุด รองลงมา คือ จังหวัดน่าน จังแพร่ และจังหวัดพะเยา

ในแผนพัฒนาภาคเหนือ พบการรายงานประเด็นด้านรายได้จากการท่องเที่ยวภาคเหนือขยายตัวต่อเนื่อง ในปี 2559 มีนักท่องเที่ยว จำนวน 31.07 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 11.7 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งประเทศ มีรายได้จากการท่องเที่ยว 158,771.44 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.4 ของรายได้ท่องเที่ยวทั้งประเทศ รายได้จากการท่องเที่ยวภาคเหนือขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 15.1 ต่อปี นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พบชาวไทย ร้อยละ 85 เป็นการท่องเที่ยวกระแสหลักและพบนักท่องเที่ยวต่างชาติ ชาวจีนซึ่งขยายตัวสูงมาก พบรายได้จากการท่องเที่ยวยังคงกระจุกตัวในเมืองท่องเที่ยวหลัก โดยจังหวัดที่มีสัดส่วนรายได้มากที่สุดเป็นเมืองท่องเที่ยวหลัก คือ เชียงใหม่ เชียงราย พิษณุโลก เพชรบูรณ์ และพบเมืองท่องเที่ยวรอง คือ น่าน พิจิตร ลำพูน อุทัยธานี อุตรดิตถ์ นครสวรรค์ กำแพงเพชร พะเยา ลำปาง

ทั้งนี้ จากการแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา คือ ผู้ที่เดินทางออกไปยังนอกสถานที่ที่เป็นถิ่นที่อยู่ หรือที่ทำงานตามปกติ เป็นการเดินทางแบบที่มีการค้างคืน (Overnight)

หรือไม่มีการค้างคืน (Day Trip) และต้องไม่อยู่ติดต่อกันนานเกิน 1 ปี โดยมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬา คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่เดินทางมาเพื่อเข้าร่วมเล่นกีฬาโดยตรง (Active Sport Tourism) และกลุ่มผู้ที่เดินทางมาเข้าร่วมเพื่อชมการเล่นกีฬา หรือมีวัตถุประสงค์อื่นที่เกี่ยวข้องกับกีฬาแต่ไม่ได้ร่วมเล่นกิจกรรมกีฬา (Passive Sport Tourism) คือ กลุ่มผู้ติดตาม กลุ่มกองเชียร์ กลุ่มที่มีหน้าเกี่ยวข้องกับการทำสื่อ หรือผู้สนับสนุนการจัดกิจกรรมกีฬา ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มนักกีฬาที่เดินทางมาจากต่างจังหวัด พบว่ามีการวางแผนการเดินทางก่อนล่วงหน้า โดยการจองที่พักและสืบค้นข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงที่จัดกิจกรรม โดยเลือกเดินทางท่องเที่ยวทั้งก่อนและหลังร่วมกิจกรรม หรือตามความเหมาะสมของประเภทการร่วมกิจกรรมกีฬา สำหรับกลุ่มผู้ติดตาม หรือกลุ่มกองเชียร์ ก็พบการเดินทางท่องเที่ยวเช่นเดียว โดยเฉพาะกลุ่มกองเชียร์ มักจะเดินทางมากันเป็นกลุ่มคณะใหญ่ และมีการวางแผนท่องเที่ยวในเส้นทางระหว่างเดินทาง

ตามที่ Stephen D. Ross ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ควรมีศักยภาพด้านการเดินทางขนส่งที่หลากหลายทั้ง สายการบิน รถบัส รถไฟ มีบริการรถรับส่ง แท็กซี่ รถโดยสารท้องถิ่น รถตู้ มีบริการให้เช่ายานพาหนะในพื้นที่ จุดรับส่งผู้โดยสาร ป้ายที่จอดรถ รวมถึงด้านที่พักแรม ด้านกิจกรรมพิเศษ ด้านกรณีฉุกเฉิน อาทิ การรักษาความปลอดภัย สถานีปฐมพยาบาลเบื้องต้น รถพยาบาล มีการซ่อมแซมอุปกรณ์ชำรุด บริการทางการแพทย์ การประกันภัย ด้านบริการพิเศษ อาทิ การบำรุงรักษาพื้นที่จัดงาน การกำจัดขยะ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ โดยพบว่านักท่องเที่ยวเชิงกีฬากลุ่มที่เล่นกีฬาบางประเภทมีความต้องการบริการที่พักที่อำนวยความสะดวกในการจัดเก็บอุปกรณ์กีฬาที่มีความปลอดภัย โดยเฉพาะกลุ่มนักกีฬาจักรยานที่ได้พบความต้องการให้มีจุดบริการจอดพักรถจักรยานที่ปลอดภัยในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ร้านค้า ร้านอาหาร และสถานที่สำคัญในพื้นที่ที่ตนไปเยือน

1.3 ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Firm Strategy Structure and Rivalry)

ในการพิจารณาบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์ ได้พิจารณาถึงแผนการพัฒนา ที่สามารถสร้างขีดความสามารถในการรองรับด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทั้งนี้จากแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560–2564) (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560, หน้า 8–11) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการกีฬาของประเทศที่สำคัญ ถือเป็นประเทศคู่แข่งขัน จำนวน 6 ประเทศ และมีประเด็นที่น่าสนใจ คือ ประเทศแคนนาดา ประเทศที่มีความคลั่งไคล้กีฬาอย่างมาก กีฬาช่วงฤดูหนาวเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมของประเทศ กีฬาฮอกกี้

น้ำแข็งที่เป็นกีฬานิยมในกลุ่มเด็กและเยาวชนจำนวนมาก มีการจัดตั้งโครงการที่ส่งเสริมการเข้าถึงของกีฬาได้ทุกระดับ กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนากีฬา โดยให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมกีฬาที่สร้างสรรค์สนับสนุนการกีฬาที่เป็นเลิศ การนำกีฬามาใช้เพื่อยกระดับสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ มุ่งเน้นด้านการเสริมสร้างความตื่นตัวทางด้านกีฬา พัฒนานักกีฬาผ่านองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา

ประเทศสหราชอาณาจักร มีการสร้างนักกีฬาเพื่อความสำเร็จในระดับนานาชาติ ส่งเสริมการพัฒนากีฬาในเชิงพาณิชย์ มุ่งเสริมสร้างสุขภาพร่างกาย ร่างกายและจิตใจที่ดีของประชาชน ส่งเสริมการพัฒนานักกีฬา และพัฒนาชุมชน สังคม และเศรษฐกิจผ่านการกีฬา รวมไปถึงมุ่งพัฒนาการกีฬาเชิงพาณิชย์ การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อยกระดับอุตสาหกรรมการกีฬาของประเทศ

ด้านประเทศสิงคโปร์ มุ่งเตรียมตัวเป็นเจ้าภาพการจัดกิจกรรมกีฬาระดับโลกอย่างต่อเนื่อง ทั้งการแข่งขันหรือการจัดประชุม และยังมีการสนับสนุนด้านสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) ที่ทันสมัยในการสร้างโฆษณา เพื่อดึงนักท่องเที่ยวเข้ามาสร้างรายได้ให้กับประเทศ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการกีฬา การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการกีฬามาใช้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ระบบการบริหารจัดการสถานกีฬาที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืน โดยมีวิสัยทัศน์มุงพัฒนาระบบรองรับเพื่อความสำเร็จทางกีฬา การชูกีฬาให้เป็นภาษาแห่งชาติที่สร้างความภาคภูมิใจ มุ่งเน้นการพัฒนาชนิดกีฬาที่มีศักยภาพ

ประเทศญี่ปุ่น ได้มีการพัฒนากีฬาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีต การพัฒนาวงจรอาชีพนักกีฬา ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน อย่างเป็นระบบโดยผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน กีฬาคือเครื่องมือในการสร้างสังคม สามารถสร้างความสุขและความตื่นเต้นของการเล่นกีฬาหรือการชมกีฬา พบแผนการยกระดับความสามารถในการแข่งขันทางการกีฬา การส่งเสริมแลกเปลี่ยนความรู้ในระดับสากล การสร้างระบบบูรณาการระหว่างองค์กรกีฬาส่วนกลางและท้องถิ่น

ประเทศนิวซีแลนด์ มีแผนกลยุทธ์การกีฬาที่พัฒนาการกีฬาภายใต้แผนการพัฒนาการกีฬาแห่งชาติเช่นเดียวกับประเทศไทย และมีเป้าหมายมุ่งสร้างระบบการกีฬาที่ได้มาตรฐานสากลเพื่อผลักดันให้เยาวชนได้เข้าถึงการกีฬา การจัดทำโครงการเส้นทางสู่นักกีฬา การริเริ่มโปรแกรมฝึกสอนโค้ชกีฬาชั้นสูง การสร้างสถานกีฬาใหม่ทั่วประเทศ การร่างแผนเฉพาะเพื่อผลักดันการใช้การจัดแข่งขันกีฬาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีแผนพัฒนาประเทศสหรัฐอเมริกาฉบับแม่บท และถือเป็นประเทศที่ปรับความสำเร็จอย่างสูงในการแข่งขันกีฬา มีการวางเส้นทางอาชีพนักกีฬาและบุคลากรการกีฬาอย่างเป็นระบบต่อและต่อเนื่อง การมุ่งเน้นสนับสนุนการลงทุนทั้งภาครัฐและเอกชนในอุตสาหกรรมกีฬาและระบบนิเวศการกีฬา เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชาติอย่างยั่งยืน

เมื่อพิจารณาถึงคู่แข่งขันของไทยทำให้ประเทศไทยควรกำหนดกรอบหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานกีฬาให้ชัดเจน การพัฒนาความเป็นเลิศของนักกีฬาผ่านความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการเพื่อริเริ่มการเล่นกีฬา การพัฒนาอาสาสมัครในการฝึกฝนการเล่นกีฬา การส่งเสริมการจัดแข่งขันกีฬาทุกระดับ มุ่งพัฒนาทรัพยากรที่มีอยู่บริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมกีฬาของประเทศ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถรองรับได้ทุกกลุ่มและทุกช่วงวัย มุ่งพัฒนาชนิดกีฬาที่มีศักยภาพ ส่งเสริมความร่วมมือระดับนานาชาติในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้เชิงกีฬา

นอกจากนี้ แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560–2564) ยังได้กำหนดวิสัยทัศน์ ให้กีฬาเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีหลักแนวคิดเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านกีฬาให้มีมาตรฐานสามารถรองรับกิจกรรมในระดับชั้นนำของภูมิภาคเอเชีย อันเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยการผลักดันให้ภาครัฐและเอกชนเกิดการมีส่วนร่วมในการสร้าง สนับสนุน ส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับกีฬา การบริหารจัดการกีฬาให้มีมาตรฐานที่ดี ทำให้กีฬาไทยเป็นที่สนใจของคนไทยและชาวต่างชาติ ทั้งนักกีฬา ภาคธุรกิจ และภาคประชาชน

นอกจากนี้ ในยุทธศาสตร์ที่ 4 ยังได้กล่าวถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาเพื่อเป็นส่วนสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยมุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาที่ครบวงจร มีการสนับสนุนการทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมกีฬา ธุรกิจเพื่อการบริการเกี่ยวกับกีฬา ธุรกิจการจัดกิจกรรมการแข่งขัน พร้อมมุ่งเน้นพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การจัดตั้งเมืองกีฬาเพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านกีฬาของภูมิภาค โดยการส่งเสริมประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางการกีฬาเพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว อันเป็นการบูรณาการระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬา จัดปฏิทินกลางสำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลายเพื่อดึงดัดความสนใจจากคนในประเทศและต่างประเทศ การประสานการทำงานร่วมกับภาคประชาชนในท้องถิ่นเพื่อพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้เหมาะสมกับพื้นที่ พร้อมทั้งการผลักดันให้ประเทศไทยเป็น Sports Hub ของภูมิภาค

การพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจดังกล่าว ยังมีแผนการเตรียมความพร้อมให้ประเทศไทยสามารถเป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันกีฬา การประชุมกีฬา และมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติ รวมถึงการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคด้านการเก็บตัวและฝึกซ้อมสำหรับนักกีฬาต่างชาติ โดยการจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล แสวงหาผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกสอนกีฬาเพื่อยกระดับมาตรฐาน และจากแผนยังได้เล็งเห็นโอกาสการพัฒนาเมืองกีฬาต้นแบบ การจัดตั้งเมืองกีฬาในภูมิภาคทั่วประเทศให้มีเมืองกีฬาประจำภูมิภาคโดยให้มีคุณลักษณะเฉพาะของภูมิภาค ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นโอกาสของพื้นที่ล้านนาตะวันออกที่สามารถเตรียมความพร้อม สร้างความเข้มแข็งระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ให้สามารถวางแผนและดำเนินงานร่วมกันได้ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560)

สำหรับยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 พบยุทธศาสตร์ที่ 3 เป็นการพัฒนาสนับสนุนการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและสุขภาพ เพื่อเป็นการสร้างรายได้สู่ชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการส่งเสริม พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ วิจัยและพัฒนา ส่งเสริมการพัฒนาโครงข่ายการท่องเที่ยว พัฒนามาตรฐานการบริการและบุคลากรทางการท่องเที่ยว สร้างการมีส่วนร่วม การพัฒนาด้านประชาสัมพันธ์ และการตลาดการท่องเที่ยว พบการวางแผนการดำเนินกิจกรรมที่สนับสนุนด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อาทิ ท่องเที่ยววิถีไทย ใส่ใจ สุขภาพ กิจกรรมไตรกีฬา สามเหลี่ยมทองคำ เป็นต้นและเมื่อพิจารณาถึง แผนพัฒนาจังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2561-2564 จากการวิเคราะห์ศักยภาพพื้นฐาน และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยผ่านกระบวนการรับฟังความเห็นจากทุกภาคส่วนแบบมีส่วนร่วม จังหวัดได้กำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย (พ.ศ. 2561-2564) โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ดังนี้

จากวิสัยทัศน์ของจังหวัดเชียงราย “เมืองแห่งการค้า การลงทุน การเกษตร และการท่องเที่ยว รุ่งเรืองด้วยวัฒนธรรมล้านนา ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข” โดยมีเป้าประสงค์เพื่อสร้างความเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเน้นการเพิ่มขีดความสามารถด้านการบริการและรวมถึงภาคการท่องเที่ยว ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย พบประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การดำรงฐานวัฒนธรรมล้านนา เพื่อเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงนิเวศ และเชิงสุขภาพ แบ่งออกเป็นด้านบริการจัดการ การผลิตสินค้าและบริการ ด้านการตลาด โดยมุ่งให้เกิดการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว เพิ่มจำนวนแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงวัฒนธรรม เชิงนิเวศ และเชิงสุขภาพ ซึ่งใช้กลยุทธ์พัฒนาจังหวัดเชียงรายให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงนิเวศ และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การส่งเสริม

การกระตุ้นการท่องเที่ยวช่วง Low Season พัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว และเพิ่มศักยภาพบุคลากรสู้สากล

ด้านการบริหารจัดการ กล่าวถึงการพัฒนาระบบจัดการการท่องเที่ยว คือ การวางแผนและกำหนดตำแหน่งยุทธศาสตร์ การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว การจัดการฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นิเวศ และสุขภาพ การเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวภายในจังหวัด ระหว่างจังหวัด และระหว่างประเทศ การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน และการสร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัย สำหรับด้านการพัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์ ได้มีการพัฒนามาตรฐานผู้นำเที่ยวให้มีความรอบรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศให้มีความหลากหลาย พัฒนาศักยภาพบุคลากร และการส่งเสริมการรวมกลุ่มของชุมชนผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นิเวศ และสุขภาพ

ด้านผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการ กล่าวถึงการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านท่องเที่ยว ด้านทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ได้มีการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ถนน ป้ายบอกทาง การจัดการปัญหาจากการท่องเที่ยว ขยะ สิ่งปฏิกูล มลภาวะ การพัฒนา ปรับปรุงสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปา โครงข่ายโทรศัพท์ และ Internet รวมถึงการมีศูนย์ให้บริการนักท่องเที่ยวในพื้นที่ที่เหมาะสม สำหรับการพัฒนาแหล่งและกิจกรรมท่องเที่ยว ได้กล่าวถึงการอนุรักษ์และนำเสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นิเวศและสุขภาพ ส่งเสริมพัฒนาให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นิเวศและสุขภาพคงความเป็นอัตลักษณ์ของเชียงราย ฟื้นฟู ปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ให้เป็นที่ดึงดูดนอกเหนือจากแหล่งท่องเที่ยวหลัก การยกระดับสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ ตลอดจนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวช่วง Low Season เช่น จัด Event Festival นอกจากนี้ ยังได้วางแผนพัฒนาธุรกิจบริการการท่องเที่ยว ส่งเสริมธุรกิจด้านสุขภาพ ส่งเสริมธุรกิจที่พัก Guest House /Home Stay โรงแรมได้รับการรองรับมาตรฐาน ส่งเสริมธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องกับด้านสุขภาพได้การรองรับมาตรฐาน ตลอดจน การพัฒนามาตรฐานสินค้าของฝากของที่ระลึกที่เป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดเชียงราย

ด้านการตลาด ได้วางแผนพัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์ การจัดทำการตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เอกลักษณ์การท่องเที่ยว และการตลาดเชิงรุกผ่านสื่อสมัยใหม่ (Social Network) ได้มีการส่งเสริมการกระตุ้นการท่องเที่ยวช่วง Low season โดยการจัดโปรโมชั่น ส่วนลด ร่วมกับบริษัททัวร์ สายการบิน โรงแรม ที่พัก

นอกจากนี้ ได้พบการวางแผนดำเนินงานที่สนับสนุนการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยพบวางแผนการพัฒนา ส่งเสริม การกีฬาเป็นเลิศ เพื่อรองรับ

Sport Tourism โดย ตลอดจนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะเพื่อการกีฬา โครงการปั่นจักรยานเส้นทางสายโรแมนติก Chiangrai love to ride ชมวิวสองแผ่นดิน โครงการพัฒนาเส้นทางจักรยานสู่มาตรฐานการท่องเที่ยว การพัฒนาเส้นทางจักรยานเพื่อการสัญจรและการท่องเที่ยวในเมือง คลอดจนการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนให้มีความรู้ความเข้าใจในการบริการ เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานและสามารถสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว อันเป็นการพัฒนาจังหวัดเชียงรายให้เป็นศูนย์กลาง ส่งเสริม กระตุ้นการท่องเที่ยว เพิ่มศักยภาพของบุคลากรสู่มาตรฐานสากล

จังหวัดพะเยา จากการสัมภาษณ์ทำให้เห็นถึงความสำคัญในด้านการวางกลยุทธ์แผนการพัฒนา โดยพบว่าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงคณะผู้บริหาร อาจส่งผลต่อการดำเนินงานตามแผนการ รวมถึงโครงการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอาจขาดความต่อเนื่องได้ ดังนั้น พื้นที่ควรมีแผนพัฒนาการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ ทั้งแผนการพัฒนาระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว โดย มีการจัดตั้งคณะการดำเนินงาน สมาคม หน่วยงาน องค์กร เพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นต้น

อาจกล่าวสรุปได้ว่า พื้นที่มีแผนการดำเนินงานเพื่อกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวด้านกีฬา เห็นได้จากการวางแผนดำเนินงานจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬา การนำกิจกรรมกีฬามากระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวในช่วง Low season รวมทั้งการตระหนักถึงการอำนวยความสะดวกด้านการรองรับการท่องเที่ยว และการให้ความสำคัญกับรูปแบบการพัฒนาการตลาดสมัยใหม่ เพื่อให้เกิดการตอบสนองต่อกลุ่มลูกค้า อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ทำให้เห็นถึงคู่แข่งขันทางการท่องเที่ยว โดยพบพื้นที่ล้านนาตะวันออกแบ่งออกเป็น พื้นที่ล้านนาตะวันออก (เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน) และพื้นที่ล้านนาตะวันตก (เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน) ทั้งนี้ ได้เล็งเห็นว่า พื้นที่ล้านนาตะวันตก เชียงใหม่ เป็นคู่แข่งขัน เนื่องจากมีศักยภาพทางการท่องเที่ยวความพร้อม และมีจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวสูงกว่า ดังนั้น การเพิ่มขีดความสามารถทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ล้านนาตะวันออก (เชียงราย พะเยา) จึงได้เล็งเห็นการนำกิจกรรมกีฬาเป็นเครื่องมือเพิ่มศักยภาพขีดความสามารถทางการท่องเที่ยวของพื้นที่วิจัย

1.4 ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Related and Supporting Industries)

ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Related and Supporting Industries) ได้ศึกษาปัจจัยสนับสนุนที่เอื้อต่อการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา โดยพิจารณาถึงองค์ประกอบทางการ

ท่องเที่ยว คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และการเข้าถึงทางการท่องเที่ยว ในการศึกษาพบว่ากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ได้มีศักยภาพทางด้านที่ตั้ง สามารถเชื่อมโยงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมกับกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และประชาคมเศรษฐกิจอามเซียน (AEC) และยังพบวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาอังเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มล้านนาตะวันออก สามารถนำไปพัฒนาด้านการท่องเที่ยวได้ ประกอบกับมีสถาบันทางการศึกษาหลายระดับ สามารถรองรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

ในแผนพัฒนาภาคเหนือ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2460-2564) การท่องเที่ยวของภาคเหนือโดดเด่นด้านวัฒนธรรมและธรรมชาติ มีความโดดเด่นด้านทัศนียภาพที่สวยงาม ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ โดยเฉพาะวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ความเป็นมิตรของผู้คน ยังมีแหล่งมรดกโลกด้านประวัติศาสตร์ รวมทั้งเป็นประตูเชื่อมโยงการท่องเที่ยวสู่ประเทศเพื่อนบ้าน พบการขยายตัวของตลาดเฉพาะกลุ่มมากขึ้น เช่น การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา/ผจญภัย การท่องเที่ยวชุมชุม การพำนักระยะยาว การท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศอนุภาคลุ่มน้ำโขง

โดยสำนักงานจังหวัดเชียงราย (2560) ได้กล่าวถึง ศักยภาพจังหวัดเชียงราย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว การคมนาคมทางอากาศ การคมนาคมทางบก การคมนาคมทางน้ำ โดยจังหวัดเชียงรายพบท่าอากาศยานนานาชาติจังหวัดเชียงราย ที่มีความหลากหลายและจำนวนของเที่ยวบินที่อำนวยความสะดวกแก่กลุ่มผู้ที่ต้องการความรวดเร็วในการเดินทาง ทางด้านคมนาคมทางน้ำ เป็นการขนส่งและเดินทางโดยใช้แม่น้ำโขง ซึ่งเป็นแม่น้ำนานาชาติที่สำคัญ สำหรับการคมนาคมทางบกสามารถเชื่อมโยงไปยังประเทศอนุภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน ได้แก่ ประเทศพม่า ลาว จีนตอนใต้ คือเส้นทาง R3A ไทย ลาว จีน และเส้นทาง R3B ไทยพม่า จีน ซึ่งถือเป็นโอกาสการพัฒนาท่องเที่ยวเชื่อมโยงได้

ตลอดจน ด้านความสะดวกสบายในการเดินทาง พบบริการด้านการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ด้านบริการข้อมูลข่าสาร ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ด้านสถานที่พักอาทิ เกสต์เฮ้าส์ ที่พักระยะยาว บูติกรีสอร์ท ฟาร์มสเตย์ รีสอร์ท โรงแรม โฮมสเตย์ เป็นต้น ด้านการอำนวยความสะดวกในการเข้าออกเมือง ด้านร้านอาหารและภัตตาคารทั้งอาหารไทยและอาหารนานาชาติ รวมถึงความเป็นมิตรไมตรี ความมีน้ำใจโอบอ้อมอารี การเป็นมิตรที่ดีของชาวเชียงราย ซึ่งส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ ตลอดจนการแนะนำให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย ทั้งนี้ ในด้านศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย

พบแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้านประวัติศาสตร์แห่งอาณาจักรล้านนา ศิลปวัฒนธรรม อารยธรรมแห่งชนชาติมากกว่า 30 เผ่า แหล่งรวมศิลปินจังหวัดเชียงราย

จังหวัดพะเยาได้พบว่าในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาขนาดใหญ่ได้นั้น ควรคำนึงถึงที่สิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยว อาทิ ด้านที่พัก ร้านค้า นอกจากนี้ คุณภาพในการให้บริการ ด้านร้านอาหารที่ควรพัฒนามาตรฐานในการให้บริการ เช่น การจัดการอบรม นอกจากนี้ บริหารจัดการด้านสินค้าของฝากของที่ระลึก ควรแบ่งการพัฒนาออกเป็น 2 ประเด็น คือ สินค้าของฝากของจังหวัดที่จัดกิจกรรมที่ควรมีจุดศูนย์รวมสินค้าของฝากของที่ระลึก และสินค้าของฝากของที่ระลึกที่จัดขึ้นภายในการจัดงานกิจกรรม ควรเป็นสินค้าที่สามารถบ่งบอกให้เห็นถึงการเดินทางเข้ามาร่วมงานกิจกรรมดังกล่าวได้

อาจกล่าวสรุปได้ว่า อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ประเด็นด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะที่พักแรม ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการจัดงาน เพราะเมื่อเกิดการจัดกิจกรรมการแข่งขันมหกรรมกีฬา อาจก่อให้เกิดการเดินทางขอกลุ่มคนจำนวนมาก และที่พักแรมจำเป็นต้องมีจำนวนห้องพักที่เพียงพอ การตระหนักถึงคุณภาพในการให้บริการของพนักงาน นอกจากนี้ การคมนาคม การเข้าถึงของกลุ่มนักท่องเที่ยว ก็ถือเป็นปัจจัยสำคัญ โดยพบว่าจังหวัดเชียงรายมีสนามบินนานาชาติรองรับการเดินทางของนักท่องเที่ยว ตลอดจนในอนาคต ยังได้มีแผนการพัฒนาเส้นทางรถไฟ ที่เป็นทางเลือกหนึ่งในการเดินทางของนักท่องเที่ยวได้

1.5 ด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาสการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Government and Chance)

ด้านภาครัฐ นโยบายภาครัฐ ซึ่งถือเป็นตัวแปรสำคัญที่จะมีส่วนในการผลักดันการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ให้เกิดความเข้มแข็งสามารถแข่งขันกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการออกกฎหมาย การให้การสนับสนุน การกำหนดนโยบายอันเป็นประโยชน์กับการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา รวมถึงด้านโอกาสที่ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ไม่สามารถควบคุมได้ ทั้งนี้ สำหรับพื้นที่จังหวัดเชียงราย พบข้อได้เปรียบของลักษณะภูมิประเทศจึงได้รับการคัดเลือกให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยกำหนดอำเภอเชียงแสน มีบทบาทด้านท่าเทียบเรือและการท่องเที่ยว บริเวณชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีโอกาสในการท่องเที่ยวร่วมกัน ซึ่งที่ผ่านมาพื้นที่ดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้เป็นพื้นที่จัดกิจกรรมไตรกีฬา สามเหลี่ยมทองคำ ที่จัดต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี และมีจำนวนผู้เข้าร่วมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ สอดคล้องกับ แผนพัฒนาจังหวัดเชียงราย (2557-2560) ที่ได้กล่าวถึงศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงรายด้านการเชื่อมโยงในภูมิภาค สถานที่ตั้งที่มีความได้เปรียบ การเป็นจังหวัดเหนือสุดของประเทศ มีอาณาเขต

ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สหภาพพม่า และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในด้านสภาพภูมิอากาศ จังหวัดเชียงรายมีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 24 องศาเซลเซียส ในช่วงฤดูหนาวเป็นพื้นที่ที่นักท่องเที่ยวมาเยือนเป็นจำนวนมาก

แผนพัฒนาภาคเหนือ พบด้านยุทธศาสตร์การพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืน การกระจายผลประโยชน์อย่างทั่วถึง รวมทั้งการต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูงด้วยภูมิปัญญาแลนวัตกรรม โดยพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวที่มีเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อการพักผ่อน การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย การสนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวแนวใหม่เพื่อสร้างรายได้ตลอดปี เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจท่องเที่ยวและบริการทั้งระบบ ส่งเสริมการตลาด รักษาฐานเดิม และขยายไปสู่กลุ่มตลาดใหม่ที่มีศักยภาพ การสร้างตลาดในรูปแบบ e-tourism รวมถึงการพัฒนาธุรกิจบริการที่สอดคล้องกับเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มเชิงสุขภาพ มุ่งสู่การเป็น Medical & Wellness Hub ระดับภูมิภาค

ในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา พบหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่ดำเนินการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวกีฬาอย่างต่อเนื่อง อาทิ กรมการท่องเที่ยว สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย การกีฬาแห่งประเทศไทยสำนักงานเชียงราย องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย เทศบาลนครเชียงราย สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมพลศึกษา สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชียงราย สมาคมสหพันธ์ท่องเที่ยวภาคเหนือ ภาคีเครือข่ายการท่องเที่ยวเชียงราย สมาคมธุรกิจและท่องเที่ยวพะเยา รวมถึงการร่วมกลุ่มในการจัดตั้งชมรมด้านกีฬา อย่างไรก็ตาม ในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560-2564) ได้กล่าวถึงสภาวการณ์ปัจจุบันอุตสาหกรรมการกีฬาของประเทศไทยยังไม่ได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเป็นรูปธรรม ขาดหน่วยงานที่กำกับ รับผิดชอบดูแล มีบทบาทในการเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา การพัฒนาฐานข้อมูลกลางสำหรับการเก็บและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการกีฬาไทยให้เติบโตอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ที่ผ่านมาภาคเอกชน คือปัจจัยขับเคลื่อนหลักให้เกิดการเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬา ดังนั้น จากแนวโน้มความนิยมด้านกีฬาที่เพิ่มมากขึ้นในต่างประเทศ การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาให้ชัดเจนจึงมีความจำเป็นเพื่อสามารถกำหนดแนวทางการปฏิบัติและหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ เมื่อได้พิจารณาตามการจัดการของพื้นที่จังหวัดเชียงราย และจังหวัดพะเยา พบผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหลักในการดำเนินงานจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว คือ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และภาคชุมชนผู้ซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ที่ใช้จัดกิจกรรมกีฬาซึ่งเมื่อพิจารณาตามพื้นที่ พบบทบาทของหน่วยงานให้การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่แตกต่างกัน คือ จังหวัดเชียงราย พบหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมกีฬา อาจเพราะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา รองลงมา คือ ภาคเอกชน ที่สร้างความร่วมมือกับภาครัฐ อาทิ สมาคมเครือข่ายท่องเที่ยวเชียงราย สภาอุตสาหกรรมเชียงราย สมาคมสหพันธ์ท่องเที่ยวภาคเหนือ ภาคีเครือข่ายท่องเที่ยวเชียงราย หอการค้าเชียงราย เป็นต้น โดยมีการกระตุ้นการจัดกิจกรรมกีฬาตลอดทั้งปี อาทิ รวมถึงการจัดตั้งกลุ่ม สมาคมที่มีเป้าหมายเกี่ยวเนื่องกับกีฬาและการท่องเที่ยว สมาคมกีฬาจักรยาน สมาคมกีฬายิงปืน สำหรับภาคชุมชน พบลักษณะการเป็นเจ้าบ้านที่ดีในการต้อนรับกลุ่มนักท่องเที่ยวกีฬาที่เดินทางมาเยือนในพื้นที่ ในประเด็นดังกล่าวทำให้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการสร้างความร่วมมือโดยจัดให้มีโครงสร้างการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้มีแผนหรือนโยบายบนพื้นฐานพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่สอดคล้องกับความต้องการของคนในพื้นที่ นั่นคือ ภาคส่วนของชุมชน ตลอดจน การวางแผนการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิง เพื่อให้ภาคส่วนชุมชนได้รับประโยชน์และการคำนึงถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับชุมชน

เมื่อพิจารณาถึงการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดพะเยา ได้พบว่าภาคเอกชน มีบทบาทในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬา เห็นได้จากการจัดกิจกรรมประเพณีเดินขึ้นดอยหนอก การจัดกิจกรรมวิ่งเทรลดอยหลวง และการจัดกิจกรรมปั่นจักรยานโดยชมรมจักรยานพะเยาไบค์คลับ ทั้งนี้ในส่วนของภาครัฐมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรม และการจัดกิจกรรมที่เน้นส่งเสริมสุขภาพของคนในพื้นที่เป็นหลัก สำหรับภาคส่วนของชุมชนสามารถดึงเม็ดเงินจากการเดินทางของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา อาทิ ร้านอาหาร ที่พักแรม สินค้าของฝากของที่ระลึก เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ควรคำนึงถึงการจัดการด้านการมีส่วนร่วมทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา อันเป็นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทั้งระบบให้พัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้กลายเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา กระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างรายได้หมุนเวียนในภาคพื้นที่ ทั้งนี้ ควรคำนึงถึงกระบวนการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision

Making) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (Evaluation) อาจกล่าวได้ว่า การนำการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้ต้องได้รับความร่วมมืออย่างจริงจังทุกภาคส่วน เพื่อการนำสู่การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมั่นคง

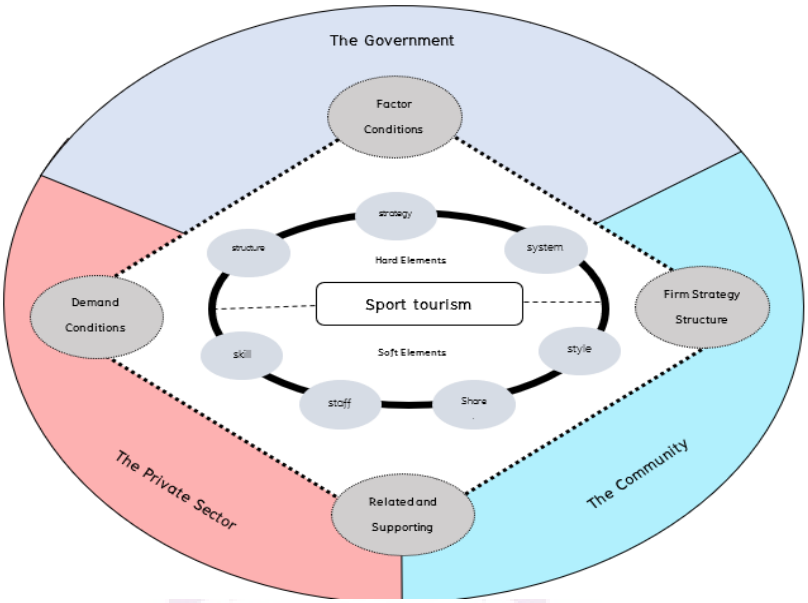

ภาพ 6 แสดงสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

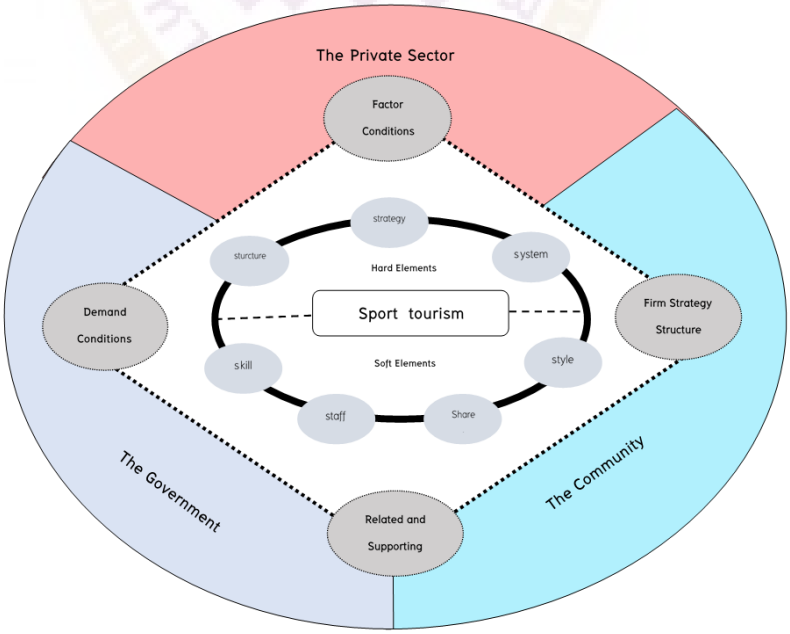

ภาพ 7 แสดงสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดเพะเยา

2. วิเคราะห์ระดับความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานภาคเอกชน ร้อยละ 53.30 รองลงมา คือ หน่วยงานภาครัฐ ร้อยละ 46.70 และลักษณะการดำเนินงานจัดกิจกรรมกีฬาของภาครัฐ พบว่า ภาครัฐดำเนินการจัดจ้างหน่วยงานที่เชี่ยวชาญ จัดกิจกรรมกีฬาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 35.71 ภาครัฐดำเนินการจัดจ้างหน่วยงานที่เชี่ยวชาญ จัดกิจกรรมกีฬาบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 35.71 และภาครัฐดำเนินการจัดการด้วยตนเองทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 28.58 ซึ่งจากการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐบางแห่งพบว่า งบประมาณโครงการหากมีจำนวนน้อย รัฐจะเป็นฝ่ายบริหารดำเนินการจัดงานด้วยตนเองทั้งหมด อย่างไรก็ตาม หากเป็นโครงการที่มีการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอต่อการจัดจ้าง ภาครัฐมีความต้องการให้เกิดการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

สำหรับระยะเวลา ประสบการณ์ที่เคยจัดกิจกรรม มากที่สุด จำนวน 25 ปี น้อยที่สุด จำนวน 1 ปี และพบความถี่มากที่สุด จำนวน 10 ปี และจำนวนครั้งหรือความถี่ในการจัดงานกิจกรรมกีฬา พบมากที่สุด จำนวน 8 ครั้งต่อปี น้อยที่สุด คือ 1 ครั้งต่อปี และพบความถี่มากที่สุด จำนวน 10 ปี สำหรับการเลือกช่องทางในการประชาสัมพันธ์ข้อมูล พบการประชาสัมพันธ์ผ่านทางเฟซบุ๊ก (Facebook) คิดเป็นร้อยละ 93.00 รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 90.00 นิตยสารท่องเที่ยว ร้อยละ 43.00 และผ่านสื่อโทรทัศน์ ร้อยละ 23.00

พบผู้จัดกิจกรรมกีฬาส่วนใหญ่ ได้จัดกิจกรรมกีฬาลักษณะเพื่อส่งเสริมกระตุ้นการท่องเที่ยว (sport event) ซึ่งเป็นลักษณะการจัดกิจกรรมบางช่วงเวลา คิดเป็นร้อยละ 83.30 โดยพบอิทธิพลที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานที่จัดงาน คือ ใกล้แหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 93.30 ใกล้สิ่งอำนวยความสะดวก ร้อยละ 83.30 และพบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกกิจกรรม คือ เป็นกีฬาที่กำลังได้รับความนิยมในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 93.30 และกีฬามีความเหมาะสมกับลักษณะของพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 90.00 ทั้งนี้ ในการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมส่วนใหญ่พบระยะเวลาที่เหมาะสม คือ 1-3 เดือน คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมา คือ ระยะเวลา 4-6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 26.70 และระยะเวลามากกว่า 12 เดือน คิดเป็นร้อยละ 3.30 สำหรับระยะเวลาดำเนินงานจัดเตรียมสถานที่ พบว่าส่วนใหญ่ใช้เวลาจัดเตรียมงานกิจกรรม ระยะเวลาน้อยกว่า 1 เดือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมา คือ ระยะเวลา 1-3 เดือน คิดเป็นร้อยละ 33.00 ระยะเวลา 4-6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 16.70 ระยะเวลา 7-9 เดือน

ตาราง 7 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและลักษณะการจัดกิจกรรมกีฬา

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
1. ประเภทของหน่วยงาน		
1.1 ภาครัฐ	14	46.70
1.2 ภาคเอกชน/ผู้ประกอบการ	16	53.30
รวม	**30**	**100**
2. ลักษณะการดำเนินงานจัดกิจกรรมของภาครัฐ		
2.1 ภาครัฐดำเนินการจัดการด้วยตนเองทั้งหมด	4	28.58
2.2 ภาครัฐดำเนินการจัดจ้างหน่วยงานที่เชี่ยวชาญจัดกิจกรรมกีฬาทั้งหมด	5	35.71
2.3 ภาครัฐดำเนินการจัดจ้างหน่วยงานที่เชี่ยวชาญจัดกิจกรรมกีฬาบางส่วน	5	35.71
รวม	**14**	**100**
3. ระยะเวลา/ประสบการณ์ที่เคยดำเนินงานจัดกิจกรรมกีฬา		
3.1 มากที่สุด จำนวน 25 ปี		
3.2 น้อยที่สุด จำนวน 1 ปี		
3.3 ความถี่มากที่สุด คือ 10 ปี		
4. จำนวนครั้ง/ความถี่ ในการจัดกิจกรรมด้านกีฬา (ต่อปี)		
4.1 มากที่สุด จำนวน 8 ปี		
4.2 น้อยที่สุด จำนวน 1 ปี		
4.3 ความถี่มากที่สุด จำนวน 10 ปี		
5. การเลือกช่องทางประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
5.1 เว็บไซต์	27	90.00
5.2 เพจ เฟซบุ๊ก (Facebook)	28	93.00
5.3 นิตยสารท่องเที่ยว	13	43.00
5.4 สื่อโทรทัศน์	7	23.00

ตาราง 7 (ต่อ)

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
6. ลักษณะการจัดกิจกรรมกีฬา		
6.1 มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ทุกวัน (sport holiday)	5	16.70
6.2 จัดกิจกรรมกีฬาบางช่วงเวลา (Sport Event) เพื่อส่งเสริมกระตุ้นการท่องเที่ยว	25	83.30
รวม	**30**	**100**
7. ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมกีฬาบางช่วงเวลา (Sport Event) เพื่อส่งเสริมกระตุ้นการท่องเที่ยว		
7.1 การเลือกสถานที่จัดงาน		
7.1.1 ใกล้แหล่งท่องเที่ยว		
(1) ใช่	28	93.30
(2) ไม่ใช่	2	6.70
รวม	**30**	**100**
7.1.2 ใกล้สิ่งอำนวยความสะดวก		
(1) ใช่	25	83.30
(2) ไม่ใช่	5	16.70
รวม	**30**	**100**
7.2 เลือกกิจกรรมที่อยู่ในความนิยมของนักท่องเที่ยว		
7.2.1 ใช่	28	93.30
7.2.2 ไม่ใช่	2	6.70
รวม	**30**	**100**
7.3 กีฬามีความเหมาะสมกับลักษณะพื้นที่		
7.3.1 ใช่	27	90.00
7.3.2 ไม่ใช่	3	10.00
รวม	**30**	**100**

ตาราง 7 (ต่อ)

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
7.4 ระยะเวลาที่เหมาะสมต่อด้านประชาสัมพันธ์		
น้อยกว่า 1 เดือน	0	0
7.4.1 1-3 เดือน	21	70.00
7.4.2 4-6 เดือน	8	26.70
7.4.3 7-9 เดือน	0	0
7.4.4 9-12 เดือน	0	0
7.4.5 มากกว่า 12 เดือน	1	3.30
รวม	**30**	**100**
7.5 ระยะเวลาที่เหมาะสมต่อการดำเนินงาน		
ด้านจัดเตรียมสถานที่		
7.5.1 น้อยกว่า 1 เดือน	12	40.00
7.5.2 1-3 เดือน	10	33.00
7.5.3 4-6 เดือน	5	16.70
7.5.4 7-9 เดือน	2	6.70
7.5.5 9-12 เดือนขึ้นไป	1	3.30
มากกว่า 12 เดือน	0	0
รวม	**30**	**100**

ส่วนที่ 2 ด้านความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ในการศึกษาด้านความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ภาพรวมทั้งหมด พบว่า ความสำคัญในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=3.66) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบความสำคัญในด้านทักษะของผู้ให้บริการมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=3.75) รองลงมาคือ การจัดการด้านผู้ให้บริการ ($\bar{X}$=3.70) การจัดการด้านรูปแบบ ($\bar{X}$=3.68) การจัดการด้านระบบ ($\bar{X}$=3.67) การจัดการด้านโครงสร้าง ($\bar{X}$=3.56) และการจัดการด้านกลยุทธ์ ($\bar{X}$=3.51) และพบความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด

ทั้งนี้ จากผลการศึกษาพบประเด็นการจัดการด้านคนหรือผู้ให้บริการ รวมถึงทักษะในการให้บริการที่มีความคิดเห็นส่วนใหญ่ เล็งเห็นว่ามีความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยว

เชิงกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับ ชานิกา ฉัตรสูงเนิน (2561, หน้า 169) ที่ได้กล่าวถึงการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานมาจากบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ โดยจัดแบ่งฝ่ายการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ก่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ด้านกลยุทธ์	3.51	0.57	มากที่สุด
2. ด้านโครงสร้าง	3.56	0.63	มากที่สุด
3. ด้านระบบ	3.67	0.59	มากที่สุด
4. ด้านผู้ให้บริการ	3.70	0.57	มากที่สุด
5. ด้านทักษะของผู้ให้บริการ	3.75	0.52	มากที่สุด
6. ด้านรูปแบบ	3.68	0.52	มากที่สุด
7. ด้านค่านิยม	3.76	0.51	มากที่สุด
ภาพรวมทั้งหมด	**3.66**	**0.56**	**มากที่สุด**

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านกลยุทธ์

จากผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านกลยุทธ์ พบภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=3.51) และพบความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬา เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ($\overline{X}$= 3.76) การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาระดับสูง (Top-class Sports Facilities) เพื่อรองรับการเก็บตัวนักกีฬา ($\overline{X}$= 3.67) และการส่งเสริมการจัดกิจกรรมกีฬาประจำปี เพื่อสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.56) โดยพบว่ามีความสำคัญต่อการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์พบว่าพื้นที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา สามารถรองรับการจัดการแข่งขันกีฬาระดับประเทศ และอาเซียนได้ อาทิ การจัดการแข่งกีฬาแห่งชาติ การจัดการแข่งขันบอลลูน ณ สิงห์ปาร์ค การแข่งขันไตรกีฬา (ไทย พม่า ลาว) จังหวัดเชียงราย และการจัดการแข่งขันกีฬาจักรยาน BMX จังหวัดพะเยา เป็นต้น การจัดการแข่งขันกีฬาดังกล่าวทำให้เกิดการเดินทางของกลุ่มคนจำนวนมาก อาทิ กลุ่มนักกีฬา กลุ่มผู้ติดตาม กองเชียร์ และสื่อมวลชน เกิดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง การเช่ารถ การใช้บริการด้านที่พักแรม ร้านอาหาร สินค้าของฝาก เป็นต้น อีกทั้ง การเป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันกีฬา พบการประชาสัมพันธ์ แนะนำแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ได้

อย่างไรก็ตาม ยังพบความสำคัญในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านกลยุทธ์ ในด้านการพัฒนาหลักสูตรเรียนรู้ด้านกีฬา (Learn to Courses) และมีใบรับรองการผ่านการอบรมที่รับรองมาตรฐานโดยหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน ($\overline{X}$=3.56) อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560,หน้า 31) ที่ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์ การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศและต่อต่อเพื่อความสำเร็จในระดับอาชีพ โดยมีเป้าประสงค์เพื่อพัฒนาศูนย์ฝึกซ้อมที่ได้รับมาตรฐาน เพื่อต่อยอดไปสู่การเป็นศูนย์กลางการฝึกซ้อมกีฬา (Training Hub) ในอาเซียน ตลอดจน การจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาที่ครบวงจร สามารถให้บริการฝึกซ้อมกีฬาได้อย่างเต็มรูปแบบ รวมทั้ง การบูรณะ พัฒนาศูนย์ฝึกกีฬาให้ได้ตามหลักมาตรฐานสากล

นอกจากนี้ ยังพบประเด็นการจัดการที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาสู่การท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับบน (Luxury Sports Tourism) ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ในยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ทางการกีฬาเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของนักกีฬา โดยส่งเสริมการวิจัยพัฒนาในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนส่งเสริมการวิจัยที่ต่อยอดนวัตกรรมทางการกีฬา เพื่อเสริมภาพลักษณ์ในระดับสากล (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 2560, หน้า 38)

การวางแผน แนวทางป้องกันการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวกีฬาที่อาจจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ และการจัดประชุมด้านกีฬาในระดับชาติ หรือนานาชาติ เพื่อสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวระดับสากล ที่มีความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยพบอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่ง Ross (2001) ก็ให้ความสำคัญในมิติสิ่งแวดล้อม กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาบางประเภท หรือการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อาจทำลาย หรือรบกวนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เช่น กีฬาการแข่งรถวิบากอาจก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศ และการทำลายต้นไม้และหน้าดินบนเส้นทาง ตลอดจนมลภาวะทางเสียง หรือการจัดงานกีฬาที่อาจก่อมลภาวะทางแสงและเสียงในพื้นที่ ในกรณีการพัฒนาแคมป์กีฬา (Camper) และการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว มักทำให้เกิดปัญหาขยะต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางน้ำ ทางบก และทางอากาศ อาจกล่าวได้ว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวมักนำมาซึ่งผลกระทบทั้งในเชิงบวก และเชิงลบต่อมิติต่างๆ อันได้แก่ มิติทางเศรษฐกิจ มิติทางสิ่งแวดล้อม มิติทางสังคมและวัฒนธรรม

ตาราง 9 แสดงผลวิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านกลยุทธ์

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ด้านกลยุทธ์	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. การเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬา เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่	3.76	0.43	มากที่สุด
2. การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาระดับสูง (Top-class Sports Facilities) เพื่อรองรับการเก็บตัวนักกีฬา	3.63	0.55	มากที่สุด
3. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมประจำปี เพื่อสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.56	0.50	มากที่สุด
4. การพัฒนาหลักสูตรเรียนรู้ด้านกีฬา (Learn to Courses) และมีใบรับรองการผ่านการอบรมที่รับรองมาตรฐานโดยหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน	3.56	0.67	มากที่สุด
5. การสนับสนุนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาสู่การท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับบน (Luxury Sports Tourism)	3.43	0.56	มากที่สุด
6. การวางแผน แนวทางป้องกันการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวกีฬาที่อาจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่	3.40	0.72	มากที่สุด
7. การจัดประชุมด้านกีฬาในระดับชาติ หรือนานาชาติ เพื่อสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวระดับสากล	3.23	0.62	มากที่สุด
รวม	**3.51**	**0.57**	**มากที่สุด**

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านโครงสร้าง

จากผลการวิเคราะห์ด้านความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านโครงสร้าง พบภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=3.56) และพบความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ในการจัดทำแผนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.63) การสร้างเครือข่ายระหว่างระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาค

ชุมชน เพื่อส่งเสริมประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาร่วมกัน ($\overline{X}$=3.60) และการสร้างเครือข่ายระหว่างระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เพื่อสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.56) โดยพบว่ามีความสำคัญต่อการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับกระทรวงการท่องเที่ยว ได้กล่าวถึงแผนการดำเนินงาน ที่ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการพัฒนากิจกรรมทางด้านกีฬา จัดให้มีมาตรการเพื่อจูงใจให้หน่วยงานภาคเอกชนได้เข้ามาลงทุน พร้อมทั้งการสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษา บริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการและการสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมทั้ง แผนพัฒนาการกีฬา ในยุทธศาสตร์ที่ 6 ที่ได้กล่าวถึงการยกระดับการบริหารจัดการด้านกีฬาให้มีประสิทธิภาพ โดยการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับกีฬา อันเป็นการพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในระดับนโยบายไปจนถึงระดับปฏิบัติการ โดยดำเนินการจัดประชุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบในแต่ละฝ่าย ตลอดจนการวางแผนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวกีฬาให้มีทิศทางเดียวกัน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560, หน้า 33)

การดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาคเอกชน ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่า ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย มีกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นหลายองค์กร เพื่อส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว โดยใช้กีฬาเป็นกิจกรรมในการส่งเสริม กระตุ้นเศรษฐกิจทางด้านการท่องเที่ยว อาทิ การจัดการแข่งขันมวยไทย Thai Fight ซึ่งพบหน่วยงานภาคเอกชนหลายองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม โดยได้คำนึงถึงการประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว รวมถึงภาพลักษณ์ทางด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่อีกด้วย

นอกจากนี้ ยังพบความคิดเห็นในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาคชุมชน เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.53) อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งจากการสัมภาษณ์ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ในการจัดกิจกรรมกีฬาจักรยานของเครือข่ายกีฬาจักรยานจังหวัดเชียงราย พบการวางแผนการจัดกิจกรรมกีฬาที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนที่อยู่ในพื้นที่จัดกิจกรรม เช่น การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้บริการด้านอาหาร การเยี่ยมชมพื้นที่ชุมชนที่มีวิถีชีวิตที่น่าสนใจ เป็นต้น สำหรับจังหวัดพะเยา พบกิจกรรมเดินขึ้นดอยหนอก กิจกรรมวิ่งเทรลดอยหลวง ที่ได้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนที่อยู่ในพื้นที่กิจกรรม โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว การให้บริการด้านอาหารและที่พัก เป็นต้น เช่นเดียวกันกับ Ross (2001) ที่แสดงความคิดเห็นผลกระทบทางบวกและลบด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในมิติทางสังคมและวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถมีบทบาททั้งในเชิงบวกและเชิงลบอันเกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้อาศัยในท้องถิ่น (Host)

และนักท่องเที่ยว (Tourist) โดยผลกระทบเชิงบวกที่อาจเกิดขึ้นได้แก่ การกระตุ้นสำนึกความเป็นชาติ ท้องถิ่น หรือชุมชนเดียวกันจากการตระหนักในคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของตนเอง ซึ่งทำให้เกิดความหวงแหน และความต้องการฟื้นฟูและปกป้องวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง นอกจากนี้ยังทำให้คนในสังคมต่าง ๆ เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างกันจากการเดินทางท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามในทางกลับกัน การเติบโตทางเศรษฐกิจและการไหลบ่าของนักท่องเที่ยวอาจทำให้เกิดการเสื่อมโทรมทางกายภาพและวัฒนธรรมของพื้นที่ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมอาจทำให้เกิดการกลืนกินวัฒนธรรมท้องถิ่นอันเป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ นอกจากนี้พฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของนักท่องเที่ยวอาจก่อการรบกวนกับผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ อันนำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างผู้อาศัยในท้องถิ่นได้

ตาราง 10 แสดงผลการวิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านโครงสร้าง

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ด้านโครงสร้าง	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. การดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ในการจัดทำแผนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.63	0.49	มากที่สุด
2. การสร้างเครือข่ายระหว่างระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เพื่อส่งเสริมประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาร่วมกัน	3.60	0.56	มากที่สุด
3. การสร้างเครือข่ายระหว่างระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เพื่อสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.56	0.81	มากที่สุด
4. การดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาคชุมชน เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.53	0.57	มากที่สุด
5. การดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาคเอกชน ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.50	0.73	มากที่สุด
รวม	**3.56**	**0.63**	**มากที่สุด**

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านระบบ

จากผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านระบบ พบภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=3.67) และพบความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การพัฒนาความหลากหลายของช่องทางประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน (information up-to-date) การปรับปรุงสภาพเส้นทางในการเข้าถึงสถานที่จัดกิจกรรมกีฬาให้มีความปลอดภัย และการสร้างมาตรฐานให้แก่ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.73) การพัฒนาความหลากหลายและจำนวนที่เพียงพอของยานพาหนะในการเข้าถึง ($\overline{X}$=3.70) และการพัฒนาความหลากหลายและจำนวนที่เพียงพอของยานพาหนะในการเข้าถึง ($\overline{X}$=3.66) โดยพบว่ามีความสำคัญต่อการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด

นิศศา ศิลปะเสรฐ (2560, หน้า 389) ได้อธิบายความสำคัญของการสื่อสารโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยกล่าวว่า การประชาสัมพันธ์เป็นการสื่อสารระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการ เป็นการให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์เกี่ยวกับสินค้า บริการ ทั้งนี้ ในมุมมองของนักสื่อสารการตลาดได้เล็งเห็นถึงการสร้างมูลค่าในกับสินค้าหรือบริการก่อให้เกิดแรงกระตุ้นต่อผู้บริโภคหรือผู้รับบริการ ทั้งนี้ ในประเด็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬาดังกล่าว ยังสอดคล้องกับ โครงการพัฒนารูปแบบทางธุรกิจของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของไทย ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญช่องทางการเข้าถึง (chanel) หรือช่องทางในการสื่อสารอันเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความตระหนักรู้ในสินค้า หรือบริการ เป็นช่องทางการสื่อสารให้ลูกค้าสามารถประเมินคุณค่าของสินค้าและบริการ และเป็นการเปิดโอกาสให้ลูกค้าสามารถระบุความต้องการที่เฉพาะเจาะจง เกิดกระบวนการถ่ายโอนสินค้าและบริการ ผู้ประกอบการสามารถถ่ายทอดคุณค่าของสินค้า บริการผ่านช่องทางให้ถึงมือลูกค้าได้อย่างสะดวกสบาย มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการให้บริการหลังการขายให้แก่ลูกค้าได้ อย่างไรก็ตามในบริบทการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น คุณค่าที่นำเสนอเสนอให้แก่ลูกค้านั้นเป็นการบริการ ทำให้ช่องทางที่เข้าถึงตรง (Direct Channal) ซึ่งงอยู่ ณ จุดบริการ หรือสถานที่ท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทำให้การสร้างกลยุทธ์ในประเด็นช่องทางการเข้าถึง ควรตระหนักถึงการสร้างคุณค่า ณ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นสำคัญ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560, หน้า 32)

นอกจากนี้ ในประเด็นการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่พบการให้ความสำคัญต่อการจัดการเป็นอันดับแรก สอดคล้องกับ โครงการพัฒนารูปแบบทางธุรกิจของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของไทย ที่ได้กล่าวถึงสภาพการณ์ปัจจุบันที่พบการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเพื่อเพิ่มมูลค่าในด้านการท่องเที่ยวมากขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวได้เข้าถึงบริการ ข้อมูลข่าวสาร

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตั้งแต่ก่อนการเดินทางท่องเที่ยว จนกระทั่งกระบวนการหลังการจัดกิจกรรมกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการสัมภาษณ์กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่ได้พบกระบวนการรับรู้ข่าวสารข้อมูลการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวทางสื่อออนไลน์ สามารถแจ้งความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมผ่านระบบออนไลน์ได้ รับข้อมูลข่าวสารก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนการรับข้อมูลหลังการจัดกิจกรรม อาทิ ภาพถ่ายที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น

ทั้งนี้ จากการกล่าวถึงศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาต่อห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2559, หน้า 70) ได้สอดคล้องกับการศึกษาการจัดการด้านระบบในประเด็นการสร้างมาตรฐานที่พักร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การพัฒนาป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ป้ายแผนที่ ป้ายบอกทางไปยังสถานที่จัดกิจกรรมกีฬา การอำนวยความสะดวกด้านยานพาหนะ ตลอดจนการจัดตั้งศูนย์ให้บริการข้อมูลแบบเบ็ดเสร็จ โดยพบว่า การนำการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถส่งเสริมขีดความสามารถการแข่งขัน ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น ก่อให้เกิดการเจริญเติบโตต่อกลุ่มอุปสงค์ อุปทาน อาทิ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เล่นกีฬา กลุ่มผู้ชมกีฬา ผู้ฝึกสอน สื่อมวลชน ทำให้การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมาก ไม่เพียงแต่กลุ่มนักท่องเที่ยวยังรวมถึงผู้ประกอบการ ผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา กลุ่มผู้นำเสนอปัจจัยการผลิตในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตัวแทนจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาหรือผู้ประกอบการทัวร์เชิงกีฬา อาจเรียกได้ว่าเป็นผู้นำเสนอปัจจัยการผลิตในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เครื่องมืออุปกรณ์กีฬา อาหารและเครื่องดื่ม การจัดอาหารและเครื่องดื่ม โรงแรม การเดินทางคมนาคม และกิจกรรมทางการท่องเที่ยว จากความสำคัญดังกล่าวทำให้เห็นถึงห่วงโซ่อุปทานของฝ่ายผลิตที่ควรคำนึงถึงการเดินทางของนักท่องเที่ยวก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

ตาราง 11 แสดงผลการวิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านระบบ

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านระบบ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. การพัฒนาความหลากหลายของช่องทางประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.73	0.52	มากที่สุด
2. การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน (information up-to-date)	3.73	0.58	มากที่สุด
3. การปรับปรุงสภาพเส้นทางในการเข้าถึงสถานที่จัดกิจกรรมกีฬาให้มีความปลอดภัย	3.73	0.58	มากที่สุด
4. สร้างมาตรฐานให้แก่ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.73	0.58	มากที่สุด
5. การพัฒนาป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เช่น ป้ายแผนที่ ป้ายบอกทางไปยังสถานที่จัดกิจกรรมกีฬา	3.70	0.53	มากที่สุด
6. การพัฒนาความหลากหลายและจำนวนที่เพียงพอของยานพาหนะในการเข้าถึง	3.66	0.60	มากที่สุด
7. การจัดตั้งศูนย์ให้บริการข้อมูลแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One stop service)	3.60	0.67	มากที่สุด
8. การสร้างระบบสมาชิกเพื่อให้มีสิทธิประโยชน์ต่อการใช้บริการอื่น อาทิ ที่พัก ร้านอาหาร ธุรกิจการบิน เป็นต้น	3.55	0.67	มากที่สุด
รวม	**3.67**	**0.59**	**มากที่สุด**

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านผู้ให้บริการ

จากผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านผู้ให้บริการ พบภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=3.70) และพบความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การจัดฝึกจัดอบรมแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ($\overline{X}$=3.80) การสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ 3.76 และการจัดประชุมเพื่อ

สร้างความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ก่อนปฏิบัติงาน ($\overline{x}$=3.73) โดยพบว่ามีความสำคัญต่อการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านผู้ให้บริการ หรือบุคลากร (staff) ถือเป็นทรัพยากรที่สามารถสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานองค์กรใดก็ตามหากมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถมากก็ส่งผลให้องค์กรดำเนินงานได้ดี ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงบุคลากร ก็ควรวิเคราะห์ถึงความรู้ความสามารถทักษะระบบการสรรหาคัดเลือก การบรรจุ แต่งตั้ง การฝึกอบรมพัฒนา การประเมินผลการดำเนินงาน (วันชัย มีชาติ, 2559, หน้า 90) สอดคล้องกับ อภิมณีณ์ ปวรัชพิสิษฐ์ (2557, หน้า 157) ที่เห็นว่าการจัดหาบุคคลเข้าปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญ ฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์ต้องมีการดำเนินการคัด หา และเลือก บุคคลที่เหมาะสมกับงาน พร้อมทางด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ปฏิภาณ ไหวพริบ อันจำเป็นที่ต้องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ สำหรับการสรรหาและการคัดเลือกพนักงาน เดิมพิจารณาเลือกพนักงานให้ตรงตามคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งของตำแหน่งงาน (job-based) ได้กลายมาเป็นการพิจารณาจากขีดความสามารถของพนักงาน (competency-based) เป็นหลัก โดยขีดความสามารถของพนักงานในที่นี้ คือ ความรู้ ทักษะ ทัศนคติ การรับรู้ บุคลิกภาพ หรือคุณสมบัติเฉพาะตัวที่สะท้อนศักยภาพของบุคลนั้น (ทวีศักดิ์ สูทกวาทิน, 2550, หน้า 23)

จากความสำคัญด้านบุคลากร (staff) ข้างต้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชานิกา ฉัตรสูงเนิน (2561, หน้า 184) ที่ได้กล่าวถึงการสร้างข้อได้เปรียบในการจัดการทรัพยากรมนุษย์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่พบว่าปัจจัยสู่ความสำเร็จด้านพนักงานที่ควรคำนึงถึงการจัดการทรัพยากรหรือพนักงานตั้งแต่กระบวนการสรรหา การพัฒนา และการเก็บรักษาไว้ การกำหนดวิธีการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรที่รับเข้า การพัฒนาบุคลากรด้วยการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ช่วยยกระดับความสามารถในการปฏิบัติงาน การมีทัศนคติที่ดีต่องานที่ปฏิบัติ รวมถึงการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

จึงอาจกล่าวได้ว่าบุคคล คนเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการ เพราะคนเป็นผู้ปฏิบัติงาน หากคนไม่มีประสิทธิภาพ การดำเนินงานในองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายคงยากยิ่ง ดังนั้น การจะได้คนดีมีคุณภาพเข้ามาทำงานขึ้นอยู่กับการจัดการงานบุคคล ทั้งนี้ เมื่อได้พิจารณาในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านผู้ให้บริการ จึงพบว่าหากมีการจัดการในด้านบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ ก็อาจจะส่งผลให้เกิดการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงการจัดฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ในการปฏิบัติงาน การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การประชุม เพื่อสร้างความเข้าใจแก่เจ้าหน้าก่อนการปฏิบัติงาน การสร้างการรับรู้แก่เจ้าหน้าที่ให้มีมาตรฐานการบริการเดียวกัน ตลอดจนการวางแผน จัดสรร จำนวน

เจ้าหน้าในการปฏิบัติงานให้เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องจากการสัมภาษณ์กลุ่มของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่าบางกิจกรรมในการจัดงานกีฬายังมีผู้ให้บริการไม่เพียงพอต่อความต้องการ ตลอดจนผู้ให้บริการในอุตสาหกรรมที่พักแรม ร้านอาหารบางแห่ง ควรมีมาตรฐานในการให้บริการที่สามารถสร้างความประทับในให้แก่ผู้มาเยือน

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านผู้ให้บริการ

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ด้านผู้ให้บริการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. การจัดฝึกจัดอบรมแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความสามารถในการปฏิบัติงาน	3.80	0.40	มากที่สุด
2. การสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่	3.76	0.67	มากที่สุด
3. การจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ก่อนปฏิบัติงาน	3.73	0.52	มากที่สุด
4. การสร้างการรับรู้แก่เจ้าหน้าที่ให้มีความเข้าใจในมาตรฐานการบริการเดียวกัน	3.70	0.53	มากที่สุด
5. การวางแผน จัดสรร จำนวนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอ	3.66	0.60	มากที่สุด
6. การวางแผนให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามทักษะ ความเชี่ยวชาญในตำแหน่งที่เหมาะสม	3.60	0.72	มากที่สุด
รวม	**3.70**	**0.57**	**มากที่สุด**

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านทักษะของผู้ให้บริการ

จากผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านทักษะของผู้ให้บริการ พบภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=3.75) และพบความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การสร้างมาตรฐานคุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ($\overline{X}$=3.90) การสร้างทัศนคติแก่เจ้าหน้าให้มีความเต็มใจต่อการให้บริการ ($\overline{X}$=3.83) และการพัฒนาให้เจ้าหน้าที่มีทักษะการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม ($\overline{X}$=3.76) โดยพบว่ามีความสำคัญต่อการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด

ทั้งนี้ มัลลิกา ต้นสอน (2554, หน้า 98–101) ได้ให้ความเห็นว่าทักษะ คือ ความสามารถ ความรู้เฉพาะทางขององค์กร เป็นความชำนาญของบุคลากรในองค์กร ซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างจากคู่แข่งขัน และเป็นปัจจัยสำคัญในการอยู่รอดในมุมมองของธุรกิจ และชานิกา ฉัตรสูงเนิน (2561, หน้า 105) ได้กล่าวถึงทักษะ (Skill) เป็นการพิจารณาถึงทักษะหรือความเชี่ยวชาญ ซึ่งควรคำนึงถึงการยกระดับความสามารถ ทักษะให้มีความทันสมัย การส่งเสริมผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และจากรายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยว ฉบับที่ 6 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2559, หน้า 76) ได้วิเคราะห์ถึงศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของประเทศไทย ถึงสถานการณ์ แนวโน้ม พบจุดอ่อนในการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ เชี่ยวชาญในการบริหารจัดการ การจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทำให้ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล อันเป็นผลมาจากข้อจำกัดในการรับรู้ข่าวสารข้อมูล การขาดความรู้ ทักษะ ตลอดจนทักษะทางด้านภาษาและเทคโนโลยี

จากการสังเกตการณ์การจัดกิจกรรมกีฬา สอดคล้องกับการวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ศักยภาพทางการท่องเที่ยวข้างต้น โดยพบว่าในการจัดกิจกรรมกีฬาในพื้นที่ทั้งจังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา พบกลุ่มชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาร่วมงาน ดังนั้น ผู้ให้บริการจึงควรมีการพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารข้อมูลที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมควรปฏิบัติ รวมถึงผู้ให้บริการในอุตสาหกรรมที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ที่ควรเตรียมความพร้อมในการให้บริการโดยการฝึกทักษะการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นต้น ทั้งนี้ ในการสัมภาษณ์การจัดกิจกรรมกีฬา ยังพบความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย ดังนั้น ผู้ให้บริการควรมีความรู้ความสามารถให้การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้จัดงานขึ้นดอยหนอกจังหวัดพะเยา ที่คำนึงถึงความปลอดภัยภายในการจัดกิจกรรม โดยขอความอนุเคราะห์หน่วยงานภาครัฐที่มีเจ้าหน้าที่ที่มีทักษะความสามารถที่เหมาะสม มาอำนวยความสะดวกในการจัดงาน เช่นเดียวกันกับ ผลการศึกษาโครงการพัฒนารูปแบบทางธุรกิจของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของไทย ที่พบว่าภาคของการให้บริการกิจกรรมกีฬา ที่มีความพร้อมทางด้านภาษาสามารถสร้างความประทับใจ ความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว และในอนาคตยังมีการวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมของบุคลากรให้สามารถสื่อสารภาษารัสเซียและภาษาจีน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว และยังพบข้อเสนอแนะอีกประการหนึ่งในการพัฒนาแอพพลิเคชั่นเพื่อบริการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬา และข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกับพื้นที่จัดกิจกรรมกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นในการศึกษาการพัฒนาให้เจ้าหน้าที่มีทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม ($\overline{X}$=3.70) และพบว่ามีความสำคัญต่อการจัดการในระดับมากที่สุด

ตาราง 13 แสดงผลการวิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านทักษะของผู้ให้บริการ

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านทักษะของผู้ให้บริการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. การสร้างมาตรฐานคุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	3.90	0.30	มากที่สุด
2. การสร้างทัศนคติแก่เจ้าหน้าให้มีความเต็มใจต่อการให้บริการ	3.83	0.46	มากที่สุด
3. การพัฒนาให้เจ้าหน้าที่มีทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม	3.76	0.50	มากที่สุด
4. พัฒนาทักษะการบริการของเจ้าหน้าที่ให้มีความรวดเร็วและถูกต้อง	3.70	0.59	มากที่สุด
5. การพัฒนาทักษะความสามารถทางด้านภาษาที่หลากหลายของเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก	3.70	0.70	มากที่สุด
6. พัฒนาทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	3.66	0.60	มากที่สุด
รวม	**3.75**	**0.52**	**มากที่สุด**

การจัดการการท่องเที่ยวกีฬาด้านรูปแบบ

จากผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านรูปแบบ พบภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=3.68) และพบความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน (Sport Training) เพื่อเตรียมความพร้อมของร่างกาย ($\overline{X}$=3.76) การสร้างความหลากหลายของกิจกรรมกีฬาในแหล่งท่องเที่ยว 3.73 และส่งเสริมการจัดงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) ที่หลากหลาย ($\overline{X}$=3.66) โดยพบว่ามีความสำคัญต่อการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด

ในประเทศมาเลเซีย เป็นประเทศที่รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการสนับสนุนในการใช้การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จากการสร้างสนาม Sepang International Circuit ที่ทันสมัยเพื่อดึงดูดการแข่งขันระดับโลก และสนับสนุน Bukit Jalil Complex เป็นศูนย์กีฬาระดับโลก เพื่อดึงดูดสโมสรฟุตบอลระดับโลกเข้ามาฝึกซ้อมในประเทศ

สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกาพบการจัดงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) อาทิ การจัดการแข่งขันมาราธอนในปี 2015 พบจำนวนผู้เข้าร่วมเดินทางทั้งสิ้น 27,675 คน ก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ 23.9 ล้านเหรียญสหรัฐ และเกิดการจ้างงาน 169 ตำแหน่ง เช่นเดียวกันกับประเทศสิงคโปร์ได้เป็นเจ้าภาพรายการการจัดการแข่งขัน และการจัดการแข่งขันไตรกีฬาแบบ Half Ironman ซึ่งเป็นรายการที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของโลก โดยการแข่งขันดังกล่าวสามารถดึงดูดผู้เข้าแข่งขันได้กว่า 1,200 คน และร้อยละ 56 เป็นผู้เข้าแข่งขันจากต่างชาติ ตลอดจนพบผู้เข้าเยี่ยมชมกีฬาและผู้ติดตามเดินทางมาท่องเที่ยว ร้อยละ 71 ของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา และมีการพักอาศัยในประเทศมากกว่า 4 คืน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2559, หน้า 71)

จากรูปแบบการจัดกิจกรรมกีฬาที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในลักษณะข้างต้นทำให้เห็นถึงมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เมื่อได้พิจารณาในพื้นที่ศึกษาวิจัย จากการสัมภาษณ์พบการจัดกิจกรรมกีฬาที่ส่งเสริมการเดินทางของกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้เช่นกัน อาทิ การจัดการแข่งขันไตรกีฬา จัดกิจกรรมแข่งขันบอลลูน เชียงราย กิจกรรมวิ่งเทรลดอยหลวง และการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันจักรยาน BMX จังหวัดพะเยา และจากแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวและด้านการกีฬา (สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพะเยา, 2555) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดสร้างศูนย์กีฬาจังหวัดพะเยา อันเป็นการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน ปรับปรุงมาตรฐานของสถานกีฬาที่ได้มาตรฐาน นักกีฬาได้มีโอกาสพัฒนาทักษะความสามารถ เป็นการเตรียมความพร้อมนักกีฬาเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันในระดับภาค ระดับชาติ และอาชีพที่อาจก่อให้เกิดชื่อเสียง ภาพลักษณ์ทางด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของพื้นที่ต่อไปได้

ตาราง 14 แสดงผลการวิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวกีฬาด้านรูปแบบ

การจัดการการท่องเที่ยวกีฬาด้านรูปแบบ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน (Sport Training) เพื่อเตรียมความพร้อมของร่างกาย	3.76	0.43	มากที่สุด
2. การสร้างความหลากหลายของกิจกรรมกีฬาในแหล่งท่องเที่ยว	3.73	0.52	มากที่สุด
3. ส่งเสริมการจัดงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) ที่หลากหลาย	3.66	0.47	มากที่สุด
4. ส่งเสริมการจัดงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) กิจกรรมกีฬาที่อยู่ในความนิยมของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.66	0.60	มากที่สุด
5. การเตรียมความพร้อมกิจกรรมกีฬาในช่วงวันหยุด (sports holiday) โดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้สามารถเข้าร่วมได้ทุกวัน	3.63	0.61	มากที่สุด
รวม	**3.68**	**0.52**	**มากที่สุด**

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านค่านิยม

จากผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านค่านิยม พบภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=3.76) และพบความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจแก่ผู้เข้าร่วม ($\overline{X}$=3.90) การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกีฬาที่สอดคล้องกับนักกีฬาที่มีชื่อเสียงในพื้นที่ ($\overline{X}$=3.83) และการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกีฬาให้มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ($\overline{X}$=3.70) โดยพบว่ามีความสำคัญต่อการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด

แนวโน้มการกีฬาของโลกและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง อันเนื่องมาจากการผสมผสานค่านิยมใหม่ในการตระหนักถึงการมีสุขภาพที่ดี และการกีฬาของประเทศไทยจะดำเนินการพัฒนา โดยคาดว่าการพัฒนาในอนาคตจะดำเนินการในด้านการตระหนักถึงข้อดีในการรักษาสุขภาพ ให้คนกันมาสนใจออกกำลังกายมากขึ้น ผลักดันกีฬาชนิดที่สร้างความตื่นเต้น เร้าใจ และกำลังเป็นที่นิยมในหมู่คนที่ต้องการความแปลกใหม่ท้าทาย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็น

ที่มีต่อการจัดการด้านการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกีฬาให้มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ($\overline{x}$=3.70) ซึ่งความสำคัญพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด

ทั้งนี้ จากแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ได้กล่าวถึงแนวโน้ม ทิศทางการพัฒนาการกีฬา โดยกล่าวว่านักกีฬาอาชีพที่ประสบความสำเร็จและสร้างชื่อเสียงในเวทีระดับนานาชาติสามารถสร้างชื่อเสียงให้ตนเองและประเทศ อย่างไรก็ตาม ภาพรวมของนักกีฬาไทยในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย เนื่องจากขาดความสม่ำเสมอในผลงาน และจากการทบทวนปัญหา อุปสรรคสำคัญ พบว่าการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ยังไม่สามารถพัฒนานักกีฬาให้ประสบความสำเร็จ อันเนื่องจากขาดบุคลากรการกีฬาที่มีความรู้ ความสามารถในระดับนานาชาติโดยเฉพาะผู้ฝึกสอน ทำให้ไม่สามารถพัฒนาศักยภาพนักกีฬาให้ทัดเทียมกับประเทศชั้นนำได้ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจแก่ผู้เข้าร่วม และการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกีฬาที่สอดคล้องกับนักกีฬาที่มีชื่อเสียงในพื้นที่ อาจเนื่องจากการเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ โดยมุ่งสร้างพัฒนานักกีฬาประสบความสำเร็จในการแข่งขัน เพื่อสร้างชื่อเสียง เกียรติยศ อันสร้างความภูมิใจ และเป็นเครื่องมือในการรวมจิตใจ ซึ่งจะก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี เป็นต้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์ได้พบพื้นที่จังหวัดพะเยาที่มีนักกีฬาที่มีชื่อเสียง อาทิ กีฬาจักรยาน กีฬามวยไทย สำหรับเชียงรายพบนักกีฬาประเภทฟุตบอลที่สร้างชื่อเสียงและความภูมิใจให้แก่จังหวัดเชียงราย และพบกลุ่มกองเชียร์จำนวนมากในพื้นที่เชียงรายและจังหวัดใกล้เคียง

ตาราง 15 แสดงผลการวิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านค่านิยม

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ด้านค่านิยม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจแก่ผู้เข้าร่วม	3.90	0.30	มากที่สุด
2. การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกีฬาที่สอดคล้องกับนักกีฬาที่มีชื่อเสียงในพื้นที่	3.83	0.53	มากที่สุด
3. การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกีฬาให้มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	3.70	0.59	มากที่สุด
4. การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ที่แปลกใหม่	3.70	0.40	มากที่สุด
5. การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกีฬาที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม	3.70	0.74	มากที่สุด
รวม	**3.76**	**0.51**	**มากที่สุด**

จากผลการศึกษาสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ทำให้ทราบสภาวการณ์ปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยพิจารณาตามปัจจัยการผลิตด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Factor Conditions) ด้านอุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Demand Conditions) ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Firm Strategy Structure and Rivalry) ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Related and Supporting Industries) และด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาสการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Government and Chance) ตลอดจนได้วิเคราะห์ปัจจัยด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก คือ การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านกลยุทธ์ (Strategy) การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านระบบ (System) การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านรูปแบบ (Style) การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านบุคลากร (Staff) การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านทักษะ (Skill) และการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านค่านิยมร่วม (Shared Value)

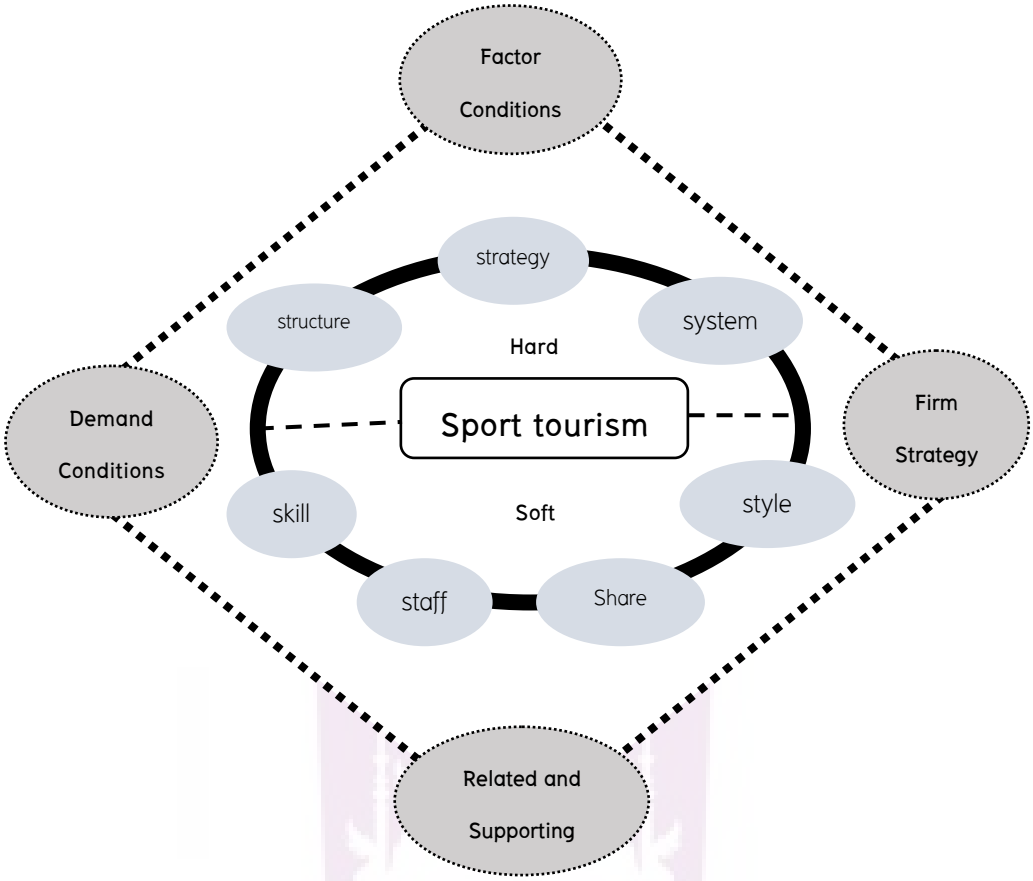

ภาพ 8 แสดงการวิเคราะห์สภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

จากการวิเคราะห์สภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก สามารถสรุปประเด็นสำคัญอันสามารถนำไปสู่รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ดังนี้

ประเด็นการจัดการด้านทักษะของผู้ให้บริการเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

1. ผลจากการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มผู้จัดกิจกรรมกีฬาพบปัจจัยด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกจังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา ด้านทักษะของผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (3.75) และด้านผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (3.70) และพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด รวมถึงประเด็นจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ ที่ได้เล็งเห็นความสำคัญของผู้ให้บริการซึ่งควรมีจำนวนที่เพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา และควรมีทักษะทางด้านกีฬา หรือความรู้ทางด้านกีฬาที่สามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้มารับบริการได้

2. ผู้ให้บริการกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาบางประเภท อาทิ กิจกรรมกีฬายิงปืน จังหวัดเชียงราย ผู้ให้บริการจะต้องมีทักษะ ความรู้ในการปฏิบัติ งานที่สามารถอธิบายรายละเอียดให้แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างชัดเจน เช่นเดียวกันกับกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทวิ่ง กิจกรรมวิ่งเทรลดอยหลวงพะเยา กิจกรรมวิ่งไตรกีฬาเชียงราย ที่ควรจัดอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การตระหนักถึงการจัดฝึกจัดอบรมแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อเพิ่มพูนทักษะความสามารถในการปฏิบัติงาน ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจึงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

3. กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นบางช่วงเวลา (sport event) ซึ่งในการจัดกิจกรรม ผู้จัดงานได้เปิดรับอาสาสมัคร หรือรับสมัครบุคลากรในการปฏิบัติงานเพิ่มเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาร่วมกิจกรรม ดังนั้น การประชุมสร้างความเข้าใจลักษณะการจัดกิจกรรมกีฬาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เพื่อผู้ให้บริการได้ตระหนักและเข้าใจหน้าที่ในการปฏิบัติงานของตนเอง อาจกล่าวได้ว่า ด้านผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ควรมีการจัดประชุมสร้างความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ก่อนปฏิบัติงาน และการวางแผน จัดสรร จำนวนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานตลอดจนเพื่อให้การทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4. พบลักษณะของการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวกีฬาบางประเภท อาทิ วิ่งเทรลดอยหลวงพะเยา กิจกรรมวิ่งไตรกีฬาเชียงราย นักท่องเที่ยวจะต้องเดินทางมารับฟังข้อมูลการปฏิบัติตน เพื่อรับฟังข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งพบการเข้าร่วมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ดังนั้น การคำนึงถึงการเตรียมผู้ให้บริการที่มีทักษะทางด้านภาษาจังมีความจำเป็นอย่างมาก อาจกล่าวได้ว่า ด้านผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ควรมีการวางแผนให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามทักษะความเชี่ยวชาญในตำแหน่งที่เหมาะสม เป็นการพิจารณาทักษะความสามารถของบุคลากรก่อนการกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงาน โดยผู้ที่มีทักษะทางด้านการสื่อสารภาษาที่หลากหลายก็สามารถจัดให้อยู่ในงานบริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทั้งข้อมูลทางด้านการจัดกิจกรรมกีฬาและข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่

5. จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยามีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถเข้าร่วมได้ทุกวันซึ่งควรคำนึงถึงการสร้างมาตรฐานการบริการ อาทิ ศูนย์กีฬาและนันทนาการ สิงห์ปาร์ค เชียงราย สนามยิงปืนเชียงราย สนามกอล์ฟเชียงรายและพะเยา กิจกรรมการปั่นจักรยานไร่เชิญตะวัน เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า การสร้างมาตรฐานคุณภาพการให้บริการของผู้ให้บริการ เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ และการสร้างการรับรู้แก่เจ้าหน้าที่

ให้มีความเข้าใจในมาตรฐานการบริการเดียวกัน อันส่งผลต่อความประทับใจแก่ผู้รับบริการ มุ่งพัฒนาทักษะการบริการของเจ้าหน้าที่ให้มีความรวดเร็วและถูกต้อง อันเป็นการเพิ่มมาตรฐานคุณภาพการให้บริการ ตลอดจนการสร้างทัศนคติแก่เจ้าหน้าให้มีความเต็มใจต่อการให้บริการ อันเป็นการสร้างมาตรฐานการให้บริการได้ในอนาคต

6. พบว่ามีความต้องการให้ธุรกิจทางการท่องเที่ยวในพื้นที่คำนึงถึงมาตรฐานการให้บริการในช่วงเวลาที่มีคนจำนวนมากจากการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ดังนั้น ผู้ให้บริการด้านที่พักแรม ผู้ให้บริการด้านขนส่ง และผู้ให้บริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม ก็ควรให้ความสำคัญในเรื่องมาตรฐานการให้บริการ อันสอดคล้องกับการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เดินทางเข้ามาเยือนในพื้นที่

7. การจัดกิจกรรมวิ่งมาราธอน การจัดกิจกรรมวิ่งเทรล พบนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ต้องการเจ้าหน้าที่ ผู้อำนวยความสะดวกที่มีทักษะการปฐมพยาบาล เนื่องจากบางเส้นทางมีระยะทางไกล ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬามีโอกาสเกิดอุบัติเหตุในระหว่างร่วมกิจกรรมได้ ดังนั้น การมีทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของเจ้าหน้าที่ ให้สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างทันท่วงที ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้จัดกิจกรรมประเพณีเดินขึ้นดอยหนอกจังหวัดพะเยา ที่ได้คำนึงถึงเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานที่จะต้องมีทักษะในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาเข้าร่วม อันเป็นการลดอุบัติเหตุ เพิ่มความปลอดภัยในการท่องเที่ยวได้

8. จากสถานการณ์ในปัจจุบันได้พบลักษณะการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการจัดกิจกรรมกีฬาผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ที่หลากหลาย รวมถึงกระบวนการลงทะเบียน ซึ่งจากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีส่วนร่วมในการเล่นกีฬา มีความต้องการด้านการลงทะเบียนที่มีความรวดเร็วมากที่สุด ร้อยละ 61.50 ดังนั้น จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่ควรมีทักษะการใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม เป็นการพัฒนาให้เจ้าหน้าที่มีทักษะการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสมตามรูปแบบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป

อาจกล่าวได้ว่า บุคคล หรือ คนเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการ เนื่องจากคนเป็นผู้ปฏิบัติงาน หากคนไม่มีประสิทธิภาพ การดำเนินงานในองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายคงยากยิ่ง ดังนั้น การได้คนดีมีคุณภาพเข้ามาทำงานขึ้นอยู่กับการจัดการงานบุคคล ทั้งนี้ เมื่อได้พิจารณาในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านผู้ให้บริการ จึงพบว่าหากมีการจัดการในด้านบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ ก็อาจจะส่งผลให้เกิดการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีประสิทธิภาพได้

ประเด็นการจัดการด้านกลยุทธ์เพื่อประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

1. จังหวัดเชียงรายได้รับหน้าที่ในการเป็นเจ้าบ้านในการจัดการแข่งขันกีฬาเจียงฮายเกมส์ การแข่งขันกีฬาคนพิการ โดยดึงเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมที่โดดเด่นของจังหวัดเชียงราย นำมาสะท้อนสู่การแสดงในงานพิธีเปิดผ่านสื่อทางโทรทัศน์ อันเป็นการสร้างการรับรู้แก่ผู้คนทั่วไป ตลอดจนการนำเกลักษณ์ของพื้นที่นำมาสะท้อนผ่านสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม อาทิ ป้าย เหรียญ หรือโล่รางวัล เป็นต้น ซึ่งนำไปสู่การสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ อย่างไรก็ตาม การผลักดันศักยภาพการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาอย่างต่อเนื่อง ก็สามารถนำไปสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ได้

2. ผลจากการสัมภาษณ์ผู้จัดกิจกรรม พบกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ปีละ 1 ครั้ง สามารถสร้างแรงจูงใจให้แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา และการจัดกิจกรรมลักษณะดังกล่าวพบจำนวนคนเดินทางเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มมากขึ้นทุกปี เห็นได้ชัดจากกิจกรรมประเพณีขึ้นดอยหนอกที่พบว่ามีนักท่องเที่ยวเชิงกีฬามีความสนใจเข้าร่วมเพิ่มมากขึ้น และทำให้ทางผู้จัดกิจกรรมได้เพิ่มรอบกิจกรรมให้เหมาะสมกับจำนวนนักท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตาม ทางผู้จัดกิจกรรมกีฬาได้มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละรอบ อาจกล่าวได้ว่า การจัดกิจกรรมในลักษณะดังกล่าวทำให้ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วม ดังนั้น ลักษณะกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่จัดขึ้นและสามารถเข้าร่วมได้เพียงปีละ 1 ครั้ง สามารถสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เข้าร่วมได้ ทั้งนี้ พื้นที่จังหวัดเชียงรายที่มีความโดดเด่นทางธรรมชาติที่สวยงาม ถือเป็นโอกาสในการพัฒนากิจกรรมในลักษณะดังกล่าวได้

3. จังหวัดเชียงรายมีประเภทกิจกรรมกีฬาที่มีโอกาสพัฒนาเพื่อสร้างประสบการณ์ที่ดีแก่นักท่องเที่ยวได้ อาทิ กิจกรรมกีฬาประเภทฟุตบอล กิจกรรมกีฬาประเภทยิงปืน และกิจกรรมกีฬาประเภทกอล์ฟ สำหรับจังหวัดพะเยาพบกิจกรรมประเภทจักรยาน อย่างไรก็ตาม ภาครัฐหรือเอกชน ควรมี การส่งเสริมหรือให้การสนับสนุนด้านการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ให้สามารถรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อมุ่งสู่การท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับบน (Luxury Sports Tourism) อันนำไปสู่เมืองต้นแบบกีฬาได้ และหากพื้นที่สามารถสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านกีฬาที่ได้รับมาตรฐาน ก็สามารถพัฒนาเป็นสถานที่รองรับการเก็บตัวนักกีฬาได้ ตลอดจน สามารถพัฒนาหลักสูตรเพื่อเรียนรู้ด้านกีฬา (Learn to Courses) และมีใบรับรองการผ่านการอบรมที่รับรองมาตรฐานโดยหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน

4. ผลจากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ได้พบขยะที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมกีฬาเป็นอย่างมากโดยเฉพาะกิจกรรมกีฬาที่เกิดขึ้นเป็นบางช่วงเวลา (sport event) อย่างไรก็ตาม จาก

การสัมภาษณ์ได้พบผู้จัดบางกิจกรรมกีฬาที่เล็งเห็นถึงความสำคัญ และมีการวางแผนจัดการขยะที่เกิดขึ้นหลังจากเสร็จสิ้นงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่พบความคาดหวังต่อการจัดการพื้นที่ให้มีกิจกรรมกีฬาที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (3.34) และความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด จึงอาจกล่าวได้ว่า หากการจัดงานมีระเบียบข้อปฏิบัติที่ส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อม ก็อาจส่งให้ผู้เข้าร่วมเกิดความประทับและเกิดประสบการณ์ที่ดีเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรม

5. จากการจัดกิจกรรมชกมวยไทย Thai Fight จังหวัดเชียงรายเป็นเจ้าภาพ ซึ่งจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลผ่านสื่อโทรทัศน์ และการถ่ายทอดสดผ่านทางสื่อโทรทัศน์ในระหว่างการจัดกิจกรรม เช่นเดียวกันกับการจัดการแข่งขันเจียงฮายเกมส์ ถือเป็นการสร้างประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยการเพิ่มความหลากหลายของช่องทางประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อเพิ่มช่องทางการรับรู้ของนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น อาทิ เฟซบุ๊ก อินทราแกรม ไลน์ เว็บไซต์ เป็นต้น สอดคล้องกับลักษณะการดำเนินงานของผู้จัดกิจกรรมกีฬาที่นำช่องทางการสื่อสารข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ เฟซบุ๊ก มากที่สุด ทั้งนี้ การให้ข่าวสารผ่านสื่อโทรทัศน์ยังเป็นการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการจัดกิจกรรมกีฬา โดยสามารถสอดแทรกข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยวเพื่อเป็นการสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นของพื้นที่จัดงานได้

6. ผลจากการจัดกิจกรรมวิ่งมาราธอนในจังหวัดเชียงราย ได้พบภาคส่วนธุรกิจที่พักโรงแรม ได้อำนวยความสะดวกรับและส่ง นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในเส้นทางระหว่างที่พัก และสถานที่จัดกิจกรรมกีฬา จึงได้เล็งเห็นถึงการสร้างประสบการณ์การเดินทางของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยพัฒนาคำนึงถึงด้านการเข้าถึงสถานที่จัดกิจกรรมกีฬา โดยจัดให้มีป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เช่น ป้ายแผนที่ ป้ายบอกทางไปยังสถานที่จัดกิจกรรมกีฬา หรือแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มีความชัดเจน การปรับปรุงสภาพเส้นทางในการเข้าถึงสถานที่จัดกิจกรรมกีฬาให้มีความปลอดภัย ความหลากหลายของช่องทางในการเข้าถึงสถานที่จัดกิจกรรมกีฬาและแหล่งท่องเที่ยว โดยการพัฒนาบริการของระบบขนส่งสาธารณะ ให้มีความหลากหลายและมีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในช่วงจัดกิจกรรมกีฬา ทั้งนี้ ทางผู้จัดกิจกรรมสามารถชี้แจงรายละเอียดการเดินทางผ่านข้อมูลประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมได้ หรือการเช่ารถตู้เพื่อบริการรับส่งนักท่องเที่ยว ระหว่างสนามบิน ที่พัก และสถานที่กิจกรรม

7. ผลการวิเคราะห์ด้านความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีวัตถุประสงค์เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา ที่พบว่าต้องการให้ที่พักจัดให้มีสถานที่จัดเก็บอุปกรณ์ทางด้านกีฬา ร้อยละ 46.50 และมีบุคลากรภายในโรงแรมให้คำแนะนำการเล่นกีฬา ร้อยละ 45.50 มีสถานที่เตรียมความ

พร้อมของร่างกายก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา ร้อยละ 51.00 สำหรับสถานที่จัดงานกิจกรรมกีฬาต้องมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสภาพพร้อมใช้งาน 59.50 จัดให้มีเจ้าหน้าที่เพียงพอและให้ข้อมูลทางด้านกีฬาได้ ร้อยละ 33.50 จึงได้เล็งเห็นถึง การสร้างประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาผ่านบริการเสริม เป็นการสร้างมาตรฐานให้แก่ธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่ อาทิ ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก เพื่อสามารถอำนวยความสะดวกด้านการรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตลอดจน การพัฒนาเพื่อสร้างระบบสมาชิกให้แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา ได้มีสิทธิประโยชน์ เช่น ส่วนลด การสะสมคะแนน การบริการพิเศษ เมื่อใช้บริการอื่นร่วม อาทิ แหล่งท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร ธุรกิจการบิน เป็นต้น

อาจกล่าวได้ว่า จากสภาวการณ์ปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก เชียงรายและพะเยา ยังได้พบปัจจัยผลิตด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทางด้านทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยว โดยพบมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่สามารถสร้างกิจกรรมกีฬาได้อย่างน่าสนใจและหลากหลาย อาทิ กิจกรรมไตรกีฬาบริเวณน้ำโขง จังหวัดเชียงราย พื้นที่ดอยหนอกจังหวัดพะเยาที่สามารถจัดประเพณีขึ้นดอยหนอกและเส้นทางวิ่งเทรล สนามกีฬาประเภทฟุตบอลที่ได้รับมาตรฐานมีทีมฟุตบอลที่มีชื่อเสียงและจัดการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง สนามกอล์ฟที่มีมาตรฐาน สนามกีฬายิงปืน สนามจักรยาน BMX และศูนย์กีฬาและสันทนาการ (Sports & Recreational Center) ณ สิงห์ปาร์ค ทั้งนี้ยังพบกิจกรรมกีฬาที่จัดขึ้นเป็นบางช่วงเวลาที่ส่งเสริมกระตุ้นการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี อาทิ วิ่งมาราธอน ปั่นจักรยาน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยผลิตด้านการท่องเที่ยวที่พบในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา สามารถนำมาสู่การสร้างความประทับใจและประสบการณ์ที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มาเยือนในพื้นที่ได้ นอกจากนี้ ด้านกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560) ได้กล่าวถึงคุณค่าทางอารมณ์ อันเป็นคุณค่าที่เกิดจาการเรียนรู้หรือการทดลองสิ่งใหม่ ก่อให้เกิดประสบการณ์แก่ผู้บริโภค คุณค่านี้เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการอยากรู้อยากเห็น การทดลองสิ่งแปลกใหม่ ตลอดจนความโดดเด่นที่ไม่เหมือนใครของสินค้า บริการ ประกอบกันออกมาเป็นประสบการณ์ที่แตกต่างจนเกิดเป็นคุณค่าแก่ผู้บริโภค ในด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา คุณค่าทางประสบการณ์ ถือว่ามีบทบาทอย่างมาก โดยเฉพาะในกรณีของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่เดินทางมาเพื่อเข้าร่วมเล่นกีฬาโดยตรง (Active Sport Tourism) เนื่องจากต้องร่วมกิจกรรมในบรรยากาศที่ไม่เหมือนเดิมเพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของตน โดยตัวอย่างกิจกรรมที่สามารถนำเสนอคุณค่าทางประสบการณ์ ได้แก่ การตีกอล์ฟ การดำน้ำ การปีนผา อันเป็นกิจกรรมกีฬาที่พบได้ทั่วไป แต่สภาพแวดล้อมและปัจจัยอื่น ๆ แตกต่างและแปลกใหม่แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา

จากความสำคัญดังกล่าว ทำให้การศึกษาได้ตระหนักถึงสร้างประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทั้งกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่เดินทางมาเพื่อเข้าร่วมเล่นกีฬาโดยตรง (Active Sport Tourism) และกลุ่มผู้ที่เดินทางมาเข้าร่วมเพื่อชมการเล่นกีฬา หรือมีวัตถุประสงค์อื่นที่เกี่ยวข้องกับกีฬาแต่ไม่ได้ร่วมเล่นกิจกรรมกีฬา (Passive Sport Tourism) คือ กลุ่มผู้ติดตาม กลุ่มกองเชียร์ กลุ่มที่มีหน้าเกี่ยวข้องกับการทำสื่อ หรือผู้สนับสนุนการจัดกิจกรรมกีฬา ซึ่งถือเป็นกลุ่มคนจำนวนมากที่มีอุปสงค์ทางด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการจัดการจึงควรคำนึงถึงประเด็นการสร้างประสบการณ์ที่ดีแก่กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาดังกล่าว

ประเด็นการจัดการด้านรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

1. พบประเด็นด้านความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน (Sport Training) เพื่อเตรียมความพร้อมของร่างกาย ($\overline{X}$=3.76) การสร้างความหลากหลายของกิจกรรมกีฬาในแหล่งท่องเที่ยว ($\overline{X}$=3.73) และส่งเสริมการจัดงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) ที่หลากหลาย ($\overline{X}$=3.66) โดยพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ตลอดจนการให้ความสำคัญในด้านการพัฒนาหลักสูตรเรียนรู้ด้านกีฬา (Learn to Courses) ($\overline{X}$=3.56) พบว่าอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสม จึงอาจให้ความสำคัญกับรูปแบบกิจกรรมทางการท่องเที่ยวดังกล่าว

2. ผลจากการวิเคราะห์สภาวการณ์ด้านการจัดการ พบจังหวัดเชียงรายที่มีนักกีฬาประเภทฟุตบอลและจังหวัดพะเยาพบนักกีฬาประเภทจักรยาน ที่สามารถสร้างชื่อเสียงและความภาคภูมิใจให้แก่คนในพื้นที่ ตลอดจน นักกีฬาหนึ่งคนอาจส่งผลให้เกิดกลุ่มผู้เดินทาง (กลุ่มกองเชียร์) ได้เป็นจำนวนมาก ดังนั้น การมุ่งสร้างพัฒนานักกีฬาให้ประสบความสำเร็จในการแข่งขัน เพื่อสร้างชื่อเสียง เกียรติยศ เป็นการสร้างความภูมิใจ และถือเป็นเครื่องมือในการรวมจิตใจ ซึ่งจะก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีในกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในกลุ่มกองเชียร์ได้

3. จากการสัมภาษณ์ พบประเด็นของภาครัฐที่มีความต้องการส่งเสริม พัฒนาบุคลากรทางการกีฬา อาทิผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน รวมถึงผู้บริหารทางด้านกีฬา เพื่อเข้าอบรม เพิ่มทักษะความรู้ในด้านการปฏิบัติหน้าที่ อันเป็นการสร้างฐานบุคลากร เพื่อรองรับการพัฒนาในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อการฝึกฝน (Sport Training) ที่มีผู้ฝึกสอนที่ผ่านการอบรม ได้รับมาตรฐานรองรับ หรือการจัดงานกิจกรรมกีฬาประเภทงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) และ

กิจกรรมกีฬาในช่วงวันหยุด (sports holiday) ที่มีผู้ตัดสินกีฬาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. จังหวัดเชียงรายพบกิจกรรมกีฬาประเภทยิงปืน กิจกรรมกีฬาประเภทฟุตบอล กิจกรรมกีฬาประเภทกอล์ฟ จังหวัดพะเยา พบกิจกรรมประเภทจักรยาน ที่มีโอกาสพัฒนาและสามารถรองรับการจัดการอบรมเพื่อการเรียนรู้กีฬา (Learn to Courses) ได้อย่างน่าสนใจ โดยจัดให้มีสถานที่ฝึกอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรทางการกีฬา อาทิผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน รวมถึงผู้บริหารทางด้านกีฬา รวมถึงเป็นสถานที่ฝึกสอนประเภทกีฬาที่นักท่องเที่ยวมีความสนใจ โดยมีการบริหาร ควบคุม ดูแลกำกับในเรื่องมาตรฐานสากล และในตอนสิ้นสุดหลักสูตรควรมีใบรับรองการผ่านการอบรมที่รับรองมาตรฐานจากโดยหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน

5. จังหวัดพะเยาได้พบพื้นที่สนามกีฬากลางจังหวัดพะเยา ที่สามารถปรับปรุง ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ดีและมีโอกาสพัฒนาให้ได้ตามมาตรฐานหลักสากลได้ โดยการจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาครบวงจร เป็นการพัฒนาพื้นที่ให้สามารถรองรับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน (Sport Training) เพื่อเป็นสถานที่เตรียมความพร้อมของร่างกายของนักกีฬาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนมุ่งพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการฝึกซ้อมของนักกีฬามืออาชีพ ทั้งนี้ อาจมีมาตรการจูงใจให้เกิดการลงทุน การผลักดันให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการและสร้างมูลค่าเพิ่ม

อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์สภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเด็นการวิเคราะห์ปัจจัยการผลิตด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Factor Conditions) ทำให้เล็งเห็นศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา ประกอบกับ เมื่อได้พิจารณาการแบ่งประเภทการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของ Weed และ Bull (2004) ทำให้เล็งเห็นโอกาสในการพัฒนาด้านการจัดการรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา 3 ลักษณะ คือ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน (Sports Training) การท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมงานมหกรรมกีฬา (Sports Event) และการท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาในช่วงวันหยุด (Sports holiday) จากประเด็นความสำคัญข้างต้น จึงทำให้เล็งเห็นถึงความสำคัญในประเด็นการจัดการด้านรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่

ประเด็นการจัดการด้านโครงสร้างเพื่อการมีส่วนร่วมทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

1. พบผู้จัดกิจกรรมกีฬามีเล็งเห็นถึงความสำคัญในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ในการจัดทำแผนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{x}$=3.63) การสร้างเครือข่าย

ระหว่างระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เพื่อส่งเสริมประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาร่วมกัน ($\overline{X}$=3.60) และการสร้างเครือข่ายระหว่างระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เพื่อสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.56) โดยพบว่าอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด

2. ด้านกระทรวงการท่องเที่ยว ได้กล่าวถึงแผนการดำเนินงาน ที่ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการพัฒนากิจกรรมทางด้านกีฬา จัดให้มีมาตรการเพื่อจูงใจให้หน่วยงานภาคเอกชนได้เข้ามาลงทุน พร้อมทั้งการสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษา บริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการและการสร้างมูลค่าเพิ่ม

3. พบแผนพัฒนาการกีฬา ในยุทธศาสตร์ที่ 6 ที่ได้กล่าวถึงการยกระดับการบริหารจัดการด้านกีฬาให้มีประสิทธิภาพ โดยการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับกีฬา อันเป็นการพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในระดับนโยบายไปจนถึงระดับปฏิบัติการ โดยดำเนินการจัดประชุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบในแต่ละฝ่าย ตลอดจนการวางแผนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวกีฬาให้มีทิศทางเดียวกัน

4. ผลจากการสัมภาษณ์ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ในการจัดกิจกรรมกีฬาจักรยานของเครือข่ายกีฬาจักรยานจังหวัดเชียงราย พบการวางแผนการจัดกิจกรรมกีฬาที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนที่อยู่ในพื้นที่จัดกิจกรรม

5. ผลจากการศึกษาลักษณะการจัดการกิจกรรมประเพณีเดินขึ้นดอยหนอก ได้พบประเด็นด้านความร่วมมือ การจัดกิจกรรมกีฬาที่ภาคส่วนเอกชนได้คำนึงถึงการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐโดยการขอสนับสนุนภาครัฐในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความปลอดภัย ด้านความอนุเคราะห์ด้านสถานที่ ด้านที่ปรึกษา เป็นต้น ตลอดจนการ นำตราสัญลักษณ์ของแต่ละหน่วยงานมาเป็นเครือข่ายในการร่วมมือ อนึ่งเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เข้าร่วมงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งอาจเพิ่มแรงจูงใจในการจัดสินใจเข้าร่วมงานได้ ทั้งนี้ ในการสร้างความร่วมมือกับภาคชุมชน พบว่า ควรให้ชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียงที่จัดกิจกรรม หรือชุมชนเจ้าของพื้นที่จัดกิจกรรมเข้ามามีส่วนร่วมในคณะการดำเนินงาน และร่วมจัดกิจกรรมดังกล่าว

6. พบการจัดการกิจกรรมประเภทวิ่งเทรล Luang Payao Mountain Run ที่ได้จัดต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี และมีจำนวนผู้เข้าร่วมจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกปี ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์พบชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการจัดกิจกรรมดังกล่าว เช่น ชุมชนบ้านดอกบัว สามารถให้บริการที่พักแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม และให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสวิถีชีวิตของหมู่บ้านท่องเที่ยวชุมชน

บ้านดอกบัว อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงาน ควรมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมใน 3 ภาคส่วน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน ในการร่วมดำเนินงาน อันเป็นโอกาสที่ดีในการสร้างรายได้ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ชุมชน เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นอย่างมาก เพราะเป็นแหล่งผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์

7. พบพื้นที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่ดำเนินการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวกีฬาอย่างต่อเนื่อง อาทิ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเชียงราย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย การกีฬาแห่งประเทศไทยสำนักงานเชียงราย องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย เทศบาลนครเชียงราย สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมพลศึกษา สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชียงราย สมาคมสหพันธ์ท่องเที่ยวภาคเหนือ ภาคีเครือข่ายการท่องเที่ยวเชียงราย สมาคมธุรกิจและท่องเที่ยวพะเยา รวมถึงการร่วมกลุ่มในการจัดตั้งชมรมด้านกีฬา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่สามารถผลักดัน ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ในพื้นที่

อาจกล่าวได้ว่า ในการพัฒนาด้านการจัดการโครงสร้างเพื่อการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ถือเป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน โดยมีภาครัฐเป็นผู้สนับสนุน มีนโยบายส่งเสริม ผลักดัน เป็นหน่วยงานได้เข้ามาให้คำปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อแบ่งการจัดสรรการสนับสนุน การจัดสรรผลประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อจัดกิจกรรมและงบประมาณที่ได้รับจัดสรรอย่างเหมาะสมกับกีฬาแต่ละประเภท ภาคเอกชน บทบาทในการลงทุน จัดสรรงบประมาณสนับสนุน และภาคชุมชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน เช่นเดียวกันกับ วรพงศ์ ภูมิบ่อพลับ (2561, หน้า 1806) ที่ได้กล่าวถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอันเป็นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทั้งระบบในด้านอุปสงค์ อุปทานให้พัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน การสร้างความพร้อมด้านศักยภาพทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อกลายเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้เกิดประสบการณ์ใหม่ การนำการท่องเที่ยวเชิงกีฬามาสร้างภาพลักษณ์ ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างรายได้หมุนเวียนในภาคท้องถิ่นในธุรกิจที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงต่อการท่องเที่ยว อาทิ ที่พัก อาหาร ของที่ระลึก อย่างไรก็ตามการนำการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้ต้องได้รับความร่วมมืออย่างจริงจังทุกภาคส่วน เพื่อการนำสู่การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมั่นคง

จากความสำคัญดังกล่าวทำให้สามารถสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา ประกอบด้วย การจัดการด้านผู้ให้บริการเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Human resources) การจัดการด้านประสบการณ์

ท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Experience) การจัดการด้านการสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Style) และการจัดการด้านการมีส่วนร่วมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Participation)

ภาพ 9 ประเด็นสำคัญที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

การศึกษาความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

การวิเคราะห์ผลการศึกษาความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ได้แสดงผลการวิเคราะห์ภาพรวมด้านความต้องการและความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก จำนวน 400 คน และแสดงผลความต้องการและความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกของกลุ่มนักกีฬา จำนวน 200 คน รวมถึงแสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการและความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกของกลุ่มผู้ติดตาม จำนวน 200 คน ดังนี้

1. ภาพรวมด้านความต้องการและความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

2. ความต้องการและความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกของกลุ่มนักกีฬา

3. ความต้องการและความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกของกลุ่มผู้ติดตาม

1. ภาพรวมด้านความต้องการและความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน

จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.00 รองลงมาเป็นเพศหญิง ร้อยละ 46.00 มีช่วงอายุพบมากที่สุด คือ 26-30 ปี ร้อยละ 20.00 รองลงมาคือ อายุ 21-25 ปี ร้อยละ 19.25 อายุ 31-35 ปี ร้อยละ 17.25 สถานภาพส่วนใหญ่สมรส คิดเป็นร้อยละ 74.25 ซึ่งสอดคล้องกับช่วงอายุเนื่องจากกลุ่มอายุ 26- 35 ปี น่าจะมีโอกาสสถานภาพแต่งงาน สำหรับระดับการศึกษาพบส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 84.50 และส่วนใหญ่มีอาชีพ พนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 25.25 รองลงมา คือ อาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 24.75 สอดคล้องกับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่พบจำนวนรายได้ 15,000 – 20,000 บาท มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 29.25 รองลงมา คือ 25,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.25 ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาจากภาคเหนือมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมา คือ ภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 19.00

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 16 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	216	54.00
2. หญิง	184	46.00
รวม	**400**	**100**

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
1. ต่ำกว่า 15 ปี	2	0.50
2. 15- 20 ปี	44	11.00
3. 21- 25 ปี	77	19.25
4. 26- 30 ปี	80	20.00
5. 31- 35 ปี	69	17.25
6. 36- 40 ปี	51	12.75
7. 41- 45 ปี	34	8.50
8. 46- 50 ปี	29	7.25
9. 51- 55 ปี	11	2.75
10. 56-60 ปี	3	0.75
11. มากกว่า 60 ปี ขึ้นไป	0	0
รวม	**400**	**100**
สถานภาพ		
1. โสด	76	19.00
2. สมรส	297	74.25
3. หม้าย	15	3.75
4. หย่าร้าง	12	3.00
รวม	**400**	**100**
ระดับการศึกษา		
1. ต่ำกว่าระดับมัธยม	1	0.25
2. มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	42	10.50
3. ปริญญาตรี	338	84.50
4. สูงกว่าระดับปริญญาตรี	19	4.75
รวม	**400**	**100**

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	99	24.75
2. รับจ้างอิสระ	54	13.50
3. พนักงานบริษัทเอกชน	101	25.25
4. ธุรกิจส่วนตัว	84	21.00
5. นักเรียน /นักศึกษา	57	14.25
6. เกษียณอายุ	0	0
7. อื่น ๆ	5	1.25
รวม	**400**	**100**
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
1. ต่ำกว่า 15,000 บาท	62	15.50
2. 15,000 – 20,000 บาท	117	29.25
3. 20,001 – 25,000 บาท	65	16.25
4. 25,001- 30,000 บาท	69	17.25
5. 30,001- 35,000 บาท	56	14.00
6. มากกว่า 35,000 บาท	28	7.00
รวม	**400**	**100**
ภูมิลำเนา		
1. ภาคเหนือ	300	75.00
2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	10	2.50
3. ภาคกลาง	76	19.00
4. ภาคตะวันออก	5	1.25
5. ภาคใต้	9	2.25
รวม	**400**	**100**

ส่วนที่ 2 รูปแบบและพฤติกรรมความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ด้านพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก พบว่า ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่ท่องเที่ยวกับเพื่อนหรือเพื่อนร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 45.50 รองลงมาคือ ครอบครัว ร้อยละ 34.75 และ ท่องเที่ยวเพียงลำพัง ร้อยละ 10.50 และนิยมเดินทางท่องเที่ยวในช่วง ช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.50 รองลงมาคือ วันหยุดเทศกาล ร้อยละ 13.50 และวันลาพักผ่อน ร้อยละ 12.50 โดยมีค่าใช้จ่าย อาหารและเครื่องดื่ม มากที่สุดในการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 47.00 รองลงมาคือ ค่าเดินทางหรือเช่ารถ ร้อยละ 22.00 และค่าที่พัก คิดเป็นร้อยละ 19.75 ซึ่งพาหนะที่ใช้ในการเดินทางครั้งนี้คือ พาหนะส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 61.50 รองลงมาคือ เครื่องบิน ร้อยละ 20.50 และรถเช่า ร้อยละ 16.00 ขณะที่ความต้องการในการพักค้างแรมมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันคือ มีผู้ต้องการพักค้างแรม ร้อยละ 57.25 และผู้ไม่ต้องการพักข้างแรม ร้อยละ 42.75 สำหรับคุณลักษณะที่พักแรมที่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาต้องการมากที่สุดคือ ความเหมาะสมของราคาห้องพัก คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมาคือ ความสะอาดของห้องพัก ร้อยละ 45.00 และที่ตั้งที่พักมีความปลอดภัย ร้อยละ 30.00

สำหรับพฤติกรรมความต้องการในการท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวเชิงกีฬามีความต้องการท่องเที่ยวในช่วงก่อน และหลังร่วมกิจกรรมกีฬาในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 52.50 และ 47.50 ตามลำดับ ขณะที่ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวคือ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 77.75 รองลงมาคือ ความสะดวกในการเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 53.25 และแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่ไปแล้วประทับใจ ร้อยละ 43.50

ในประเด็นความรู้สึกต่อการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาครั้งนี้พบว่านักท่องเที่ยวเชิงกีฬาส่วนมากมีความรู้สึกในเชิงบวก หรือรู้สึกประทับใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.00 และมีกลุ่มที่รู้สึก “เฉยๆ” หรือเป็นกลาง ร้อยละ 8.75 โดยมีกลุ่มที่รู้สึกไม่ประทับใจเพียงร้อยละ 3.25

ตาราง 17 แสดงผลการวิเคราะห์พฤติกรรมความต้องการในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงเวลาที่ต้องการเดินทางท่องเที่ยว		
1. ก่อนร่วมกิจกรรมกีฬา	210	52.50
2. หลังร่วมกิจกรรมกีฬา	190	47.50
รวม	**400**	**100**
ความรู้สึกประทับใจต่อการเดินทางครั้งนี้		
รู้สึกประทับใจ	352	88.00
รู้สึกไม่ประทับใจ	13	3.25
รู้สึกเฉยๆ /ไม่แน่ใจ	35	8.75
รวม	400	100
ความต้องการในการตัดสินใจพักค้างแรม		
1. ไม่พักค้างแรม	171	42.75
2. มีการพักค้างแรม	229	57.25
รวม	**400**	**100**
ความต้องการคุณลักษณะด้านที่พักแรม (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. ราคาห้องพักที่เหมาะสม	224	56.00
2. ห้องพักขนาดใหญ่	60	15.00
3. มีบริการอาหารเช้า	81	20.25
4. ห้องพักมีความสะอาด	180	45.00
5. ที่ตั้งของที่พักมีความปลอดภัย	120	30.00
6. มีบริการนวดแผนไทย สปา	18	4.50
7. มีบริการห้องออกกำลังกาย	27	6.75
8. อื่น ๆ	1	0.25

ตาราง 17 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
พาหนะที่เลือกใช้ในการเดินทางครั้งนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. เครื่องบิน	82	20.50
2. รถโดยสารประจำทาง (ระบบขนส่งสาธารณะ)	15	3.75
3. พาหนะส่วนตัว	246	61.50
4. รถเช่า เช่น รถตู้ รถยนต์ รถบัส	64	16.00
ค่าใช้จ่ายรายการใดมากที่สุดในการเดินทางครั้งนี้		
1. ค่าเดินทาง ค่าเช่ารถ	88	22.00
2. ค่าที่พัก	79	19.75
4. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	188	47.00
5. ค่าของฝากของที่ระลึก	19	4.75
6. อื่น ๆ	8	2.00
รวม	**400**	**100**
ช่วงวัน ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางมากที่สุด		
1. วันธรรมดา	20	5.00
2. วันเสาร์ อาทิตย์	266	66.50
3. วันหยุดเทศกาล	54	13.50
4. วันลาพักผ่อน ลาพักร้อน	50	12.50
รวม	**400**	**100**
ลักษณะการเดินทางในครั้งนี้		
1. คนเดียว	42	10.50
2. ครอบครัว	139	34.75
3. คู่รัก แฟน	35	8.75
4. เพื่อน เพื่อนร่วมงาน	182	45.50
5. อื่น ๆ	2	0.50

ตาราง 17 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว	311	77.75
2. ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว	153	38.25
3. ความสะดวกในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	213	53.25
4. ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก	150	37.50
5. เป็นแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่ไปแล้วประทับใจ	174	43.50
6. เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ที่ยังไม่เคยไปมาก่อน	124	31.00
7. มีกิจกรรมท่องเที่ยวให้ทำหลากหลาย	81	20.25
8. จากการแนะนำ ชักชวนของเพื่อน ญาติ	93	23.25
9. การส่งเสริมการขาย เช่น แพคเกจทัวร์ราคาพิเศษ	24	6.00
10. อื่น ๆ	10	2.50

ส่วนที่ 3 ความคาดหวังที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวเชิงกีฬามีความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกในระดับมากที่สุดในทุกด้าน โดยด้านที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จะเป็นด้านที่มีความคาดหวังสูงกว่าด้านอื่นๆ ได้แก่ ด้านทักษะผู้ให้บริการการท่องเที่ยว ($\overline{X}$=3.43) และด้านผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.40) รองลงมาคือ ด้านค่านิยมต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.39) ด้านกลยุทธ์ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.30) ด้านระบบในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา($\overline{X}$=3.26) ด้านรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.24) และด้านโครงสร้างในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.21)

ในด้านความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อด้านกลยุทธ์ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังต่อสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีมาตรฐาน ($\overline{X}$=3.46) ภาครัฐจัดกิจกรรมกีฬาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ($\overline{X}$=3.34) การจัดการพื้นที่ให้มีกิจกรรมกีฬาที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ($\overline{X}$=3.34) กลยุทธ์ของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมการจัดประชุมด้านกีฬาในระดับนานาชาติ ($\overline{X}$=3.32) ภาคเอกชนจัดกิจกรรมกีฬาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ($\overline{x}$=3.30) ในระดับมากที่สุด โดยมีเพียงประเด็น

ความคาดหวังต่อกลยุทธ์ของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬา ($\overline{X}$=3.06) ที่นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในระดับมาก

จากการวิเคราะห์ได้พบประเด็นความคาดหวังต่อสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีมาตรฐาน ดังนั้น การจัดการในพื้นที่ควรเล็งเห็นถึงการเร่งรัด พัฒนา ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านกีฬาที่ได้รับมาตรฐาน รวมถึง ยกระดับสร้างมาตรฐานความปลอดภัย (Safety) เป็นการยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่

ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านกลยุทธ์ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
1.1 ความคาดหวังต่อสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีมาตรฐาน	3.46	0.60	มากที่สุด
1.2 ความคาดหวังต่อภาครัฐให้มีการจัดกิจกรรมกีฬาต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี	3.34	0.63	มากที่สุด
1.3 ความคาดหวังต่อภาคเอกชนให้มีการจัดกิจกรรมกีฬาต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี	3.30	0.61	มากที่สุด
1.4 ความคาดหวังต่อกลยุทธ์ของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริม การเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬา	3.06	0.76	มาก
1.5 ความคาดหวังต่อกลยุทธ์ของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริม การจัดประชุมด้านกีฬาในระดับนานาชาติ	3.32	0.57	มากที่สุด
1.6 ความคาดหวังต่อการจัดการพื้นที่ให้มีกิจกรรมกีฬาที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	3.34	0.64	มากที่สุด
รวม	**3.30**	**0.63**	**มากที่สุด**

ด้านความคาดหวังต่อโครงสร้างในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังต่อการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคชุมชน ($\overline{X}$=3.28) การทำงานร่วมกันระหว่างภายในหน่วยงานภาครัฐเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.27) และการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.26) ในระดับมากที่สุด โดยมีเพียงประเด็นความคาดหวังต่อการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.05) ที่นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในระดับมาก

จากผลการวิเคราะห์สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญในประเด็นความคาดหวังต่อการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ดังนั้น ในการจัดการจึงควรให้ความสำคัญกับภาคชุมชน โดยผลักดันให้ภาคชุมชนมีโอกาสสร้างรายได้ เป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถนำสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวเสนอแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยตรง หรือการจัดแสดงจัดจำหน่ายสินค้าท้องถิ่น การเสนอแพ็กเกจท่องเที่ยวโดยท้องถิ่น หรือการนำของที่ระลึกเป็นสินค้าท้องถิ่นเพื่อประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการนำอาหารของชุมชนบริการแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา

ตาราง 19 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อโครงสร้างในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
2. ด้านโครงสร้างในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
2.1 ความคาดหวังต่อการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.27	0.58	มากที่สุด
2.2 ความคาดหวังต่อการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคเอกชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.05	0.74	มาก
2.3 ความคาดหวังต่อการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.28	0.58	มากที่สุด
2.4 ความคาดหวังต่อการดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.26	0.63	มากที่สุด
รวม	**3.21**	**0.63**	**มากที่สุด**

ด้านความคาดหวังต่อระบบในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่านักท่องเที่ยวมีความคาดหวังต่อด้านที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงมากกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด ซึ่งได้แก่ ความปลอดภัยในการเข้าถึงสถานที่จัดกิจกรรมกีฬาหรือแหล่งท่องเที่ยว ($\overline{X}$=3.32) ความคาดหวังต่อป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ชัดเจน ($\overline{X}$=3.32) ระบบขนส่งสาธารณะที่มียานพาหนะหลากหลาย ($\overline{X}$=3.31) ความเพียงพอของยานพาหนะ ($\overline{X}$=3.31) นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่ได้รับความคาดหวังในระดับมากที่สุดอื่นๆ ได้แก่ ความคาดหวังต่อบริการที่มีคุณภาพจากที่พัก ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึก ($\overline{X}$=3.30) การรับรู้ข่าวสารที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน ($\overline{X}$=3.21)ในระดับมากที่สุด ขณะที่ในกลุ่มที่นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังมากได้แก่ ความคาดหวังต่อระบบสมาชิกที่มีสิทธิประโยชน์ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว ($\overline{X}$=3.20) การรับข่าวสารผ่านช่องทางที่หลากหลาย ($\overline{X}$=3.19) การให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว ($\overline{X}$=3.19)

จากการวิเคราะห์ ทำให้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดการด้านการความปลอดภัยในการเข้าถึงสถานที่จัดกิจกรรมกีฬาหรือแหล่งท่องเที่ยว รวมถึง ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ชัดเจน ซึ่งอาจจะนำไปสู่การสร้างประสบการณ์ที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยวที่ดินทางมาเยือนในพื้นที่ได้

ตาราง 20 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อระบบในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
3. ด้านระบบในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
3.1 ความคาดหวังต่อการรับข่าวสารผ่านช่องทางที่หลากหลาย	3.19	0.74	มาก
3.2 ความคาดหวังต่อการรับรู้ข่าวสารที่ทันสมัย เป็นปัจจุบัน (information up-to-date)	3.21	0.69	มากที่สุด
3.3 ความคาดหวังต่อการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One stop service)	3.19	0.70	มาก
3.4 ความคาดหวังต่อระบบสมาชิกที่มีสิทธิประโยชน์ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว เช่น ส่วนลด การสะสมแต้ม	3.20	0.68	มาก
3.5 ความคาดหวังต่อป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ชัดเจน เช่น ป้ายแผนที่แหล่งท่องเที่ยว หรือ ป้ายบอกทางไปยังสถานที่จัดกิจกรรมกีฬา	3.32	0.64	มากที่สุด
3.6 ความคาดหวังต่อความปลอดภัยในการเข้าถึงสถานที่จัดกิจกรรมกีฬาหรือแหล่งท่องเที่ยว	3.32	0.60	มากที่สุด
3.7 ความคาดหวังต่อระบบขนส่งสาธารณะที่มียานพาหนะหลากหาย	3.31	0.66	มากที่สุด

ตาราง 20 (ต่อ)

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
3.8 ความคาดหวังต่อระบบขนส่งสาธารณะที่มียานพาหนะจำนวนเพียงพอ	3.31	0.65	มากที่สุด
3.9 ความคาดหวังต่อบริการที่มีคุณภาพจากที่พัก ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึก	3.30	0.63	มากที่สุด
รวม	**3.26**	**0.63**	**มากที่สุด**

ด้านผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่านักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในระดับมากที่สุดได้แก่ ความเพียงพอของจำนวนผู้ให้บริการ ($\overline{X}$=3.53) ผู้ให้บริการสามารถรับข้อร้องเรียน รับปัญหา เพื่อประสานงานแก้ไขปัญหา ($\overline{X}$=3.51) ผู้ให้บริการสามารถบอกข้อมูล ข้อห้าม ข้อควรปฏิบัติ ($\overline{X}$=3.50) ผู้ให้บริการสามารถให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงได้ ($\overline{X}$=3.47) ผู้ให้บริการสามารถรับข้อร้องเรียน รับปัญหา เพื่อประสานงานแก้ไขปัญหา ($\overline{X}$=3.37) โดยมีเพียงประเด็นความคาดหวังต่อการมีความรู้พื้นฐาน การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ($\overline{X}$=3.05) ในระดับมาก

จากผลการวิเคราะห์ส่วนใหญ่ด้านของผู้ให้มีบริการพบว่าส่วนใหญ่มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด จึงอาจกล่าวได้ว่า บุคคล หรือ คนเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการ เนื่องจากคนเป็นผู้ปฏิบัติงาน หากคนไม่มีประสิทธิภาพ การดำเนินงานในองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายคงยากยิ่ง ดังนั้น การได้คนดีมีคุณภาพเข้ามาทำงานขึ้นอยู่กับการจัดการงานบุคคล ทั้งนี้ เมื่อได้พิจารณาในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านผู้ให้บริการ จึงพบว่าหากมีการจัดการในด้านบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ ก็อาจจะส่งผลให้เกิดการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีประสิทธิภาพได้

ตาราง 21 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
4. ด้านผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
4.1 ความคาดหวังให้ผู้บริการมีจำนวนเพียงพอ	3.53	0.58	มากที่สุด
4.2 ความคาดหวังให้ผู้บริการสามารถบอกข้อมูลทั่วไป ข้อห้าม ข้อควรปฏิบัติ	3.50	1.64	มากที่สุด
4.3 ความคาดหวังให้ผู้บริการสามารถให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงได้	3.47	0.61	มากที่สุด
4.4 ความคาดหวังให้ผู้บริการสามารถให้ข้อมูลที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึกได้	3.37	0.66	มากที่สุด
4.5 ความคาดหวังให้ผู้บริการมีความรู้พื้นฐาน การปฐมพยาบาลเบื้องต้น	3.05	0.85	มาก
4.6 ความคาดหวังให้ผู้บริการสามารถรับข้อร้องเรียน รับปัญหา เพื่อประสานงานแก้ไขปัญหา	3.51	1.65	มากที่สุด
รวม	**3.40**	**0.99**	**มากที่สุด**

ด้านทักษะผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่านักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในระดับมากที่สุดทั้งหมด ได้แก่ ความคาดหวังให้ผู้ให้บริการมีมาตรฐานการให้บริการที่สม่ำเสมอ ($\overline{X}$=3.50) ผู้ให้บริการมีทักษะในการสื่อสารได้หลากหลายภาษา ($\overline{X}$=3.48) ผู้ให้บริการมีทักษะการใช้สื่อ เทคโนโลยีทันสมัยอย่างเหมาะสม ($\overline{X}$=3.48) ผู้ให้บริการสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที ($\overline{X}$=3.43) ผู้ให้บริการสามารถบริการด้วยความเร็ว และถูกต้อง ($\overline{X}$=3.38) ผู้ให้บริการมีความสุภาพเต็มใจให้บริการ ($\overline{X}$=3.35)

จากผลการวิเคราะห์ พบส่วนใหญ่มีความคาดหวังในระดับมากที่สุดในทุกประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับ มัลลิกา ต้นสอน (2554, หน้า 98-101) ได้ให้ความเห็นว่าทักษะ คือ ความสามารถความรู้เฉพาะทางขององค์กร เป็นความชำนาญของบุคลากรในองค์กร ซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างจากคู่แข่งขัน และเป็นปัจจัยสำคัญในการอยู่รอดในมุมมองของธุรกิจ เช่นเดียวกันกับ ชานิกา ฉัตรสูงเนิน (2561, หน้า 105) ได้กล่าวถึงทักษะ (Skill) คือความเชี่ยวชาญ ซึ่งควรคำนึงถึงการยกระดับความสามารถ ทักษะให้มีความทันสมัย การส่งเสริม ผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ด้วย

ตนเอง อาจกล่าวได้ว่า ด้านผู้ให้บริการ หรือบุคลากร (staff) เป็นทรัพยากรที่สามารถสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานองค์กรใดก็ตามหากมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถมากก็ส่งผลให้องค์กรดำเนินงานได้ดี

ตาราง 22 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังด้านทักษะผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
5. ด้านทักษะผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
5.1 ความคาดหวังให้ผู้บริการสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างทันท่วงที	3.43	0.66	มากที่สุด
5.2 ความคาดหวังให้ผู้บริการสามารถบริการด้วยความรวดเร็วและถูกต้อง	3.38	0.65	มากที่สุด
5.3 ความคาดหวังให้ผู้บริการที่มีความสุภาพเต็มใจให้บริการ	3.35	0.74	มากที่สุด
5.4 ความคาดหวังให้ผู้บริการมีมาตรฐานการให้บริการที่สม่ำเสมอ	3.50	0.60	มากที่สุด
5.5 ความคาดหวังให้ผู้บริการมีทักษะความสามารถทางด้านภาษาหลากหลาย	3.48	0.64	มากที่สุด
5.6 ความคาดหวังให้ผู้บริการมีทักษะการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม	3.48	0.62	มากที่สุด
รวม	**3.43**	**0.65**	**มากที่สุด**

ด้านรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่านักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในระดับมากที่สุดในประเด็น ความหลากหลายของกิจกรรมในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ($\overline{X}$=3.31) ความสามารถใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาได้ทุกวัน (Sport club) ($\overline{X}$=3.29) แพคเกจทัวร์มีกิจกรรมกีฬาเป็นส่วนหนึ่งของรายการนำเที่ยว ($\overline{X}$=3.26) การมีการส่งเสริมการขายร่วมกันระหว่างสายการบิน ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ($\overline{X}$=3.26) การมีการส่งเสริมการขายเช่นการสมัครสมาชิก การสะสมแต้มเพื่อส่วนลด หรือสิทธิพิเศษอื่น ๆ ($\overline{X}$=3.25) กิจกรรมงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) ที่อยู่ในกระแสนิยม ($\overline{X}$=3.22) และมีความคาดหวังมากในประเด็น

กิจกรรมงานมหกรรมกีฬา (Sport event) ที่มีความหลากหลายของรูปแบบกีฬา (ไตรกีฬา) ($\overline{X}$=3.19) และความคาดหวังให้ร้านอาหารมีการส่งเสริมการขาย ($\overline{X}$=3.18)

จากผลการวิเคราะห์ พบประเด็น ความคาดหวังต่อความหลากหลายของกิจกรรมกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยผลิตด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทางด้านทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยว โดยพบมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่สามารถสร้างกิจกรรมกีฬาได้อย่างน่าสนใจและหลากหลาย อาทิ กิจกรรมไตรกีฬาบริเวณน้ำโขง จังหวัดเชียงราย พื้นที่ดอยหนอกจังหวัดพะเยาที่สามารถจัดประเพณีขึ้นดอยหนอกและเส้นทางวิ่งเทรล สนามกีฬาประเภทฟุตบอลที่ได้รับมาตรฐานมีทีมฟุตบอลที่มีชื่อเสียงและจัดการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง สนามกอล์ฟที่มีมาตรฐาน สนามกีฬายิงปืน สนามจักรยาน BMX และศูนย์กีฬาและสันทนาการ (Sports & Recreational Center) ณ สิงห์ปาร์ค ทั้งนี้ยังพบกิจกรรมกีฬาที่จัดขึ้นเป็นบางช่วงเวลาที่ส่งเสริมกระตุ้นการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี อาทิ วิ่งมาราธอน ปั่นจักรยาน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยผลิตด้านการท่องเที่ยวที่พบในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา สามารถนำมาสู่การสร้างความประทับใจและประสบการณ์ที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มาเยือนในพื้นที่ได้

ตาราง 23 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
6. ด้านรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
6.1 ความคาดหวังต่อความหลากหลายของกิจกรรมกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	3.31	0.59	มากที่สุด
6.2 ความคาดหวังต่อสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาสามารถเข้าร่วมได้ทุกวัน (Sport Club)	3.29	0.60	มากที่สุด
6.3 ความคาดหวังกิจกรรมงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) ที่อยู่ในกระแสความนิยม	3.22	0.61	มากที่สุด
6.4 ความคาดหวังกิจกรรมงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) ที่มีความหลากหลายของรูปแบบกีฬา (ไตรกีฬา)	3.19	0.67	มาก

ตาราง 23 (ต่อ)

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
6.5 ความคาดหวังให้แพคเกจทัวร์มีกิจกรรมกีฬาเป็นส่วนหนึ่งของรายการนำเที่ยว	3.26	0.67	มากที่สุด
6.6 ความคาดหวังให้มีส่งเสริมการขายร่วมกันระหว่างสายการบิน ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก	3.26	0.69	มากที่สุด
6.7 ความคาดหวังให้ที่พักมีการส่งเสริมการขาย เช่น การสมัครสมาชิก การสะสมแต้มเพื่อส่วนลด หรือสิทธิพิเศษอื่น ๆ	3.25	0.66	มากที่สุด
6.8 ความคาดหวังให้ร้านอาหารมีการส่งเสริมการขาย เช่น บัตรส่วนลด	3.18	0.75	มาก
รวม	**3.24**	**0.65**	**มากที่สุด**

ด้านค่านิยมต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่านักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในระดับมากที่สุดทั้งหมด ได้แก่ ความคาดหวังต่อกิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ($\overline{X}$=3.43) กิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดสุขภาพดี ($\overline{X}$=3.42) กิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ($\overline{X}$=3.40) กิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความสามัคคี ($\overline{X}$=3.38) และกิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วม ($\overline{X}$=3.34) จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว สอดคล้องกับ ด้านกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560) ที่ได้กล่าวถึงคุณค่าทางอารมณ์ อันเป็นคุณค่าที่เกิดจากการเรียนรู้หรือการทดลองสิ่งใหม่ ก่อให้เกิดประสบการณ์แก่ผู้บริโภค คุณค่านี้เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการอยากรู้อยากเห็น การทดลองสิ่งแปลกใหม่ ตลอดจนความโดดเด่นที่ไม่เหมือนใครของสินค้าบริการ ประกอบกันออกมาเป็นประสบการณ์ที่แตกต่างจนเกิดเป็นคุณค่าแก่ผู้บริโภค ในด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา คุณค่าทางประสบการณ์ ถือว่ามีบทบาทอย่างมากโดยเฉพาะในกรณีของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่เดินทางมาเพื่อเข้าร่วมเล่นกีฬาโดยตรง (Active Sport Tourism) เนื่องจากต้องร่วมกิจกรรมในบรรยากาศที่ไม่เหมือนเดิม เพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของตน

ตาราง 24 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังค่านิยมต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\overline{x}$	S.D.	แปลผล
7. ด้านค่านิยมต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
7.1 ความคาดหวังต่อกิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	3.40	0.72	มากที่สุด
7.2 ความคาดหวังต่อกิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วม	3.34	0.69	มากที่สุด
7.3 ความคาดหวังต่อกิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ที่แปลกใหม่	3.43	0.68	มากที่สุด
7.4 ความคาดหวังต่อกิจกรรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความสามัคคี	3.38	0.69	มากที่สุด
7.5 ความคาดหวังต่อกิจกรรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดสุขภาพที่ดี	3.42	0.71	มากที่สุด
รวม	**3.39**	**0.69**	**มากที่สุด**

2. ความต้องการและความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกของกลุ่มนักกีฬา

ด้านความต้องการและความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกของกลุ่มนักกีฬา จากกลุ่มตัวอย่างนักกีฬาทั้งหมด 200 คน ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก พบว่าลักษณะของประชากรเป็น เพศชาย ร้อยละ 57.00 และเพศหญิงร้อยละ 43.00 ส่วนใหญ่เป็นคนในภูมิภาคภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 68.50 รองลงมาคือ ภาคกลาง ร้อยละ 24.00 ช่วงวัยที่พบได้มากที่สุด คือ อายุ 21–25 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.00 รองลงมา คือ อายุ 26–30 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.50 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 81.50 รองลงมา คือ มัธยมศึกษา หรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 10.50 เมื่อพิจารณาจากลักษณะอาชีพพบว่าส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.50 รองลงมา คือ พนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 24.50 ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 22.00 ซึ่งสอดคล้องกับรายได้ที่พบว่ามีรายได้ 15,000 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.00 รองลงมา คือ 30,001 – 35,000 บาท ร้อยละ 15.00

จากผลการวิเคราะห์พบเพศชายมากกว่าเพศหญิง และจากการสัมภาษณ์ได้ พบว่ากลุ่มนักกีฬาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมชอบความท้าทาย ดังนั้น การสร้างกิจกรรมกีฬาผาดโผนเพื่อ

รองรับกลุ่มคนที่ชอบความท้าทาย จึงเป็นการจัดเตรียมสถานที่ที่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถเดินทางมาร่วมกิจกรรมได้ทุกวัน เพื่อตอบสนองกลุ่มคนที่ชอบความท้าทาย ความตื่นเต้น การผจญภัย ถือเป็นกีฬาคนรุ่นใหม่ที่มีการเติบโตสูงมากขึ้น เป็นกีฬาที่สามารถสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจสูง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 25 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	114	57.00
2. หญิง	86	43.00
รวม	**200**	**100**
อายุ		
1. ต่ำกว่า 15 ปี	2	1.00
2. 15- 20 ปี	22	11.00
3. 21- 25 ปี	43	21.00
4. 26- 30 ปี	33	16.50
5. 31- 35 ปี	29	14.50
6. 36- 40 ปี	25	12.50
7. 41- 45 ปี	16	8.00
8. 46- 50 ปี	17	8.50
9. 51- 55 ปี	10	5.00
10. 56-60 ปี	3	1.5
11. 60 ปีขึ้นไป	-	-
รวม	**200**	**100**

ตาราง 25 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
1. โสด	33	16.50
2. สมรส	152	76.00
3. หม้าย	10	5.00
4. หย่าร้าง	5	2.50
รวม	**200**	**100**
ระดับการศึกษา		
1. ต่ำกว่าระดับมัธยม	1	0.50
2. มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	21	10.50
3. ปริญญาตรี	163	81.50
4. สูงกว่าระดับปริญญาตรี	15	7.50
รวม	**200**	**100**
อาชีพ		
1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	57	28.50
2. รับจ้างอิสระ	24	12.00
3. พนักงานบริษัทเอกชน	49	24.50
4. ธุรกิจส่วนตัว	44	22.00
5. นักเรียน /นักศึกษา	25	12.50
6. เกษียณอายุ	0	0
7. อื่น ๆ	1	0.50
รวม	**200**	**100**

ตาราง 25 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
1. ต่ำกว่า 15,000 บาท	29	14.50
2. 15,000 – 20,000 บาท	68	34.00
3. 20,001 – 25,000 บาท	20	11.50
4. 25,001– 30,000 บาท	29	14.50
5. 30,001– 35,000 บาท	30	15.00
6. มากกว่า 35,000 บาท	21	10.50
รวม	**200**	**100**
ภูมิลำเนา		
1. ภาคเหนือ	137	68.50
2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	5	2.50
3. ภาคกลาง	48	24.00
4. ภาคตะวันออก	1	0.50
7. ภาคใต้	9	4.50
รวม	**200**	**100**

ส่วนที่ 2 รูปแบบและพฤติกรรมความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

รูปแบบและพฤติกรรมความต้องการของกลุ่มนักกีฬาที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้มาท่องเที่ยวกับเพื่อนหรือเพื่อนร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมาคือ ครอบครัว ร้อยละ 29.00 และ มาท่องเที่ยวเพียงลำพัง ร้อยละ 14.00 และนิยมเดินทางท่องเที่ยวในช่วง ช่วงวันเสาร์–อาทิตย์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.50 รองลงมาคือ วันหยุดเทศกาล ร้อยละ 15.00 และวันลาพักผ่อน ร้อยละ 9.00 โดยมีค่าใช้จ่าย อาหารและเครื่องดื่ม มากที่สุดในการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ ค่าที่พัก ร้อยละ 28.50 และค่าเดินทางหรือเช่ารถ ร้อยละ 23.00 ซึ่งพาหนะที่ใช้ในการเดินทางครั้งนี้คือ พาหนะส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 39.00 รองลงมา คือ เครื่องบิน ร้อยละ 23.50 และรถเช่า ร้อยละ 19.00 ขณะที่ความต้องการในการพักค้างแรม มีผู้ต้องการพักค้างแรม ร้อยละ 41.50 และผู้ไม่ต้องการพักข้างแรม ร้อยละ 58.50 สำหรับคุณลักษณะที่พักแรมที่นักท่องเที่ยว

เชิงกีฬาต้องการมากที่สุดคือ ความเหมาะสมของราคาห้องพัก คิดเป็นร้อยละ 57.50 รองลงมาคือ ความสะอาดของห้องพัก ร้อยละ 56.50 และที่ตั้งที่พักมีความปลอดภัย ร้อยละ 45.50 ซึ่งสอดคล้องกับภาพรวมของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา

สำหรับพฤติกรรมความต้องการในการท่องเที่ยวพบว่า กลุ่มนักกีฬามีความต้องการท่องเที่ยวในช่วงก่อน และหลังร่วมกิจกรรมกีฬาในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 49.00 และ 51.00 ตามลำดับ โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวคือ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมาคือ ความสะดวกในการเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 48.00 และความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 41.00

เมื่อพิจารณาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่า สิ่งที่กลุ่มนักกีฬาต้องการจากขั้นตอนการลงทะเบียนมากที่สุดคือ ความรวดเร็ว คิดเป็นร้อยละ 61.50 รองลงมาคือ การให้ข้อมูลอย่างครบถ้วน และกระจ่างชัด (เช่น ระเบียบ ขั้นตอน) ร้อยละ 48.50 และกระบวนการที่เข้าถึงง่าย ไม่ซับซ้อน ร้อยละ 40.50 ขณะที่บริการเสริมที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมกีฬาที่ต้องการมากที่สุดคือ การมีประกันภัยระหว่างการร่วมกิจกรรมกีฬา คิดเป็นร้อยละ 62.00 รองลงมาคือ สถานที่จัดงานมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกพร้อมใช้งาน ร้อยละ 59.50 ที่พักมีสถานที่จัดเก็บอุปกรณ์กีฬา ร้อยละ 55.00 และการมีสถานที่เตรียมความพร้อมของร่างกายก่อนร่วมกิจกรรมกีฬา ร้อยละ 51.00 ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นประเด็นที่สำคัญ โดยพื้นที่ได้ยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ โดยการนำอุปกรณ์และเทคโนโลยี โดยมีบุคลากรที่ควบคุมดูแลการใช้งาน เพื่อให้การติดตามและตรวจสอบมีความรวดเร็วมากขึ้น

ในประเด็นความรู้สึกต่อการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของกลุ่มนักกีฬาในครั้งนี้พบว่า กลุ่มนักกีฬามีความรู้สึกต่อการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาครั้งนี้ในเชิงบวก หรือรู้สึกประทับใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.50 และมีกลุ่มที่รู้สึก “เฉย ๆ” หรือเป็นกลาง ร้อยละ 12.00 โดยมีกลุ่มที่รู้สึกไม่ประทับใจเพียงร้อยละ 4.00

ตาราง 26 แสดงผลการวิเคราะห์พฤติกรรมความต้องการในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ความต้องการในขั้นตอนการลงทะเบียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. การลงทะเบียนมีความรวดเร็ว	123	61.50
2. การให้ข้อมูล ระเบียบ ขั้นตอนที่ครบถ้วน กระจ่างชัด	96	48.50
3. กระบวนการลงทะเบียนสามารถเข้าถึงง่าย ไม่ซ้ำซ้อน	81	40.50
4. สามารถแก้ไขปัญหาระหว่างการลงทะเบียนได้อย่างรวดเร็ว	53	26.50
5. มีกระบวนการติดตามผลความพึงพอใจหลังจัดกิจกรรม	49	24.50
ความต้องการในบริการเสริม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. ที่พักจัดให้มีสถานที่จัดเก็บอุปกรณ์ทางด้านกีฬา	110	55.00
2. ที่พักจัดให้มีบุคลากรภายในโรงแรมที่ให้คำแนะนำในการเล่นกีฬา	91	45.50
3. มีสถานที่เตรียมความพร้อมของร่างกายก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา	102	51.00
4. กิจกรรมกีฬามีการประกันภัยระหว่างการร่วมกิจกรรมกีฬา	124	62.00
5. สถานที่จัดงานกิจกรรมกีฬามีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสภาพพร้อมใช้งาน	119	59.50
6. สถานที่จัดงานกิจกรรมกีฬามีอุปกรณ์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานความปลอดภัย	93	46.50
7. เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูล คำแนะนำด้านกีฬา มีจำนวนเพียงพอ	67	33.50
8. เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูล คำแนะนำด้านกีฬา มีทักษะความรู้ ความเชี่ยวชาญที่เหมาะสม	59	29.50

ตาราง 26 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงเวลาที่ต้องการเดินทางท่องเที่ยว		
1. ก่อนร่วมกิจกรรมกีฬา	98	49.00
2. หลังร่วมกิจกรรมกีฬา ระยะเวลา	102	51.00
รวม	**200**	**100**
ความรู้สึกประทับใจต่อการเดินทางครั้งนี้		
1. รู้สึกประทับใจ	168	86.50
2. รู้สึกไม่ประทับใจ	8	4.00
3. รู้สึกเฉย ๆ/ไม่แน่ใจ	24	12.00
รวม	**200**	**100**
ความต้องการในการตัดสินใจพักค้างแรม		
1. ไม่พักค้างแรม	83	41.50
2. มีการพักค้างแรม	117	58.50
รวม	**200**	**100**
ความต้องการคุณลักษณะด้านที่พักแรม (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. ราคาห้องพักที่เหมาะสม	115	57.5
2. ห้องพักขนาดใหญ่	38	19.00
3. มีบริการอาหารเช้า	53	26.50
4. ห้องพักมีความสะอาด	113	56.50
5. ที่ตั้งของที่พักมีความปลอดภัย	91	45.50
6. มีบริการนวดแผนไทย สปา	12	6.00
7. มีบริการห้องออกกำลังกาย	20	10.00
8. อื่น ๆ	0	0
พาหนะที่เลือกใช้ในการเดินทางครั้งนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. เครื่องบิน	47	23.50
2. รถโดยสารประจำทาง (ระบบขนส่งสาธารณะ)	14	7.00
3. พาหนะส่วนตัว	78	39.00
4. รถเช่า เช่น รถตู้ รถยนต์ รถบัส	38	19.00

ตาราง 26 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายรายการใดมากที่สุดในการเดินทางครั้งนี้		
1. ค่าเดินทาง ค่าเช่ารถ	46	23.00
2. ค่าที่พัก	57	28.50
3. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	80	40.00
4. ค่าของฝากของที่ระลึก	13	6.50
5. อื่น ๆ	4	2.00
รวม	**200**	**100**
ช่วงวัน ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางมากที่สุด		
1. วันธรรมดา	17	8.50
2. วันเสาร์ อาทิตย์	135	67.50
3. วันหยุดเทศกาล	30	15.00
4. วันลาพักผ่อน ลาพักร้อน	18	9.00
รวม	**200**	**100**
ลักษณะการเดินทางในครั้งนี้		
1. คนเดียว	28	14.0
2. ครอบครัว	58	29.00
3. คู่รัก แฟน	8	4.00
4. เพื่อน เพื่อนร่วมงาน	104	52.0
5. อื่น ๆ	2	1.00

ตาราง 26 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว	150	75.00
2. ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว	82	41.00
3. ความสะดวกในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	97	48.50
4. ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก	74	37.00
5. เป็นแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่ไปแล้วประทับใจ	65	32.50
6. เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ที่ยังไม่เคยไปมาก่อน	68	34.00
7. มีกิจกรรมท่องเที่ยวให้ทำหลากหลาย	49	24.50
8. จากการแนะนำ ชักชวนของเพื่อน ญาติ	52	26.00
9. การส่งเสริมการขาย เช่น แพคเกจทัวร์ราคาพิเศษ	20	10.00
10. อื่น ๆ	9	4.5

ส่วนที่ 3 ความคาดหวังที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ในปัจจุบันกลุ่มนักกีฬามีความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ด้านค่านิยมต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มากที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ ($\overline{X}$=3.34) รองลงมาคือ ด้านรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.27) ด้านทักษะผู้ให้บริการการท่องเที่ยว ($\overline{X}$=3.26) ด้านกลยุทธ์ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.21) และด้านระบบในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.20) ซึ่งทั้งหมดเป็นกลุ่มนักกีฬามีความคาดหวังในระดับมากที่สุด โดยมีเพียง 2 ด้านที่กลุ่มนักกีฬามีคาดหวังในระดับมากได้แก่ ด้านผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.15) และด้านโครงสร้างในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.10)

ความคาดหวังของกลุ่มนักกีฬาต่อด้านกลยุทธ์ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่า กลุ่มนักกีฬามีความคาดหวังในระดับมากที่สุดต่อสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีมาตรฐาน ($\overline{X}$=3.33) กลยุทธ์ของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมการจัดประชุมด้านกีฬาในระดับนานาชาติ ($\overline{X}$=3.33) ภาคเอกชนจัดกิจกรรมกีฬาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ($\overline{X}$=3.29) ภาครัฐจัดกิจกรรมกีฬาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ($\overline{X}$=3.28) การจัดการพื้นที่ให้มีกิจกรรมกีฬาที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ($\overline{X}$=3.28) โดยมีเพียงความคาดหวังต่อกลยุทธ์

ของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน ($\overline{x}$=2.79) ที่กลุ่มนักกีฬามีความคาดหวังในระดับมาก

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวทำให้เล็งเห็นถึงความสำคัญต่อการเร่งรัด พัฒนา ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านกีฬาที่ได้รับมาตรฐาน เพื่อมุ่งสู่การท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับบน (Luxury Sports Tourism) โดยจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐ หรือภาครัฐมีการส่งเสริมบรรยากาศการลงทุนของผู้ประกอบการภาคเอกชน ตลอดจนการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนการผลักดันพื้นที่ให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง เป็นการสร้างโอกาสและความต่อเนื่องในการผลักดันพื้นที่ให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาในระดับชาติและระดับนานาชาติ

ตาราง 27 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\overline{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านกลยุทธ์ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
1.1 ความคาดหวังต่อสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีมาตรฐาน	3.33	0.65	มากที่สุด
1.2 ความคาดหวังต่อภาครัฐให้มีการจัดกิจกรรมกีฬาต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี	3.28	0.69	มากที่สุด
1.3 ความคาดหวังต่อภาคเอกชนให้มีการจัดกิจกรรมกีฬาต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี	3.29	0.67	มากที่สุด
1.4 ความคาดหวังต่อกลยุทธ์ของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริม การเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬา	2.79	0.86	มาก
1.5 ความคาดหวังต่อกลยุทธ์ของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริม การจัดประชุมด้านกีฬาในระดับนานาชาติ	3.33	0.64	มากที่สุด
1.6 ความคาดหวังต่อการจัดการพื้นที่ให้มีกิจกรรมกีฬาที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	3.28	0.69	มากที่สุด
รวม	**3.21**	**0.69**	**มากที่สุด**

ด้านความคาดหวังต่อโครงสร้างในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่า กลุ่มนักกีฬามีความคาดหวังในระดับมากที่สุดต่อการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.25) และการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคชุมชน ($\overline{X}$=3.21) และมีความคาดหวังในระดับมากต่อ การทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.17) และการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=2.77)

ดังนั้น พื้นที่ควรให้ความสำคัญต่อการจัดตั้งคณะกรรมการโดยมีกลุ่มตัวแทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เพื่อนำไปสู่พิจารณาแผนการดำเนินงานจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่สอดรับกับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ และเพื่อเป็นการแจกแจงหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละฝ่าย กำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานอย่างชัดเจน

ตาราง 28 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อโครงสร้างในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
2. ด้านโครงสร้างในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
2.1 ความคาดหวังต่อการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.25	0.63	มากที่สุด
2.2 ความคาดหวังต่อการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคเอกชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	2.77	0.84	มาก
2.3 ความคาดหวังต่อการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.21	0.63	มากที่สุด
2.4 ความคาดหวังต่อการดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.17	0.70	มาก
รวม	**3.10**	**0.70**	**มาก**

ด้านความคาดหวังต่อระบบในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่ากลุ่มนักกีฬามีความคาดหวังต่อบริการที่มีคุณภาพจากที่พัก ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึก มากที่สุด ($\overline{X}$=3.32) โดยอยู่ในระดับความคาดหวังมากที่สุด ซึ่งยังมีความเพียงพอของยานพาหนะในระบบขนส่งสาธารณะ ($\overline{X}$=3.31) ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ชัดเจน (เช่น ป้ายแผนที่แหล่งท่องเที่ยว ป้ายบอกทางไปยังสถานที่จัดกิจกรรมกีฬา) ($\overline{X}$=3.27) ความปลอดภัยในการเข้าถึงสถานที่จัดกิจกรรมกีฬาหรือแหล่งท่องเที่ยว ($\overline{X}$=3.27) ระบบขนส่งสาธารณะที่มียานพาหนะหลากหลาย ($\overline{X}$=3.26) ขณะที่ด้านที่กลุ่มที่นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในระดับมาก ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน ($\overline{X}$=3.16) ระบบสมาชิกที่มีสิทธิประโยชน์ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว ($\overline{X}$=3.11)การให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว ($\overline{X}$=3.10) และการรับข่าวสารผ่านช่องทางที่หลากหลาย ($\overline{X}$=3.00)

จากผลการวิเคราะห์ ทำให้เล็งเห็นประเด็นที่สำคัญ คือ การเพิ่มทักษะมาตรฐานคุณภาพการให้บริการ เป็นการสร้างมาตรฐานคุณภาพการบริการของบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และสร้างการรับรู้แก่บุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้มีความเข้าใจในมาตรฐานการบริการเดียวกัน ตลอดจนมุ่งพัฒนาทักษะการบริการของบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้มีความรวดเร็วและถูกต้อง อันเป็นการเพิ่มมาตรฐานคุณภาพการให้บริการ

ตาราง 29 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อระบบในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
3. ด้านระบบในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
3.1 ความคาดหวังต่อการรับข่าวสารผ่านช่องทางที่หลากหลาย	3.00	0.85	มาก
3.2 ความคาดหวังต่อการรับรู้ข่าวสารที่ทันสมัย เป็นปัจจุบัน (information up-to-date)	3.16	0.80	มาก
3.3 ความคาดหวังต่อการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One stop service)	3.10	0.78	มาก
3.4 ความคาดหวังต่อระบบสมาชิกที่มีสิทธิประโยชน์ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว เช่น ส่วนลด การสะสมแต้ม	3.11	0.75	มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
3.5 ความคาดหวังต่อป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ชัดเจน เช่น ป้ายแผนที่แหล่งท่องเที่ยว หรือ ป้ายบอกทางไปยังสถานที่จัดกิจกรรมกีฬา	3.27	0.68	มากที่สุด
3.6 ความคาดหวังต่อความปลอดภัยในการเข้าถึงสถานที่จัดกิจกรรมกีฬาหรือแหล่งท่องเที่ยว	3.27	0.64	มากที่สุด
3.7 ความคาดหวังต่อระบบขนส่งสาธารณะที่มียานพาหนะหลากหาย	3.26	0.71	มากที่สุด
3.8 ความคาดหวังต่อระบบขนส่งสาธารณะที่มียานพาหนะจำนวนเพียงพอ	3.31	0.69	มากที่สุด
3.9 ความคาดหวังต่อบริการที่มีคุณภาพจากที่พัก ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึก	3.32	0.68	มากที่สุด
รวม	**3.20**	**0.73**	**มาก**

ด้านผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่ากลุ่มนักกีฬามีความคาดหวังในระดับมากที่สุดได้แก่ ผู้ให้บริการสามารถให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงได้ ($\overline{X}$=3.35) ความเพียงพอของจำนวนผู้ให้บริการ ($\overline{X}$=3.34) ผู้ให้บริการสามารถบอกข้อมูล ข้อห้าม ข้อควรปฏิบัติ ($\overline{X}$=3.25) ผู้ให้บริการสามารถให้ข้อมูลที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ($\overline{X}$=3.24) และผู้ให้บริการสามารถรับข้อร้องเรียน รับปัญหา เพื่อประสานงานแก้ไขปัญหา ($\overline{X}$=3.22) โดยมีเพียงประเด็นความคาดหวังต่อการมีความรู้พื้นฐาน การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ($\overline{X}$=2.52) ในระดับมาก

จากการวิเคราะห์ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของผู้ให้บริการที่ควรมีทักษะทักษะความสามารถด้านภาษา เป็นการเพิ่มพูนทักษะด้านภาษาต่างประเทศแก่บุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยการจัดฝึกอบรมให้มีทักษะความสามารถในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้ อาทิ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาเกาหลี ภาษาญี่ปุ่น ตลอดจน ควรมีความรู้ด้านข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง เพื่อสามารถแนะนำแก่นักท่องเที่ยวได้

ตาราง 30 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
4. ด้านผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
4.1 ความคาดหวังให้ผู้บริการมีจำนวนเพียงพอ	3.34	0.62	มากที่สุด
4.2 ความคาดหวังให้ผู้บริการสามารถบอกข้อมูลทั่วไป ข้อห้าม ข้อควรปฏิบัติ	3.25	0.63	มากที่สุด
4.3 ความคาดหวังให้ผู้บริการสามารถให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงได้	3.35	0.67	มากที่สุด
4.4 ความคาดหวังให้ผู้บริการสามารถให้ข้อมูลที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึกได้	3.24	0.70	มากที่สุด
4.5 ความคาดหวังให้ผู้บริการมีความรู้พื้นฐาน การปฐมพยาบาลเบื้องต้น	2.52	0.80	มาก
4.6 ความคาดหวังให้ผู้บริการสามารถรับข้อร้องเรียน รับปัญหา เพื่อประสานงานแก้ไขปัญหา	3.22	0.65	มากที่สุด
รวม	**3.15**	**0.67**	**มาก**

ด้านทักษะผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่าด้านที่กลุ่มนักกีฬามีความคาดหวังในระดับมากที่สุดได้แก่ ผู้ให้บริการมีทักษะการใช้สื่อ เทคโนโลยีทันสมัยอย่างเหมาะสม ($\overline{X}$=3.38) ความคาดหวังให้ผู้ให้บริการมีมาตรฐานการให้บริการที่สม่ำเสมอ ($\overline{X}$=3.33) ผู้ให้บริการมีทักษะในการสื่อสารได้หลากหลายภาษา ($\overline{X}$=3.33) ผู้ให้บริการสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที ($\overline{X}$=3.28) และผู้ให้บริการสามารถบริการด้วยความเร็ว และถูกต้อง ($\overline{X}$=3.21) โดยมีเพียงด้านผู้ให้บริการมีมาตรฐานการให้บริการที่สม่ำเสมอ ($\overline{X}$=3.06) ที่อยู่ในระดับมาก

จากผลการวิเคราะห์ ทำให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทักษะของผู้ให้บริการที่ควรเพิ่มทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นการพัฒนาให้บุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬามีทักษะการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสมตามรูปแบบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เปลี่ยนแปลงไป

ตาราง 31 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังด้านทักษะผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
5. ด้านทักษะผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
5.1 ความคาดหวังให้ผู้บริการสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างทันท่วงที	3.28	0.71	มากที่สุด
5.2 ความคาดหวังให้ผู้บริการสามารถบริการด้วยความรวดเร็วและถูกต้อง	3.21	0.67	มากที่สุด
5.3 ความคาดหวังให้ผู้บริการที่มีความสุภาพเต็มใจให้บริการ	3.06	0.79	มาก
5.4 ความคาดหวังให้ผู้บริการมีมาตรฐานการให้บริการที่สม่ำเสมอ	3.33	0.65	มากที่สุด
5.5 ความคาดหวังให้ผู้บริการมีทักษะความสามารถทางด้านภาษาหลากหลาย	3.33	0.70	มากที่สุด
5.6 ความคาดหวังให้ผู้บริการมีทักษะการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม	3.38	0.69	มากที่สุด
รวม	**3.26**	**0.70**	**มากที่สุด**

ด้านรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่ากลุ่มนักกีฬามีความคาดหวังในระดับมากที่สุดทั้งหมด ในประเด็นความหลากหลายของกิจกรรมในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ($\overline{X}$=3.33) การมีการส่งเสริมการขายเช่น การสมัครสมาชิก การสะสมแต้มเพื่อส่วนลด หรือสิทธิพิเศษอื่น ๆ ($\overline{X}$=3.32) ความสามารถใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาได้ทุกวัน (Sport club) ($\overline{X}$=3.29) การมีการส่งเสริมการขายร่วมกันระหว่างสายการบิน ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ($\overline{X}$=3.29) กิจกรรมงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) ที่อยู่ในกระแสนิยม ($\overline{X}$=3.28) แพคเกจทัวร์มีกิจกรรมกีฬาเป็นส่วนหนึ่งของรายการนำเที่ยว ($\overline{X}$=3.26) กิจกรรมงานมหกรรมกีฬา (Sport event) ที่มีความหลากหลายของรูปแบบกีฬา (ไตรกีฬา) ($\overline{X}$=3.21) และความคาดหวังให้ร้านอาหารมีการส่งเสริมการขาย ($\overline{X}$=3.21)

จากการวิเคราะห์ผล ทำให้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการสร้างประสบการณ์ที่ดีแก่กลุ่มนักท่องเที่ยว โดยสร้างกิจกรรมและเส้นทางเพื่อการเชื่อมโยงสู่ประเทศเพื่อนบ้าน เป็นการสร้างกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและการออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

ที่สามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ต่างประเทศได้ คือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า ตลอดจนการส่งเสริมและพัฒนาการสร้างระบบสมาชิก เป็นการพัฒนาระบบสมาชิกให้แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา ได้มีสิทธิประโยชน์ เช่น ส่วนลด การสะสมคะแนน การบริการพิเศษ เมื่อใช้บริการอื่นร่วม อาทิ แหล่งท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร ธุรกิจการบิน เป็นต้น

ตาราง 32 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
6. ด้านรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
6.1 ความคาดหวังต่อความหลากหลายของกิจกรรมกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	3.33	0.65	มากที่สุด
6.2 ความคาดหวังต่อสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาสามารถเข้าร่วมได้ทุกวัน (Sport Club)	3.29	0.67	มากที่สุด
6.3 ความคาดหวังกิจกรรมงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) ที่อยู่ในกระแสความนิยม	3.28	0.64	มากที่สุด
6.4 ความคาดหวังกิจกรรมงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) ที่มีความหลากหลายของรูปแบบกีฬา (ไตรกีฬา)	3.21	0.69	มากที่สุด
6.5 ความคาดหวังให้แพคเกจทัวร์มีกิจกรรมกีฬาเป็นส่วนหนึ่งของรายการนำเที่ยว	3.26	0.66	มากที่สุด
6.6 ความคาดหวังให้มีส่งเสริมการขายร่วมกันระหว่างสายการบิน ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก	3.29	0.66	มากที่สุด
6.7 ความคาดหวังให้ที่พักมีการส่งเสริมการขาย เช่น การสมัครสมาชิก การสะสมแต้มเพื่อส่วนลด หรือสิทธิพิเศษอื่น ๆ	3.32	0.72	มากที่สุด
6.8 ความคาดหวังให้ร้านอาหารมีการส่งเสริมการขาย เช่น บัตรส่วนลด	3.21	0.81	มากที่สุด
รวม	**3.27**	**0.68**	**มากที่สุด**

ด้านค่านิยมต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาพบว่า กลุ่มนักกีฬามีความคาดหวังในระดับมากที่สุดทั้งหมดได้แก่ ความคาดหวังต่อกิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ($\overline{X}$=3.45) กิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดสุขภาพดี ($\overline{X}$=3.37) กิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ($\overline{X}$=3.33) กิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความสามัคคี ($\overline{X}$=3.31) และกิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วม ($\overline{X}$=3.26)

จากผลการวิเคราะห์ทำให้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการสร้างประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยว โดยสร้างประสบการณ์ผ่านลักษณะการท่องเที่ยวเชิงกีฬาแบบยั่งยืน เป็นการสร้างประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผ่านการตระหนัก การคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยจัดให้มีการวางแผน การสร้างแนวทางป้องกันที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ตลอดจน สร้างศูนย์รวมจิตใจความภาคภูมิใจของพื้นที่ โดยมุ่งส่งเสริมและพัฒนาสร้างนักกีฬาอาชีพ และขยายฐานนักกีฬาให้ประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับประเทศและระดับโลก sport hero เพื่อสร้างชื่อเสียง เกียรติยศ เป็นการสร้างความภูมิใจ และถือเป็นเครื่องมือในการรวมจิตใจ ซึ่งจะก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีในกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในกลุ่มกองเชียร์ได้

ตาราง 33 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังค่านิยมต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
7. ด้านค่านิยมต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
7.1 ความคาดหวังต่อกิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	3.33	0.75	มากที่สุด
7.2 ความคาดหวังต่อกิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วม	3.26	0.72	มากที่สุด
7.3 ความคาดหวังต่อกิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ที่แปลกใหม่	3.45	0.67	มากที่สุด
7.4 ความคาดหวังต่อกิจกรรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความสามัคคี	3.31	0.68	มากที่สุด
7.5 ความคาดหวังต่อกิจกรรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดสุขภาพที่ดี	3.37	0.66	มากที่สุด
รวม	**3.34**	**0.69**	**มากที่สุด**

3. ความต้องการและความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกของกลุ่มผู้ติดตาม

ด้านความต้องการและความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกของกลุ่มผู้ติดตาม จากกลุ่มผู้ติดตามจำนวนทั้งหมด 200 คน ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเป็น เพศชาย ร้อยละ 51.00 และเพศหญิงร้อยละ 49.00 ส่วนใหญ่เป็นคนที่มีภูมิลำเนาในภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 81.50 รองลงมาคือ ภาคกลาง ร้อยละ 14.00 ช่วงวัยที่พบได้มากที่สุด คือ 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.50 รองลงมา คือ อายุ 31-35 ปี ร้อยละ 20.00 ซึ่งสอดคล้องกับสถานภาพที่พบว่าส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 72.50 สำหรับด้านการศึกษาพบจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.50 อาชีพส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.00 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบรายได้ 15,000- 20,000 บาทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.50 รองลงมาคือ 20,001-25,000 บาท ร้อยละ 22.50 บาท

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 34 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	102	51.00
2. หญิง	98	49.00
รวม	**200**	**100**

ตาราง 34 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
1. ต่ำกว่า 15 ปี	0	0
2. 15- 20 ปี	22	11.00
3. 21- 25 ปี	34	17.00
4. 26- 30 ปี	47	23.50
5. 31- 35 ปี	40	20.00
6. 36- 40 ปี	26	13.00
7. 41- 45 ปี	18	9.00
8. 46- 50 ปี	12	6.00
9. 51- 55 ปี	1	0.50
10. 56-60 ปี	0	0
11. 60 ปีขึ้นไป	0	0
รวม	**200**	**100**
สถานภาพ		
1. โสด	43	21.50
2. สมรส	145	72.50
3. หม้าย	5	2.50
4. หย่าร้าง	7	3.50
รวม	**200**	**100**
ระดับการศึกษา		
1. ต่ำกว่าระดับมัธยม	0	0
2. มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	21	10.50
3. ปริญญาตรี	175	87.50
4. สูงกว่าระดับปริญญาตรี	4	2.00
รวม	**200**	**100**

ตาราง 34 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	42	21.00
2. รับจ้างอิสระ	30	15.00
3. พนักงานบริษัทเอกชน	52	26.00
4. ธุรกิจส่วนตัว	40	20.00
5. นักเรียน /นักศึกษา	32	16.00
6. เกษียณอายุ	0	0
7. อื่น ๆ	4	2.00
รวม	**200**	**100**
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
1. ต่ำกว่า 15,000 บาท	33	16.50
2. 15,000 – 20,000 บาท	49	24.50
3. 20,001 – 25,000 บาท	45	22.50
4. 25,001- 30,000 บาท	40	20.00
5. 30,001- 35,000 บาท	26	13.00
6. มากกว่า 35,000 บาท	7	3.50
รวม	**200**	**100**
ภูมิลำเนา		
1. ภาคเหนือ	163	81.50
2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	5	2.50
3. ภาคกลาง	28	14.00
4. ภาคตะวันออก	4	2.00
5. ภาคใต้	0	0
รวม	**200**	**100**

ส่วนที่ 2 รูปแบบและพฤติกรรมความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

รูปแบบและพฤติกรรมความต้องการของกลุ่มผู้ติดตามที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้มาท่องเที่ยวกับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 40.50 รองลงมาคือ เพื่อนหรือเพื่อนร่วมงาน ร้อยละ 39.00 และคู่รักหรือแฟน ร้อยละ 13.50 และนิยมเดินทางท่องเที่ยวในช่วง ช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.50 รองลงมาคือ วันหยุดเทศกาล ร้อยละ 12.00 และวันลาพักผ่อน ร้อยละ 16.00 โดยมีค่าใช้จ่ายอาหารและเครื่องดื่ม มากที่สุดในการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 54.00 รองลงมาคือ ค่าเดินทางหรือเช่ารถ ร้อยละ 21.00 และค่าที่พัก ร้อยละ 11.00 ซึ่งพาหนะที่ใช้ในการเดินทางครั้งนี้คือ พาหนะส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 84.00 รองลงมาคือ เครื่องบิน ร้อยละ 17.50 และรถเช่า ร้อยละ 13.00 ขณะที่ความต้องการในการพักค้างแรมมีผู้ต้องการพักค้างแรม ร้อยละ 56.00 และผู้ไม่ต้องการพักข้างแรม ร้อยละ 44.00 โดยคุณลักษณะที่พักแรมที่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาต้องการมากที่สุดคือ ความเหมาะสมของราคาห้องพัก คิดเป็นร้อยละ 54.50 รองลงมาคือ ความสะอาดของห้องพัก ร้อยละ 33.50 และที่ตั้งที่พักมีความปลอดภัย ร้อยละ 14.55 ซึ่งสอดคล้องกับภาพรวมของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา

สำหรับพฤติกรรมความต้องการในการท่องเที่ยวพบว่า กลุ่มผู้ติดตามมีความต้องการท่องเที่ยวในช่วงก่อนร่วมกิจกรรมกีฬามากกว่าช่วงหลังร่วมกิจกรรมกีฬา คิดเป็นร้อยละ 56.00 และ 44.00 ตามลำดับ โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวคือ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 80.50 รองลงมาคือ ความสะดวกในการเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 58.00 และเป็นแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่ประทับใจ ร้อยละ 54.50

ในประเด็นความรู้สึกต่อการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาของกลุ่มผู้ติดตามในครั้งนี้พบว่า กลุ่มผู้ติดตามมีความรู้สึกต่อการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาครั้งนี้ในเชิงบวก หรือรู้สึกประทับใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.00 และมีกลุ่มที่รู้สึก “เฉย ๆ” หรือเป็นกลาง ร้อยละ 5.50 โดยมีกลุ่มที่รู้สึกไม่ประทับใจเพียงร้อยละ 2.50

ตาราง 35 แสดงผลการวิเคราะห์พฤติกรรมความต้องการในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงเวลาที่ต้องการเดินทางท่องเที่ยว		
ก่อนร่วมกิจกรรมกีฬา	112	56.00
หลังร่วมกิจกรรมกีฬา	88	44.00
รวม	**200**	**100**
ความรู้สึกประทับใจต่อการเดินทางครั้งนี้		
รู้สึกประทับใจ	184	92.00
รู้สึกไม่ประทับใจ	5	2.50
รู้สึกเฉยๆ /ไม่แน่ใจ	11	5.50
รวม	**200**	**100**
ความต้องการในการตัดสินใจพักค้างแรม		
ไม่พักค้างแรม	88	44.00
มีการพักค้างแรม	112	56.00
รวม	**200**	**100**
ความต้องการคุณลักษณะด้านที่พักแรม (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ราคาห้องพักที่เหมาะสม	109	54.50
ห้องพักขนาดใหญ่	22	11.00
มีบริการอาหารเช้า	28	14.00
ห้องพักมีความสะอาด	67	33.5
ที่ตั้งของที่พักมีความปลอดภัย	29	14.55
มีบริการนวดแผนไทย สปา	6	3.00
มีบริการห้องออกกำลังกาย	7	3.50
อื่น ๆ	1	0.50

ตาราง 35 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
พาหนะที่เลือกใช้ในการเดินทางครั้งนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เครื่องบิน	35	17.50
รถโดยสารประจำทาง (ระบบขนส่งสาธารณะ)	1	0.50
พาหนะส่วนตัว	168	84.00
รถเช่า เช่น รถตู้ รถยนต์ รถบัส	26	13.00
ค่าใช้จ่ายรายการใดมากที่สุดในการเดินทางครั้งนี้		
ค่าเดินทาง ค่าเช่ารถ	42	21.00
ค่าที่พัก	22	11.00
ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	108	54.00
ค่าของฝากของที่ระลึก	6	3.00
อื่น ๆ	4	2.00
รวม	**200**	**100**
ช่วงวัน ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางมากที่สุด		
วันธรรมดา	13	6.50
วันเสาร์ อาทิตย์	131	65.50
วันหยุดเทศกาล	24	12.00
วันลาพักผ่อน ลาพักร้อน	32	16.00
รวม	**200**	**100**
ลักษณะการเดินทางในครั้งนี้		
คนเดียว	14	7.00
ครอบครัว	81	40.50
คู่รัก แฟน	27	13.50
เพื่อน เพื่อนร่วมงาน	78	39.00
อื่น ๆ	0	0

ตาราง 35 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว	161	80.50
ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว	71	35.5
ความสะดวกในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	116	58.00
ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก	76	38.00
เป็นแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่ไปแล้วประทับใจ	109	54.50
เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ที่ยังไม่เคยไปมาก่อน	56	28.00
มีกิจกรรมท่องเที่ยวให้ทำหลากหลาย	32	16.00
จากการแนะนำ ชักชวนของเพื่อน ญาติ	41	20.50
การส่งเสริมการขาย เช่น แพคเกจทัวร์ราคาพิเศษ	4	2.00
อื่น ๆ	1	0.50

ส่วนที่ 3 ความคาดหวังที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ในปัจจุบันกลุ่มผู้ติดตามมีความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่เกี่ยวกับผู้ให้บริการมากกว่าด้านอื่นได้แก่ ด้านผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\bar{X}$=3.65) และด้านทักษะผู้ให้บริการการท่องเที่ยว ($\bar{X}$=3.60) โดยอันดับรองลงมาคือ ด้านค่านิยมต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\bar{X}$=3.44) ด้านกลยุทธ์ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\bar{X}$=3.39) ด้านโครงสร้างในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\bar{X}$=3.33) ด้านระบบในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\bar{X}$=3.32) และด้านรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\bar{X}$=3.22)

ความคาดหวังของกลุ่มผู้ติดตามต่อด้านกลยุทธ์ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่า กลุ่มผู้ติดตามมีความคาดหวังในระดับมากที่สุดต่อสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีมาตรฐาน ($\bar{X}$=3.60) ภาครัฐจัดกิจกรรมกีฬาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ($\bar{X}$=3.41) การจัดการพื้นที่ให้มีกิจกรรมกีฬาที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}$=3.40) กลยุทธ์ของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬา ($\bar{X}$=3.33) กลยุทธ์ของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมการจัดประชุมด้านกีฬาในระดับนานาชาติ ($\bar{X}$=3.32) และภาคเอกชนจัดกิจกรรมกีฬาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ($\bar{X}$=3.30)

จากผลการวิเคราะห์ทำให้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดการด้านประสบการณ์ โดยพื้นที่เร่งรัด พัฒนา ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านกีฬาที่ได้รับมาตรฐาน เพื่อมุ่งสู่การท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับบน (Luxury Sports Tourism) โดยจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐ หรือภาครัฐมีการส่งเสริมบรรยากาศการลงทุนของผู้ประกอบการภาคเอกชน ตลอดจนการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนผลักดันพื้นที่ให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง เป็นการสร้างโอกาสและความต่อเนื่องในการผลักดันพื้นที่ให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาในระดับชาติและระดับนานาชาติ

ตาราง 36 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านกลยุทธ์ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
1.1 ความคาดหวังต่อสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีมาตรฐาน	3.60	0.51	มากที่สุด
1.2 ความคาดหวังต่อภาครัฐให้มีการจัดกิจกรรมกีฬาต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี	3.41	0.55	มากที่สุด
1.3 ความคาดหวังต่อภาคเอกชนให้มีการจัดกิจกรรมกีฬาต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี	3.30	0.53	มากที่สุด
1.4 ความคาดหวังต่อกลยุทธ์ของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริม การเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬา	3.33	0.52	มากที่สุด
1.5 ความคาดหวังต่อกลยุทธ์ของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริม การจัดประชุมด้านกีฬาในระดับนานาชาติ	3.32	0.51	มากที่สุด
1.6 ความคาดหวังต่อการจัดการพื้นที่ให้มีกิจกรรมกีฬาที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	3.40	0.59	มากที่สุด
รวม	**3.39**	**0.53**	**มากที่สุด**

ด้านความคาดหวังต่อโครงสร้างในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่า กลุ่มผู้ติดตามมีความคาดหวังในระดับมากที่สุด การทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.36) การทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.35) และการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.33) และการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.30)

จากผลการวิเคราะห์ แสดงให้เห็นถึงระดับความคาดหวังที่อยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น ดังนั้น ในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จึงควรเล็งเห็นถึงความสำคัญประเด็นด้านการมีส่วนร่วม โดยการจัดการด้านโครงสร้างการมีส่วนร่วมทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก การจัดตั้งคณะกรรมการโดยมีกลุ่มตัวแทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เพื่อนำไปสู่พิจารณาแผนการดำเนินงานจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

ตาราง 37 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อโครงสร้างในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
2. ด้านโครงสร้างในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
2.1 ความคาดหวังต่อการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.30	0.52	มากที่สุด
2.2 ความคาดหวังต่อการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคเอกชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.33	0.50	มากที่สุด
2.3 ความคาดหวังต่อการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.36	0.53	มากที่สุด
2.4 ความคาดหวังต่อการดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.35	0.53	มากที่สุด
รวม	**3.33**	**0.52**	**มากที่สุด**

ด้านความคาดหวังต่อระบบในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่ากลุ่มผู้ติดตามมีความคาดหวังในระดับมากที่สุดต่อทุกประเด็น โดยมีความคาดหวังต่อการรับข่าวสารผ่านช่องทางที่หลากหลาย ($\overline{X}$=3.38) มากที่สุด ความปลอดภัยในการเข้าถึงสถานที่จัดกิจกรรมกีฬาหรือแหล่งท่องเที่ยว ($\overline{X}$=3.37) ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ชัดเจน (เช่น ป้ายแผนที่แหล่งท่องเที่ยว ป้ายบอกทางไปยังสถานที่จัดกิจกรรมกีฬา) ($\overline{X}$=3.36) ระบบขนส่งสาธารณะที่มียานพาหนะหลากหลาย ($\overline{X}$=3.36) ความเพียงพอของยานพาหนะในระบบขนส่งสาธารณะ ($\overline{X}$=3.32) ระบบสมาชิกที่มีสิทธิประโยชน์ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว ($\overline{X}$=3.30) บริการที่มีคุณภาพจากที่พัก ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึก ($\overline{X}$=3.29) การให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว ($\overline{X}$=3.28) และการรับรู้ข่าวสารที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน ($\overline{X}$=3.26)

จากการวิเคราะห์พบประเด็นที่สำคัญ คือ การเพิ่มช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย อาทิ ช่องทางเฟซบุ๊ก อินทราแกรม ไลน์ เว็บไซต์ เป็นต้น เพื่อเพิ่มช่องทางการรับรู้ของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้มากขึ้น ตลอดจน ปรับปรุงพัฒนาฐานข้อมูลเฉพาะด้านกิจกรรมกีฬา เป็นการมุ่งพัฒนาฐานข้อมูลเฉพาะกิจกรรมกีฬาในพื้นที่ โดยมีหน่วยงานกลางกำกับ ติดตาม รวมถึง การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย และการนำเสนอให้ข้อมูลข่าวสารทางด้านการจัดกิจกรรมกีฬาหรือข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นปัจจุบัน (information up-to-date)

ตาราง 38 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อระบบในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
3. ด้านระบบในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
3.1 ความคาดหวังต่อการรับข่าวสารผ่านช่องทางที่หลากหลาย	3.38	0.55	มากที่สุด
3.2 ความคาดหวังต่อการรับรู้ข่าวสารที่ทันสมัย เป็นปัจจุบัน (information up-to-date)	3.26	0.56	มากที่สุด
3.3 ความคาดหวังต่อการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One stop service)	3.28	0.59	มากที่สุด
3.4 ความคาดหวังต่อระบบสมาชิกที่มีสิทธิประโยชน์ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว เช่น ส่วนลด การสะสมแต้ม	3.30	0.59	มากที่สุด

ตาราง 38 (ต่อ)

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
3.5 ความคาดหวังต่อป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ชัดเจน เช่น ป้ายแผนที่แหล่งท่องเที่ยว หรือ ป้ายบอกทางไปยังสถานที่จัดกิจกรรมกีฬา	3.36	0.59	มากที่สุด
3.6 ความคาดหวังต่อความปลอดภัยในการเข้าถึงสถานที่จัดกิจกรรมกีฬาหรือแหล่งท่องเที่ยว	3.37	0.56	มากที่สุด
3.7 ความคาดหวังต่อระบบขนส่งสาธารณะที่มียานพาหนะหลากหาย	3.36	0.59	มากที่สุด
3.8 ความคาดหวังต่อระบบขนส่งสาธารณะที่มียานพาหนะจำนวนเพียงพอ	3.32	0.60	มากที่สุด
3.9 ความคาดหวังต่อบริการที่มีคุณภาพจากที่พัก ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึก	3.29	0.58	มากที่สุด
รวม	**3.32**	**0.57**	**มากที่สุด**

ด้านผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาพบว่า กลุ่มผู้ติดตามมีความคาดหวังในระดับมากที่สุดทั้งหมด ได้แก่ ผู้ให้บริการสามารถรับข้อร้องเรียน รับปัญหา เพื่อประสานงานแก้ไขปัญหา ($\overline{X}$=3.79) ผู้ให้บริการสามารถบอกข้อมูล ข้อห้าม ข้อควรปฏิบัติ ($\overline{X}$=3.76) ความเพียงพอของจำนวนผู้ให้บริการ ($\overline{X}$=3.71) ผู้ให้บริการสามารถให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงได้ ($\overline{X}$=3.60) และ ผู้ให้บริการมีความรู้พื้นฐาน การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ($\overline{X}$=3.58) ผู้ให้บริการสามารถให้ข้อมูลที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ($\overline{X}$=3.50)

จากการวิเคราะห์ พบประเด็น ความคาดหวังให้ผู้บริการสามารถรับข้อร้องเรียน รับปัญหา เพื่อประสานงานแก้ไขปัญหา ดังนั้น ในการจัดการทักษะของผู้ให้บริการ ควรคำนึงถึงด้านความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติงาน รวมถึงการเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน อันนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการวางแผน จัดสรร จำนวนบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ในการปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน ตลอดจน การวางแผนให้บุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาปฏิบัติงานตามทักษะ

ความเชี่ยวชาญในตำแหน่งที่เหมาะสม เป็นการพิจารณาทักษะความสามารถของบุคลากรก่อนการกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

ตาราง 39 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
4. ด้านผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
4.1 ความคาดหวังให้ผู้บริการมีจำนวนเพียงพอ	3.71	0.47	มากที่สุด
4.2 ความคาดหวังให้ผู้บริการสามารถบอกข้อมูลทั่วไป ข้อห้าม ข้อควรปฏิบัติ	3.76	2.21	มากที่สุด
4.3 ความคาดหวังให้ผู้บริการสามารถให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงได้	3.60	0.51	มากที่สุด
4.4 ความคาดหวังให้ผู้บริการสามารถให้ข้อมูลที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึกได้	3.50	0.60	มากที่สุด
4.5 ความคาดหวังให้ผู้บริการมีความรู้พื้นฐาน การปฐมพยาบาลเบื้องต้น	3.58	0.51	มากที่สุด
4.6 ความคาดหวังให้ผู้บริการสามารถรับข้อร้องเรียน รับปัญหา เพื่อประสานงานแก้ไขปัญหา	3.79	2.21	มากที่สุด
รวม	**3.65**	**1.08**	**มากที่สุด**

ด้านทักษะผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาพบว่า ด้านที่กลุ่มผู้ติดตามมีความคาดหวังในระดับมากที่สุดได้แก่ ความคาดหวังให้ผู้ให้บริการมีมาตรฐานการให้บริการที่สม่ำเสมอ ($\overline{X}$=3.66) ผู้ให้บริการมีความสุภาพเต็มใจให้บริการ ($\overline{X}$=3.63) ผู้ให้บริการมีทักษะในการสื่อสารได้หลากหลายภาษา ($\overline{X}$=3.63) ผู้ให้บริการมีทักษะการใช้สื่อ เทคโนโลยีทันสมัยอย่างเหมาะสม ($\overline{X}$=3.59) ผู้ให้บริการสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที ($\overline{X}$=3.59) และผู้ให้บริการสามารถบริการด้วยความเร็ว และถูกต้อง ($\overline{X}$=3.54)

ดังนั้น การจัดการด้านทักษะของผู้ให้บริการ จึงควรเพิ่มทักษะมาตรฐานคุณภาพการให้บริการ เป็นการสร้างมาตรฐานคุณภาพการบริการของบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และสร้างการรับรู้แก่บุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้มีความเข้าใจในมาตรฐานการบริการ

เดียวกัน ตลอดจนมุ่งพัฒนาทักษะการบริการของบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้มีความรวดเร็วและถูกต้อง อันเป็นการเพิ่มมาตรฐานคุณภาพการให้บริการ

ตาราง 40 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังด้านทักษะผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
5. ด้านทักษะผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
5.1 ความคาดหวังให้ผู้บริการสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างทันท่วงที	3.59	0.58	มากที่สุด
5.2 ความคาดหวังให้ผู้บริการสามารถบริการด้วยความรวดเร็วและถูกต้อง	3.54	0.59	มากที่สุด
5.3 ความคาดหวังให้ผู้บริการที่มีความสุภาพเต็มใจให้บริการ	3.63	0.55	มากที่สุด
5.4 ความคาดหวังให้ผู้บริการมีมาตรฐานการให้บริการที่สม่ำเสมอ	3.66	0.49	มากที่สุด
5.5 ความคาดหวังให้ผู้บริการมีทักษะความสามารถทางด้านภาษาหลากหลาย	3.63	0.53	มากที่สุด
5.6 ความคาดหวังให้ผู้บริการมีทักษะการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม	3.59	0.54	มากที่สุด
รวม	**3.60**	**0.54**	**มากที่สุด**

ด้านรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาพบว่า กลุ่มผู้ติดตามมีความคาดหวังในระดับมากที่สุด ในประเด็นความหลากหลายของกิจกรรมในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ($\overline{X}$ 3.30) ความสามารถใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาได้ทุกวัน (Sport club) ($\overline{X}$=3.28) แพคเกจทัวร์มีกิจกรรมกีฬาเป็นส่วนหนึ่งของรายการนำเที่ยว ($\overline{X}$=3.26) และการมีการส่งเสริมการขายร่วมกันระหว่างสายการบิน ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ($\overline{X}$=3.24) โดยมีบางประเด็นที่ได้รับความคาดหวังในระดับมากได้แก่ การมีการส่งเสริมการขายเช่น การสมัครสมาชิก การสะสมแต้มเพื่อส่วนลด หรือสิทธิพิเศษอื่นๆ ($\overline{X}$=3.19) กิจกรรมงานมหกรรมกีฬา (Sport event) ที่มีความหลากหลายของรูปแบบกีฬา (ไตรกีฬา) ($\overline{X}$=3.18) กิจกรรมงานมหกรรม

กีฬา (Sport Event) ที่อยู่ในกระแสนิยม ($\overline{X}$=3.17) และความคาดหวังให้ร้านอาหารมีการส่งเสริมการขาย ($\overline{X}$=3.15)

จากการวิเคราะห์ พบประเด็นความคาดหวังต่อความหลากหลายของกิจกรรมกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ทำให้คำนึงถึงการเพิ่มประการณ์ความแปลกใหม่แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นการนำความโดดเด่นทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี หรือนำลักษณะทางกายภาพของพื้นที่มาสู่ข้อได้เปรียบในการพัฒนาสร้างกิจกรรมทางการกีฬาที่ก่อให้เกิดความหลากหลายของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นการเพิ่มจำนวนชนิดกีฬาเพื่อสร้างให้ประการณ์ความแปลกใหม่แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตลอดจน การสร้างกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและการออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่สามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ต่างประเทศได้

ตาราง 41 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
6. ด้านรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
6.1 ความคาดหวังต่อความหลากหลายของกิจกรรมกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก	3.30	0.53	มากที่สุด
6.2 ความคาดหวังต่อสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาสามารถเข้าร่วมได้ทุกวัน (Sport Club)	3.28	0.52	มากที่สุด
6.3 ความคาดหวังกิจกรรมงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) ที่อยู่ในกระแสความนิยม	3.17	0.58	มาก
6.4 ความคาดหวังกิจกรรมงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) ที่มีความหลากหลายของรูปแบบกีฬา (ไตรกีฬา)	3.18	0.65	มาก
6.5 ความคาดหวังให้แพคเกจทัวร์มีกิจกรรมกีฬาเป็นส่วนหนึ่งของรายการนำเที่ยว	3.26	0.68	มากที่สุด
6.6 ความคาดหวังให้มีส่งเสริมการขายร่วมกันระหว่างสายการบิน ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก	3.24	0.71	มากที่สุด

ตาราง 41 (ต่อ)

รายละเอียด	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
6.7 ความคาดหวังให้ที่พักมีการส่งเสริมการขาย เช่น การสมัครสมาชิก การสะสมแต้มเพื่อส่วนลด หรือสิทธิพิเศษอื่น ๆ	3.19	0.60	มาก
6.8 ความคาดหวังให้ร้านอาหารมีการส่งเสริมการขาย เช่น บัตรส่วนลด	3.15	0.69	มาก
รวม	**3.22**	**0.62**	**มากที่สุด**

ด้านค่านิยมต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาพบว่า กลุ่มนักกีฬามีความคาดหวังในระดับมากที่สุดทั้งหมดได้แก่ ความคาดหวังต่อกิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิด ($\overline{X}$=3.47) กิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดสุขภาพดี ($\overline{X}$=3.46) กิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความสามัคคี ($\overline{X}$=3.46) กิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วม ($\overline{X}$=3.43) และกิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ($\overline{X}$=3.41)

จากผลการวิเคราะห์ พบประเด็นความคาดหวังต่อกิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ที่พบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเข้าร่วมชม หรือเชียร์กิจกรรมการแข่งขันกีฬา มีความคาดหวังถึงความสนุกสนาน เพลินเพลิดที่สามารถผ่อนคลายความเครียดได้

ตาราง 42 แสดงผลการวิเคราะห์ความคาดหวังค่านิยมต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

รายละเอียด	$\overline{x}$	S.D.	แปลผล
7. ด้านค่านิยมต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
ความคาดหวังต่อกิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	3.47	0.67	มากที่สุด
ความคาดหวังต่อกิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วม	3.43	0.65	มากที่สุด
ความคาดหวังต่อกิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ที่แปลกใหม่	3.41	0.69	มากที่สุด
ความคาดหวังต่อกิจกรรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความสามัคคี	3.46	0.70	มากที่สุด
ความคาดหวังต่อกิจกรรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดสุขภาพที่ดี	3.46	0.75	มากที่สุด
รวม	**3.44**	**0.69**	**มากที่สุด**

โดยสรุป ในภาพรวมนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกมีพฤติกรรมคล้ายคลึงกับนักท่องเที่ยวโดยทั่วไปคือ เป็นกลุ่มที่นิยมท่องเที่ยวตามวาระโอกาสวันหยุดต่าง ๆ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีอาชีพหรือภาระหน้าที่ประจำ จึงมีข้อจำกัดในการท่องเที่ยวช่วงวันธรรมดา และด้วยความต้องการความแปลกใหม่ ความสนุกสนานในชีวิต โดยยังคงให้ความสำคัญกับสุขภาพที่ดี จึงเลือกที่จะท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม และมีความหลากหลายของกิจกรรมกีฬาในพื้นที่ ที่พร้อมจะให้ประสบการณ์อันสนุกสนานน่าประทับใจและเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ ซึ่งทั้งหมดคือคุณค่าที่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬามองหา และมีแนวโน้มที่จะกลับไปท่องเที่ยวซ้ำในแหล่งท่องเที่ยวที่ประทับใจ เพราะสามารถคาดหวังประสบการณ์ที่ตนปรารถนาได้ ทั้งนี้ปัจจัยในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวยังคงเป็นสิ่งสำคัญในอันดับแรก ๆ ที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวทั่วไป ซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่า ทั้งในมุมมองของนักกีฬาผู้เข้าร่วม และ ผู้ติดตามเข้าชมกิจกรรมกีฬา ต่างต้องการความสะดวกสบาย และความมั่นใจในความปลอดภัยของการเดินทางเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา ทั้งในช่วงก่อนและหลังการเดินทาง เพราะปัญหาที่พบจากการเดินทางเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำลาย ลดทอนบรรยากาศความสนุกสนานความประทับใจที่ต่อเนื่องหลังจบกิจกรรมกีฬา อันมีผลต่อการกลับมาท่องเที่ยวหรือเข้าร่วมกิจกรรมซ้ำในพื้นที่หนึ่ง ซึ่งหากพิจารณาจากกลุ่มประชากรที่มาท่องเที่ยวที่มักมี

ภูมิลำเนาในภาคเหนือ และเป็นกลุ่มที่มีการใช้พาหนะรถยนต์ส่วนตัวเดินทางมากที่สุด ดังนั้น ถนน สถานที่พักรถ ความเพียงพอของจุดจอดรถ รวมถึงการออกแบบเส้นทางการคมนาคมที่เอื้ออำนวย และรองรับต่อความลื่นไหล และทางเลือกรับรองเหตุจราจรติดขัดจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของพื้นที่ล้านนาตะวันออก

นอกจากนี้กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ทั้งกลุ่มนักกีฬา และกลุ่มผู้ติดตามยังเป็นกลุ่มที่ค่อนข้างมีความอ่อนไหวต่อราคาที่พักอันสะท้อนให้เห็นจากปัจจัยในการเลือกที่พัก ที่ประเด็นของความเหมาะสมของราคาเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ความสำคัญอย่างโดดเด่น แต่ก็ยังคงต้องการที่พักที่มีมาตรฐาน โดยเฉพาะเรื่องความสะอาดและความปลอดภัย

หากพิจารณาเปรียบเทียบความคาดหวังระหว่างกลุ่มนักกีฬา และกลุ่มผู้ติดตาม พบว่า กลุ่มผู้ติดตามเป็นกลุ่มที่มีความคาดหวังมากที่สุดในทุกมิติ มีความคาดหวังที่สูงกว่ากลุ่มนักกีฬาในแทบทุกประเด็น ซึ่งจากการเก็บข้อมูล นักวิจัยพบว่า กลุ่มผู้ติดตามมีพฤติกรรมเฉกเช่นนักท่องเที่ยวทั่วไป ที่ต้องการประสบการณ์ที่ราบรื่น และความพร้อมต่อการรับมือสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการท่องเที่ยวอย่างฉับพลัน ทำให้ โดยเฉพาะในแง่ของความพร้อมของบุคลากรที่ต้องมีทักษะและความรู้อย่างรอบด้านในการรับมือกับสถานการณ์ทุกรูปแบบที่เกิดขึ้น ทั้งในลักษณะการอำนวยความสะดวก ตลอดจนการรับมือกับปัญหาที่ไม่คาดฝัน และการช่วยเหลือชีวิตขั้นต้น ขณะที่กลุ่มนักกีฬาจะให้ความสำคัญมีความคาดหวังต่อประเด็นบุคลากรในเชิงความพอเพียงของบุคลากร และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น การให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวต่างๆ และสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้หลากหลาย เพราะมองว่าเป็นสิ่งพื้นฐานที่ผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวพึงมี และทำได้ดี ในส่วนของทักษะด้านอื่น ๆ เช่น การปฐมพยาบาลอย่างถูกต้อง หากมีทักษะดังกล่าวถือเป็นสิ่งที่ควรมี แต่ไม่ได้จัดอยู่ในระดับทักษะพื้นฐานที่ต้องมี ทำให้มีความคาดหวังน้อยลง อีกทั้งกลุ่มนักกีฬา แม้จะเป็นกลุ่มสมัครเล่นก็จะมีความรู้ในการดูแล ปฐมพยาบาลตนเองได้ เนื่องจากกลุ่มนักกีฬาตระหนักถึงความเสี่ยงการเกิดอาการบาดเจ็บจากการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา จึงมีการศึกษาแนวทางการปฐมพยาบาลเพื่อช่วยเหลือตนเองและเพื่อนนักกีฬาเมื่อพบเหตุการณ์บาดเจ็บขึ้น

นอกจากนี้ความแตกต่างของพฤติกรรมนักกีฬา และผู้ติดตามที่น่าสนใจอย่างหนึ่งคือความคาดหวังต่อประเด็นข้อมูลข่าวสาร ที่กลุ่มนักกีฬาจะมีความคาดหวังต่ำกว่ากลุ่มผู้ติดตามทั้งในประเด็นข่าวสารที่ทันสมัย และความหลากหลายของช่องทาง เนื่องจากกลุ่มนักกีฬาที่มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรม บางส่วนจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน หรือมีช่องทางเข้าถึง หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลกิจกรรมที่กลุ่มนักกีฬาสามารถรับข้อมูลกิจกรรมกีฬาได้ ขณะที่

กลุ่มผู้ติดตาม ในกลุ่มที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับนักกีฬามักจะเป็นผู้ที่ได้รับข้อมูลจากเพื่อน คนรอบข้าง หรือนักกีฬาเอง ทำให้มีความรู้สึกว่าช่องทางที่ได้รับในปัจจุบันค่อนข้างน้อย และข้อมูลที่ได้ไม่ค่อยทันสมัย เพราะไม่ใช่สิ่งที่ตนรับรู้โดยตนเองโดยตรง

ในประเด็นการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาของกลุ่มนักกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก พบว่า กลุ่มนักกีฬาให้ความสำคัญกับประเด็นความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน และความสะดวกสบาย ทำให้ต้องการประกันภัยในระหว่างการร่วมกิจกรรมกีฬา และคาดหวังว่าสถานที่จะต้องมีพื้นที่เพื่อเตรียมความพร้อมร่างกาย รวมถึงอุปกรณ์กีฬาที่ใช้ในกิจกรรมควรเป็นอุปกรณ์ที่มีมาตรฐานความปลอดภัย เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดเหตุ อันทำให้เกิดความมั่นใจต่อความพร้อมในการจัดงาน การจัดการปลอดภัย รวมถึงแผนรับรองของผู้จัดงาน นอกจากนี้ สถานที่จัดเก็บอุปกรณ์กีฬาที่ดูรัดกุมและปลอดภัยก็ถือเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่กลุ่มนักกีฬาให้ความสำคัญ เนื่องจากทำให้นักกีฬามั่นใจในความปลอดภัยของทรัพย์สินตนเอง ทั้งยังทำให้เกิดความสะดวกสบายที่ไม่ต้องเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ไปมาจากห้องพัก ทั้งก่อนและหลังร่วมกิจกรรมกีฬา เช่นเดียวกับประเด็นด้านการลงทะเบียนร่วมกิจกรรมของกลุ่มนักกีฬาที่ต้องการความสะดวกสบาย โดยความสะดวกสบายดังกล่าวได้แก่ เร็ว ง่าย ไม่ซ้ำซ้อน ข้อมูลชัด ครบ ถูกต้องไม่เกิดปัญหาให้ต้องแก้ไขภายหลัง

การศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

การศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกเป็นการนำผลการวิเคราะห์ทางด้านสภาวการณ์ปัจจุบัน ประกอบด้วย ด้านปัจจัยการผลิต (Factor Conditions) ด้านอุปสงค์ (Demand Conditions) ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ (Firm Strategy Structure and Rivalry) ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน (Related and Supporting Industries) ด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาส (Government and Chance) รวมทั้ง ประเด็นการพิจารณาระดับความสำคัญการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) ด้านระบบ (System) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านบุคลากร (Staff) ด้านทักษะ (Skill) และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) เพื่อให้ทราบถึงสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก และด้านความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์และนำมาสู่ประเด็นในการพิจารณารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ทั้งนี้ จากการศึกษาดังกล่าวทำให้สามารถสรุปประเด็นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสมในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบด้วย

1. ด้านทักษะของผู้ให้บริการเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยพิจารณาถึงผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism Service Providers) ผู้ประกอบการทัวร์เชิงกีฬา (Sports Tour Operator) และผู้นำเสนอปัจจัยการผลิตในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Input Providers) ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560 หน้า 23-25) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้แบ่งห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็น 3 กลุ่ม อันได้แก่ ผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism Service Providers) เป็นกลุ่มที่นักท่องเที่ยวใช้บริการโดยตรง เป็นกลุ่มผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากที่สุด และยังถือว่าเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญมากที่สุดเช่นกัน อันประกอบไปด้วย ผู้ให้บริการด้านกิจกรรม ผู้ให้บริการด้านที่พัก ผู้ให้บริการด้านขนส่ง และผู้ให้บริการด้านอาหารและงานฝีมือ ผู้ประกอบการทัวร์เชิงกีฬา (Sports Tour Operator) เป็นกลุ่มตัวแทนจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและผู้ประกอบการทัวร์เชิงกีฬา โดยตัวแทนจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา คือ ผู้วางแผนและจัดการองค์รวมของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทั้งหมดเป็นคนกลางในการนำบริการมาขายให้กับนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทั้งนี้ผู้ประกอบการทัวร์ จะดำเนินงานเป็นผู้ดูแลกิจกรรมการให้บริการนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยตรง โดยการออกเดินทางไปกับลูกค้าเพื่อสร้างความประทับใจและทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจในการให้บริการ ผู้นำเสนอปัจจัยการผลิตในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Input Providers) กลุ่มผู้นำเสนอปัจจัยการผลิตในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ทางด้านกีฬาที่มีคุณภาพ (Sporting Equipment) กลุ่มผู้จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม (Food and Beverage) ที่มีจุดมุ่งหมายหลักในการขายให้แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยตรง เช่น ร้านอาหารในสนามกีฬา โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ที่ได้กล่าวถึงผู้ให้บริการโครงสร้างพื้นฐานที่อำนวยความสะดวกต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และปัจจัยการผลิตอื่น (Other Inputs) ไฟฟ้า น้ำประปา พลังงาน เป็นต้น

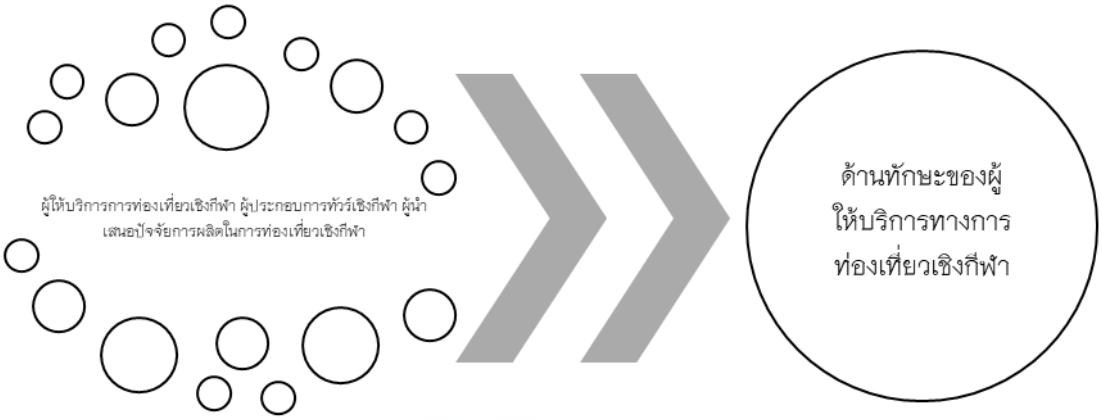

ภาพ 10 แสดงประเด็นการศึกษาด้านทักษะของผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

2. ด้านกลยุทธ์เพื่อสร้างประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยพิจารณาประสบการณ์ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาและกลุ่มผู้ที่เดินทางมาเข้าร่วมเพื่อชมการเล่นกีฬา ทั้งนี้ ด้านประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ได้พิจารณาตามกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีลักษณะ คือ ตามที่กรมการท่องเที่ยวได้นิยามไว้ คือ ผู้ที่เดินทางออกไปยังนอกสถานที่ที่เป็นถิ่นที่อยู่ หรือที่ทำงานตามปกติ เป็นการเดินทางแบบที่มีการค้างคืน (Overnight) หรือไม่มีการค้างคืน (Day Trip) และต้องไม่อยู่ติดต่อกันนานเกิน 1 ปี โดยมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬา คือ 1) กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีลักษณะเป็นผู้ที่เดินทางมาเพื่อเข้าร่วมเล่นกีฬาโดยตรง (Active Sport Tourism) 2) กลุ่มผู้ที่เดินทางมาเข้าร่วมเพื่อชมการเล่นกีฬา หรือมีวัตถุประสงค์อื่นที่เกี่ยวข้องกับกีฬาแต่ไม่ได้ร่วมเล่นกิจกรรมกีฬา (Passive Sport Tourism) คือ กลุ่มผู้ติดตาม กลุ่มกองเชียร์ กลุ่มที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการทำสื่อ หรือผู้สนับสนุนการจัดกิจกรรมกีฬา ซึ่งถือเป็นกลุ่มคนจำนวนมากที่มีอุปสงค์ทางด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการจัดการจึงได้คำนึงถึงประเด็นการสร้างประสบการณ์ที่ดีแก่กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาดังกล่าว

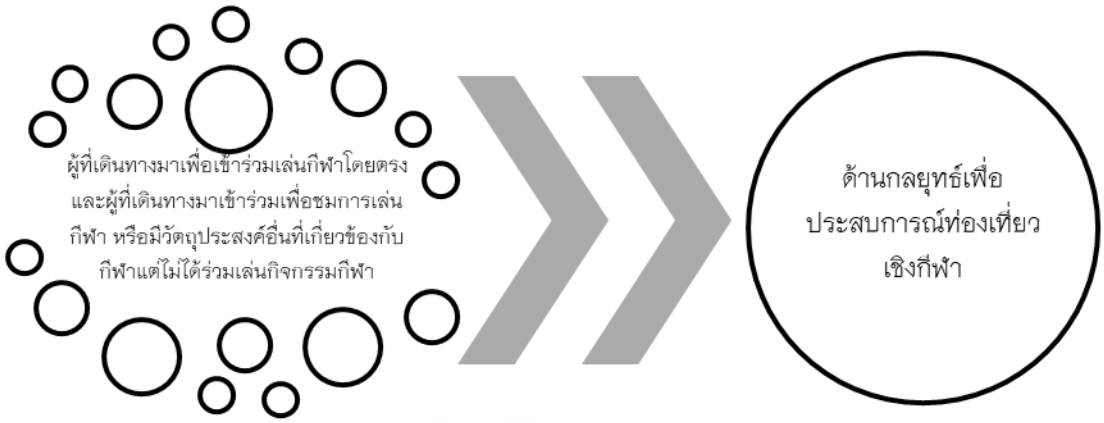

ภาพ 11 แสดงประเด็นการศึกษาด้านกลยุทธ์เพื่อประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงกีฬา

3. ด้านรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก พิจารณาลักษณะการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน (Sports Training) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาในลักษณะมหกรรมกีฬา (Sport Event) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อออกกำลังกายในวันหยุด (Sport Holiday) และการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อความทรงจำ (Nostalgia Sport Tourism) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับบน (Luxury Sports Tourism) ซึ่งสอดคล้องกับ การแบ่งประเภทของ Gibson ในปี 1998 ซึ่งมีทั้งหมด 3 ประเภท (Ross, 2001) ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อออกกำลังกาย (Active Sport Tourism) คือ รูปแบบการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการท่องเที่ยวเพื่อเล่นกีฬา หรือออกกำลังกาย เช่น การเล่นกอล์ฟ เทนนิส การวิ่ง การปั่นจักรยาน การตกปลา การว่ายน้ำ เป็นต้น การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อความทรงจำ (Nostalgia Sport Tourism) คือ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มุ่งเน้นการเยี่ยมชมสถานที่ทางกีฬาที่มีชื่อเสียงต่างๆ อาทิ พิพิธภัณฑ์ทางกีฬา (Sports Museum) หอเกียรติยศ (Sports Hall of Fame) ตลอดจนสนามกีฬาแข่งขันที่มีชื่อเสียง (Famous Sport Facilities) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาในลักษณะมหกรรมกีฬา (Event Sport Tourism) คือ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ถูกจัดจัดขึ้นในฐานะผู้เข้าชม ซึ่งรวมถึงการเข้าชมทีมกีฬา นอกจากนี้ จากการทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับการแบ่งประเภทการท่องเที่ยวเชิงกีฬาพบอีกหนึ่งการแบ่งประเภทที่มีความน่าสนใจ ซึ่งเป็นการแบ่งตามระดับการเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมกีฬา ของ Weed และ Bull (Weed and Bull, 2004) ซึ่งกล่าวถึง การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน (Sports Training) คือ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีจุดประสงค์เพื่อเรียนรู้ ฝึกฝน หรือเตรียมความพร้อมของร่างกายในการเข้าร่วมการแข่งขัน ลักษณะโดดเด่นของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทนี้คือ การมีการสอนหรือการให้คำแนะนำในการออกกำลังกาย

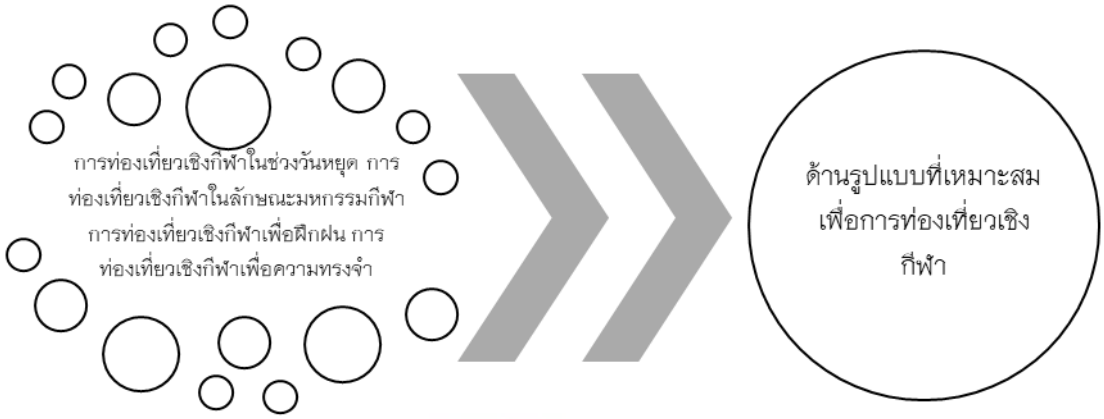

ภาพ 12 แสดงประเด็นการศึกษาด้านรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

4. ด้านโครงสร้างการมีส่วนร่วมทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ซึ่งประกอบไปด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ วรพงศ์ ภูมิบ่อพลับ (2561, หน้า 1804) ซึ่งกล่าวถึง การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่เน้นย้ำถึงการมีส่วนร่วมในภาคีภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะชุมชนในพื้นที่ ทั้งนี้ การสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ควรส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ การยอมรับ การเคารพ เห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันภายใต้ความหลากหลาย เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตวัฒนธรรมและความต้องการของคนในพื้นที่อย่างแท้จริง และในด้านแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับกีฬา เพื่อเสริมสร้างการบูรณาการ ความร่วมมือระหว่างองค์กรกีฬาทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ในทุกระดับ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการและสร้างมูลค่าต่อไป

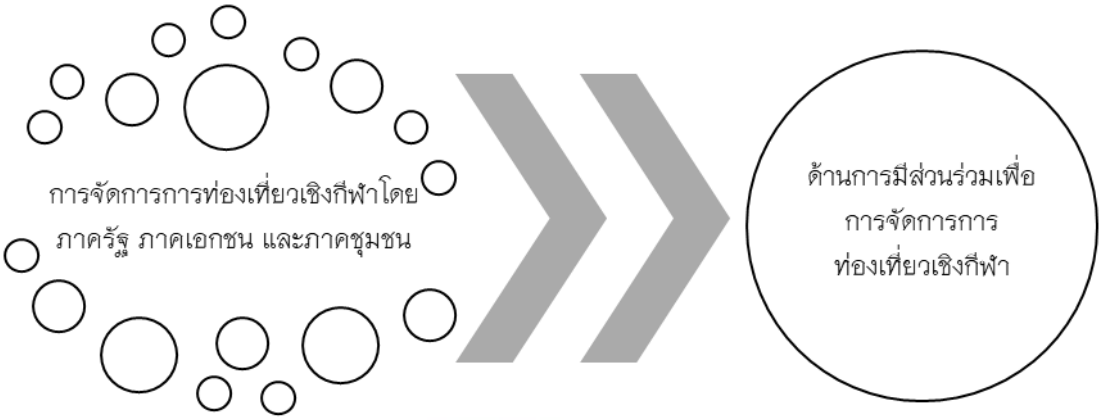

ภาพ 13 แสดงประเด็นการศึกษาด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

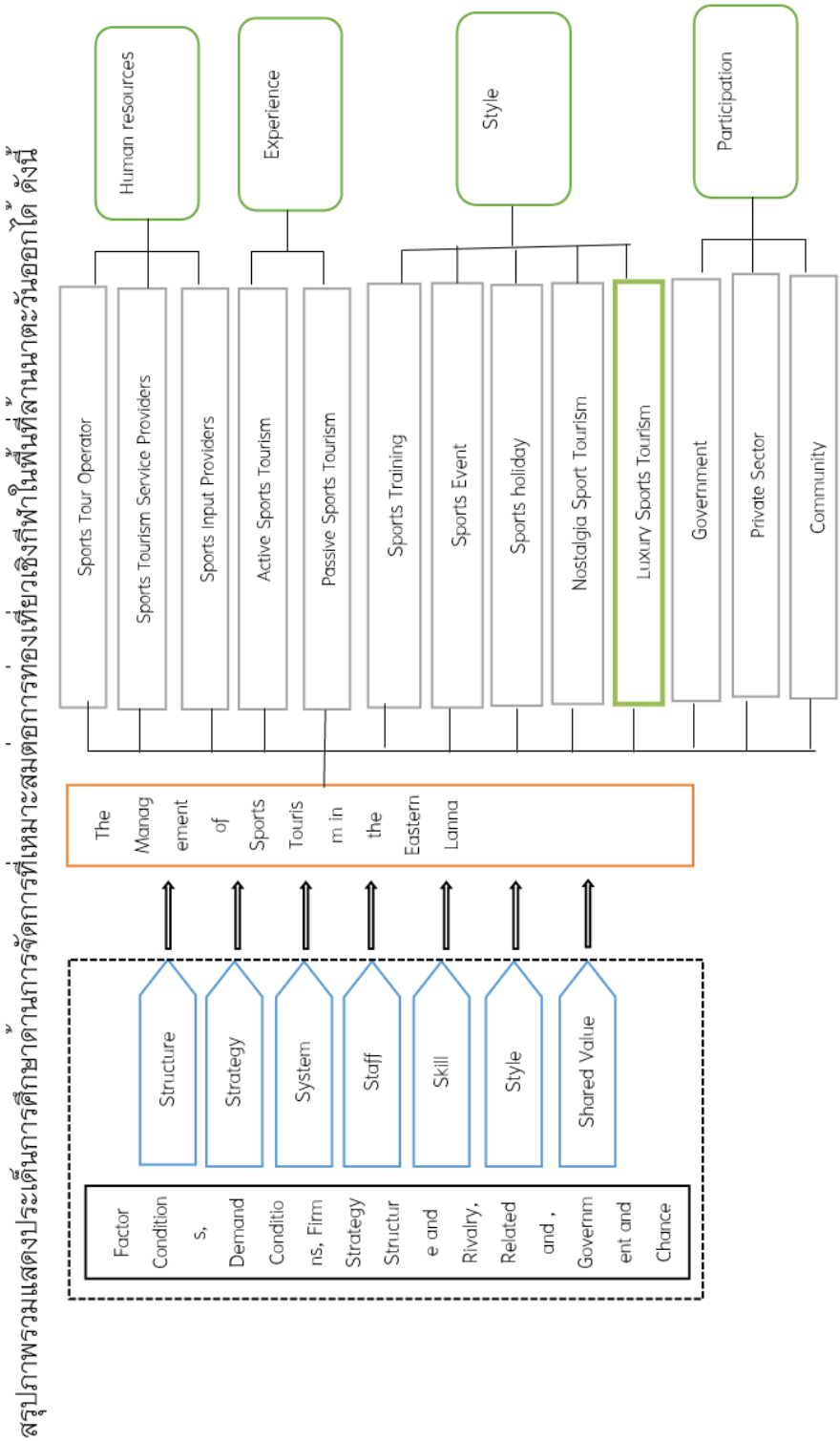

ภาพ 14 แสดงร่างประเด็นการศึกษาด้านการจัดการที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ทั้งนี้ จากการจัดประชุมกลุ่มย่อย ได้เล็งเห็นถึงประเด็นทางด้านรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ซึ่งประกอบไปด้วย รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในช่วงวันหยุด (Sport Holiday) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาในลักษณะมหกรรมกีฬา (Sports Event) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน (Sports Training) และการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อความทรงจำ (Nostalgia Sports Tourism) พิพิธภัณฑ์ทางกีฬา (Sports Museum) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับบน (Luxury Sports Tourism) ทั้งนี้ จากการจัดประชุมกลุ่มย่อย โดยได้พิจารณาถึงความเหมาะสมของพื้นที่ และลักษณะพฤติกรรมความต้องการและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบประเด็นการท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับบน (Luxury Sports Tourism) ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับบนที่มีลักษณะที่ทับซ้อนกับทุกกลุ่ม และจากการพิจารณารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อความทรงจำ (Nostalgia Sports Tourism) ยังไม่พบถึงความต้องการทั้งทางด้านอุปสงค์และอุปทานด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาทางด้านความต้องการและความคาดหวังของนักท่องเที่ยว โดยพบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีลักษณะเป็นผู้ที่เดินทางมาเพื่อเข้าร่วมเล่นกีฬาโดยตรง (Active Sport Tourism) และกลุ่มผู้ที่เดินทางมาเข้าร่วมเพื่อชมการเล่นกีฬา หรือมีวัตถุประสงค์อื่นที่เกี่ยวข้องกับกีฬาแต่ไม่ได้ร่วมเล่นกิจกรรมกีฬา (Passive Sport Tourism) คือ กลุ่มผู้ติดตาม กลุ่มกองเชียร์ กลุ่มที่มีหน้าเกี่ยวข้องกับการทำสื่อหรือผู้สนับสนุนการจัดกิจกรรมกีฬา พบว่ามีความสนใจในรูปแบบกิจกรรมการเข้าร่วมกีฬา คือ การท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาในช่วงวันหยุด (Sports holiday) เป็นการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา เพื่อการออกกำลังกาย เพื่อการแข่งขัน โดยครอบคลุมในฐานนะผู้เข้าแข่งขัน ผู้เข้าชม และผู้ติดตาม และจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านกีฬารองรับที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาได้ทุกวัน การท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมงานมหกรรมกีฬา (Sports Event) คือ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่จัดขึ้นเป็นบางช่วงเวลา โดยมีจุดประสงค์เพื่อเข้าร่วมงานกิจกรรมกีฬาตั้งแต่ในระดับขนาดเล็กท้องถิ่น จนถึงขนาดใหญ่ระดับชาติ หรือนานาชาติ ทั้งในระดับอาชีพ และมือสมัครเล่น สำหรับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน (Sports Training) คือ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีจุดประสงค์เพื่อเรียนรู้ ฝึกฝน หรือเตรียมความพร้อมของร่างกายในการเข้าร่วมการแข่งขัน ส่วนใหญ่มักพบความต้องการในกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่เดินทางมาเพื่อเข้าร่วมเล่นกีฬาโดยตรง (Active Sport Tourism)

ดังนั้น จึงทำให้ด้านการจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก มีองค์ประกอบที่เหมาะสม คือ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน Sports Training การท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมงานมหกรรมกีฬา Sports Event การท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาในช่วงวันหยุด Sports holiday

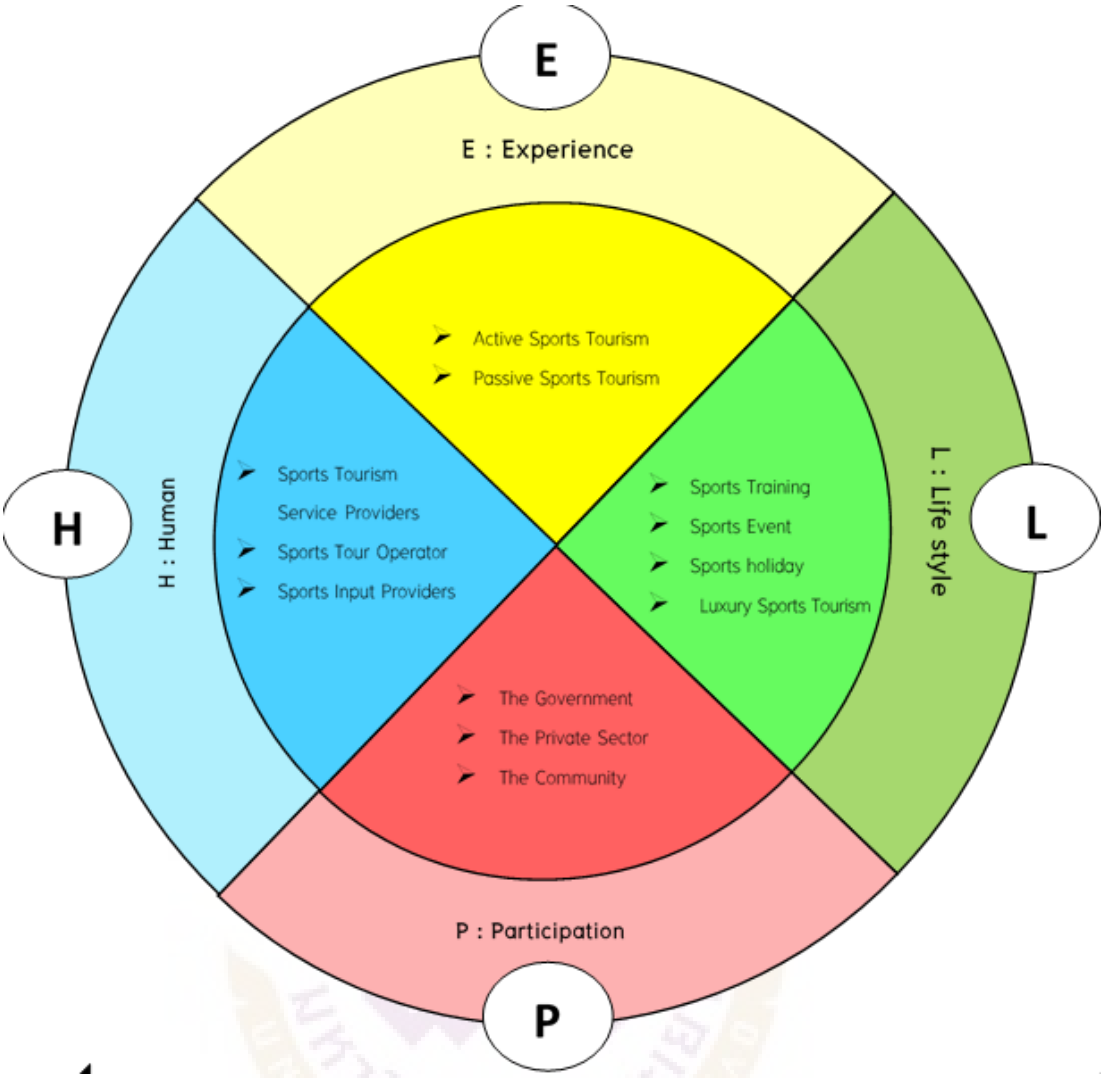

ภาพ 15 แสดงร่างประเด็นด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

จากการวิเคราะห์ ด้านทักษะของผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบประเด็นการจัดการด้านทักษะของทรัพยากรมนุษย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก จะประกอบด้วย ผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผู้ประกอบการทัวร์เชิงกีฬา และผู้นำเสนอปัจจัยการผลิตในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

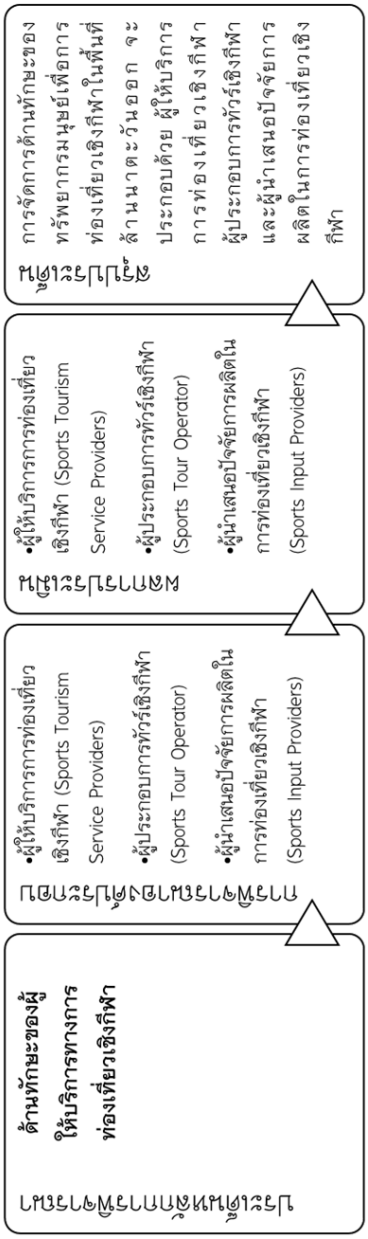

ภาพ 16 แสดงการวิเคราะห์ตรวจสอบความเหมาะสมด้านทักษะของผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

จากการวิเคราะห์ ด้านประสบการณ์เพื่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบประเด็นการจัดการด้านกลยุทธ์เพื่อประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ได้พิจารณาถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่เดินทางมาเพื่อเข้าร่วมเล่นกีฬาโดยตรง (Active Sport Tourism)และกลุ่มผู้ที่เดินทางมาเข้าร่วมเพื่อชมการเล่นกีฬา หรือมีวัตถุประสงค์อื่นที่เกี่ยวข้องกับกีฬาแต่ไม่ได้ร่วมเล่นกิจกรรมกีฬา (Passive Sport Tourism)

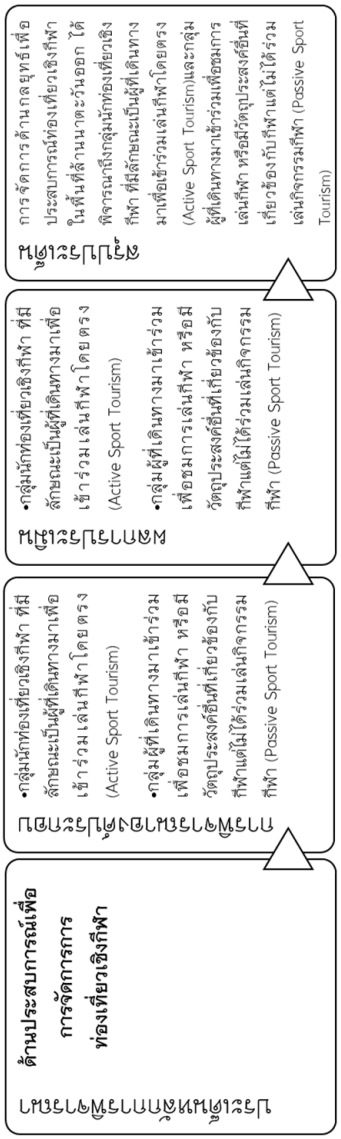

ภาพ 17 แสดงการวิเคราะห์ตรวจสอบความเหมาะสมด้านประสบการณ์เพื่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

จากการวิเคราะห์ พบประเด็นการวิเคราะห์ในการท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับบน (Luxury Sports Tourism) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับบนได้มีลักษณะที่ทับซ้อนกับทุกกลุ่ม และจากการพิจารณาประเด็นรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อความทรงจำ (Nostalgia Sports Tourism) ยังไม่พบถึงความต้องการทั้งทางด้านอุปสงค์และอุปทานด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก จึงทำให้การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบเพื่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ ควรมีประเด็นที่เกี่ยวข้อง คือ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาในช่วงวันหยุด (Sport Holiday) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาในลักษณะมหกรรมกีฬา (Sports Event) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน (Sports Training)

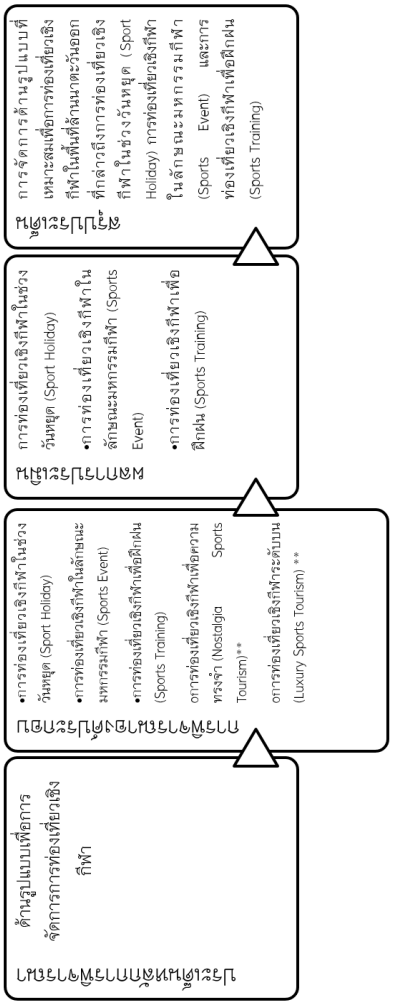

ภาพ 18 แสดงการวิเคราะห์ตรวจสอบความเหมาะสมด้านรูปแบบ
เพื่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

จากการวิเคราะห์ ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบประเด็นการจัดการด้านโครงสร้างเพื่อการมีส่วนร่วมทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก เป็นการกล่าวถึง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน

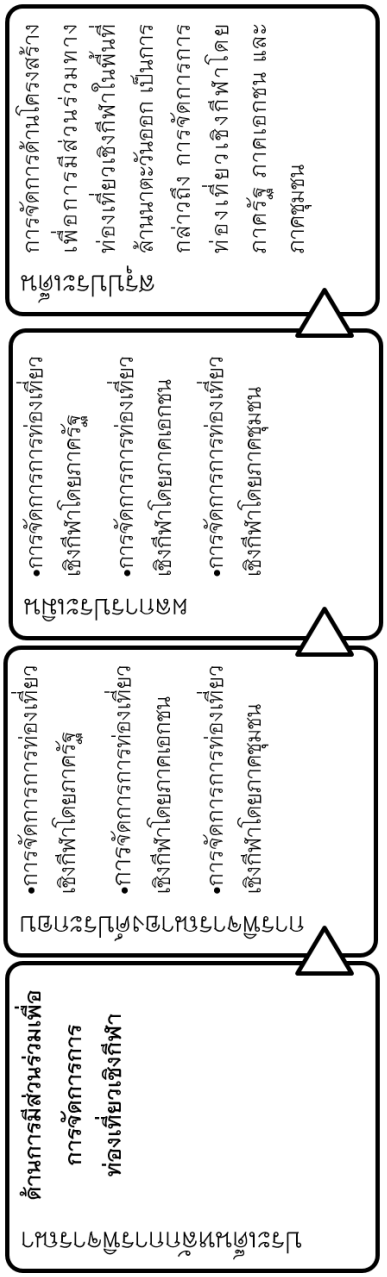

ภาพ 19 แสดงการวิเคราะห์ตรวจสอบความเหมาะสมด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

จากการวิเคราะห์ตรวจสอบความเหมาะสมทำให้สามารถสรุปประเด็นการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อนำไปสู่การพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ดังนี้

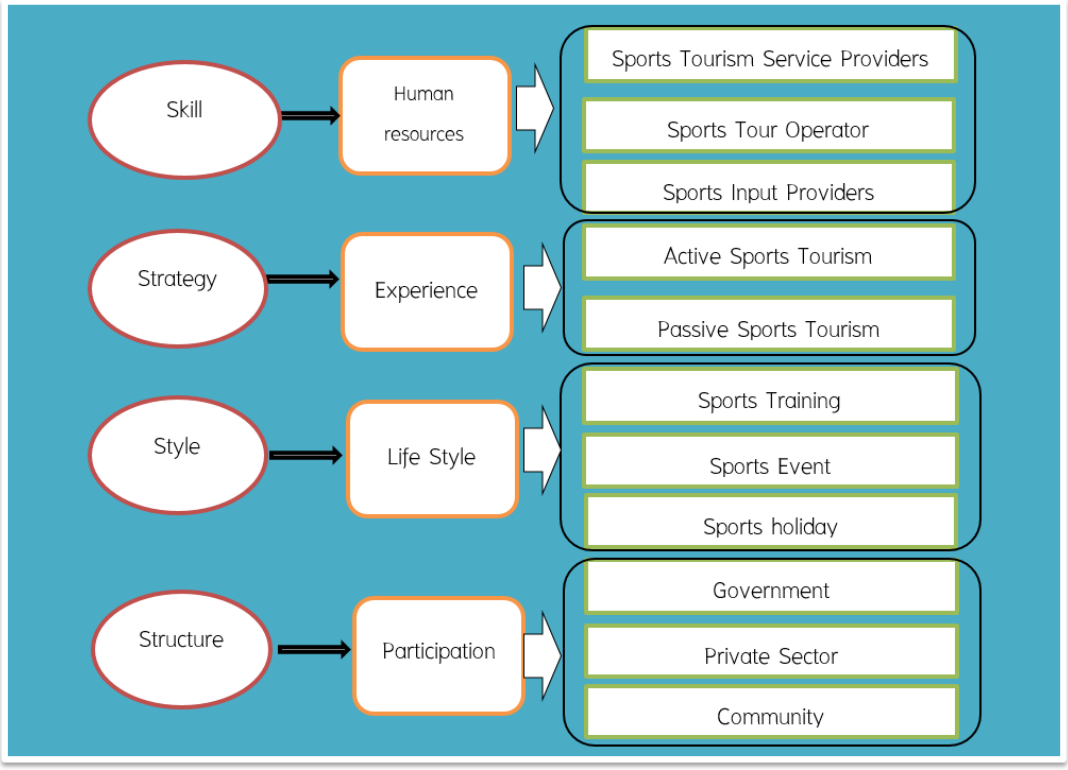

ภาพ 20 แสดงสรุปประเด็นการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ในการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในพื้นที่ล้านนาตะวันออกเพื่อให้พัฒนาเกิดประสิทธิภาพ ควรมีการควบคุมกระบวนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อให้รูปแบบมีความชัดเจนมากขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ให้เกิดประสิทธิภาพ จึงอาจกล่าวได้ว่าในการดำเนินงานเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ควรนำรูปแบบจำลอง CIPP (Context-Input-Process-Product model) ของ Daneil L. Stuffl ebeam มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา เพื่อประกอบการตัดสินใจ สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม โดยพิจารณาครอบคลุม 4 ด้าน คือ การประเมินบริบท (Context evaluation: C) เพื่อให้เห็นถึงสภาพแวดล้อม มองเห็นถึงปัญหา ความต้องการที่แท้จริง การประเมินปัจจัยเบื้องต้น หรือปัจจัยป้อน (Input evaluation: I) เป็นการสำรวจสิ่งที่มีอยู่เดิม ความพอเพียงของทรัพยากรที่มีที่ใช้ในการดำเนินงาน อาทิ เงิน บุคลากร อุปกรณ์ เทคโนโลยี การวางแผนงาน เป็นต้น การประเมินกระบวนการ (Process evaluation: P) การประเมินหาข้อบกพร่อง เพื่อใช้ในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้ทราบจุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อยได้ และการประเมินผลผลิต (Product evaluation: P) เป็นการเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมถึงการพิจารณา ในประเด็นเรื่องของผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes) (ศิวนาถ นันทพิชัย และคณะ, 2556 หน้า 53) สอดคล้องกับ อรรถวุฒิ พงษ์โสภาวิจิตร และธนวิทย์ บุตรอุดม (2558 หน้า 128-129) ที่ได้กล่าวถึง การประเมินแบบ CIPP Model เป็นแบบการประเมินที่ครอบคลุมทุกด้านหลังโครงการสิ้นสุดแล้ว อันเป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจโดยกำหนดสิ่งที่ประเมินออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย การประเมินบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context Evaluation: C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่ภายนอกแต่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลว การพิจารณาถึงความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย กระแสทิศทางสังคม การเมือง สภาพเศรษฐกิจ ปัญหา นโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ให้มีความชัดเจน เหมาะสม สอดคล้อง ทำให้สามารถคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคต ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนโครงการ

ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) เป็นการประเมินทรัพยากรที่จำเป็นที่นำมาใช้ต่อการดำเนินงาน อันเกี่ยวเนื่องกับกำลังคน จำนวนคน งบประมาณ แหล่งเงินทุนสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือ อันเป็นการพิจารณาถึงความเหมาะสมและความพอเพียงของทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน รวมถึงการพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ อันสามารถส่งผลต่อการวางแผนดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการได้อย่างเหมาะสม สำหรับด้านการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) เป็นการประเมินเกี่ยวกับวิธีการนำปัจจัยเข้ามาใช้อย่างเหมาะสม เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ การหาอุปสรรค ข้อดี ข้อบกพร่องการดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ อันเป็นข้อมูลย้อนกลับจนนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานต่อไปได้ และด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P) เป็นการประเมินเกี่ยวกับผลที่ได้รับทั้งหมด ทำให้ทราบว่าการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยเทียบกับเกณฑ์บ่งชี้ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการ เช่นเดียวกันกับ กษิดิศ ใจผาวัง (2561, หน้า 61) ที่ได้นำแนวทางการประยุกต์ใช้ CIPP ในเชิงธุรกิจ เป็นการได้มาซึ่งข้อมูลสำหรับผู้บริหาร เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการดำเนินการต่าง ๆ ในภาคธุรกิจเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันประกอบด้วย การประเมินทั้ง 4 ระยะ การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation: C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการ เพื่อหาความต้องการความจำเป็นในการดำเนินโครงการ ตลอดจนการกำหนดเป้าหมาย ได้แก่ นโยบาย วิสัยทัศน์ ปัญหา แหล่งทุน ตรวจสอบทรัพยากรที่มี สภาพบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เป็นต้น การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) เป็นการประเมินทรัพยากรขององค์กร เพื่อตรวจสอบถึงความพอเพียง ความเหมาะสมของทรัพยากรที่มีอยู่ อันนำไปสู่การวางแผนต่อไป การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) เป็นการประเมินการปฏิบัติตามแผนของโครงการตามที่ได้วางไว้ เพื่อพิจารณาถึงอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนา แก้ไขปรับปรุง เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นจากโครงการ เพื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายของโครงการที่กำหนดไว้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณา ยกเลิก ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาในการดำเนินงานต่อไป

อย่างไรก็ตามการการศึกษาในครั้งนี้ ได้ประยุกต์รูปแบบจำลอง CIPP เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อให้รูปแบบมีความชัดเจนมากขึ้น สามารถนำไป ปรับประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ โดยมี การวิเคราะห์รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ซึ่งได้ประยุกต์รูปแบบจำลอง CIPP เป็นทิศทางกระบวนการคิดในการอธิบาย ประกอบด้วย

1. ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context: C) เป็นการพิจารณาถึงบริบทหรือสภาพแวดล้อมของพื้นที่ล้านนาตะวันออก ที่เกี่ยวข้องกับสภาวการณ์ในปัจจุบันที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ ทำให้สามารถคาดการณ์ในอนาคตต่อทิศทางการพัฒนา

ได้ โดยอธิบายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ด้านปัจจัยการผลิต (Factor Conditions) ด้านอุปสงค์ (Demand Conditions) ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ (Firm Strategy Structure and Rivalry) ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน (Related and Supporting Industries) ด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาส (Government and Chance)

2. ด้านปัจจัยป้อน (Input: I) เป็นการพิจารณาถึงทรัพยากรที่พบในพื้นที่ล้านนาตะวันออก คือ รูปแบบประเภทกิจกรรมกีฬา เพื่อนำไปสู่การพิจารณาความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่สามารถทำให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ในอนาคต โดยอธิบายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) ด้านระบบ (System) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านบุคลากร (Staff) ด้านทักษะ (Skill) และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value)

3. ด้านกระบวนการ (Process: P) คือ เป็นการอธิบายหลักการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสม โดยพิจารณาตามประเด็นที่ได้ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบ 4 ด้าน คือ การจัดการด้านทักษะของผู้ให้บริการ การจัดการด้านกลยุทธ์เพื่อสร้างประสบการณ์ การจัดการด้านรูปแบบกีฬาที่เหมาะสม และการจัดการด้านโครงสร้างเพื่อการมีส่วนร่วม เพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่

4. ด้านผลผลิต (Product: P) เป็นการพิจารณาถึงทิศทาง แนวทางปฏิบัติ ที่ควรเกิดขึ้นจากการนำกระบวนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ เป็นการอธิบายรายละเอียดตามประเด็น การจัดการด้านทักษะของผู้ให้บริการ การจัดการด้านกลยุทธ์เพื่อสร้างประสบการณ์ การจัดการด้านรูปแบบกีฬาที่เหมาะสม และการจัดการด้านโครงสร้างเพื่อการมีส่วนร่วม

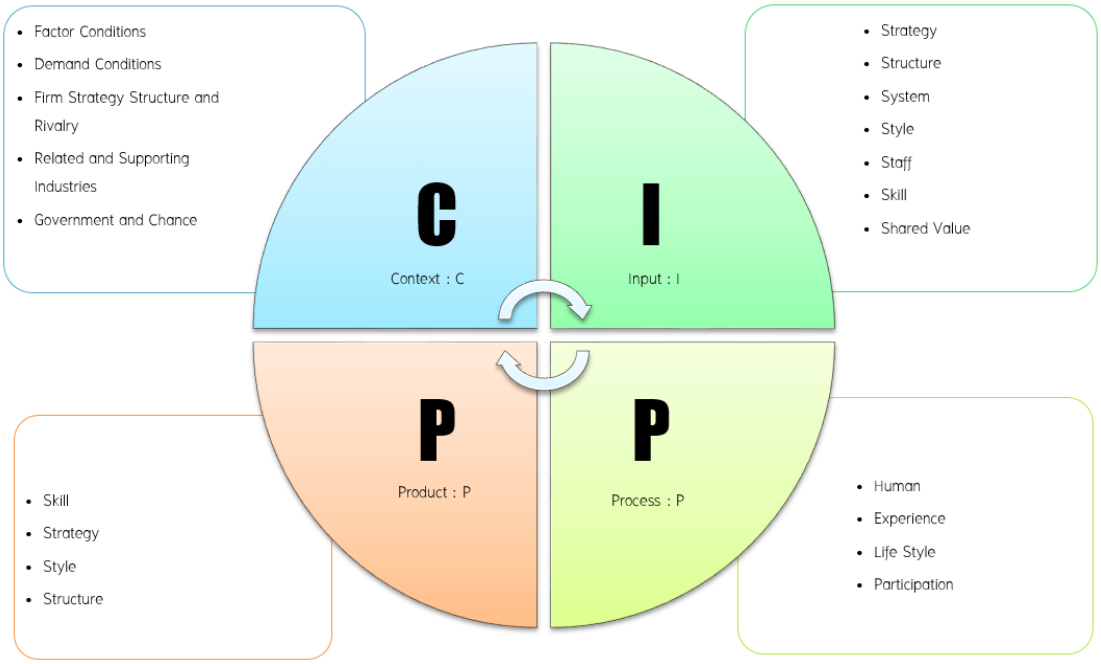

ภาพ 21 แสดงการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

1. ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context: C) บริบทหรือสภาพแวดล้อมของพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context: C) เป็นการพิจารณาถึงบริบทหรือสภาพแวดล้อมของพื้นที่ล้านนาตะวันออก ที่เกี่ยวข้องกับสภาวการณ์ในปัจจุบันที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ ทำให้สามารถคาดการณ์ในอนาคตต่อทิศทางการพัฒนาได้ โดยอธิบายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ด้านปัจจัยการผลิต (Factor Conditions) ด้านอุปสงค์ (Demand Conditions) ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ (Firm Strategy Structure and Rivalry) ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน (Related and Supporting Industries) ด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาส (Government and Chance)

จากการประเมินสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยใช้แนวคิด Diamond Model เป็นการวิเคราะห์ในภาพรวมของพื้นที่ล้านนาตะวันออก ซึ่งพิจารณาจังหวัดเชียงราย (เมืองหลัก) และจังหวัดพะเยา (เมืองรอง) ที่ต้องการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ให้สามารถรองรับการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ ทั้งนี้ ในการศึกษาได้วิเคราะห์ประเด็นด้านปัจจัยการผลิตด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Factor Conditions) คือ ด้านทรัพยากร

ทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยพิจารณาถึงพื้นที่อันมีมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่สามารถสร้างกิจกรรมกีฬาได้อย่างน่าสนใจและหลากหลาย อาทิ กิจกรรมไตรกีฬาบริเวณน้ำโขง จังหวัดเชียงราย พื้นที่ดอยหนอกจังหวัดพะเยาที่สามารถจัดประเพณีขึ้นดอยหนอกและเส้นทางวิ่งเทรลที่พบนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ สนามกีฬาประเภทฟุตบอลที่ได้รับมาตรฐานมีทีมฟุตบอลที่มีชื่อเสียงและจัดการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง สนามกอล์ฟที่มีมาตรฐาน สนามกีฬายิงปืน สนามจักรยาน BMX และศูนย์กีฬาและสันทนาการ (Sports & Recreational Center) ณ สิงห์ปาร์ค ทั้งนี้ยังพบกิจกรรมกีฬาที่จัดขึ้นเป็นบางช่วงเวลาที่ส่งเสริมกระตุ้นการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี อาทิ วิ่งมาราธอน ปั่นจักรยาน

ด้านอุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Demand Conditions) จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า ในปี 2559 ภาคเหนือมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และกลุ่มพื้นที่ล้านนาตะวันออกมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนเชียงรายมากที่สุด และจากการลงพื้นที่สังเกตุการณ์พบกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ได้พบว่าควรจัดให้มีการเอื้ออำนวยความสะดวก การรักษา จัดเก็บอุปกรณ์กีฬาให้ปลอดภัยของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่เดินทางมาเพื่อเข้าร่วมเล่นกีฬาโดยตรง (Active Sport Tourism) และควรจัดให้มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ ที่ทันสมัย และเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้หลากหลาย

ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Firm Strategy Structure and Rivalry) ได้คำนึงถึงแผนนโยบายการพัฒนาการที่ส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ โดยพบแผนพัฒนาระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัดที่ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อาทิ แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 4 ที่พัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาเพื่อเป็นส่วนสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ แผนพัฒนากลุ่มภาคเหนือตอนบน 2 พบการวางแผนการดำเนินกิจกรรมที่สนับสนุนด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา แผนพัฒนาจังหวัดเชียงราย (พ.ศ. 2561-2564) มุ่งเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว และพบการวางแผนสนับสนุนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ส่งเสริมการกีฬาเป็นเลิศ เพื่อรองรับ Sport Tourism

ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Related and Supporting Industries) ทั้งนี้ได้พิจารณาถึงความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงพิจารณาถึงความโดดเด่นของทัศนียภาพ ความหลากหลายทางทรัพยากรทางการท่องเที่ยว อันสามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการมาเยือนในพื้นที่ จากการศึกษาพบความโดดเด่นด้านทัศนียภาพที่สวยงาม ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ โดยเฉพาะวัฒนธรรมที่เป็น

เอกลักษณ์ ความเป็นมิตรของผู้คน ยังมีแหล่งมรดกโลกด้านประวัติศาสตร์ รวมทั้งเป็นประตูเชื่อมโยงการท่องเที่ยวสู่ประเทศเพื่อนบ้าน พบสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว การคมนาคมทางอากาศ และทางบก มีท่าอากาศยานนานาชาติจังหวัดเชียงราย รวมถึงที่พักแรม ร้านอาหาร อย่างไรก็ตาม ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาควรจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่

ด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาสทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Government and Chance) พบรัฐบาลให้การสนับสนุน มีการกำหนดนโยบายอันเป็นประโยชน์กับการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา แต่ยังขาดหน่วยงานที่กำกับ รับผิดชอบดูแล มีบทบาทในการเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา การพัฒนาฐานข้อมูลกลางสำหรับการเก็บและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการกีฬาไทยให้เติบโตอย่างยั่งยืน ดังนั้นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อาจต้องเล็งเห็นถึงคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยสร้างความร่วมมือในการลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการจัดทำฐานข้อมูลร่วมกันเพื่อให้มีข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน และการสร้างปฏิทินการจัดงานกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกัน เพื่อลดการเกิดความซ้ำซ้อนของประเภทกีฬา

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงโอกาสของพื้นที่ล้านนาตะวันออก จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา พบพื้นที่ที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน พบด่านสากล รวมถึงลักษณะภูมิประเทศเฉพาะที่สามารถพัฒนารูปแบบกิจกรรมที่น่าสนใจสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติได้ อาทิ แม่น้ำโขงที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน สามารถจัดกิจกรรมไตรกีฬาระดับประเทศ หรือการจัดกิจกรรมกีฬาวิ่งมาราธอนข้ามประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมทางการท่องเที่ยว Sports Event ที่กระตุ้นกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้จำนวนมาก เกิดการใช้บริการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อาทิ ที่พักแรม ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจของฝากของที่ระลึก เป็นต้น

2. ด้านปัจจัยป้อน (Input: I) ทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ด้านปัจจัยป้อน (Input: I) เป็นการพิจารณาถึงทรัพยากรที่พบในพื้นที่ล้านนาตะวันออก คือ รูปแบบประเภทกิจกรรมกีฬา เพื่อนำไปสู่การพิจารณาความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่สามารถทำให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ในอนาคต โดยอธิบายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) ด้านระบบ (System) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านบุคลากร (Staff) ด้านทักษะ (Skill) และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) ทั้งนี้ เมื่อ

พิจารณาถึงพื้นที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา ยังได้พบหน่วยงาน สมาคม ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬา ตลอดจนบริบทของพื้นที่มีโอกาสพัฒนาทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ซึ่งสามารถรองรับการจัดการแข่งขันในระดับชาติ และระดับนานาชาติได้ อาทิ สนามฟุตบอล สนามกอล์ฟ สนามจักรยาน สนามยิงปืน ศูนย์กีฬาและนันทนาการ รวมถึง การจัดการแข่งขันกีฬาบางช่วงเวลา (sport event) ในระดับชาติและนานาชาติ อาทิ การแข่งขันบอลลูน การแข่งขันไตรกีฬา การแข่งขันจักรยาน BMX การจัดกิจกรรมวิ่งเทรล เป็นต้น

ตาราง 43 แสดงบริบททางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา

พื้นที่	กิจกรรมทางการท่องเที่ยว
เชียงราย	สนามฟุตบอลเชียงรายสิงห์ สเตเดียม
	ศูนย์กีฬาและนันทนาการ สิงห์ปาร์ค เชียงราย
	สนามกอล์ฟสันติบุรี คันทรีคลับ
	สนามกอล์ฟวอเตอร์ฟอร์ด วัลเล่ย์ เชียงราย
	สนามกอล์ฟแม่กกกอล์ฟ คอร์ท
	สนามกอล์ฟสนามบินเก่า
	สนามยิงปืนนครเชียงราย
	สนามยิงปืนเชียงรายสุวิทย์ เม่นแย้ม
	สนามยิงปืนเชียงราย ชัยกัน
	กิจกรรมวิ่ง ไตรกีฬา สามเหลี่ยมทองคำ จังหวัดเชียงราย
	กิจกรรมปั่นจักรยาน ดอยตุง จังหวัดเชียงราย
	กิจกรรมปั่นจักรยาน ไร่เชิญตะวัน จังหวัดเชียงราย
พะเยา	กิจกรรมจักรยาน สนาม บีเอ็ม เอ็กซ์
	กิจกรรมฟุตบอล (สนามกีฬากลาง)
	กิจกรรมวิ่งและปั่นจักรยาน กว๊านพะเยา
	กิจกรรมวิ่ง ดอยหลวง ดอยหนอก จังหวัดพะเยา

ในด้านการจัดการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิผลได้ดี หากองค์ประกอบทั้ง 7 ด้าน มีความสอดประสานกัน อันประกอบไปด้วย ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) ด้านระบบ (System) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านบุคลากร (Staff) ด้านทักษะ (Skill) และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) เช่นเดียวกันกับการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึง

ความสำคัญในการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิผลของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้สามารถดำเนินงาน จนสามารถสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงาน จนนำไปสู่การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ เพื่อรองรับและลดการสูญเสียโอกาสในการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

ดังนั้น จึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ซึ่งได้พิจารณาถึงทิศทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) การออกแบบโครงสร้างการบริหารจัดการ การร่วมมือการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนของชุมชน ด้านระบบ (System) กระบวนการในการดำเนินงาน รวมถึงการจัดการด้านระบบสารสนเทศเพื่อการกีฬา ด้านรูปแบบ (Style) รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอันเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ด้านบุคลากร (Staff) การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ด้านทักษะ (Skill) การพัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่ที่จัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งประเด็นศึกษาดังกล่าว ถือเป็นกุญแจสำคัญในการบริหารจัดการ เพื่อให้สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ได้

การจัดการด้านกลยุทธ์ (Strategy Management) คือ การวางแผนเพื่อกำหนดทิศทางการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อันเป็นการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกระดับสูง พัฒนามาตรฐานการรองรับด้านกีฬา การจัดการส่งเสริมการกีฬา การสร้างภาพลักษณ์ผ่านการจัดการแข่งขันกีฬา รวมถึงการส่งเสริมด้านวิจัยเพื่อพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตลอดจนการวางแผนการบริหารที่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดจากการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

การจัดการด้านโครงสร้าง (Structure Management) คือ การออกแบบโครงสร้างการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ซึ่งควรมีการร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในพื้นที่ การร่วมมือระหว่างภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โครงสร้างมีการสร้างบทบาทภาคชุมชนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานจัดการด้านกีฬาในพื้นที่ รวมถึง การจัดตั้งหน่วยงานด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน

การจัดการด้านระบบ (System Management) คือ ด้านระบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา กระบวนการในการปฏิบัติงานที่กล่าวถึง การส่งเสริมประชาสัมพันธ์กิจกรรมกีฬาผ่านช่องทางที่หลากหลาย โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและปรับปรุงข้อมูลข่าวสารให้เป็น

ปัจจุบัน มีการจัดตั้งศูนย์ให้บริการข้อมูลทางด้านงานกีฬาแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One stop service) การสร้างระบบสมาชิกเพื่อให้สิทธิประโยชน์ในการใช้บริการอื่นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ได้ รวมถึง การพัฒนาปรับปรุงด้านการเข้าถึงและการสร้างมาตรฐานด้านการให้บริการด้านการท่องเที่ยว อาทิ ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก เป็นต้น

การจัดการด้านรูปแบบ (Style Management) หมายถึง รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอันเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน คือ การจัดรูปแบบกิจกรรมกีฬาในช่วงวันหยุด (Sports holiday) โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาเข้าร่วมได้อย่างหลากหลาย การพัฒนา ส่งเสริมรูปแบบการจัดงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) อยู่ในความนิยมของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา รวมถึง พัฒนาให้แหล่งท่องเที่ยวมีกิจกรรมกีฬาที่สามารถยืดระยะเวลาการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ และการสร้างแรงจูงใจแก่กลุ่มผู้ติดตามนักกีฬา ให้เกิดความต้องการท่องเที่ยว ก่อนหรือหลังเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา

การจัดการด้านบุคคล (Staff Management) คือ การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยการคัดเลือกให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามทักษะ ความเชี่ยวชาญในตำแหน่งที่เหมาะสม การสรรหา จัดให้มีเจ้าหน้าที่มีจำนวนเพียงพอ ดำเนินการจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ก่อนปฏิบัติงาน ให้เจ้าหน้าที่ได้รับรู้ เข้าใจมาตรฐานการให้บริการ ดำเนินการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความสามารถในการดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่

การจัดการด้านทักษะ (Skill Management) คือ การพัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่ที่จัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยให้มีทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีทัศนคติที่ดีให้บริการ บริการได้อย่างรวดเร็ว และเต็มใจให้บริการ สามารถสื่อสารภาษาได้อย่างหลากหลาย รวมถึงการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้อย่างเหมาะสม

การจัดการด้านค่านิยม (Shared Value Management) คือ การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน คือ การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมให้มีความสนุกสนานความเพลิดเพลิน สร้างความผ่อนคลาย สร้างความภาคภูมิใจแก่ผู้เข้าร่วม ก่อให้เกิดประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ตลอดจนสามารถสร้างความสัมพันธ์ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้

3. ด้านกระบวนการ (Process: P) หลักการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสมในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ด้านกระบวนการ (Process: P) คือ เป็นการอธิบายถึงรายละเอียดความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสม โดยพิจารณาตามประเด็นที่ได้ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบ 4 ด้าน

คือ การจัดการด้านทักษะของผู้ให้บริการ การจัดการด้านกลยุทธ์เพื่อสร้างประสบการณ์ การจัดการด้านรูปแบบกีฬาที่เหมาะสม และการจัดการด้านโครงสร้างเพื่อการมีส่วนร่วม เพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่

3.1 การจัดการด้านทักษะของผู้ให้บริการเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

จากการศึกษาด้านสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก จังหวัดเชียงรายและพะเยา ได้พบประเด็นวิเคราะห์จากการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มผู้จัดกิจกรรมกีฬาพบปัจจัยด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกจังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา ด้านทักษะของผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.75) และด้านผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.70) และพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกันกับผลการศึกษาด้านความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในภาพรวม ที่พบด้านผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.40) และด้านทักษะผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยว ($\overline{X}$=3.43) พบความคาดหวังในระดับคาดหวังมากที่สุด ดังนั้น ในการคำนึงถึงหลักการจัดการด้านทักษะของผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยว รวมถึงประเด็นจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ ที่ได้เล็งเห็นความสำคัญของผู้ให้บริการที่ควรมีจำนวนที่เพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา และด้านทักษะกีฬา หรือความรู้ทางด้านกีฬาที่สามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้มารับบริการได้ นอกจากนี้ รายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยว ฉบับที่ 6 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2559, หน้า 76) ได้วิเคราะห์ถึงศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของประเทศไทย ถึงสถานการณ์ แนวโน้ม พบจุดอ่อนในการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ เชี่ยวชาญในการบริหารจัดการการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทำให้ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล อันเป็นผลมาจากข้อจำกัดในการรับรู้ข่าวสารข้อมูล การขาดความรู้ ทักษะ ตลอดจนทักษะทางด้านภาษาและเทคโนโลยี

บุคคล หรือ คนเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการ เนื่องจากคนเป็นผู้ปฏิบัติงาน หากคนไม่มีประสิทธิภาพ การดำเนินงานในองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายคงยากยิ่ง ดังนั้น การได้คนดีมีคุณภาพเข้ามาทำงานขึ้นอยู่กับการจัดการงานบุคคล ทั้งนี้ เมื่อได้พิจารณาในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านผู้ให้บริการ จึงพบว่าหากมีการจัดการในด้านบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ ก็อาจจะส่งผลให้เกิดการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีประสิทธิภาพได้ ซึ่งสอดคล้องจากการสัมภาษณ์กลุ่มของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่าบางกิจกรรมในการจัดงานกีฬา พบผู้ให้บริการไม่เพียงพอต่อความต้องการ

ทั้งนี้ มัลลิกา ต้นสอน (2554, หน้า 98-101) ได้ให้ความเห็นว่าทักษะ คือ ความสามารถ ความรู้เฉพาะทางขององค์กร เป็นความชำนาญของบุคลากรในองค์กร ซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างจากคู่แข่งขัน และเป็นปัจจัยสำคัญในการอยู่รอดในมุมมองของธุรกิจ และชานิกา ฉัตรสูงเนิน (2561 หน้า 105) ได้กล่าวถึงทักษะ (Skill) คือความเชี่ยวชาญ ซึ่งควรคำนึงถึงการยกระดับความสามารถ ทักษะให้มีความทันสมัย การส่งเสริม ผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง อาจกล่าวได้ว่า ด้านผู้ให้บริการ หรือบุคลากร (staff) เป็นทรัพยากรที่สามารถสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานองค์กรใดก็ตามหากมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถมากก็ส่งผลให้องค์กรดำเนินงานได้ดี โดยหากพิจารณาถึงบุคลากร ก็ควรวิเคราะห์ถึงความรู้ ความสามารถทักษะ ระบบการสรรหาคัดเลือก การบรรจุ แต่งตั้ง การฝึกอบรมพัฒนา และการประเมินผลการดำเนินงาน (วันชัย มีชาติ, 2559, หน้า 90) ซึ่งสอดคล้องกับ อภิมณีณ์ ปวรัชพิสิษฐ์ (2557, หน้า 157) ที่เห็นว่า การจัดหาบุคลากรเพื่อเข้าปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญ ฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์ต้องมีการดำเนินการคัดสรรและเลือก บุคคลที่เหมาะสมกับงาน พร้อมทางด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ปฏิภาณ ไหวพริบ อันจำเป็นที่ต้องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ สำหรับการสรรหาและการคัดเลือกพนักงาน จากเดิมได้พิจารณาเลือกพนักงานให้ตรงตามคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งของตำแหน่งงาน (job-based) ได้กลายเป็นการพิจารณาจากขีดความสามารถของพนักงาน (competency-based) เป็นหลัก โดยขีดความสามารถของพนักงานในที่นี้ คือ ความรู้ ทักษะ ทัศนคติ การรับรู้ บุคลิกภาพ หรือคุณสมบัติเฉพาะตัวที่สะท้อนศักยภาพของบุคคลนั้น (ทวีศักดิ์ สูทกวาทิน, 2550, หน้า 23)

จากความสำคัญด้านบุคลากร (staff) ข้างต้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของชานิกา ฉัตรสูงเนิน (2561, หน้า 184) ที่ได้กล่าวถึงการสร้างข้อได้เปรียบในการจัดการทรัพยากรมนุษย์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่พบว่าปัจจัยสู่ความสำเร็จด้านพนักงานที่ควรคำนึงถึงการจัดการทรัพยากรหรือพนักงานตั้งแต่กระบวนการสรรหา การพัฒนา และการเก็บรักษาไว้ การกำหนดวิธีการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรที่รับเข้า การพัฒนาบุคลากรด้วยการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ช่วยยกระดับความสามารถในการปฏิบัติงาน การมีทัศนคติที่ดีต่องานที่ปฏิบัติรวมถึงการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และเสาวนีย์ สมันต์ตรีพร (2560 หน้า 13-14) ยังได้กล่าวถึง แนวทางในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำการศึกษาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในภาธุรกิจในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงบริหาร คือ การดึงพนักงานที่มีศักยภาพสูงมาร่วมงาน เพื่อให้องค์กรสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ตลอดจน การสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน โดยเฉพาะด้านการติดต่อสื่อสาร พัฒนาบุคลากรให้พร้อมรับกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ การพัฒนาสร้างทักษะที่หลากหลาย เพื่อให้พร้อมต่อการทำงาน

ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป การฝึกอบรม และพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับสมรรถนะหรือขีดความสามารถที่องค์กรต้องการอย่างต่อเนื่อง การดูแล รักษาบุคลากร การธำรงไว้ การเพิ่มผลตอบแทน การให้โอกาสการเติบโตในงาน การให้คำชื่นชม การส่งเสริมบรรยากาศในงานที่ดี การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพนักงาน และผู้ใต้บังคับบัญชา การดึงศักยภาพของบุคลากรออกมาให้เกิดประโยชน์มากที่สุด การสร้างความผูกพันของบุคลากร เพื่อสร้างผลงานความก้าวหน้า อย่างไรก็ตาม การคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในปัจจุบัน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้น การบริหารทรัพยากรมนุษย์จึงต้องมีการปรับตัว โดยมีหลักคิด การเพิ่มกำลังการผลิตของทรัพยากรมนุษย์ การดูแลเอาใจใส่และรักษาบุคลากร การสร้างความผูกพันของบุคลากร รวมถึงการบริหารการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่นเดียวกันกับ เลิศชัย สุธรรมานนท์ และกีรติกร บุญส่ง (2559, หน้า 151-153) ได้เสนอแนวทางบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพื่อนำไปพัฒนา ประเมินความพร้อมระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการจัดการทรัพยากรมนุษย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ได้ คือ การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันต้องมีแผนกลยุทธ์ทรัพยากรมนุษย์ เป็นแผนปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานทรัพยากรมนุษย์และผู้บริหาร มีการติดตามและการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับ เกรียงไกรยศ พันธุ์ไทย (2554, หน้า 239) ได้ให้ความสำคัญในด้านกลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงบูรณาการ อันเป็นกุญแจสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งกล่าวว่ามนุษย์ทุกคนมีคุณค่าต่อองค์กรที่จะทำประโยชน์ พนักงาน คือ ทรัพยากร ที่ตอบสนองความต้องการในปัจจุบันและอนาคต สภาพแวดล้อมการทำงานที่มีคุณภาพเป็นสิ่งที่ต้องเอาใจใส่ และการเตรียมตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ตลอดจน การวางแผนกำลังคน การสรรหาคัดเลือก ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

อย่างไรก็ตาม องค์กรต้องการบุคลากรที่มีศักยภาพสูงที่สุดเข้าร่วมงาน จึงต้องทำการคัดเลือกโดยใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพคัดเลือกบุคคลในเหมาะสมกับงานในปัจจุบันและในอนาคต จัดให้มีการเรียนรู้และพัฒนา การฝึกอบรมที่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน การสอนงาน การเป็นพี่เลี้ยง การโค้ช การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกในรูปแบบ Best Practices, Networking และการศึกษาต่อ สอดคล้องกับ โชติชวัล ฟูกิจกาญจน์ (2556, หน้า 112) ที่กล่าวถึงความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มุ่งพัฒนาโดยการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน อาทิ การปฐมนิเทศ การสาธิต การฝึกอบรมขณะปฏิบัติงาน การศึกษาดูงาน การฝึกสอน การให้คำปรึกษา ระบบพี่เลี้ยง เป็นต้น

ดังนั้น ในการวิเคราะห์การจัดการด้านทักษะของทรัพยากรมนุษย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก จึงได้เล็งเห็นถึงการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560 หน้า 23–25) ได้กล่าวถึงประเด็นการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้แบ่งห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็น 3 กลุ่ม อันได้แก่ 1) ด้านผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism Service Providers) เป็นกลุ่มที่นักท่องเที่ยวใช้บริการโดยตรง เป็นกลุ่มผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากที่สุด และยังถือว่าเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญมากที่สุดเช่นกัน อันประกอบไปด้วย ผู้ให้บริการด้านกิจกรรม ผู้ให้ บริการด้านที่พัก ผู้ให้บริการด้านขนส่ง และผู้ให้บริการด้านอาหารและงานฝีมือ 2) ด้านผู้ประกอบการทัวร์เชิงกีฬา (Sports Tour Operator) เป็นกลุ่มตัวแทนจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและผู้ประกอบการทัวร์เชิงกีฬา โดยตัวแทนจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา คือ ผู้วางแผนและจัดการองค์รวมของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทั้งหมดเป็นคนกลางในการนำบริการมาขายให้กับนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทั้งนี้ผู้ประกอบการทัวร์ จะดำเนินงานเป็นผู้ดูแลกิจกรรมการให้บริการนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยตรง โดยการออกเดินทางไปกับลูกค้าเพื่อสร้างความประทับใจและทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจในการให้บริการ และ3) ด้านผู้นำเสนอปัจจัยการผลิตในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Input Providers) กลุ่มผู้นำเสนอปัจจัยการผลิตในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ทางด้านกีฬาที่มีคุณภาพ (Sporting Equipment) กลุ่มผู้จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม (Food and Beverage) ที่มีจุดมุ่งหมายหลักในการขายให้แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยตรง เช่น ร้านอาหารในสนามกีฬา โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ที่ได้กล่าวถึงผู้ให้บริการโครงสร้างพื้นฐานที่อำนวยความสะดวกต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และปัจจัยการผลิตอื่น (Other Inputs) ไฟฟ้า น้ำประปา พลังงาน เป็นต้น

3.2 การจัดการด้านกลยุทธ์เพื่อประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

จากการวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านความประทับใจภาพรวมต่อการเดินทางมาในพื้นที่ พบกลุ่มที่เกิดความรู้สึกไม่ประทับใจและรู้สึกเฉยต่อการเดินทาง คิดเป็นร้อยละ 12.00 และพบกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ไม่ตัดสินใจพักค้างแรม คิดเป็นร้อยละ 57.25 ซึ่งเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ด้านสภาวการณ์ปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก เชียงรายและพะเยา ได้พบปัจจัยผลิตด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทางด้านทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยว โดยพบมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่สามารถสร้างกิจกรรมกีฬาได้อย่างน่าสนใจและหลากหลาย อาทิ กิจกรรมไตรกีฬาบริเวณน้ำโขง จังหวัดเชียงราย พื้นที่ดอยหนอกจังหวัดพะเยาที่สามารถจัดประเพณีขึ้นดอยหนอกและเส้นทางวิ่งเทรล

สนามกีฬาประเภทฟุตบอลที่ได้รับมาตรฐานมีทีมฟุตบอลที่มีชื่อเสียงและจัดการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง สนามกอล์ฟที่มีมาตรฐาน สนามกีฬายิงปืน สนามจักรยาน BMX และศูนย์กีฬาและสันทนาการ (Sports & Recreational Center) ณ สิงห์ปาร์ค ทั้งนี้ยังพบกิจกรรมกีฬาที่จัดขึ้นเป็นบางช่วงเวลาที่ส่งเสริมกระตุ้นการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี อาทิ วิ่งมาราธอน ปั่นจักรยาน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยผลิตด้านการท่องเที่ยวที่พบในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา สามารถนำมาสู่การสร้างความประทับใจและประสบการณ์ที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มาเยือนในพื้นที่ได้

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ด้านบริบทการแข่งขันและกลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบประเทศแคนนาดา สหราชอาณาจักร สิงคโปร์ ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา ที่มีการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในแผนนโยบายการพัฒนาระดับประเทศ และเมื่อพิจารณาถึงแผนพัฒนาระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัดที่ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ได้พบแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 4 ที่พัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาเพื่อเป็นส่วนสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ แผนพัฒนากลุ่มภาคเหนือตอนบน 2 พบพบการวางแผนการดำเนินกิจกรรมที่สนับสนุนด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา แผนพัฒนาจังหวัดเชียงราย (พ.ศ. 2561-2564) มุ่งเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว และพบการวางแผนสนับสนุนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ส่งเสริมการกีฬาเป็นเลิศ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และจากความสำคัญดังกล่าวทำให้การศึกษาในครั้งนี้ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของกลยุทธ์ที่นำไปสู่การสร้างประสบการณ์ให้แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มาเยือนได้

ตามที่ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2542, หน้า 329-331) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกลยุทธ์ (Strategy) คือ การวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป อาทิ สังคม เศรษฐกิจ การเมือง อันสอดคล้องกับ มัลลิกา ต้นสอน (2554, หน้า 98-101) ที่เห็นว่ากลยุทธ์ เป็นการจัดสรรทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อการดำเนินการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับช่วงเวลา และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป สำหรับ ทวีศักดิ์ สูทกวาทิน (2550,หน้า 23) กล่าวถึงกลยุทธ์ เป็นวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการทำงานให้ดีที่สุด เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสูงสุด อันนำไปสู่ความสามารถในการแข่งขันขององค์กรได้ และกลยุทธ์ ยังถือเป็นกิจกรรมมากมายที่นำไปสู่การสร้างสรรค์การผลิต สินค้า บริการ การส่งมอบ อันถือเป็นปัจจัยพื้นฐานของข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน อาจกล่าวได้ว่า กลยุทธ์ คือ วิธีการอันชาญฉลาดที่จะช่วยให้การดำเนินงานขององค์กรเกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิผลมากที่สุดตามสถานการณ์ กล่าวคือ การทำให้องค์กรสามารถ

ปรับตัวสอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงภายนอกตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (ธงชัย สันติวงษ์, 2546, หน้า 370)

ด้านกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560) ได้กล่าวถึงคุณค่าทางอารมณ์ อันเป็นคุณค่าที่เกิดจากการเรียนรู้หรือการทดลองสิ่งใหม่ ก่อให้เกิดประสบการณ์แก่ผู้บริโภค คุณค่านี้เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการอยากรู้อยากเห็น การทดลองสิ่งแปลกใหม่ ตลอดจนความโดดเด่นที่ไม่เหมือนใครของสินค้า บริการ ประกอบกันออกมาเป็นประสบการณ์ที่แตกต่างจนเกิดเป็นคุณค่าแก่ผู้บริโภค ในด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา คุณค่าทางประสบการณ์ ถือว่ามีบทบาทอย่างมากโดยเฉพาะในกรณีของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่เดินทางมาเพื่อเข้าร่วมเล่นกีฬาโดยตรง (Active Sport Tourism) เนื่องจากต้องร่วมกิจกรรมในบรรยากาศที่ไม่เหมือนเดิมเพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของตน โดยตัวอย่างกิจกรรมที่สามารถนำเสนอคุณค่าทางประสบการณ์ ได้แก่ การตีกอล์ฟ การดำน้ำ การปีนผา อันเป็นกิจกรรมกีฬาที่พบได้ทั่วไป แต่สภาพแวดล้อมและปัจจัยอื่น ๆ แตกต่างและแปลกใหม่แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา

จากความสำคัญดังกล่าว ทำให้การศึกษาได้ตระหนักถึงการกลยุทธ์การพัฒนาที่สามารถสร้างประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ได้กล่าวถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตามที่กรมการท่องเที่ยว ได้นิยามไว้คือ ผู้ที่เดินทางออกไปยังนอกสถานที่ที่เป็นถิ่นที่อยู่ หรือที่ทำงานตามปกติ เป็นการเดินทางแบบที่มีการค้างคืน (Overnight) หรือไม่มีการค้างคืน (Day Trip) และต้องไม่อยู่ติดต่อกันนานเกิน 1 ปี โดยมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬา คือ 1) กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่เดินทางมาเพื่อเข้าร่วมเล่นกีฬาโดยตรง (Active Sport Tourism) 2) กลุ่มผู้ที่เดินทางมาเข้าร่วมเพื่อชมการเล่นกีฬา หรือมีวัตถุประสงค์อื่นที่เกี่ยวข้องกับกีฬาแต่ไม่ได้ร่วมเล่นกิจกรรมกีฬา (Passive Sport Tourism) คือ กลุ่มผู้ติดตาม กลุ่มกองเชียร์ กลุ่มที่มีหน้าเกี่ยวข้องกับการทำสื่อ หรือผู้สนับสนุนการจัดกิจกรรมกีฬา ซึ่งถือเป็นกลุ่มคนจำนวนมากที่มีอุปสงค์ทางด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการจัดการจึงได้คำนึงถึงประเด็นการสร้างประสบการณ์ที่ดีแก่กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาดังกล่าว โดยพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาที่เหมาะสมในพื้นที่

ทั้งนี้ ธันยา พรหมบุรมย์ และนฤมล กิมภากรณ์ (2558, หน้า 76–77) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยว 10 ด้าน ประกอบด้วย ด้านที่พัก ที่พิจารณาถึงคุณภาพการให้บริการ คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก ความคุ้มค่าของราคา ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว หมายถึง คุณภาพของหน่วยงานที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวความปลอดภัยของกิจกรรม ราคา ความน่าสนใจของกิจกรรม ด้านสภาพแวดล้อม บรรยากาศที่ท่องเที่ยว ความสะอาด ด้านมลพิษ ธรรมชาติที่สวยงาม อัธยาศัยไมตรีของคนในพื้นที่ และด้านการจราจร ด้านความ

คุ้มค่าของเงิน ที่ใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว ด้านบุคลากรแนะนำการท่องเที่ยว หมายรวมถึงความสุภาพของพนักงาน คุณภาพในการให้คำแนะนำการท่องเที่ยว ด้านศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยวที่ได้พิจารณาถึงความสะดวกต่อการสืบค้นข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว หรือข้อมูลที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรม ความชัดเจนของข้อมูล ด้านอาหารและเครื่องดื่ม คือ คุณภาพของอาหาร ความคุ้มค่าของราคา คุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ หรือพนักงาน และความสะอาดของร้านด้านความปลอดภัย หมายถึง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในพื้นที่ท่องเที่ยว และความปลอดภัยในพื้นที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยว และด้านแหล่งท่องเที่ยว ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัย รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว การได้เรียนรู้วัฒนธรรม

อย่างไรก็ตาม การสร้างประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตามที่กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560) ได้การกล่าวถึง การสร้างคุณค่าทางอารมณ์ อันเป็นคุณค่าที่เกิดจาการเรียนรู้หรือการทดลองสิ่งใหม่ ก่อให้เกิดประสบการณ์แก่ผู้บริโภค คุณค่านี้เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการอยากรู้อยากเห็น การทดลองสิ่งแปลกใหม่ ตลอดจน ความโดดเด่นที่ไม่เหมือนใครของสินค้า บริการ จนพัฒนาเป็นประสบการณ์ที่แตกต่างจนเกิดเป็นคุณค่าแก่ผู้บริโภคในด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อาจกล่าวได้ว่า คุณค่าทางประสบการณ์ ถือว่ามีบทบาทอย่างมากโดยเฉพาะในกรณีของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่เดินทางมาเพื่อเข้าร่วมเล่นกีฬาโดยตรง (Active Sport Tourism) เนื่องจากต้องร่วมกิจกรรมในบรรยากาศที่ไม่เหมือนเดิมเพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของตน โดยตัวอย่างกิจกรรมที่สามารถนำเสนอคุณค่าทางประสบการณ์ ได้แก่ การตีกอล์ฟ การดำน้ำ การปีนผา อันเป็นกิจกรรมกีฬาที่พบได้ทั่วไปแต่สภาพแวดล้อมและปัจจัยอื่น ๆ แตกต่างและแปลกใหม่แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬานั่นเอง ทั้งนี้กลุ่มผู้ที่เดินทางมาเข้าร่วมเพื่อชมการเล่นกีฬา หรือมีวัตถุประสงค์อื่นที่เกี่ยวข้องกับกีฬาแต่ไม่ได้ร่วมเล่นกิจกรรมกีฬา (Passive Sport Tourism) ก็เป็นกลุ่มคนจำนวนมาก อาทิ กลุ่มกองเชียร์ กลุ่มผู้ติดตาม ซึ่งจากการศึกษาด้านพฤติกรรมพบว่ามีช่วงเวลาที่ต้องการเดินทางท่องเที่ยวก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.00 และหลังเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาคิดเป็นร้อยละ 44.00

อย่างไรก็ตาม ในการสร้างประสบการณ์ให้แก่นักท่องเที่ยวสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนใช้บริการ (before) คือ การสืบค้นข้อมูลก่อนการออกเดินทาง เพื่อวางแผนเดินทางมาท่องเที่ยว โดยการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอาจคำนึงถึงการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ หนังสือที่เกี่ยวข้องกับด้านกีฬา การใช้สื่อสมัยใหม่ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างประสบการณ์ทางอ้อมก่อให้เกิดการตัดสินใจอยากเดินทางมาร่วมกิจกรรม ระหว่างการใช้บริการ (during)

เป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่จะส่งมอบประสบการณ์ให้แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยความแปลกใหม่ ความน่าสนใจ ของกิจกรรมกีฬาจะเป็นตัวสร้างประสบการณ์ให้แก่กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีลักษณะเป็นผู้ที่เดินทางมาเพื่อเข้าร่วมเล่นกีฬาโดยตรง (Active Sport Tourism) และการบริการที่ดีของบุคลากรทางการท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวมีความสะอาด ปลอดภัย สถานที่สะท้อนเอกลักษณ์ท้องถิ่น จะสามารถสร้างประสบการณ์ที่ดี ด้วยการนำเสนอสุนทรีผ่านการมองเห็น และหากนักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ในเวลาเดียวกัน อาทิ ประสบการณ์ทางโสตสัมผัส (Sensory Experiences or Sense) ประสบการณ์ทางความรู้สึก (Affective Experiences or Feel) ประสบการณ์ทางพฤติกรรมและวิถีชีวิต (Physical Experiences, Behaviors and Lifestyle or ACT) และประสบการณ์ในเชิงอัตลักษณ์สังคม (Social-Identity Experiences) จากการได้มีปฏิสัมพันธ์กันในระหว่างเดินทาง อาจถือได้ว่าเป็นการส่งมอบประสบการณ์ที่ดีแก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ สำหรับการส่งมอบประสบการณ์หลังการใช้บริการ (after) เป็นการกล่าวถึงการเดินทางกลับของนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการบอกต่อความประทับใจผ่านสื่อออนไลน์ โดยการให้ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง สร้างกิจกรรมจูงใจให้เกิดการกลับมาเที่ยวซ้ำอีก การประเมินผลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เพื่อนำมาสร้างแนวทางพัฒนาปรับปรุง

3.3 การจัดการด้านรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

จากการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก พบประเด็นการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน (Sport Training) เพื่อเตรียมความพร้อมของร่างกาย ($\overline{X}$=3.76) การสร้างความหลากหลายของกิจกรรมกีฬาในแหล่งท่องเที่ยว ($\overline{X}$=3.73) และส่งเสริมการจัดงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) ที่หลากหลาย ($\overline{X}$=3.66) โดยพบความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ตลอดจนเมื่อศึกษาถึงประเด็นทางด้านกลยุทธ์ ในด้านการพัฒนาหลักสูตรเรียนรู้ด้านกีฬา (Learn to Courses) โดยจัดให้มีใบรับรองการผ่านการอบรมที่รับรองมาตรฐานโดยหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน ($\overline{X}$=3.56) อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560,หน้า 31) ที่ได้กล่าวถึงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ความสำเร็จในระดับอาชีพ โดยมีเป้าประสงค์เพื่อพัฒนาศูนย์ฝึกซ้อมที่ได้รับมาตรฐาน อันต่อยอดไปสู่การเป็นศูนย์กลางการฝึกซ้อมกีฬา (Training Hub) ในอาเซียน ตลอดจนการจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาที่ครบวงจร สามารถให้บริการฝึกซ้อมกีฬาได้อย่างเต็มรูปแบบ รวมทั้ง การบูรณะ พัฒนาศูนย์ฝึกกีฬาให้ได้ตามหลักมาตรฐานสากล

ทั้งนี้ จากผลการวิเคราะห์การศึกษาทางด้านอุปสงค์ที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่า นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาคาดหวังให้มีความหลากหลายของกิจกรรมในพื้นที่ สามารถเข้าร่วมเล่นกิจกรรมกีฬาได้ทุกวัน (sport holiday) ($\overline{X}$=3.29) คาดหวังเข้าร่วมงานกิจกรรมกีฬา (sport event) ที่ประเภทกีฬาอยู่ในกระแสความนิยม ($\overline{X}$=3.22) และพบว่าอยู่ในระดับความคาดหวังมากที่สุด อย่างไรก็ตามนักท่องเที่ยวเชิงกีฬายังได้พบความคาดหวังว่าการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น กิจกรรมจะต้องก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬาสามารถก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ สามารถสร้างประสบการณ์ที่แปลกใหม่ และกิจกรรมกีฬานั้นส่งผลให้เกิดความสามัคคีและสุขภาพที่ดีด้วย ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560) ที่ได้กล่าวถึงแนวโน้มการกีฬาของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงค่านิยมใหม่ในการตระหนักถึงการมีสุขภาพที่ดี และการกีฬาของประเทศไทยจะดำเนินการพัฒนา โดยคาดว่าการพัฒนาในอนาคต จะดำเนินการในด้านการตระหนักถึงข้อดีในการรักษาสุขภาพให้คนกันมาสนใจออกกำลังกายมากขึ้น ผลักดันกีฬาชนิดที่สร้างความตื่นเต้น เร้าใจ และกำลังเป็นที่นิยม

นอกจากนี้ จากการศึกษาได้พบผู้จัดกิจกรรมกีฬาส่วนใหญ่ ได้จัดกิจกรรมกีฬาลักษณะเพื่อส่งเสริมกระตุ้นการท่องเที่ยว (sport event) ซึ่งเป็นลักษณะการจัดกิจกรรมบางช่วงเวลา คิดเป็นร้อยละ 83.30 โดยพบอิทธิพลที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานที่จัดงาน คือ ใกล้แหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 93.30 ใกล้สิ่งอำนวยความสะดวก ร้อยละ 83.30 และพบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกกิจกรรม คือ เป็นกีฬาที่กำลังได้รับความนิยมในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 93.30 และกีฬามีความเหมาะสมกับลักษณะของพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 90.00

จากประเด็นความสำคัญข้างต้น ทำให้เล็งเห็นถึงความสำคัญในประเด็นการจัดการด้านรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ และจากการวิเคราะห์สภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเด็นการวิเคราะห์ปัจจัยการผลิตด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Factor Conditions) ทำให้สามารถเล็งเห็นศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา ประกอบกับ เมื่อได้พิจารณาการแบ่งประเภทการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของ Weed and Bull (2004) ทำให้เล็งเห็นโอกาสในการพัฒนาด้านการจัดการรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา 3 ลักษณะ คือ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน (Sports Training) การท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมงานมหกรรมกีฬา (Sports Event) และการท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาในช่วงวันหยุด (Sports holiday) ดังนี้

การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน (Sports Training) คือ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีจุดประสงค์เพื่อเรียนรู้ ฝึกฝน หรือเตรียมความพร้อมของร่างกายในการเข้าร่วมการแข่งขัน ลักษณะโดดเด่นของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทนี้ คือ การมีการสอนหรือการให้คำแนะนำในการออกกำลังกาย และสามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) การเรียนรู้กีฬาตามหลักสูตร (Learn to Courses) ประกอบด้วยผู้สอนที่มีมาตรฐาน และในตอนสิ้นสุดหลักสูตรควรมีใบรับรองการผ่านการอบรมที่รับรองมาตรฐานโดยหน่วยงานภาครัฐ 2) การได้รับคำแนะนำขั้นสูงด้านกีฬา (Advanced Instruction) และ 3) การฝึกซ้อมของนักกีฬามืออาชีพ (Elite Training) ซึ่งใน 2 กลุ่มสุดท้าย จะมีความต้องการใกล้เคียงกันคือ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาระดับสูง (Top-class Sports Facilities) โดยการเลือกจุดหมายในการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน ควรคำนึงถึงที่ตั้งที่ใกล้กับศูนย์กีฬาที่ใช้จัดการแข่งขันหรือมหกรรมกีฬา หรืออยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับผู้เชี่ยวชาญในการฝึกสอนด้านกีฬา

การท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมงานมหกรรมกีฬา (Sports Event) คือ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีจุดประสงค์เพื่อเข้าร่วมงานกิจกรรมกีฬาตั้งแต่ในระดับขนาดเล็ก (ท้องถิ่น) จนถึงขนาดใหญ่ (ระดับชาติ หรือนานาชาติ) ทั้งในระดับอาชีพ และมือสมัครเล่น ซึ่งครอบคลุมทั้งการเข้าร่วมในฐานะผู้เข้าแข่งขัน และผู้เข้าชม ข้อสังเกตหนึ่งของการท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมมหกรรมกีฬา คือ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬานี้จะมีพื้นที่ทับซ้อนกับการท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาเล็กน้อยในส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันในระดับท้องถิ่นหรืองานแข่งขันระดับพื้นฐานทั่วไป และเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่คล้ายกับการแบ่งประเภทการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในลักษณะมหกรรมกีฬา (Event Sport Tourism) ของ Gibson โดยส่วนมากการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมมหกรรมกีฬา ภาครัฐจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างมาก ทั้งในกรณีที่การจัดงานกิจกรรมกีฬาดำเนินการโดยภาครัฐ และกรณีการจัดงานกิจกรรมดำเนินการโดยภาคเอกชน (กรณีดำเนินการโดยเอกชน เช่นภาครัฐให้การสนับสนุนด้านการเงิน การอำนวยความสะดวกในการเดินทาง หรือการจัดงาน)

การท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาในช่วงวันหยุด (Sports holiday) เป็นการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา เพื่อการออกกำลังกาย เพื่อการแข่งขัน โดยครอบคลุมในฐานนะผู้เข้าแข่งขัน ผู้เข้าชม และผู้ติดตาม และจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านกีฬารองรับที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาได้ทุกวัน โดยนักท่องเที่ยวมีจุดประสงค์ในการมาท่องเที่ยวเพื่อออกกำลังกาย หรือเข้าแข่งขัน ซึ่งอาจจะเข้าร่วมทำกิจกรรมเฉพาะกีฬาใดกีฬาหนึ่ง (Single Sport) หรือหลายกีฬารวมกัน (Multi-sport) แต่การท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาจะจำกัดเฉพาะการออกกำลังกายทั่วไป หรือการแข่งขันกีฬาในระดับพื้นฐานทั่วไป มิใช่การเตรียมร่างกาย

การเรียนการเล่นกีฬา การแข่งขันระดับกลางหรือ มหกรรมกีฬา โดยการท่องเที่ยวเชิงกีฬารูปแบบดังกล่าวสามารถเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า “วันหยุดที่ใช้เวลาในการเล่นกีฬา (Sports holidays)”

3.4 การจัดการด้านโครงสร้างเพื่อการมีส่วนร่วมทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ในการพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ได้วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะการดำเนินงานจัดกิจกรรมกีฬาในพื้นที่ ส่วนใหญ่พบว่า เป็นหน่วยงานภาคเอกชน ร้อยละ 53.30 รองลงมา คือ หน่วยงานภาครัฐ ร้อยละ 46.70 และลักษณะการดำเนินงานจัดกิจกรรมกีฬาของภาครัฐ พบว่า ภาครัฐดำเนินการจัดจ้างหน่วยงานที่เชี่ยวชาญ จัดกิจกรรมกีฬาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 35.71 ภาครัฐดำเนินการจัดจ้างหน่วยงานที่เชี่ยวชาญ จัดกิจกรรมกีฬาบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 35.71 และภาครัฐดำเนินการจัดการด้วยตนเองทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 28.58 ซึ่งจากการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐบางแห่ง พบว่า งบประมาณโครงการหากมีจำนวนน้อย รัฐจะเป็นฝ่ายบริหารดำเนินการจัดงานด้วยตนเองทั้งหมด อย่างไรก็ตาม หากเป็นโครงการที่มีการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอต่อการจัดจ้าง ภาครัฐมีความต้องการให้เกิดการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้จากการวิเคราะห์สภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา ทำให้บทบาทของภาครัฐในระดับประเทศ ระดับภาคที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญต่อการสนับสนุน เอื้อต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีการกำหนดนโยบายอันเป็นประโยชน์กับการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และผลวิเคราะห์จากการสอบถามความคิดเห็นด้านปัจจัยการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบผู้จัดกิจกรรมกีฬามีเล็งเห็นถึงความสำคัญในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ในการจัดทำแผนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.63) การสร้างเครือข่ายระหว่างระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เพื่อส่งเสริมประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาร่วมกัน ($\overline{X}$=3.60) และการสร้างเครือข่ายระหว่างระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เพื่อสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\overline{X}$=3.56) โดยพบว่าอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด สอดคล้องกับ กระทรวงการท่องเที่ยว ได้กล่าวถึงแผนการดำเนินงาน ที่ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการพัฒนากิจกรรมทางด้านกีฬา จัดให้มีมาตรการเพื่อจูงใจให้หน่วยงานภาคเอกชนได้เข้ามาลงทุน พร้อมทั้งการสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษา บริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการและการสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมทั้ง แผนพัฒนาการกีฬาในยุทธศาสตร์ที่ 6 ที่ได้กล่าวถึงการยกระดับการบริหารจัดการด้านกีฬาให้มีประสิทธิภาพ โดยการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับกีฬา อันเป็นการพัฒนา

ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในระดับนโยบายไปจนถึงระดับปฏิบัติการ โดยดำเนินการจัดประชุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละฝ่าย ตลอดจนการวางแผนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวกีฬาให้มีทิศทางเดียวกัน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560, หน้า 33)

สำหรับการดำเนินงานภาคเอกชน ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา พบว่า ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย มีกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นหลายองค์กร เพื่อส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว โดยใช้กีฬาเป็นกิจกรรมในการส่งเสริม กระตุ้นเศรษฐกิจทางด้านการท่องเที่ยว อาทิ การจัดการแข่งขันมวยไทย Thai Fight การจัดการแข่งขันกีฬาเจียงฮายเกมส์ ซึ่งพบหน่วยงานภาคเอกชนหลายองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม โดยได้คำนึงถึงการประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว รวมถึงภาพลักษณ์ทางด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่อีกด้วย นอกจากนี้ ยังพบความคิดเห็นในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาคชุมชน เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ($\bar{x}$=3.53) อยู่ในระดับมากที่สุด และจากการสัมภาษณ์ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ในการจัดกิจกรรมกีฬาจักรยานของเครือข่ายกีฬาจักรยานจังหวัดเชียงราย พบการวางแผนการจัดกิจกรรมกีฬาที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนที่อยู่ในพื้นที่จัดกิจกรรมอีกด้วย

นอกจากนี้ ในการศึกษาการจัดการกิจกรรมประเพณีเดินขึ้นดอยหนอก ยังได้พบประเด็นด้านความร่วมมือ การจัดกิจกรรมกีฬาที่ภาคส่วนเอกชนได้คำนึงถึงการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐโดยการขอสนับสนุนภาครัฐในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความปลอดภัย ด้านความอนุเคราะห์ด้านสถานที่ ด้านที่ปรึกษา เป็นต้น ตลอดจนการ นำตราสัญลักษณ์ของแต่ละหน่วยงานมาเป็นเครือข่ายในการร่วมมือ อนึ่งเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เข้าร่วมงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งอาจเพิ่มแรงจูงใจในการจัดสินใจเข้าร่วมงานได้ ทั้งนี้ ในการสร้างความร่วมมือกับภาคชุมชน พบว่า ควรให้ชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียงที่จัดกิจกรรม หรือชุมชนเจ้าของพื้นที่จัดกิจกรรมเข้ามามีส่วนร่วมในคณะการดำเนินงาน และร่วมจัดกิจกรรมดังกล่าว ตลอดจน ยังได้พบการจัดการกิจกรรมประเภทวิ่งเทรล Luang Payao Mountain Run ที่ได้จัดต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี และมีจำนวนผู้เข้าร่วมจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกปี ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์พบชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการจัดกิจกรรมดังกล่าว เช่น ชุมชนบ้านดอกบัว สามารถให้บริการที่พักแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม และให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสวิถีชีวิตของหมู่บ้านท่องเที่ยวชุมชนบ้านดอกบัว อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงาน ควรมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมใน 3 ภาคส่วน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน ในการร่วมดำเนินงาน อันเป็นโอกาสที่ดีในการสร้างรายได้ ซึ่งอาจ

กล่าวได้ว่า ชุมชน เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นอย่างมาก เพราะเป็นแหล่งผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์

จากความสำคัญข้างต้นทำให้เล็งเห็นถึงกลุ่มของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน ทั้งนี้ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560, หน้า 133) ได้กล่าวในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ควรมีแนวทางสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ โดยภาคเอกชนที่มีศักยภาพในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬา และมีภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนภายใต้นโยบาย นอกจากนี้ พัชรินทร์ โสภา และสิทธิเดช สิริสุขะ (2558, หน้า 388) ได้กล่าวถึง การบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วม ประกอบไปด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กล่าวถึง การประชุมเพื่อเสนอปัญหา ความต้องการ ความคิดเห็น สู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไข ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการ่วมปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และด้านกบบารมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ การมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน ร่วมรับทราบการดำเนินงาน รายงานผลการดำเนินงาน ทั้งนี้ วรพงศ์ ภูมิบ่อพลับ (2561, หน้า 1804) ได้กล่าวถึง การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เน้นย้ำถึงการมีส่วนร่วมในภาคีภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะชุมชนในพื้นที่ ทั้งนี้ การสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ควรส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ การยอมรับ การเคารพ เห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันภายใต้ความหลากหลาย เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตวัฒนธรรมและความต้องการของคนในพื้นที่อย่างแท้จริง และในด้านแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับกีฬา เพื่อเสริมสร้างการบูรณาการ ความร่วมมือระหว่างองค์กรกีฬาทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคเอกชน ในทุกระดับ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการและสร้างมูลค่าต่อไป

เมื่อพิจารณาถึงด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา ยังพบหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่ดำเนินการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวกีฬาอย่างต่อเนื่อง อาทิ กรมการท่องเที่ยว สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย การกีฬาแห่งประเทศไทยสำนักงานเชียงราย องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย เทศบาลนครเชียงราย สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมพลศึกษา สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชียงราย สมาคมสหพันธ์ท่องเที่ยวภาคเหนือ ภาคีเครือข่ายการท่องเที่ยวเชียงราย สมาคมธุรกิจและท่องเที่ยวพะเยา รวมถึงการร่วมกลุ่มในการจัดตั้งชมรมด้านกีฬา อย่างไรก็ตาม

เมื่อได้วิเคราะห์ถึงบทบาท หน้าที่ในการดำเนินงานในแต่ละภาคส่วน พบว่าภาครัฐมีหน้าที่หลักในการสร้างแผนพัฒนาส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรม สำหรับภาคเอกชน จัดเป็นกลุ่มผู้ลงทุน และสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา อาทิ สนามฟุตบอล สนามกอล์ฟ ศูนย์นันทนาการและกีฬา เป็นต้น และภาคชุมชน คือ ชุมชนท่องเที่ยวที่รองรับการเดินทางท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา หรือกลุ่มชุมชนที่อำนวยความสะดวกทางด้านอาหารและที่พัก

4. ด้านผลผลิต (Product: P) ทิศทาง แนวทางปฏิบัติจากกระบวนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ด้านผลผลิต (Product: P) เป็นการพิจารณาถึงทิศทาง แนวทางปฏิบัติ ที่ควรเกิดขึ้นจากการนำกระบวนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ เป็นการอธิบายรายละเอียดตามประเด็น การจัดการด้านทักษะของผู้ให้บริการ การจัดการด้านกลยุทธ์เพื่อสร้างประสบการณ์ การจัดการด้านรูปแบบกีฬาที่เหมาะสม และการจัดการด้านโครงสร้างเพื่อการมีส่วนร่วม

4.1 การจัดการด้านทักษะของผู้ให้บริการเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

4.1.1 การพัฒนาหลักสูตรการบริหารงานที่มีมาตรฐานทัดเทียมกับสากล และจัดฝึกจัดอบรมแก่ระดับผู้บริการ บุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ให้มีความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติงาน ตลอดจนการเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน อันนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

4.1.2 สร้างความตระหนักและเข้าใจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน เป็นการจัดประชุมสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาก่อนปฏิบัติงาน เพื่อให้การทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และได้ตระหนักและเข้าใจหน้าที่ในการปฏิบัติงานของตนเอง

4.1.3 ยกระดับเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน เป็นการวางแผน จัดสรรจำนวนบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ในการปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน ตลอดจน การวางแผนให้บุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาปฏิบัติงานตามทักษะ ความเชี่ยวชาญในตำแหน่งที่เหมาะสม เป็นการพิจารณาทักษะความสามารถของบุคลากรก่อนการกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

4.1.4 เพิ่มทักษะมาตรฐานคุณภาพการให้บริการ เป็นการสร้างมาตรฐานคุณภาพการบริการของบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และสร้างการรับรู้แก่บุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้มีความเข้าใจในมาตรฐานการบริการเดียวกัน ตลอดจนมุ่งพัฒนาทักษะการ

บริการของบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้มีความรวดเร็วและถูกต้อง อันเป็นการเพิ่มมาตรฐานคุณภาพการให้บริการ

4.1.5 ลดการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงบุคลากรทางการท่องเที่ยว โดยการเพิ่มผลค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานตามความเหมาะสม การเลื่อนตำแหน่ง การให้รางวัลเพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

4.1.6 เพิ่มทักษะความสามารถด้านภาษา เป็นการเพิ่มพูนทักษะด้านภาษาต่างประเทศแก่บุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยการจัดฝึกอบรมให้มีทักษะความสามารถในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้ อาทิ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาเกาหลี ภาษาญี่ปุ่น

4.1.7 เพิ่มทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นการพัฒนาให้บุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬามีทักษะการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสมตามรูปแบบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เปลี่ยนแปลงไป

4.2 การจัดการด้านกลยุทธ์เพื่อประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

4.2.1 เร่งรัด พัฒนา ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านกีฬาที่ได้รับมาตรฐาน เพื่อมุ่งสู่การท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับบน (Luxury Sports Tourism) โดยจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐ หรือภาครัฐมีการส่งเสริมบรรยากาศการลงทุนของผู้ประกอบการภาคเอกชน ตลอดจนการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

4.2.2 ผลักดันพื้นที่ให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง เป็นการสร้างโอกาสและความต่อเนื่องในการผลักดันพื้นที่ให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาในระดับชาติและระดับนานาชาติ โดยเตรียมความพร้อมของบุคลากรและพื้นที่การรองรับที่มีมาตรฐาน และความเข้มแข็งในการรวมกลุ่มการมีส่วนร่วมในการบริหารงานระหว่างภาคีเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการท่องเที่ยว

4.2.3 ยกระดับสร้างมาตรฐานความปลอดภัย (Safety) เป็นการยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ โดยการนำอุปกรณ์และเทคโนโลยีโดยมีบุคลากรที่ควบคุมดูแลการใช้งาน เพื่อให้การติดตามและตรวจสอบมีความรวดเร็วมากขึ้น

4.2.4 เพิ่มประการณ์ความแปลกใหม่แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นการนำความโดดเด่นทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี หรือนำลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ มาสู่ข้อได้เปรียบในการพัฒนาสร้างกิจกรรมทางการกีฬาที่ก่อให้เกิดความหลากหลายของการท่องเที่ยว

เชิงกีฬา เป็นการเพิ่มจำนวนชนิดกีฬาเพื่อสร้างให้ประการณ์ความแปลกใหม่แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา

4.2.5 สร้างร่วมมือกับผู้ประกอบการที่มีชื่อเสียงในประเทศและต่างประเทศ เพื่อร่วมจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬา เพื่อใช้ตราสัญลักษณ์สินค้าเป็นสิ่งที่กระตุ้นการรับรู้ของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา และนำไปสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่

4.2.6 สะท้อนเอกลักษณ์ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ การนำเอกลักษณ์วัฒนธรรมที่โดดเด่นของพื้นที่ นำมาสะท้อนผ่านสื่อสัญลักษณ์ต่างๆ ในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬา อาทิ ป้ายประชาสัมพันธ์ เหรียญรางวัล หรือโล่รางวัล เป็นต้น

4.2.7 สร้างกิจกรรมและเส้นทางเพื่อการเชื่อมโยงสู่ประเทศเพื่อนบ้าน เป็นการสร้างกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและการออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่สามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ต่างประเทศได้ คือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า

4.2.8 เพิ่มช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย อาทิ ช่องทางเฟซบุ๊ก อินทราแกรม ไลน์ เว็บไซต์ เป็นต้น เพื่อเพิ่มช่องทางการรับรู้ของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้มากขึ้น

4.2.9 ปรับปรุง พัฒนาฐานข้อมูลเฉพาะด้านกิจกรรมกีฬา เป็นการมุ่งพัฒนาฐานข้อมูลเฉพาะกิจกรรมกีฬาในพื้นที่ โดยมีหน่วยงานกลางกำกับ ติดตาม รวมถึง การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย และการนำเสนอให้ข้อมูลข่าวสารทางด้านการจัดกิจกรรมกีฬาหรือข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นปัจจุบัน (information up-to-date)

4.2.10 สร้างประสบการณ์ผ่านลักษณะการท่องเที่ยวเชิงกีฬาแบบยั่งยืน เป็นการสร้างประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผ่านการตระหนัก การคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยจัดให้มีการวางแผน การสร้างแนวทางป้องกันที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

4.2.11 ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างระบบสมาชิก เป็นการพัฒนาระบบสมาชิกให้แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา ได้มีสิทธิประโยชน์ เช่น ส่วนลด การสะสมคะแนน การบริการพิเศษ เมื่อใช้บริการอื่นร่วม อาทิ แหล่งท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร ธุรกิจการบิน เป็นต้น

4.2.12 สร้างศูนย์รวมจิตใจความภาคภูมิใจของพื้นที่ โดยมุ่งส่งเสริมและพัฒนาสร้างนักกีฬาอาชีพ และขยายฐานนักกีฬาให้ประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับประเทศและระดับโลก sport hero เพื่อสร้างชื่อเสียง เกียรติยศ เป็นการสร้างความภูมิใจ และถือเป็น

เครื่องมือในการรวมจิตใจ ซึ่งจะก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีในกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในกลุ่มกองเชียร์ได้

4.3 การจัดการด้านรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

4.3.1 การจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน (Sports Training)

1) ผลักดันสู่การเป็นเมืองศูนย์กลางเก็บตัวและฝึกซ้อมสำหรับนักกีฬา เป็นการมุ่งพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการฝึกซ้อมของนักกีฬามืออาชีพ โดยการจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาครบวงจรที่มีมาตรฐานสากล และพัฒนาเพื่อให้เป็นสถานที่เตรียมความพร้อมของร่างกายของนักกีฬาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2) บูรณะและพัฒนาศูนย์ฝึกกีฬาให้ได้มาตรฐานตามสากล เป็นการบูรณะซ่อมแซม ปรับปรุง โครงสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านกีฬาที่มีอยู่เดิมให้มีมาตรฐานตามหลักสากล โดยภาครัฐมีมาตรการส่งเสริมบรรยากาศการลงทุน ตลอดจนการผลักดันให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่พื้นที่

3) ผลักดันสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านกีฬา โดยจัดสถานที่ให้เปิดหลักสูตรอบรมเพื่อการเรียนรู้กีฬา (Learn to Courses) เพื่อพัฒนาบุคลากรทางการกีฬา อาทิ ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน รวมถึงนักกีฬา และมีใบรับรองการผ่านการอบรมที่รับรองมาตรฐานจากโดยหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน

4.3.2 การจัดการด้านการท่องเที่ยวมหกรรมกีฬา (Sports Event)

1) ส่งเสริมและผลักดันการจัดกิจกรรมกีฬาส่งเสริมประจำปี โดยพื้นที่มีการจัดการวางแผน สร้างความต่อเนื่องการจัดงานเพื่อให้กลายเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำปี อันนำไปสู่การสร้างเอกลักษณ์ด้านกีฬาของพื้นที่

2) กำหนดขีดความสามารถในการรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวมหกรรมกีฬา (Sports Event) โดยผู้จัดกิจกรรมกีฬามีการจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมเล่นกิจกรรมกีฬาให้เหมาะสมกับพื้นที่ที่สามารถรองรับได้ และการจัดกิจกรรมในลักษณะดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม

3) เพิ่มคุณค่าทางจิตใจผ่านการเชิดชูเกียรติและมอบของรางวัล เป็นการมอบของรางวัลที่สามารถเพิ่มคุณค่าทางด้านจิตใจ แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมหรือผู้ชนะจากการแข่งขัน อาทิ การเชิดชูเกียรติจากการได้รับถ้วยพระราชทาน เป็นต้น

4) สร้างเรื่องราวผ่านประสบการณ์ด้านอารมณ์ เป็นส่งเสริมการจัดงานที่ควรสอดคล้องกับกระแสความนิยมของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นการสร้างเรื่องราวผ่านกิจกรรม

การท่องเที่ยวมหกรรมกีฬา (Sports Event) อาทิ การวิ่งเพื่อสังคม รายได้จากการจัดกิจกรรมสามารถนำไปช่วยเหลือสังคมได้ หรือการปั่นจักรยานเพื่อส่งเสริมการลดการปลด ปล่อยคาร์บอน เป็นต้น

5) สร้างมาตรฐานการจัดการด้านการท่องเที่ยวมหกรรมกีฬา เป็นการถอดบทเรียนเมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรม เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น นำไปสู่แผนการพัฒนาการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป โดยมีประเด็นพิจารณาที่เกี่ยวข้องกับ ขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ อาทิ ผู้ให้บริการภายในงานมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา การมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา รวมถึง การผู้ให้บริการในอุตสาหกรรมทางการท่องเที่ยว อาทิ ธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจที่พัก ธุรกิจสินค้าของที่ระลึก ธุรกิจด้านการขนส่ง เป็นต้น ถือเป็นการสามารถสร้างมาตรฐานการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวมหกรรมกีฬา

4.3.3 การจัดการด้านกิจกรรมกีฬาในช่วงวันหยุด (Sports holiday)

1) ส่งเสริมและพัฒนาสู่กิจกรรมกีฬากลุ่มคน 3 วัย เป็นการจัดกิจกรรมกีฬาที่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถเดินทางมาร่วมกิจกรรมได้ทุกวัน (Sports holiday) ซึ่งมีกิจกรรมกีฬาที่รองรับกลุ่มคน 3 วัย (กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มวัยคนงาน และกลุ่มวัยเด็ก) ในสถานที่เดียวกัน โดยจัดให้มีกิจกรรมกีฬาที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัย เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน สามารถสร้างความสัมพันธ์ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้

2) สร้างกิจกรรมรองรับกลุ่มชอบความท้าทาย เป็นสร้างกิจกรรมกีฬาผาดโผนเพื่อรองรับกลุ่มคนที่ชอบความท้าทาย เป็นการจัดเตรียมสถานที่ที่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถเดินทางมาร่วมกิจกรรมได้ทุกวัน เพื่อตอบสนองกลุ่มคนที่ชอบความท้าทาย ความตื่นเต้น การผจญภัย ถือเป็นกีฬาคนรุ่นใหม่ที่มีการเติบโตสูงมากขึ้น เป็นกีฬาที่สามารถสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจสูง อย่างไรก็ตาม ต้องคำนึงถึงความปลอดภัย โดยจัดเตรียมความพร้อมโครงสร้างพื้นฐานที่มีมาตรฐาน เนื่องจากกีฬาประเภทดังกล่าวมีความเสี่ยงในระดับสูงเมื่อเปรียบเทียบกับกีฬาประเภทอื่น ๆ

4.4 การจัดการด้านโครงสร้างเพื่อการมีส่วนร่วมทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

4.4.1 ร่วมจัดตั้งคณะกรรมบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นการจัดตั้งคณะกรรมการโดยมีกลุ่มตัวแทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เพื่อนำไปสู่พิจารณาแผนการดำเนินงานจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่สอดรับกับการพัฒนาด้านการ

ท่องเที่ยวในพื้นที่ และเพื่อเป็นการแจกแจงหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละฝ่าย กำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานอย่างชัดเจน

4.4.2 ร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความเห็นของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน ในการกำหนดนโยบายและกำหนดทิศทาง มีการกำหนดกรอบระยะเวลา ทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ร่วมกัน ตลอดจน กำหนดแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคชุมชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

4.4.3 ร่วมวางแผนกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี เป็นการการจัดประชุม หารือ วางแผน ทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ เพื่อตกลงร่วมกันสำหรับช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม และลักษณะกิจกรรมกีฬาที่จัดขึ้น เพื่อลดการซ้ำซ้อนการการจัดงาน โดยการวางแผนด้านปฏิทินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาร่วมกัน หรือ การมีฐานข้อมูลที่สามารถตรวจสอบช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมและลักษณะของกิจกรรมที่จัดขึ้น

4.4.4 บูรณาการแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นการจัดประชุมระหว่างหน่วยงานงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ เพื่อพัฒนาแผนด้านการท่องเที่ยวให้มีทิศทางเดียวกัน การจัดสรรงบประมาณการพัฒนาให้เพียงพอและเหมาะสมต่อประเภทกีฬา เป็นต้น

4.4.5 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคเอกชน โดยการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจระหว่างภาคเอกชน เป็นการร่วมลงทุนเพื่อจัดทำธุรกิจที่เอื้อต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ ตลอดจน หน่วยงานภาครัฐควรเสริมสร้างบรรยากาศเพื่อเอื้อต่อการตัดสินใจการลงทุน เช่น การผ่อนปรนอัตราดอกเบี้ย เป็นต้น

4.4.6 ผลักดันให้ภาคชุมชนมีโอกาสสร้างรายได้ เป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถนำสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวเสนอแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยตรง หรือการจัดแสดงจัดจำหน่ายสินค้าท้องถิ่น การเสนอแพ็กเกจท่องเที่ยวโดยท้องถิ่น หรือการนำของที่ระลึกเป็นสินค้าท้องถิ่นเพื่อประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการนำอาหารของชุมชนบริการแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา

4.4.7 ส่งเสริม สร้างความร่วมมือนำเสนอข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในการจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ ทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผ่านช่องทางต่างๆ โดยสามารถทำด้วยเทคโนโลยีการสื่อสาร หรือการสื่อสารผ่านช่องทางที่เข้าถึงง่าย

4.4.8 ส่งเสริมให้มีการประเมินผลของการดำเนินงานจัดการแข่งขันกีฬา โดยการจัดประชุม ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อรายงานผลความคืบหน้าในการพัฒนา เป็นการประเมินผลของการดำเนินงานจัดการแข่งขันกีฬา มีการรวบรวมข้อมูลรายงานการประเมินการจัดกิจกรรมกีฬา โดยการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การสร้างการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา ร่วมกันวางแผนแก้ไข สร้างแนวทางเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ดีขึ้นต่อไปในอนาคตได้

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในเขตพื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยดำเนินการศึกษาด้านสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยได้วิเคราะห์ถึงสภาวการณ์ปัจจุบัน ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสามารถในการเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) อันนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ ประกอบด้วย ด้านปัจจัยการผลิต (Factor Conditions) ด้านอุปสงค์ (Demand Conditions) ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ (Firm Strategy Structure and Rivalry) ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน (Related and Supporting Industries) ด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาส (Government and Chance) และระดับความสำคัญการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) ด้านระบบ (System) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านบุคลากร (Staff) ด้านทักษะ (Skill) และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) รวมถึงการศึกษาในด้านความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา รูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวและความต้องการของนักท่องเที่ยว และความคาดหวังที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) ด้านระบบ (System) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านบุคลากร (Staff) ด้านทักษะ (Skill) และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value)

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์และนำมาสู่ประเด็นในการพิจารณารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก อย่างไรก็ตาม ในการวิเคราะห์รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก เพื่อให้พัฒนาเกิดประสิทธิภาพควรมีการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก เพื่อให้รูปแบบมีความชัดเจนมากขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ให้เกิดประสิทธิภาพ โดยนำ CIPP (Context–Input–Process–Product model) ของ Daneil L. Stuffl ebeam มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา เพื่อประกอบการตัดสินใจ สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม โดยพิจารณาครอบคลุม 4 ด้าน คือ 1) ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context: C) เป็นการพิจารณาถึงบริบทหรือสภาพแวดล้อมของพื้นที่ล้านนาตะวันออก ที่เกี่ยวข้องกับสภาวการณ์ในปัจจุบันที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ ทำให้สามารถ

คาดการณ์ในอนาคตต่อทิศทางการพัฒนาได้ โดยอธิบายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ด้านปัจจัยการผลิต (Factor Conditions) ด้านอุปสงค์ (Demand Conditions) ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ (Firm Strategy Structure and Rivalry) ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน (Related and Supporting Industries) ด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาส (Government and Chance) 2) ด้านปัจจัยป้อน (Input: I) เป็นการพิจารณาถึงทรัพยากรที่พบในพื้นที่ล้านนาตะวันออก คือ รูปแบบประเภทกิจกรรมกีฬา เพื่อนำไปสู่การพิจารณาความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่สามารถทำให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ในอนาคต โดยอธิบายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) ด้านระบบ (System) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านบุคลากร (Staff) ด้านทักษะ (Skill) และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) 3) ด้านกระบวนการ (Process: P) คือ เป็นการอธิบายหลักการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสม โดยพิจารณาตามประเด็นที่ได้ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบ 4 ด้าน คือ การจัดการด้านทักษะของผู้ให้บริการ การจัดการด้านกลยุทธ์เพื่อสร้างประสบการณ์ การจัดการด้านรูปแบบกีฬาที่เหมาะสม และการจัดการด้านโครงสร้างเพื่อการมีส่วนร่วม เพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ 4) ด้านผลผลิต (Product: P) เป็นการพิจารณาถึงทิศทาง แนวทางปฏิบัติ ที่ควรเกิดขึ้นจากการนำกระบวนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ เป็นการอธิบายรายละเอียดตามประเด็นการจัดการด้านทักษะของผู้ให้บริการ การจัดการด้านกลยุทธ์เพื่อสร้างประสบการณ์ การจัดการด้านรูปแบบกีฬาที่เหมาะสม และการจัดการด้านโครงสร้างเพื่อการมีส่วนร่วม

สรุปผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์การศึกษาสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ด้านความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และการศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก รวมถึงการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ได้ดำเนินการโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพรวมกับวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

การศึกษาสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

การศึกษาสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ได้ดำเนินการวิเคราะห์สภาวการณ์ปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ด้านปัจจัยการผลิตด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Factor Conditions) ด้านอุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Demand Conditions) ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Firm Strategy

Structure and Rivalry) ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Related and Supporting Industries) ด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาสการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Government and Chance) และการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) ด้านระบบ (System) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านบุคลากร (Staff) ด้านทักษะ (Skill) ด้านค่านิยมร่วม (Shared Value)

เมื่อพิจารณาประเด็นการจัดการด้านบุคคล (Staff Management) และการจัดการด้านทักษะ (Skill Management) โดยได้กล่าวถึง การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยการคัดเลือกให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามทักษะ ความเชี่ยวชาญในตำแหน่งที่เหมาะสม การสรรหา จัดให้มีเจ้าหน้าที่มีจำนวนเพียงพอ ดำเนินการจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ก่อนปฏิบัติงาน ให้เจ้าหน้าที่ได้รับรู้ เข้าใจมาตรฐานการให้บริการ ดำเนินการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความสามารถในการดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ ตลอดจนการพัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่ที่จัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยให้มีทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีทัศนคติที่ดีให้บริการ บริการได้อย่างรวดเร็ว และเต็มใจให้บริการ สามารถสื่อสารภาษาได้อย่างหลากหลาย รวมถึงการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจากการศึกษาในประเด็นดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์

การศึกษาประเด็นการจัดการด้านกลยุทธ์ (Strategy Management) และการจัดการด้านระบบ (System Management) โดยได้กล่าวถึง การวางแผนเพื่อกำหนดทิศทางการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อันเป็นการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกระดับสูง พัฒนามาตรฐานการรองรับด้านกีฬา การจัดการส่งเสริมการกีฬา การสร้างภาพลักษณ์ผ่านการจัดการแข่งขันกีฬา รวมถึงการส่งเสริมด้านวิจัยเพื่อพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตลอดจนการวางแผนการบริหารที่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดจากการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา รวมถึงด้านระบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา กระบวนการในการปฏิบัติงานที่กล่าวถึง การส่งเสริมประชาสัมพันธ์กิจกรรมกีฬาผ่านช่องทางที่หลากหลาย โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและปรับปรุงข้อมูลข่าวสารให้เป็นปัจจุบัน มีการจัดตั้งศูนย์ให้บริการข้อมูลทางด้านงานกีฬาแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One stop service) การสร้างระบบสมาชิกเพื่อให้สิทธิประโยชน์ในการใช้บริการอื่นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ได้ รวมถึง การพัฒนาปรับปรุงด้านการเข้าถึงและการสร้างมาตรฐานด้านการให้บริการด้านการท่องเที่ยว อาทิ ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของ

ที่ระลึก ทั้งนี้ จากการศึกษาในประเด็นดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการให้ประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยว

การศึกษาในประเด็นการจัดการด้านรูปแบบ (Style Management) และการจัดการด้านค่านิยม (Shared Value Management) ซึ่งได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอันเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน คือ การจัดรูปแบบกิจกรรมกีฬาในช่วงวันหยุด (Sports holiday) โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาเข้าร่วมได้อย่างหลากหลาย การพัฒนา ส่งเสริมรูปแบบการจัดงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) อยู่ในความนิยมของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา รวมถึง พัฒนาให้แหล่งท่องเที่ยวมีกิจกรรมกีฬาที่สามารถยืดระยะเวลาการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ และการสร้างแรงจูงใจแก่กลุ่มผู้ติดตามนักกีฬา ให้เกิดความต้องการท่องเที่ยว ก่อนหรือหลังเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา ตลอดจนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน คือ การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมให้มีความสนุกสนานความเพลิดเพลิน สร้างความผ่อนคลาย สร้างความภาคภูมิใจแก่ผู้เข้าร่วม ก่อให้เกิดประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ตลอดจนสามารถสร้างความสัมพันธ์ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้นั้น สามารถสรุปได้ว่าเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านทรัพยากรทางการกีฬาโดยคำนึงถึงทรัพยากรทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในพื้นที่

สำหรับการจัดการด้านโครงสร้าง (Structure Management) ที่ได้กล่าวถึงการร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในพื้นที่ การร่วมมือระหว่างภาคเอกชนผู้ประกอบการ ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โครงสร้างมีการสร้างบทบาทภาคชุมชนในการขับเคลื่อน การดำเนินงานจัดการด้านกีฬาในพื้นที่ รวมถึง การจัดตั้งหน่วยงานด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชนนั้น จากการศึกษาทำให้สามารถสรุปได้ว่าเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกับการมีส่วนร่วม

ทั้งนี้ เมื่อได้พิจารณาตามการจัดการของพื้นที่จังหวัดเชียงราย และจังหวัดพะเยา พบผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหลักในการดำเนินงานจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว คือ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และภาคชุมชนผู้ซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ที่ใช้จัดกิจกรรมกีฬาซึ่งเมื่อพิจารณาตามพื้นที พบบทบาทของหน่วยงานให้การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่แตกต่างกัน คือ จังหวัดเชียงราย พบหน่วยงานภาครัฐที่มีบาทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมกีฬา อาจเพราะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา รองลงมา คือ ภาคเอกชน ที่สร้างความร่วมมือกับภาครัฐ อาทิ สมาคมเครือข่ายท่องเที่ยวเชียงราย สภาอุตสาหกรรมเชียงราย สมาคมสหพันธ์ท่องเที่ยวภาคเหนือ ภาคีเครือข่ายท่องเที่ยวเชียงราย หอการค้าเชียงราย เป็นต้น โดยมีการกระตุ้น

การจัดกิจกรรมกีฬาตลอดทั้งปี อาทิ รวมถึงการจัดตั้งกลุ่ม สมาคมที่มีเป้าหมายเกี่ยวเนื่องกับกีฬาและการท่องเที่ยว สมาคมกีฬาจักรยาน สมาคมกีฬายิงปืน สำหรับภาคชุมชน พบลักษณะการเป็นเจ้าบ้านที่ดีในการต้อนรับกลุ่มนักท่องเที่ยวกีฬาที่เดินทางมาเยือนในพื้นที่

เมื่อพิจารณาถึงการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดพะเยา ได้พบว่าภาคเอกชน มีบทบาทในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬา เห็นได้จากการจัดกิจกรรมประเพณีเดินขึ้นดอยหนอก การจัดกิจกรรมวิ่งเทรลดอยหลวง และการจัดกิจกรรมปั่นจักรยานโดยชมรมจักรยานพะเยาไบค์คลับ ทั้งนี้ในส่วนของภาครัฐมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรม และการจัดกิจกรรมที่เน้นส่งเสริมสุขภาพของคนในพื้นที่เป็นหลัก สำหรับภาคส่วนของชุมชนสามารถดึงเม็ดเงินจากการเดินทางของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา อาทิ ร้านอาหาร ที่พักแรม สินค้าของฝากของที่ระลึก เป็นต้น

การศึกษาความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ในการศึกษาได้สรุปผลการศึกษาในภาพรวมด้านความต้องการและความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก และวิเคราะห์ อธิบายความต้องการและความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกของกลุ่มนักกีฬาและความต้องการและความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกของกลุ่มผู้ติดตาม

ในภาพรวมนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกมีพฤติกรรมคล้ายคลึงกับนักท่องเที่ยวโดยทั่วไปคือ เป็นกลุ่มที่นิยมท่องเที่ยวตามวาระโอกาสวันหยุดต่าง ๆ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีอาชีพหรือภาระหน้าที่ประจำ จึงมีข้อจำกัดในการท่องเที่ยวช่วงวันธรรมดา และด้วยความต้องการความแปลกใหม่ ความสนุกสนานในชีวิต โดยยังคงให้ความสำคัญกับสุขภาพที่ดี จึงเลือกที่จะท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม และมีความหลากหลายของกิจกรรมกีฬาในพื้นที่ ที่พร้อมจะให้ประสบการณ์อันสนุกสนานน่าประทับใจ และเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ ซึ่งทั้งหมดคือคุณค่าที่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬามองหา และมีแนวโน้มที่จะกลับไปท่องเที่ยวซ้ำในแหล่งท่องเที่ยวที่ประทับใจ เพราะสามารถคาดหวังประสบการณ์ที่ตนปรารถนาได้ ทั้งนี้ปัจจัยในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวยังคงเป็นสิ่งสำคัญในอันดับแรก ๆ ที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวทั่วไป ซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่า ทั้งในมุมมองของนักกีฬาผู้เข้าร่วมและผู้ติดตามเข้าชมกิจกรรมกีฬา ต่างต้องการความสะดวกสบาย และความมั่นใจในความปลอดภัยของการเดินทางเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา ทั้งในช่วงก่อนและหลังการเดินทาง เพราะปัญหาที่พบจากการเดินทางเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำลาย ลดทอนบรรยากาศความสนุกสนาน

ความประทับใจที่ต่อเนื่องหลังจบกิจกรรมกีฬา อันมีผลต่อการกลับมาท่องเที่ยวหรือเข้าร่วมกิจกรรมซ้ำในพื้นที่หนึ่ง ซึ่งหากพิจารณาจากกลุ่มประชากรที่มาท่องเที่ยวที่มักมีภูมิลำเนาในภาคเหนือ และเป็นกลุ่มที่มีการใช้พาหนะรถยนต์ส่วนตัวเดินทางมากที่สุด ดังนั้น ถนน สถานที่พักรถ ความเพียงพอของจุดจอดรถ รวมถึงการออกแบบเส้นทางการคมนาคมที่เอื้ออำนวยและรองรับต่อความลื่นไหล และทางเลือกรับรองเหตุจราจรติดขัดจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของพื้นที่ล้านนาตะวันออก

นอกจากนี้ กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ทั้งกลุ่มนักกีฬา และกลุ่มผู้ติดตามยังเป็นกลุ่มที่ค่อนข้างมีความอ่อนไหวต่อราคาที่พักอันสะท้อนให้เห็นจากปัจจัยในการเลือกที่พัก ที่ประเด็นของความเหมาะสมของราคาเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ความสำคัญอย่างโดดเด่น แต่ก็ยังคงต้องการที่พักที่มีมาตรฐาน โดยเฉพาะเรื่องความสะอาดและความปลอดภัย

หากพิจารณาเปรียบเทียบความคาดหวังระหว่างกลุ่มนักกีฬา และกลุ่มผู้ติดตาม พบว่ากลุ่มผู้ติดตามเป็นกลุ่มที่มีความคาดหวังมากที่สุดในทุกมิติ มีความคาดหวังที่สูงกว่ากลุ่มนักกีฬาในแทบทุกประเด็น ซึ่งจากการเก็บข้อมูล นักวิจัยพบว่า กลุ่มผู้ติดตามมีพฤติกรรมเฉกเช่นนักท่องเที่ยวทั่วไป ที่ต้องการประสบการณ์ที่ราบรื่น และความพร้อมต่อการรับมือสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการท่องเที่ยวอย่างฉับพลัน ทำให้ โดยเฉพาะในแง่ของความพร้อมของบุคลากรที่ต้องมีทักษะและความรู้อย่างรอบด้านในการรับมือกับสถานการณ์ทุกรูปแบบที่เกิดขึ้น ทั้งในลักษณะการอำนวยความสะดวก ตลอดจนการรับมือกับปัญหาที่ไม่คาดฝัน และการช่วยเหลือชีวิตขั้นต้น ขณะที่กลุ่มนักกีฬาจะให้ความสำคัญมีความคาดหวังต่อประเด็นบุคลากรในเชิงความพอเพียงของบุคลากร และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น การให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ และสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้หลากหลาย เพราะมองว่าเป็นสิ่งพื้นฐานที่ผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวพึงมี และทำได้ดี ในส่วนของทักษะด้านอื่น ๆ เช่น การปฐมพยาบาลอย่างถูกต้อง หากมีทักษะดังกล่าวถือเป็นสิ่งที่ควรมี แต่ไม่ได้จัดอยู่ในระดับทักษะพื้นฐานที่ต้องมี ทำให้มีความคาดหวังน้อยลง อีกทั้งกลุ่มนักกีฬา แม้จะเป็นกลุ่มสมัครเล่นก็จะมีความรู้ในการดูแล ปฐมพยาบาลตนเองได้ เนื่องจากกลุ่มนักกีฬาตระหนักถึงความเสี่ยงการเกิดอาการบาดเจ็บจากการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา จึงมีการศึกษาแนวทางการปฐมพยาบาลเพื่อช่วยเหลือตนเองและเพื่อนนักกีฬาเมื่อพบเหตุการณ์บาดเจ็บขึ้น

นอกจากนี้ ความแตกต่างของพฤติกรรมนักกีฬา และผู้ติดตามที่น่าสนใจอย่างหนึ่งคือความคาดหวังต่อประเด็นข้อมูลข่าวสาร ที่กลุ่มนักกีฬาจะมีความคาดหวังต่ำกว่ากลุ่มผู้ติดตามทั้งในประเด็นข่าวสารที่ทันสมัย และความหลากหลายของช่องทาง เนื่องจากกลุ่มนักกีฬาที่มี

ประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรม บางส่วนจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน หรือมีช่องทางเข้าถึง หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลกิจกรรมที่กลุ่มนักกีฬาสามารถรับข้อมูลกิจกรรมกีฬาได้ ขณะที่กลุ่มผู้ติดตาม ในกลุ่มที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับนักกีฬามักจะเป็นผู้ที่ได้รับข้อมูลจากเพื่อน คนรอบข้าง หรือนักกีฬาเอง ทำให้มีความรู้สึกว่าช่องทางที่ได้รับในปัจจุบันค่อนข้างน้อย และข้อมูลที่ได้ไม่ค่อยทันสมัย เพราะไม่ใช่สิ่งที่ตนรับรู้โดยตนเองโดยตรง

ในประเด็นการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาของกลุ่มนักกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก พบว่า กลุ่มนักกีฬาให้ความสำคัญกับประเด็นความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน และความสะดวกสบาย ทำให้ต้องการประกันภัยในระหว่างการร่วมกิจกรรมกีฬา และคาดหวังว่าสถานที่จะต้องมีพื้นที่เพื่อเตรียมความพร้อมร่างกาย รวมถึงอุปกรณ์กีฬาที่ใช้ในกิจกรรมควรเป็นอุปกรณ์ที่มีมาตรฐานความปลอดภัย เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดเหตุ อันทำให้เกิดความมั่นใจต่อความพร้อมในการจัดงาน การจัดการปลอดภัย รวมถึงแผนรับรองของผู้จัดงาน นอกจากนี้ สถานที่จัดเก็บอุปกรณ์กีฬาที่ดูรัดกุมและปลอดภัยก็ถือเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่กลุ่มนักกีฬาให้ความสำคัญ เนื่องจากทำให้นักกีฬามั่นใจในความปลอดภัยของทรัพย์สินตนเอง ทั้งยังทำให้เกิดความสะดวกสบายที่ไม่ต้องเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ไปมาจากห้องพัก ทั้งก่อนและหลังร่วมกิจกรรมกีฬา เช่นเดียวกับประเด็นด้านการลงทะเบียนร่วมกิจกรรมของกลุ่มนักกีฬาที่ต้องการความสะดวกสบาย โดยความสะดวกสบายดังกล่าวได้แก่ เร็ว ง่าย ไม่ซ้ำซ้อน ข้อมูลชัด ครบ ถูกต้องไม่เกิดปัญหาให้ต้องแก้ไขภายหลัง

การศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

การวิเคราะห์รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก เป็นการนำผลการวิเคราะห์ทางด้านสภาวการณ์ปัจจุบัน ประกอบด้วย ด้านปัจจัยการผลิต (Factor Conditions) ด้านอุปสงค์ (Demand Conditions) ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ (Firm Strategy Structure and Rivalry) ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน (Related and Supporting Industries) ด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาส (Government and Chance) รวมทั้ง ประเด็นการพิจารณาระดับความสำคัญการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) ด้านระบบ (System) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านบุคลากร (Staff) ด้านทักษะ (Skill) และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) เพื่อให้ทราบถึงสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก และด้านความต้องการและความคาดหวังในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์และนำมาสู่ประเด็นในการพิจารณารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยว

เชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ทั้งนี้ จากการศึกษาดังกล่าวทำให้สามารถสรุปประเด็นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสมในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบด้วย

การจัดการด้านทักษะของทรัพยากรมนุษย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรการบริหารงานที่มีมาตรฐานทัดเทียมกับสากล การสร้างความตระหนักและเข้าใจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน การยกระดับเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน เป็นการวางแผน จัดสรร จำนวนบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ในการปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอ การเพิ่มทักษะมาตรฐานคุณภาพการให้บริการ คำนึงถึงการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงบุคลากรทางการท่องเที่ยว การเพิ่มทักษะความสามารถด้านภาษา เป็นการเพิ่มพูนทักษะด้านภาษาต่างประเทศแก่บุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา น รวมถึงการเพิ่มทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย

การจัดการด้านกลยุทธ์เพื่อประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก โดยเร่งรัด พัฒนา ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านกีฬาที่ได้รับมาตรฐาน ผลักดันพื้นที่ให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง การยกระดับสร้างมาตรฐานความปลอดภัย (Safety) การเพิ่มประการณ์ความแปลกใหม่แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา สร้างร่วมมือกับผู้ประกอบการที่มีชื่อเสียงในประเทศและต่างประเทศ เพื่อร่วมจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬา การสะท้อนเอกลักษณ์ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ การสร้างกิจกรรมและเส้นทางเพื่อการเชื่อมโยงสู่ประเทศเพื่อนบ้าน เพิ่มช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย การปรับปรุง พัฒนาฐานข้อมูลเฉพาะด้านกิจกรรมกีฬา เป็นการนำเสนอให้ข้อมูลข่าวสารทางด้านการจัดกิจกรรมกีฬาหรือข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นปัจจุบัน (information up-to-date) การสร้างประสบการณ์ผ่านลักษณะการท่องเที่ยวเชิงกีฬาแบบยั่งยืน พัฒนาการสร้างระบบสมาชิก รวมถึงการสร้างศูนย์รวมจิตใจความภาคภูมิใจของพื้นที่ โดยมุ่งส่งเสริมและพัฒนาสร้างนักกีฬาอาชีพ sport hero

การจัดการด้านรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก เป็นการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน (Sports Training) โดยผลักดันสู่การเป็นเมืองศูนย์กลางเก็บตัวและฝึกซ้อมสำหรับนักกีฬา เร่งบูรณะและพัฒนาศูนย์ฝึกกีฬาให้ได้มาตรฐานตามสากล ตลอดจนผลักดันสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านกีฬา โดยจัดสถานที่ให้เปิดหลักสูตรอบรมเพื่อการเรียนรู้กีฬา (Learn to Courses) ในการจัดการด้านการท่องเที่ยวมหกรรมกีฬา (Sports Event) มีการส่งเสริมและผลักดันการจัดกิจกรรมกีฬาส่งเสริมประจำปี การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวมหกรรมกีฬา (Sports Event) เพิ่มคุณค่าทางจิตใจผ่านการเชิดชูเกียรติและมอบของรางวัล การสร้างเรื่องราวผ่านประสบการณ์ด้านอารมณ์

และการสร้างมาตรฐานการจัดการด้านการท่องเที่ยวมหกรรมกีฬา เป็นการถอดบทเรียนเมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรม เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น นำไปสู่แผนการพัฒนาการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป สำหรับการจัดการด้านกิจกรรมกีฬาในช่วงวันหยุด (Sports holiday) ได้ส่งเสริมและพัฒนาสู่กิจกรรมกีฬากลุ่มคน 3 วัย ซึ่งมีกิจกรรมกีฬาที่รองรับกลุ่มคน 3 วัย (กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มวัยคนงาน และกลุ่มวัยเด็ก) ในสถานที่เดียวกัน และสร้างกิจกรรมรองรับกลุ่มชอบความท้าทาย

การจัดการด้านโครงสร้างเพื่อการมีส่วนร่วมทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ได้พิจารณาถึงความสำคัญในการร่วมจัดตั้งคณะกรรมบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยมีกลุ่มตัวแทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เพื่อร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นการกำหนดแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคชุมชนในพื้นที่อย่างแท้จริง ตลอดจนร่วมวางแผนกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี จัดให้มีการบูรณาการแผนด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อพัฒนาแผนด้านการท่องเที่ยวให้มีทิศทางเดียวกัน การเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคเอกชนโดยการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจระหว่างภาคเอกชน การผลักดันให้ภาคชุมชนมีโอกาสสร้างรายได้ มีการส่งเสริม สร้างความร่วมมือนำเสนอข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา รวมถึงการประเมินผลของการดำเนินงานจัดการแข่งขันกีฬา เพื่อนำไปสู่การสร้างการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา ร่วมกันวางแผนแก้ไข สร้างแนวทางเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ดีขึ้นต่อไปในอนาคตได้

การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในพื้นที่ล้านนาตะวันออกเพื่อให้พัฒนาเกิดประสิทธิภาพ ควรมีการควบคุมกระบวนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อให้รูปแบบมีความชัดเจนมากขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ให้เกิดประสิทธิภาพ จึงอาจกล่าวได้ว่าในการดำเนินงานเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ควรนำรูปแบบจำลอง CIPP (Context–Input–Process–Product model) ของ Daneil L. Stuffl ebeam มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา เพื่อประกอบการตัดสินใจ สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม โดยพิจารณาครอบคลุม 4 ด้าน คือ 1) ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context: C) เป็นการพิจารณาถึงบริบทหรือสภาพแวดล้อมของพื้นที่ล้านนาตะวันออก ที่เกี่ยวข้องกับสภาวการณ์ในปัจจุบันที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ ทำให้สามารถคาดการณ์ในอนาคตต่อทิศทางการพัฒนาได้ โดยอธิบายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ด้านปัจจัย

การผลิต (Factor Conditions) ด้านอุปสงค์ (Demand Conditions) ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ (Firm Strategy Structure and Rivalry) ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน (Related and Supporting Industries) ด้านบทบาทของภาครัฐและโอกาส (Government and Chance) 2) ด้านปัจจัยป้อน (Input: I) เป็นการพิจารณาถึงทรัพยากรที่พบในพื้นที่ล้านนาตะวันออก คือ รูปแบบประเภทกิจกรรมกีฬา เพื่อนำไปสู่การพิจารณาความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่สามารถทำให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ในอนาคต โดยอธิบายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้างองค์กร (Structure) ด้านระบบ (System) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านบุคลากร (Staff) ด้านทักษะ (Skill) และด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) 3) ด้านกระบวนการ (Process: P) คือ เป็นการอธิบายหลักการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสม โดยพิจารณาตามประเด็นที่ได้ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบ 4 ด้าน คือ การจัดการด้านทักษะของผู้ให้บริการ การจัดการด้านกลยุทธ์เพื่อสร้างประสบการณ์ การจัดการด้านรูปแบบกีฬาที่เหมาะสม และการจัดการด้านโครงสร้างเพื่อการมีส่วนร่วม เพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ และ 4) ด้านผลผลิต (Product: P) เป็นการพิจารณาถึงทิศทาง แนวทางปฏิบัติ ที่ควรเกิดขึ้นจากการนำกระบวนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้

อภิปรายผล

จากความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่ได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วในกลุ่มนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน โดยได้รับอิทธิพลจากกระแสเรื่องความสนใจการดูแลสุขภาพ การให้ความสำคัญในการออกกำลังกายและเล่นกีฬา โดยแบ่งออกเป็น การท่องเที่ยวเพื่อมาชมกีฬาและการท่องเที่ยวเพื่อมาเล่นกีฬา ทั้งนี้ การท่องเที่ยวเชิงกีฬายังก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจ สร้างรายได้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจ เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจในธุรกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ที่พัก โรงแรม ร้านอาหาร ร้านค้าของฝากของที่ระลึก ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจขายอุปกรณ์ทางการกีฬา ธุรกิจนวดแผนไทย อันสามารถสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจ สร้างงานให้คนท้องถิ่น ลดปัญหาการว่างงาน สร้างอาชีพใหม่ ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ คุณภาพชีวิตดีขึ้น ด้านมิติสังคมและวัฒนธรรม การท่องเทียวเชิงกีฬาเป็นการท่องเที่ยวประเภทหนึ่งที่ทำให้คนที่มีความแตกต่างในด้านศาสนา เชื้อชาติ วัฒนธรรม สามารถเดินทางมาร่วมแข่งขันกีฬา หรือเล่นกีฬา การเข้าชมกีฬา อันเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ สร้างมิตรไมตรี สร้างความเข้าใจอันดี เป็นการลดความแตกแยก เป็นการสร้างความสมัครสมานสามัคคี สำหรับมิติทางการเมือง การท่องเที่ยวกีฬาเสมือนเป็นสื่อนำไปสู่สันติภาพในพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างมิตรไมตรี ลดความ

ขัดแย้ง อาจกล่าวได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นกิจกรรมที่สามารถสร้างความสงบสุข สันติภาพให้เกิดขึ้นจากสังคมที่แตกต่าง โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อย่างไรก็ตาม การนำการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เข้ามาบูรณาการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่ม ส่งผลต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้พื้นที่ ด้านสังคม ประชาชน เยาวชน เห็นถึงคุณค่าของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อย่างไรก็ตามในการนำการท่องเที่ยวเชิงกีฬามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาจังหวัด ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมจากภาคชุมชน ภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป (วรพงศ์ ภูมิบ่อพลับ, 2561, หน้า 1793) เช่นเดียวกันกับการศึกษาในครั้งนี้ที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการใช้กีฬาเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ โดยเล็งเห็นถึงหลักการจัดการที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ด้านการจัดการด้านทักษะของทรัพยากรมนุษย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2559, หน้า 76) ได้วิเคราะห์ถึงศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของประเทศไทย ถึงสถานการณ์ แนวโน้ม พบจุดอ่อนในการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ ทักษะความสามารถ เชี่ยวชาญในการบริหารจัดการ การจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทำให้ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล อันเป็นผลมาจากข้อจำกัดในการรับรู้ข่าวสารข้อมูล การขาดความรู้ ทักษะ ตลอดจนทักษะทางด้านภาษาและเทคโนโลยี

ทั้งนี้ มัลลิกา ต้นสอน (2554, หน้า 98-101) ยังได้ให้ความเห็นว่าทักษะ คือ ความสามารถ ความรู้เฉพาะทางขององค์กร เป็นความชำนาญของบุคลากรในองค์กร ซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างจากคู่แข่งขัน และเป็นปัจจัยสำคัญในการอยู่รอดในมุมมองของธุรกิจ ตลอดจน ชานิกา ฉัตรสูงเนิน (2561 หน้า 105) ยังได้กล่าวถึงทักษะ (Skill) คือความเชี่ยวชาญ ซึ่งควรคำนึงถึงการยกระดับความสามารถ ทักษะให้มีความทันสมัย การส่งเสริม ผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่นกันกับ วันชัย มีชาติ (2559, หน้า 90) ที่ให้ความสำคัญด้านผู้ให้บริการ หรือบุคลากร (staff) ที่ถือเป็นทรัพยากรที่สามารถสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงาน หากองค์กรใดก็ตามหากมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถมากก็ส่งผลให้องค์กรดำเนินงานได้ดี โดยหากพิจารณาถึงบุคลากร ก็ควรวิเคราะห์ถึงความรู้ความสามารถทักษะ ระบบการสรรหาคัดเลือก การบรรจุแต่งตั้ง การฝึกอบรมพัฒนา และการประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับ อภิมณีณ์ ปวรัชพิสิษฐ์ (2557, หน้า 157) ที่เห็นว่า การจัดหาบุคลากรเพื่อเข้าปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญ ฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์ต้องมีการดำเนินการคัดสรรและเลือก บุคคลที่เหมาะสมกับงานพร้อมทางด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ปฏิภาณ ไหวพริบ อันจำเป็นที่ต้องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ ทวีศักดิ์ สูทกวาทิน (2550, หน้า 23) ยังกล่าวถึงการพิจารณาจากขีดความสามารถ

ของพนักงาน (competency-based) เป็นหลัก โดยขีดความสามารถของพนักงานในที่นี้ คือ ความรู้ ทักษะ ทัศนคติ การรับรู้ บุคลิกภาพ หรือคุณสมบัติเฉพาะตัวที่สะท้อนศักยภาพของบุคคลนั้น จากความสำคัญดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาในครั้งนี้ โดยการตระหนักถึงการเพิ่มทักษะมาตรฐานคุณภาพการให้บริการ เป็นการสร้างมาตรฐานคุณภาพการบริการของบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และสร้างการรับรู้แก่บุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้มีความเข้าใจในมาตรฐานการบริการเดียวกัน ตลอดจนมุ่งพัฒนาทักษะการบริการของบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้มีความรวดเร็วและถูกต้อง อันเป็นการเพิ่มมาตรฐานคุณภาพการให้บริการ

นอกจากนี้ ในประเด็นการเพิ่มพูนทักษะด้านภาษาต่างประเทศแก่บุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อให้มีทักษะความสามารถในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้ และการพัฒนาให้บุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬามีทักษะการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสมตามรูปแบบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งพบความสอดคล้องกับ เสาวนีย์ สมันต์ตรีพร (2560 หน้า 13-14) ที่ได้กล่าวถึง ภาคธุรกิจในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงบริหาร คือ การดึงพนักงานที่มีศักยภาพสูงมาร่วมงาน เพื่อให้องค์กรสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ตลอดจน การสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน โดยเฉพาะด้านการติดต่อสื่อสาร พัฒนาบุคลากรให้พร้อมรับกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ การพัฒนาสร้างทักษะที่หลากหลาย เพื่อให้พร้อมต่อการทำงานในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

ด้านผลการศึกษาในประเด็นการยกระดับเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน พบการวางแผน จัดสรร จำนวนบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ในการปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน ตลอดจน การวางแผนให้บุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาปฏิบัติงานตามทักษะ ความเชี่ยวชาญในตำแหน่งที่เหมาะสม เป็นการพิจารณาทักษะความสามารถของบุคลากรก่อนการกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงาน มีความสอดคล้องกับ เกรียงไกรยศ พันธุ์ไทย (2554, หน้า 239) ที่ได้กล่าวว่า พนักงาน คือ ทรัพยากรที่ตอบสนองความต้องการในปัจจุบันและอนาคต สภาพแวดล้อมการทำงานที่มีคุณภาพเป็นสิ่งที่ต้องเอาใจใส่ และการเตรียมตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ตลอดจน การวางแผนกำลังคน การสรรหาคัดเลือก ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

อย่างไรก็ตาม เมื่อได้พิจารณาถึงการจัดการด้านทักษะของทรัพยากรมนุษย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ในการวางแผนให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามทักษะความเชี่ยวชาญในตำแหน่งที่เหมาะสม ซึ่งพิจารณาทักษะความสามารถของบุคลากรก่อนการ

กำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงาน โดยผู้ที่มีทักษะทางด้านการสื่อสารภาษาที่หลากหลาย ก็สามารถจัดให้อยู่ในงานบริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทั้งข้อมูลทางด้านการจัดกิจกรรมกีฬาและข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ ทั้งนี้ ได้พบลักษณะของการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวกีฬาบางประเภท อาทิ วิ่งเทรลดอยหลวงพะเยา กิจกรรมวิ่งไตรกีฬาเชียงราย นักท่องเที่ยวจะต้องเดินทางมารับฟังข้อมูลการปฏิบัติตน เพื่อรับฟังข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งพบการเข้าร่วมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ดังนั้น การคำนึงถึงการเตรียมผู้ให้บริการที่มีทักษะทางด้านภาษาจังมีความจำเป็นอย่างมาก ตลอดจน การมีทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของเจ้าหน้าที่ ให้สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างทันท่วงที ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้จัดกิจกรรมประเพณีเดินขึ้นดอยหนอกจังหวัดพะเยา ที่ได้คำนึงถึงเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานที่จะต้องมีทักษะในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาเข้าร่วม อันเป็นการลดอุบัติเหตุ เพิ่มความปลอดภัยในการท่องเที่ยวได้ เช่นเดียวกันกับ การจัดกิจกรรมวิ่งมาราธอน การจัดกิจกรรมวิ่งเทรล พบนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ต้องการเจ้าหน้าที่ผู้อำนวยความสะดวกที่มีทักษะการปฐมพยาบาล เนื่องจากบางเส้นทางมีระยะทางไกล ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬามีโอกาสเกิดอุบัติเหตุในระหว่างร่วมกิจกรรมได้

ทั้งนี้ การผลการศึกษาด้านการพัฒนารูปแบบยังได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของกลยุทธ์ที่นำไปสู่การสร้างประสบการณ์ให้แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มาเยือนได้ สอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2542, หน้า 329-331) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของกลยุทธ์ Strategy) คือ การวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป เช่นเดียวกับ มัลลิกา ต้นสอน (2554, หน้า 98-101) ที่ได้เล็งเห็นว่ากลยุทธ์เป็นการจัดสรรทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อการดำเนินการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับช่วงเวลาและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับการศึกษาที่ได้เล็งเห็นถึงการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพ โดยการนำความโดดเด่นทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี หรือนำลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ มาสู่ข้อได้เปรียบในการพัฒนาสร้างกิจกรรมทางการกีฬาที่ก่อให้เกิดความหลากหลายของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นการเพิ่มจำนวนชนิดกีฬาเพื่อสร้างให้ประการณ์ความแปลกใหม่แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตลอดจนการสร้างกิจกรรมและเส้นทางเพื่อการเชื่อมโยงสู่ประเทศเพื่อนบ้าน เป็นการสร้างกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและการออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่สามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ต่างประเทศได้ คือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า เป็นต้น รวมถึงสร้างประสบการณ์ผ่านลักษณะการท่องเที่ยวเชิงกีฬาแบบยั่งยืน เป็นการสร้างประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาผ่านการตระหนัก การคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

โดยจัดให้มีการวางแผน การสร้างแนวทางป้องกันที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560, หน้า 30) ที่กล่าวถึง ความสำคัญของคุณค่าประสบการณ์ อันเป็นคุณค่าประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้หรือทดลองสิ่งแปลกใหม่ ทำให้เกิดประสบการณ์แก่ผู้ใช้บริการ แบบที่ไม่เคยได้รับมาก่อน เป็นพฤติกรรมที่มีความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองสิ่งแปลกใหม่ อย่างไรก็ตามในด้านการท่องเที่ยวนั้น คุณค่าทางประสบการณ์ถือว่ามีบทบาทอย่างมาก โดยการคิดค้นกิจกรรมกีฬารูปแบบใหม่ การค้นหาเอกลักษณ์ทางภูมิประเทศและวัฒนธรรมเพื่อนำมาผสมผสานเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมกีฬา

ทั้งนี้ ทวีศักดิ์ สูทกวาทิน (2550,หน้า 23) ยังกล่าวถึงกลยุทธ์ ที่ถือเป็นวิธีการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสูงสุด อันนำไปสู่ความสามารถในการแข่งขัน และกลยุทธ์ ยังถือเป็นกิจกรรมมากมายที่นำไปสู่การสร้างสรรค์ การผลิต สินค้า บริการ การส่งมอบ อันถือเป็นปัจจัยพื้นฐานของข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน สอดคล้องกับ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560) ที่กล่าวถึง การสร้างประสบการณ์ให้แก่นักท่องเที่ยวสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนใช้บริการ (before) คือ การสืบค้นข้อมูลก่อนการออกเดินทาง เพื่อวางแผนเดินทางมาท่องเที่ยว โดยการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอาจคำนึงถึงการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ หนังสือที่เกี่ยวข้องกับด้านกีฬา การใช้สื่อสมัยใหม่ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างประสบการณ์ทางอ้อมก่อให้เกิดการตัดสินใจอยากเดินทางมาร่วมกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่เล็งเห็นถึงการเพิ่มช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย อาทิ ช่องทางเฟซบุ๊ก อินทราแกรม ไลน์ เว็บไซต์ เป็นต้น เพื่อเพิ่มช่องทางการรับรู้ของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้มากขึ้น การปรับปรุง พัฒนาฐานข้อมูลเฉพาะด้านกิจกรรมกีฬา เป็นการมุ่งพัฒนาฐานข้อมูลเฉพาะกิจกรรมกีฬาในพื้นที่ โดยมีหน่วยงานกลางกำกับ ติดตาม รวมถึง การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย และการนำเสนอให้ข้อมูลข่าวสารทางด้านการจัดกิจกรรมกีฬาหรือข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นปัจจุบัน (information up-to-date) และการส่งเสริมและพัฒนาการสร้างระบบสมาชิก เป็นการพัฒนาระบบสมาชิกให้แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา ได้มีสิทธิประโยชน์ เช่น ส่วนลด การสะสมคะแนน การบริการพิเศษ เมื่อใช้บริการอื่นร่วม อาทิ แหล่งท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร ธุรกิจการบิน เป็นต้น รวมถึง การยกระดับสร้างมาตรฐานความปลอดภัย (Safety) เป็นการยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ โดยการนำอุปกรณ์และเทคโนโลยีโดยมีบุคลากรที่ควบคุมดูแลการใช้งาน เพื่อให้การติดตามและตรวจสอบมีความรวดเร็วมากขึ้น

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการสร้างประสบการณ์ดังกล่าวข้างต้นอาจเป็นปัจจัยส่งผลต่อการเดินทางของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐวุฒิ เหมาะประมาณ

และสุวารี นามวงศ์ (2560, หน้า 194-195) ได้ศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวโดยพิจารณาจาก ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการกีฬาที่คำนึงถึงพื้นที่การจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาที่เป็นเอกลักษณ์ การออกแบบกิจกรรมให้มีความท้าทายต่อนักกีฬาผู้เข้าแข่งขัน กิจกรรมมีความปลอดภัย พื้นที่จัดกิจกรรมมีความสวยงาม พื้นที่จัดกิจกรรมมีชื่อเสียงและเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว และบริเวณพื้นที่ร่วมแข่งขัน จัดกิจกรรมกีฬา มีสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ใกล้เคียงสามารถเดินทางไปได้อย่างสะดวกสบาย ในด้านการเข้าถึง ได้พิจารณาถึงการเดินทางเข้าถึงได้อย่างหลากหลายเส้นทาง เส้นทางคมนาคมจากภูมิลำเนาสามารถเดินทางไปร่วมได้อย่างสะดวกสบาย ป้ายบอกทางเข้าถึงไปยังพื้นที่มีความชัดเจน แสงสว่างตลอดเส้นทาง เส้นทางเข้าถึงมีความปลอดอภัย รวมถึงการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่นเดียวกันกับผลการศึกษาของธันยา พรหมบุรมย์ และนฤมล กิมภากรณ์ (2558, หน้า 76-77) ที่ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยว 10 ด้าน ประกอบด้วย ด้านที่พัก ที่พิจารณาถึง คุณภาพการให้บริการ คุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก ความคุ้มค่าของราคา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ด้านความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีวัตถุประสงค์เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา ที่พบว่าต้องการให้ที่พักจัดให้มีสถานที่จัดเก็บอุปกรณ์ทางด้านกีฬา ร้อยละ 46.50 และมีบุคลากรภายในโรงแรมให้คำแนะนำการเล่นกีฬา ร้อยละ 45.50 มีสถานที่เตรียมความพร้อมของร่างกายก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา ร้อยละ 51.00 สำหรับสถานที่จัดงานกิจกรรมกีฬาต้องมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสภาพพร้อมใช้งาน 59.50 จัดให้มีเจ้าหน้าที่เพียงพอและให้ข้อมูลทางด้านกีฬาได้ ร้อยละ 33.50

นอกจากนี้ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560,หน้า 31) ยังได้กล่าวถึงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ความสำเร็จในระดับอาชีพ โดยมีเป้าประสงค์เพื่อพัฒนาศูนย์ฝึกซ้อมที่ได้รับมาตรฐาน อันต่อยอดไปสู่การเป็นศูนย์กลางการฝึกซ้อมกีฬา (Training Hub) ในอาเซียน ตลอดจน การจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาที่ครบวงจร สามารถให้บริการฝึกซ้อมกีฬาได้อย่างเต็มรูปแบบ รวมทั้ง การบูรณะ พัฒนาศูนย์ฝึกกีฬาให้ได้ตามหลักมาตรฐานสากล สอดคล้องกับผลการศึกษาด้านการจัดการรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ที่ได้เล็งเห็นถึงการผลักดันสู่การเป็นเมืองศูนย์กลางเก็บตัวและฝึกซ้อมสำหรับนักกีฬาเป็นการมุ่งพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการฝึกซ้อมของนักกีฬามืออาชีพ โดยการจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาครบวงจรที่มีมาตรฐานสากล และพัฒนาเพื่อให้เป็นสถานที่เตรียมความพร้อมของร่างกายของนักกีฬาทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการบูรณะและพัฒนาศูนย์ฝึกกีฬาให้ได้มาตรฐานตามสากล เป็นการบูรณะ ซ่อมแซม ปรับปรุง โครงสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านกีฬาที่มีอยู่เดิมให้มีมาตรฐานตามหลักสากล โดยภาครัฐมีมาตรการส่งเสริมบรรยากาศ

การลงทุน ตลอดจนการผลักดันให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่พื้นที่ ทั้งนี้ จังหวัดพะเยาสามารถนำพื้นที่สนามกีฬากลางจังหวัดพะเยา ปรับปรุง ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ดีและพัฒนาให้ได้ตามมาตรฐานหลักสากล ทั้งนี้อาจมีมาตรการจูงใจให้เกิดการลงทุน การผลักดันให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการและสร้างมูลค่าเพิ่ม

ตามที่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560) ได้กล่าวถึงการสร้างประสบการณ์ระหว่างการใช้บริการ (during) ซึ่งถือเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่จะส่งมอบประสบการณ์ให้แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยสร้างความแปลกใหม่ ความน่าสนใจ ของกิจกรรมกีฬา อันจะเป็นตัวสร้างประสบการณ์ให้แก่กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยสามารถสร้างประสบการณ์ที่ดี ผ่านการนำเสนอสุนทรีย์ผ่านการมองเห็น และหากนักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ในเวลาเดียวกัน อาทิ ประสบการณ์ทางโสตสัมผัส (Sensory Experiences or Sense) ประสบการณ์ทางความรู้สึก (Affective Experiences or Feel) ประสบการณ์ทางพฤติกรรมและวิถีชีวิต (Physical Experiences, Behaviors and Lifestyle or ACT) และประสบการณ์ในเชิงอัตลักษณ์สังคม (Social-Identity Experiences) จากการได้มีปฏิสัมพันธ์กันในระหว่างเดินทาง สอดคล้องกับผลการศึกษาในประเด็นการสร้างเรื่องราวผ่านประสบการณ์ด้านอารมณ์ อันเป็นส่งเสริมการจัดงานที่ควรสอดคล้องกับกระแสความนิยมของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นการสร้างเรื่องราวผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวมหกรรมกีฬา (Sports Event) อาทิ การวิ่งเพื่อสังคม รายได้จากการจัดกิจกรรมสามารถนำไปช่วยเหลือสังคมได้ หรือการปั่นจักรยานเพื่อส่งเสริมการลดการปลดปล่อยคาร์บอน เป็นต้น ตลอดจนการจัดกิจกรรมกีฬาที่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถเดินทางมาร่วมกิจกรรมได้ทุกวัน (Sports holiday) ซึ่งมีกิจกรรมกีฬาที่รองรับกลุ่มคน 3 วัย (กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มวัยคนงาน และกลุ่มวัยเด็ก) ในสถานที่เดียวกัน โดยจัดให้มีกิจกรรมกีฬาที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัย เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน สามารถสร้างความสัมพันธ์ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ การสร้างกิจกรรมรองรับกลุ่มชอบความท้าทาย เป็นสร้างกิจกรรมกีฬาผาดโผนเพื่อรองรับกลุ่มคนที่ชอบความท้าทาย เป็นการจัดเตรียมสถานที่ที่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถเดินทางมาร่วมกิจกรรมได้ทุกวัน เพื่อตอบสนองกลุ่มคนที่ชอบความท้าทาย ความตื่นเต้น การผจญภัย

อย่างไรก็ตาม การศึกษาในครั้งนี้ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ควรให้ความสำคัญในประเด็นการมีส่วนร่วม โดยการจัดตั้งคณะกรรมการโดยมีกลุ่มตัวแทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เพื่อนำไปสู่พิจารณาแผนการดำเนินงานจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่สอดรับกับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ และเพื่อเป็นการแจกแจง

หน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละฝ่าย กำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานอย่างชัดเจน ร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ และกำหนดแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคชุมชนในพื้นที่อย่างแท้จริง การบูรณาการแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาระหว่างภาครัฐ รวมถึงการจัดประชุม ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อรายงานผลความคืบหน้าในการพัฒนา เป็นการประเมินผลของการดำเนินงานจัดการแข่งขันกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560, หน้า 133) ที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและกล่าวถึงการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อันควรมีแนวทางสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ โดยภาคเอกชนที่มีศักยภาพในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬา และมีภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนภายใต้นโยบาย ตลอดจน พัชรินทร์ โสภา และสิทธิเดช สิริสุขะ (2558, หน้า 388) ที่กล่าวถึง การบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วม ประกอบไปด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กล่าวถึง การประชุมเพื่อเสนอปัญหา ความต้องการ ความคิดเห็น สู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไข ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการร่วมปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และด้านกบบารมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ การมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน ร่วมรับทราบการดำเนินงาน รายงานผลการดำเนินงาน เช่นเดียวกันกับ วรพงศ์ ภูมิบ่อพลับ (2561, หน้า 1804) ได้กล่าวถึง การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่เน้นย้ำถึงการมีส่วนร่วมในภาคีภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะชุมชนในพื้นที่ ทั้งนี้ การสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ควรส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ การยอมรับ การเคารพ เห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันภายใต้ความหลากหลาย เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตวัฒนธรรมและความต้องการของคนในพื้นที่อย่างแท้จริง และในด้านแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับกีฬา เพื่อเสริมสร้างการบูรณาการ ความร่วมมือระหว่างองค์กรกีฬาทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคเอกชน ในทุกระดับ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการและสร้างมูลค่าต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ภาครัฐ สามารถนำผลการศึกษาด้านรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวที่เหมาะสมในพื้นที่ล้านนาตะวันออก เพื่อเป็นทิศทางในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ได้โดยคำนึงถึงความต่อเนื่องของแผนพัฒนา ตลอดจนการพัฒนาโดยคำนึงถึงผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาพื้นที่สู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2. ภาคเอกชน สามารถนำผลการศึกษาด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ไปปรับประยุกต์ใช้เพื่อสร้างกลยุทธ์เพื่อตอบสนองการพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ตลอดจนรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่สามารถนำผลการศึกษาไปต่อยอดเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมขององค์กรต่อไปได้

3. ภาคชุมชน ควรเตรียมความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยสร้างโอกาสของชุมชนในการดึงเม็ดเงินจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ตลอดจนการตระหนักและให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก เป็นการจัดการที่เกี่ยวข้องกับคนในด้านผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism Service Providers)

2. การศึกษารูปแบบการสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกเป็นการจัดการกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประสบการณ์แก่กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาคือ กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Active Sport Tourism) และกลุ่มผู้ที่เดินทางมาเข้าร่วมเพื่อชมการเล่นกีฬา (Passive Sport Tourism)

3. การศึกษาแนวทางยกระดับมาตรฐานเพื่อรองรับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน (Sports Training) คือการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีจุดประสงค์เพื่อเรียนรู้ ฝึกฝน หรือเตรียมความพร้อมของร่างกายในการเข้าร่วมการแข่งขัน

4. การศึกษารูปแบบการจัดการด้านการมีส่วนร่วมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคเอกชน ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติ ดูแลเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ ส่งเสริมหรือสนับสนุน ผลักดันให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่

5. การศึกษาผลกระทบทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม อันส่งผลการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคตได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรวรรณ สังขร. (2555). **แหล่งท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวตลาดใหม่**. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). **แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 – 2564)**. สืบค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2561, จาก https://www.mots.go.th/more_news.php?cid=312

กษิดิศ ใจผาวัง. (2561). แนวทางการประยุกต์ใช้ CIPP Model เพื่อความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนที่มีการใช้กลยุทธ์เศรษฐกิจสร้างสรรค์. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**, 13(2), 61-85.

กัลยารัตน์ ธีระธนชัยกุล. (2558). **การพัฒนาองค์การ** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดเคชั่น.

กาจบัณฑิต เอี้ยวถาวร. (2560). ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของจังหวัดศรีสะเกษ. **วารสารมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**, 8(2), 190-205.

กาญจนา ไกรสดับ และสุปราณี วงษ์แสงจันทร์. (2557). เทคโนโลยีการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในสังคมสารสนเทศ. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี**, 8(2), 298-307.

การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2558). **ปฏิทินกิจกรรมสมาคมกีฬา กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ**. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2558. จาก http://www.sat.or.th/th/sport-for-excellence/event-calendar-sport-association.aspx#)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2555). **สถานการณ์และการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทย**. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

กิจจา บานชื่น และกณิกนันต์ บานชื่น. (2559). **หลักการจัดการ**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

เกรียงไกรยศ พันธุ์ไทย. (2554). กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงบูรณาการ กุญแจสู่ความเป็นเลิศ. **วารสารพัฒนบริหารศาสตร์**, 51(3), 239-257.

ขจรศักดิ์ รุ่นประพันธ์. (2558). รูปแบบการจัดการกีฬากอล์ฟเชิงท่องเที่ยว. **วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 17(2), 85-97.

คุณานันท์ สุขพาสน์เจริญ และสุรพิชย์ พรหมสิทธิ์. (2556). กลยุทธการตลาดภายในสำหรับการส่งเสริมความจงรักภักดี และการธำรงรักษานักบินในธุรกิจการ ขนสงทางอากาศระหว่างประเทศ. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ ในพระบรมราชูปถัมภ์**, 7(1), 111–124.

คุณานันท์ สุขพาสน์เจริญ. (2557). การพัฒนารูปแบบกลยุทธ์ทางธุรกิจ เพื่อการเติบโตของอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ ในพระบรมราชูปถัมภ์**, 8(1), 173–188.

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2548). **การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว**. กรุงเทพ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ฉวีวรรณ ตรีชะฎา. (2549). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวยามราตรีของวัยรุ่นไทยในตึกเบอร์ตี้ พลาซ่า ซอยสุขุมวิท 55 จังหวัดกรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยศรนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ชลธิวา ทิพย์ประทุม, จิราวรรณ คงคล้าย และเฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาริน. (2560). บทบาทรางวัลในการบริหารทรัพยากรมนุษย์. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยองกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**, 11(1), 190–201.

โชติชวัล ฟูกิจกาญจน์. (2556). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รูปแบบ วิธีการ และแนวทางการนำไปปฏิบัติ. **วารสารปัญญาภิวัฒน์**, 4(2), 104–112.

ณัฏฐพชร มณีโรจน์ และนราศรี ไววนิชกุล. (2559). ความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของประเทศไทย. **วารสารปาริชาต มหาวิทยาลัยทักษิณ**, 29(1), 196–215

ณัฐวุฒิ เหมาะประมาณ และสุวารี นามวงศ์. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมแข่งขันรถยนต์ ในรายการแข่งขันบางแสน ไทยแลนด์ สปีด เฟสติวัล จังหวัดชลบุรี. **วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี**, 11(2), 186–201.

ทวีลาภ รัตนราช. (2553). **พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยว เชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร**. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ทวีศักดิ์ สูทกวาทิน. (2550). **การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์การ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดเคชั่น.

ธงชัย สันติวงษ์. (2546). **การบริหารสู่ศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: ประชุมช่าง.

ธนภณ นิธิเชาวกุล. (2558). การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจด้านการท่องเที่ยวประเภทร้านขายของที่ระลึกของผู้ประกอบารวิสาหกิจขนาดย่อมในเขตเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. **ศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 15(1), 111-77.

นลินทิพย์ พิมพ์กลัด และภรณี หลาวทอง. (2561). ศักยภาพสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กีฬาและนันทนาการที่สามารถดึงดูดและเชื่อมโยงทางการท่องเที่ยวได้ของจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ. **วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ**, 11(1), 505-522.

เนตร์พัณณา ยาวิราช. (2558). **การพัฒนาองค์กรและการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล.

ประภานันท์ โพธินาค และเทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย. (ม.ป.ป). ความต้องการส่วนประสมทางการตลาดของผู้ใช้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกาย. **วารสารการจัดการภาครัฐและเอกชน**, 13(1), 145-166.

พัชรินทร์ โสภา และสิทธิเดช สิริสุขะจันทร์. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี. **วารสารวิชาการ สาขามนุษย์ศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ**, 8(1), 383-397.

เพชรศรี นนท์ศิริ และชฎา ณรงค์ฤทธิ์. (2561). ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการดำเนินงานในรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวสีเขียว อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์. **วารสารเทคโนโลยีภาคใต้**, 11(2), 15-26.

ภัทรภร ชัยพุทธนพันธ์ และราณี อิสิชัยกุล. (2554). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจโรงแรมบูติคขนาดเล็กในเขตกรุงเทพมหานคร. **วารสารการจัดการสมัยใหม่**, 9(2), 78-89.

รัชพงษ์ แก้วพันธุ์. (2561). รูปแบบการจัดการมหกรรมกีฬาของสโมสรฟุตบอลไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว. **วารสารบริการและการท่องเที่ยวไทย**, 13(2), 37-50

เลิศชัย สุธรรมานนท์ และกีรติกร บุญส่ง. (2559). การประเมินความพร้อมระบบบริหารทรัพยากรมนุษย์ภาคธุรกิจไทย. **วารสารปัญญาภิวัฒน์**, 8(3), 149-164.

เลิศพร ภาระสกุล. (2559). **พฤติกรรมนักท่องเที่ยว** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาภรณ์มหาวิทยาลัย.

เลิศพร ภาระสกุล. (ม.ป.ป.). **เอกสารประกอบการสอนพฤติกรรมนักท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: คณะมนุษศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

วรพงศ์ ภูมิบ่อพลับ. (2561). การท่องเที่ยวเชิงกีฬาโอกาสสำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้. **วารสารสาขามนุษย์ศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ**, 11(2), 1793–1811.

วรวินทุ์ สุวัณ ณ เขมรัฐ. (2550). **การจัดและบริหารเชิงบูรณาการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวกึ่งอนุรักษ์พื้นที่สามเหลี่ยมอันดามันอย่างยั่งยืน: ภูเก็ต พังงา และกระบี่**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

วรวินทุ์ สุวัณ ณ เขมรัฐ. (2547). **ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

วัชระ เชียงกูล. (2560). การประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานปัจจัยที่ควรพิจารณาด้านการตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จังหวัดบุรีรัมย์. **วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี**, 11(ฉบับพิเศษ), 124–138.

วัชระ เชียงกูล และเทิดชาย ช่วยบำรุง. (2560). พฤติกรรมการท่องเที่ยวของท่องเที่ยวเชิงกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**, 8(1), 92–109.

วันชัย มีชาติ. (2559). **การบริหารองค์การ** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีรพล เจียมวิสุทธิ์. (2560). สัญญะกับการสื่อสารอัตลักษณ์ในตราเครื่องหมายสัญลักษณ์การจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก. **วารสารสาขามนุษย์ศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ**, 10(1), 2077–2092.

วีรวุธ มาฆะศิรานนท์ และยุดา รักไทย. (2542). **องค์กรฉลาดคิดและสร้างสรรค์** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เอ็กเปอร์เน็ท.

ศิริชัย นาคอุดม และรุ่งรวี จิตภักดี. (2561). ความสามารถในการแข่งขันของกิจกรรมเพื่อสังคมของประเทศไทย. **วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร**, 13(2), 111–120.

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2555). **ธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โอกาสของไทยในตลาดรุกอาเซียน**. กรุงเทพฯ: ธนาคารกสิกรไทย.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2555). **ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 – 2559.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

เสาวนีย์ สมันต์ตรีพร. (2560). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในภาคธุรกิจในยุคการเปลี่ยนแปลง. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี**, 6(1), 1–15.

อภิมณีณ์ ปวรัชพิสิษฐ์. (2557). **หลักการจัดการ** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.

อรรถวุฒิ พงษ์โสภาวิจิตร และธนวิทย์ บุตรอุดม. (2558).การประเมินโครงการฟ้าใสไร้มลพิษ สรรสร้างเศรษฐกิจชุมชน ของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดลำปาง. **วารสารมนุษย์ศาสตร์สังคมศาสตร์ปริทัศน์**, 3(2), 121–142.

อัจฉรา จันทร์ฉาย. (2557). **เทคนิคการพยากรณ์เพื่อการจัดการ**. กรุงเทพฯ: วีพริ้นท์.

อำนาจ ธีระวนิจ. (2547). **การจัดการ**. กรุงเทพฯ: วิรัตน์ เอ็ดดูเคชั่น.

เอกวิทย์ มณีธร. (2552). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร/การจัดการ** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เอ็ม.ที.เพลส.

De Knop, P. (2004). Total Quality, A New Issue in Sport Tourism Policy. **Journal of Sport and Tourism**. 9(4), 303–314.

Deery, M., Jago, L. and Fredline, L. (2004). Sport Tourism or Event Tourism: Are they one and the same?. **Journal of Sport & Tourism**, 9(3), 235–245.

Ehsani, M., Heidary, A. and Koozechian, H. (Narrator). (11th–14th August 2017). The Antecedents of Destination Loyalty in Sport Tourism Development. In **Academic Conference on Transport, Tourism and Sport Science in Prague 2017**, (pp. 770–776). Prague: MAC Prague Consulting s.r.o.

Kotler, P. (2006). **Marketing Management** (11 th ed.). London: Prentice Hall International.

Ross, F. D. (2001). **Developing Sports Tourism: An eGuide for Destination Marketers and Sport Events Planner**. Illinois: National Laboratory for Tourism and eCommerce

Standeven, J. and De Knop, P. (1999). **Sport Tourism**. Illinois: Human Kinetics.

Stephed, D. R. (2001). **Delveloping Sports Tourism An eGuide for Destination Marketers and Sport Event Planners**. Lllinois: National Labprarory for Tourism and eCommerce University of Illinois at Urbana – Champaign.

Victorian Government. (2001). **Strategic Audit of Victorian Industry**. Melbourne: The Victorian Sport and Recreation Industry.

Weed, M. E. (2005). Sports Tourism Theory and Method –Concepts, Issues and Epistemologies. **European Sport Management Quarterly**, 5(3), 615 – 628.

Weed, M. E. and Bull, C. (2004). **Sports Tourism: Participants, Policy and Providers**. Oxford: Elsevier.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์สภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

แบบสัมภาษณ์สภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวผู้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ .....

หน่วยงาน องค์กร .....

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์ .....

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์เพื่อสอบถามสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยได้คำนึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสามารถในการเพิ่มผลิตภาพ (Productivity: การดำเนินงานตามเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพได้) อันนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันการท่องเที่ยวเชิงกีฬาต่อไป

ปัจจัยภายใน

1. **ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในประเด็น ด้านปัจจัยการผลิต (Factor Conditions)**

1.1 ความหลากหลายของกิจกรรมกีฬา

1.2 การสร้างมาตรฐานให้กับการให้บริการด้านการท่องเที่ยวกีฬา

1.3 บุคลากรมีทักษะความรู้ การฝึกอบรมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างไร

1.4 สภาพโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

1.5 ด้านการพัฒนาระบบคมนาคม ขนส่งทางบกทางอากาศ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว หรือสถานที่จัดกิจกรรม

1.6 ด้านความปลอดภัยในการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา

1.7 ด้านงบประมาณในพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

1.8 ประเด็นอื่นที่พบ

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในประเด็น ด้านอุปสงค์ (Demand Conditions)

2.1 ลักษณะการท่องเที่ยวของนักกีฬาที่เดินทางมาร่วมกิจกรรมกีฬา

2.2 ลักษณะการท่องเที่ยวของผู้ติดตามนักกีฬา อาทิ ครอบครัว ที่เดินทางมาร่วมกิจกรรมกีฬา

2.3 ลักษณะการท่องเที่ยวของกองเชียร์ แฟนคลับนักกีฬา ที่เดินทางมาร่วมกิจกรรมกีฬา

2.4 ลักษณะการท่องเที่ยวของกลุ่มสื่อ ผู้สนับสนุนกีฬา ที่เดินทางมาร่วมกิจกรรมกีฬา

2.5 ประเด็นอื่นที่พบ

3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในประเด็น ด้านบริบทด้านการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ (Firm Strategy Structure and Rivalry)

3.1 การแผนส่งเสริมการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่

3.2 การวางแผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาระดับสูง (Top-class Sports Facilities) ในพื้นที่

3.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาสู่การท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่

3.4 การวางแผน แนวทางป้องกันการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวกีฬาที่อาจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

3.5 การร่วมดำเนินงานระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน การวางแผนการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวและกีฬาร่วมกันในพื้นที่

3.6 ประเด็นอื่นที่พบ

4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในประเด็น ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน (Related and Supporting Industries)

4.1 ความโดดเด่น ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่

4.2 กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องการนำเสนอให้แก่นักท่องเที่ยวกีฬา

4.3 ความหลากหลายและจำนวนที่พักในพื้นที่

4.4 ความหลากหลายและจำนวนร้านอาหารในพื้นที่

4.5 ความหลากหลายและจำนวนร้านขายสินค้าของฝากของที่ระลึกในพื้นที่

4.6 ประเด็นอื่นที่พบ

ปัจจัยภายนอก

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในประเด็น บทบาทของภาครัฐและโอกาส (Government and Chance) หมายความถึง

1.1 ความชัดเจน เหมาะสม ความต่อเนื่อง ของแผนยุทธศาสตร์ของชาติที่มีต่อการส่งเสริมพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและกีฬา

1.2 การจัดตั้งองค์กร หน่วยงาน ทำหน้าที่เฉพาะด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

1.3 ประเด็นอื่นที่พบ

ภาคผนวก ข แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสภาพการจัดการการเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก” โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและลักษณะการจัดกิจกรรมกีฬา

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะที่มีต่อรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ทั้งนี้ ได้ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการจัดการทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยมีค่าการให้คะแนน ดังนี้

4 ท่านคิดว่ามีความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อยู่ในระดับมากที่สุด

3 ท่านคิดว่ามีความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อยู่ในระดับมาก

2 ท่านคิดว่ามีความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อยู่ในระดับปานกลาง

1 ท่านคิดว่ามีความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อยู่ในระดับน้อย

0 ท่านคิดว่าไม่มีความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

ผลการตอบแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของท่านมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความกรุณาท่านตอบทุกข้อคำถามเพื่อสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และขอขอบพระคุณท่านที่สละเวลาอันมีค่ายิ่งเพื่อทำแบบสอบถามในครั้งนี้

ปานณนาถ ศักดิ์ศิริคุณ

ผู้วิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและลักษณะการจัดกิจกรรมกีฬา

1. ชื่อ (หน่วยงาน/องค์กร/สมาคม/) .....

2. ประเภทของหน่วยงาน

( ) 2.1 ภาครัฐ

ลักษณะการดำเนินงานจัดกิจกรรม

( ) 2.1.1 ภาครัฐดำเนินการจัดการด้วยตนเองทั้งหมด

( ) 2.1.2 ภาครัฐดำเนินการจัดจ้างหน่วยงานที่เชี่ยวชาญ จัดกิจกรรมกีฬาทั้งหมด

( ) 2.1.3 ภาครัฐดำเนินการจัดจ้างหน่วยงานที่เชี่ยวชาญ จัดกิจกรรมกีฬาบางส่วน

( ) 2.1.4 การดำเนินงานในลักษณะอื่น

.....

.....

( ) 2.2 ภาคภาคเอกชน/ผู้ประกอบการ

( ) 2.3 อื่น ๆ

.....

.....

3. ระยะเวลา/ประสบการณ์ที่เคยดำเนินงานจัดกิจกรรมกีฬา จำนวน..... ปี

4. จำนวนครั้ง/ความถี่ ในการจัดกิจกรรมด้านกีฬา จำนวน..... ครั้ง (ต่อปี)

5. ท่านเลือกช่องทางประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) 5.1 เว็บไซต์

( ) 5.2 เฟซบุ๊ก (Facebook)

( ) 5.3 นิตยสารท่องเที่ยว

( ) 5.4 สื่อโทรทัศน์

( ) 5.5 อื่น ๆ

6. ลักษณะการจัดกิจกรรมกีฬา

( ) 6.1 มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ทุกวัน (sport holiday)

( ) 6.2 จัดกิจกรรมกีฬาบางช่วงเวลา (Sport Event) เพื่อส่งเสริมกระตุ้นการท่องเที่ยว

6.2.1 ปัจจัยในการเลือกสถานที่จัดงาน

(1) ใกล้แหล่งท่องเที่ยว ( ) ใช่ ( ) ไม่ใช่

(2) ใกล้สิ่งอำนวยความสะดวก ( ) ใช่ ( ) ไม่ใช่

(3) อื่น ๆ.....

6.2.2 ปัจจัยในการเลือกประเภทกิจกรรม

(1) กีฬามีความนิยมปัจจุบัน ( ) ใช่ ( ) ไม่ใช่

(2) กีฬามีความเหมาะสมกับลักษณะพื้นที่ ( ) ใช่ ( ) ไม่ใช่

(3) อื่น ๆ.....

6.2.3 การใช้ระยะเวลาดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์

( ) น้อยกว่า 1 เดือน ( ) 1-3 เดือน

( ) 4-6 เดือน ( ) 7-9 เดือน

( ) 9-12 เดือน ( ) มากกว่า 12 เดือน

6.2.4 ระยะเวลาดำเนินงานด้านจัดเตรียมสถานที่

( ) น้อยกว่า 1 เดือน ( ) 1-3 เดือน

( ) 4-6 เดือน ( ) 7-9 เดือน

( ) 9-12 เดือน ( ) มากกว่า 12 เดือน

( ) 6.3 อื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

	รายละเอียด	**ระดับความสำคัญ**					**ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม**
		4	3	2	1	0	
1	**การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านกลยุทธ์**						
1.1	การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาระดับสูง (Top-class Sports Facilities) เพื่อรองรับการเก็บตัวนักกีฬา						
1.2	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมประจำปี เพื่อสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา						
1.3	การเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬา						

รายละเอียด		ระดับความสำคัญ					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		4	3	2	1	0	
	เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่						
1.4	การจัดประชุมด้านกีฬาในระดับชาติ หรือ นานาชาติ เพื่อสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวระดับสากล						
1.5	การพัฒนาหลักสูตรเรียนรู้ด้านกีฬา (Learn to Courses) และมีใบรับรองการผ่านการอบรมที่รับรองมาตรฐานโดยหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน						
1.6	การสนับสนุนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาสู่การท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับบน (Luxury Sports Tourism)						
1.7	การวางแผน แนวทางป้องกันการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวกีฬาที่อาจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่						
2	**การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านโครงสร้าง**						
2.1	การดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาครัฐในการจัดทำแผนการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา						
2.2	การดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาคเอกชน ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา						
2.3	การดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาคชุมชน เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา						
2.4	การสร้างเครือข่ายระหว่างระหว่าง						

รายละเอียด		ระดับความสำคัญ					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		4	3	2	1	0	
	ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เพื่อสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา						
2.5	การสร้างเครือข่ายระหว่างระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เพื่อส่งเสริมประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาร่วมกัน						
3	**การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านระบบ**						
3.1	การพัฒนาความหลากหลายของช่องทางประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา						
3.2	การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน (information up-to-date)						
3.3	การจัดตั้งศูนย์ให้บริการข้อมูลแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One stop service)						
3.4	การสร้างระบบสมาชิกเพื่อให้มีสิทธิประโยชน์ต่อการใช้บริการอื่น อาทิ ที่พัก ร้านอาหาร ธุรกิจการบิน เป็นต้น						
3.5	การพัฒนาป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เช่น ป้ายแผนที่ ป้ายบอกทางไปยังสถานที่จัดกิจกรรมกีฬา						
3.6	การปรับปรุงสภาพเส้นทางในการเข้าถึงสถานที่จัดกิจกรรมกีฬาให้มีความปลอดภัย						
3.7	การพัฒนาความหลากหลายและ						

รายละเอียด		ระดับความสำคัญ					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		4	3	2	1	0	
	จำนวนที่เพียงพอของยานพาหนะในการเข้าถึง						
3.8	สร้างมาตรฐานให้แก่ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา						
4	**การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านผู้ให้บริการ**						
4.1	การวางแผน จัดสรร จำนวนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอ						
4.2	การวางแผนให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามทักษะ ความเชี่ยวชาญในตำแหน่งที่เหมาะสม						
4.3	การจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ก่อนปฏิบัติงาน						
4.4	การสร้างการรับรู้แก่เจ้าหน้าที่ให้มีความเข้าใจในมาตรฐานการบริการเดียวกัน						
4.5	การจัดฝึกจัดอบรมแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความสามารถในการปฏิบัติงาน						
4.6	การสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่						
5	**การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านทักษะของผู้ให้บริการ**						
5.1	พัฒนาทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน						
5.2	พัฒนาทักษะการบริการของเจ้าหน้าที่ให้มีความรวดเร็วและถูกต้อง						
5.3	การสร้างทัศนคติแก่เจ้าหน้าให้มีความ						

รายละเอียด		ระดับความสำคัญ					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		4	3	2	1	0	
	เต็มใจต่อการให้บริการ						
5.4	การสร้างมาตรฐานคุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน						
5.5	การพัฒนาทักษะความสามารถทางด้านภาษาที่หลากหลายของเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก						
5.6	การพัฒนาให้เจ้าหน้าที่มีทักษะการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม						
6	**การจัดการการท่องเที่ยวกีฬาด้านรูปแบบ**						
6.1	การสร้างความหลากหลายของกิจกรรมกีฬาในแหล่งท่องเที่ยว						
6.2	การเตรียมความพร้อมกิจกรรมกีฬาในช่วงวันหยุด (sports holiday) โดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้สามารถเข้าร่วมได้ทุกวัน						
6.3	ส่งเสริมการจัดงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) ที่หลากหลาย						
6.4	ส่งเสริมการจัดงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) กิจกรรมกีฬาที่อยู่ในความนิยมของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา						
6.5	การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อฝึกฝน (Sport Training) เพื่อเตรียมความพร้อมของร่างกาย						
7	**การจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้านค่านิยม**						
7.1	การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกีฬาให้มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน						
7.2	การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกีฬาที่						

รายละเอียด		ระดับความสำคัญ					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		4	3	2	1	0	
	ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจแก่ผู้เข้าร่วม						
7.3	การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกีฬาที่สอดคล้องกับนักกีฬาที่มีชื่อเสียงในพื้นที่						
7.4	การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ที่แปลกใหม่						
7.5	การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกีฬาที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม						

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะที่มีต่อสภาพการจัดการการเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค แบบสอบถามความต้องการและความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

แบบสอบถามความต้องการและความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการและความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก” ประกอบด้วยทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 รูปแบบและพฤติกรรมความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ตอนที่ 3 ความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

ผลการตอบแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของท่านมีคุณค่าและความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความกรุณาท่านตอบทุกข้อคำถามเพื่อที่จะนำผลการศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และขอขอบคุณที่สละเวลาอันมีค่ายิ่งเพื่อทำแบบสอบถามในครั้งนี้

ปานณนาถ ศักดิ์ศิริคุณ

ผู้วิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

( ) 1. ชาย ( ) 2. หญิง

2. อายุ

( ) 1. ต่ำกว่า 15 ปี ( ) 2. 15-20 ปี

( ) 3. 21-25 ปี ( ) 4. 26-30 ปี

( ) 5. 31-35 ปี ( ) 6. 36-40 ปี

( ) 7. 41-45 ปี ( ) 8. 46-50 ปี

( ) 9. 51-55 ปี ( ) 10. 56-60 ปี

( ) 11. มากกว่า 60 ปี

3. สถานภาพ

( ) 1. โสด ( ) 2. สมรส

( ) 3. หม้าย ( ) 4. หย่าร้าง

4. ระดับการศึกษา

( ) 1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษา ( ) 2. มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

( ) 3. ปริญญาตรี ( ) 4. สูงกว่าระดับปริญญาตรี

5. อาชีพ

( ) 1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ( ) 2. รับจ้างอิสระ

( ) 3. พนักงานบริษัทเอกชน ( ) 4. ธุรกิจส่วนตัว

( ) 5. นักเรียน/นักศึกษา ( ) 6. เกษียณอายุ

( ) 7. อื่นๆ (ระบุ).....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

( ) 1. ต่ำกว่า 15,000 บาท ( ) 2. 15,000 – 20,000 บาท

( ) 3. 20,001–25,000 บาท ( ) 4. 25,001- 30,000 บาท

( ) 5. 30,001- 35,000 บาท ( ) 6. มากกว่า 35,000 บาท

7. ท่านเดินทางมาจากภูมิลำเนาใด

( ) 1. ภาคเหนือ ( ) 2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

( ) 3. ภาคกลาง ( ) 4. ภาคตะวันออก

( ) 5. ภาคใต้

ส่วนที่ 2 รูปแบบและพฤติกรรมความต้องการต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

8. ลักษณะกิจกรรมที่ท่านเดินทางเข้าร่วม

( ) 1. เดินทางมาเพื่อ**ร่วมเล่น**กีฬาโดยตรง (Active Sport Tourism)

( ) 1.1 ร่วมเล่นกีฬาและมีการแข่งขัน (**ไปที่ข้อ 9**)

( ) 1.2 ร่วมเล่นกีฬาแต่**ไม่มี**การแข่งขัน (**ไปที่ข้อ 9**)

( ) 2. เดินทางมาเพื่อชมกีฬา มีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาแต่**ไม่ได้ร่วมเล่น**กิจกรรมกีฬา (Passive Sport Tourism)

( ) 2.1 ผู้ติดตาม กองเชียร์ (**ไปข้อที่ 12**)

( ) 2.2 ผู้ที่มีหน้าเกี่ยวข้องกับการทำสื่อ หรือผู้สนับสนุนการจัดกีฬา อื่น ๆ (**ไปข้อที่ 12**)

9. ท่านลงทะเบียนก่อนร่วมกิจกรรมหรือไม่

( ) 1. ไม่ลงทะเบียน (**ไปข้อที่ 11**)

( ) 2. ลงทะเบียน และ**มีค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนหรือไม่**

( ) ไม่มี

( ) มี

10. ท่าน**ต้องการ**ขั้นตอนการลงทะเบียนลักษณะใด (**ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ**)

( ) 1. การลงทะเบียนมีความรวดเร็ว

( ) 2. การให้ข้อมูล ระเบียบ ขั้นตอนที่ครบถ้วน กระจ่างชัด

( ) 3. กระบวนการลงทะเบียนสามารถเข้าถึงง่าย ไม่ซ้ำซ้อน

( ) 4. สามารถแก้ไขปัญหาระหว่างการลงทะเบียนได้อย่างรวดเร็ว

( ) 5. มีกระบวนการติดตามผลความพึงพอใจหลังจัดกิจกรรม

11. ท่าน**ต้องการ**บริการเสริมข้อใด (**ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ**)

( ) 1. ที่พักจัดให้มีสถานที่จัดเก็บอุปกรณ์ทางด้านกีฬา

( ) 2. ที่พักจัดให้มีบุคลากรภายในโรงแรมที่ให้คำแนะนำในการเล่นกีฬา

( ) 3. มีสถานที่เตรียมความพร้อมของร่างกายก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา

( ) 4. กิจกรรมกีฬามีการประกันภัยระหว่างการร่วมกิจกรรมกีฬา

( ) 5. สถานที่จัดงานกิจกรรมกีฬามีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสภาพพร้อมใช้งาน

( ) 6. สถานที่จัดงานกิจกรรมกีฬามีอุปกรณ์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานความปลอดภัย

( ) 7. เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูล คำแนะนำด้านกีฬา มีจำนวนเพียงพอ

( ) 8. เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูล คำแนะนำด้านกีฬา มีทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญที่เหมาะสม

12. ท่าน**ต้องการ**เดินทางท่องเที่ยวในช่วงเวลาใด

( ) 1. **ก่อน**ร่วมกิจกรรมกีฬา ระยะเวลา จำนวน ..... วัน

( ) 2. **หลัง**ร่วมกิจกรรมกีฬา ระยะเวลา จำนวน ..... วัน

13. ท่านเกิดความรู้สึกประทับใจต่อการเดินทางครั้งนี้ หรือไม่

( ) 1. รู้สึกประทับใจ

( ) 2. รู้สึกไม่ประทับใจ

( ) 3. รู้สึกเฉยๆ/ไม่แน่ใจ

14. ท่านตัดสินใจพักค้างแรมหรือไม่

( ) 1. ไม่พักค้างแรม

( ) 2. มีการพักค้างแรม จำนวน.....คืน

15. ท่าน**ต้องการ**ที่พักแรมลักษณะใด (**เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ**)

( ) 1. ราคาห้องพักที่เหมาะสม ( ) 2. ห้องพักขนาดใหญ่

( ) 3. มีบริการอาหารเช้า ( ) 4. ห้องพักมีความสะอาด

( ) 5. ที่ตั้งของที่พักมีความปลอดภัย ( ) 6. มีบริการนวดแผนไทย สปา

( ) 7. มีบริการห้องออกกำลังกาย ( ) 8. อื่น ๆ .....

16. พาหนะที่ท่านเลือกใช้ในการเดินทางครั้งนี้ (**ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ**)

( ) 1. เครื่องบิน

( ) 2. รถโดยสารประจำทาง (ระบบขนส่งสาธารณะ)

( ) 3. พาหนะส่วนตัว

( ) 4. รถเช่า เช่น รถตู้ รถยนต์ รถบัส

( ) 5. อื่น ๆ .....

17. ในการเดินทางครั้งนี้ ท่านมีค่าใช้จ่ายรายการใดมากที่สุด

( ) 1. ค่าเดินทาง ค่าเช่ารถ ( ) 2. ค่าที่พัก

( ) 3. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ( ) 4. ค่าของฝากของที่ระลึก

( ) 5. อื่นๆ.....

18. ช่วงวัน ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางของท่านมากที่สุด

( ) 1. วันธรรมดา ( ) 2. วันเสาร์ อาทิตย์

( ) 3. วันหยุดเทศกาล ( ) 4. วันลาพักผ่อน ลาพักร้อน

19. การเดินทางในครั้งนี้ท่านเดินทางมากับใคร

( ) 1. คนเดียว ( ) 2. ครอบครัว

( ) 3. คู่รัก แฟน ( ) 4. เพื่อน เพื่อนร่วมงาน

( ) 5. อื่น ๆ .....

20. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว (**ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ**)

( ) 1. ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว

( ) 2. ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว

( ) 3. ความสะดวกในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว

( ) 4. ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก

( ) 5. เป็นแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่ไปแล้วประทับใจ

( ) 6. เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ที่ยังไม่เคยไปมาก่อน

( ) 7. มีกิจกรรมท่องเที่ยวให้ทำหลากหลาย

( ) 8. จากการแนะนำ ชักชวนของเพื่อน ญาติ

( ) 9. การส่งเสริมการขาย เช่น แพคเกจทัวร์ราคาพิเศษ

( ) 10. อื่น ๆ .....

ส่วนที่ 3 ความคาดหวังที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

4 = ท่านคาดหวังมากที่สุด

3 = ท่านคาดหวังมาก

2 = ท่านคาดหวังน้อย

1 = ท่านคาดหวังน้อยที่สุด

0 = ท่านไม่คาดหวัง

รายละเอียด		ระดับความคาดหวัง				
		4	3	2	1	0
1	**ด้านกลยุทธ์ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา**					
1.1	ท่านคาดหวังสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีมาตรฐาน					
1.2	ท่านคาดหวังให้ภาครัฐมีการจัดกิจกรรมกีฬาเป็นประจำทุกปี					
1.3	ท่านคาดหวังให้ภาคเอกชนมีการจัดกิจกรรมกีฬาเป็นประจำทุกปี					
1.4	ท่านคาดหวังต่อกลยุทธ์ของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬา					
1.5	ท่านคาดหวังต่อกลยุทธ์ของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมการจัดประชุมด้านกีฬาในระดับนานาชาติ					
1.6	ท่านคาดหวังให้มีการจัดการพื้นที่ด้านกีฬาโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม					
2	**ด้านโครงสร้างในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา**					
2.1	ท่านคาดหวังการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา					
2.2	ท่านคาดหวังการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคเอกชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา					
2.3	ท่านคาดหวังการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา					

รายละเอียด		ระดับความคาดหวัง				
		4	3	2	1	0
2.4	ท่านคาดหวังการดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา					
3	**ด้านระบบในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา**					
3.1	ท่านคาดหวังต่อการรับข่าวสารผ่านช่องทางที่หลากหลาย					
3.2	ท่านคาดหวังต่อการรับรู้ข่าวสารที่ทันสมัย เป็นปัจจุบัน (information up-to-date)					
3.3	ท่านคาดหวังต่อการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One stop service)					
3.4	ท่านคาดหวังต่อระบบสมาชิกที่มีสิทธิประโยชน์ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว เช่น ส่วนลด การสะสมแต้ม					
3.5	ท่านคาดหวังต่อป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ชัดเจน เช่น ป้ายแผนที่แหล่งท่องเที่ยว หรือ ป้ายบอกทางไปยังสถานที่จัดกิจกรรมกีฬา					
3.6	ท่านคาดหวังต่อความปลอดภัยในการเข้าถึงสถานที่จัดกิจกรรมกีฬาหรือแหล่งท่องเที่ยว					
3.7	ท่านคาดหวังต่อระบบขนส่งสาธารณะที่มียานพาหนะหลากหลาย					
3.8	ท่านคาดหวังต่อระบบขนส่งสาธารณะที่มียานพาหนะจำนวนเพียงพอ					
3.9	ท่านคาดหวังต่อบริการที่มีคุณภาพ จากที่พัก ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึก					
4	**ด้านผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา**					
4.1	ท่านคาดหวังให้ผู้บริการมีจำนวนเพียงพอ					
4.2	ท่านคาดหวังให้ผู้บริการสามารถบอกข้อมูลทั่วไป ข้อห้าม ข้อควรปฏิบัติ					
4.3	ท่านคาดหวังให้ผู้บริการสามารถให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงได้					

รายละเอียด		ระดับความคาดหวัง				
		4	3	2	1	0
4.4	ท่านคาดหวังให้ผู้บริการสามารถให้ข้อมูลที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึกได้					
4.5	ท่านคาดหวังให้ผู้บริการมีความรู้พื้นฐาน การปฐมพยาบาลเบื้องต้น					
4.6	ท่านคาดหวังให้ผู้บริการสามารถรับข้อร้องเรียน รับปัญหาเพื่อประสานงานแก้ไขปัญหา					
5	**ด้านทักษะผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา**					
5.1	ท่านคาดหวังให้ผู้บริการสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างทันท่วงที					
5.2	ท่านคาดหวังให้ผู้บริการสามารถบริการด้วยความรวดเร็วและถูกต้อง					
5.3	ท่านคาดหวังให้ผู้บริการที่มีความสุภาพเต็มใจให้บริการ					
5.4	ท่านคาดหวังให้ผู้บริการมีมาตรฐานการให้บริการที่สม่ำเสมอ					
5.5	ท่านคาดหวังให้ผู้บริการมีทักษะความสามารถทางด้านภาษาหลากหลาย					
5.6	ท่านคาดหวังให้ผู้บริการมีทักษะการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม					
6	**ด้านรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา**					
6.1	ท่านคาดหวังต่อความหลากหลายของกิจกรรมกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก					
6.2	ท่านคาดหวังต่อสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาสามารถเข้าร่วมได้ทุกวัน (Sport Club)					
6.3	ท่านคาดหวังกิจกรรมงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) ที่อยู่ในกระแสความนิยม					
6.4	ท่านคาดหวังกิจกรรมงานมหกรรมกีฬา (Sport Event) ที่มีความหลากหลายของรูปแบบกีฬา (ไตรกีฬา)					
6.5	ท่านคาดหวังให้แพคเกจทัวร์มีกิจกรรมกีฬาเป็นส่วนหนึ่งของรายการนำเที่ยว					

รายละเอียด		ระดับความคาดหวัง				
		4	3	2	1	0
6.6	ท่านคาดหวังให้มีส่งเสริมการขายร่วมกันระหว่างสายการบิน ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก					
6.7	ท่านคาดหวังให้ที่พักมีการส่งเสริมการขาย เช่น การสมัครสมาชิก การสะสมแต้มเพื่อส่วนลด หรือสิทธิพิเศษอื่น ๆ					
6.8	ท่านคาดหวังให้ร้านอาหารมีการส่งเสริมการขาย เช่น บัตรส่วนลด					
7	**ด้านค่านิยมต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา**					
7.1	ท่านคาดหวังกิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน					
7.2	ท่านคาดหวังกิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วม					
7.3	ท่านคาดหวังต่อกิจกรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ที่แปลกใหม่					
7.4	ท่านคาดหวังต่อกิจกรรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดความสามัคคี					
7.5	ท่านคาดหวังต่อกิจกรรรมกีฬาที่ก่อให้เกิดสุขภาพที่ดี					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

ขอขอบคุณท่านที่เสียสละเวลาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง บริบททางการรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

1. กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทฟุตบอล

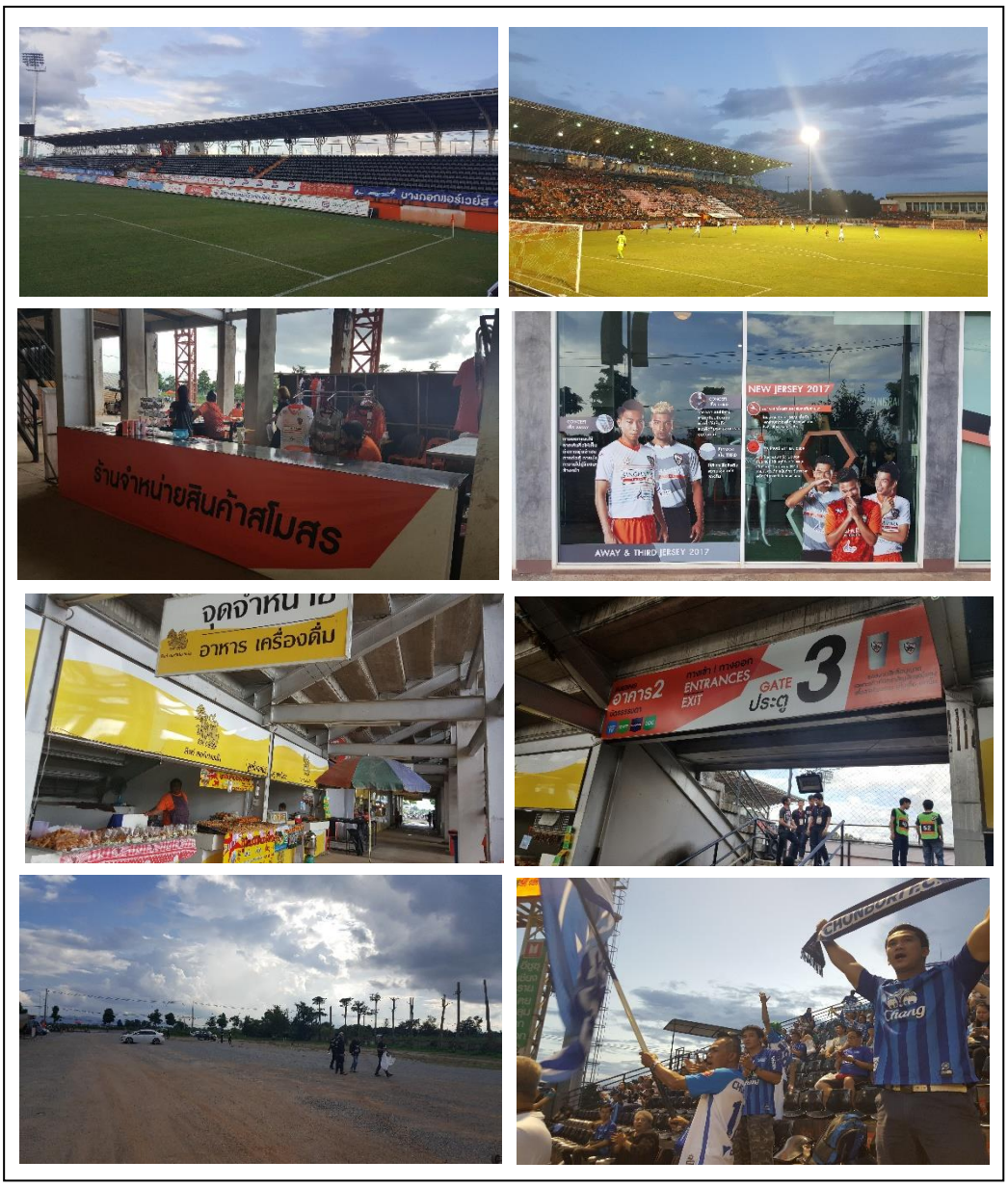

ภาพ 22 แสดงกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาฟุตบอล

2. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ณ สิงห์ปาร์ค เชียงราย

ภาพ 23 แสดงกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ณ สิงห์ปาร์ค เชียงราย

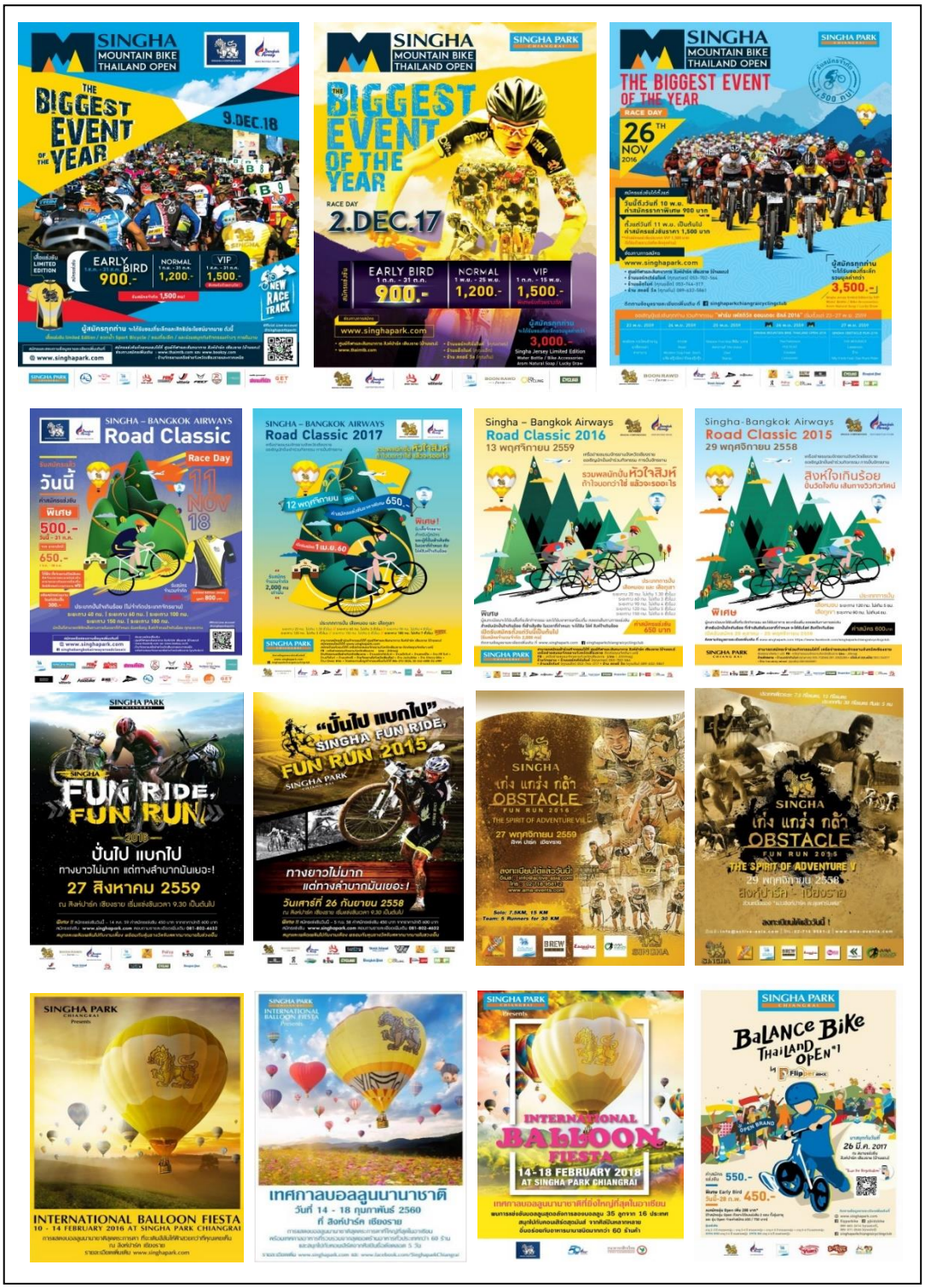

ภาพ 24 แสดงการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ณ สิงห์ปาร์ค เชียงราย

3. กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทกอล์ฟ จังหวัดเชียงราย

ภาพ 25 แสดงกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬากอล์ฟ จังหวัดเชียงราย

4. กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทยิงปืน จังหวัดเชียงราย

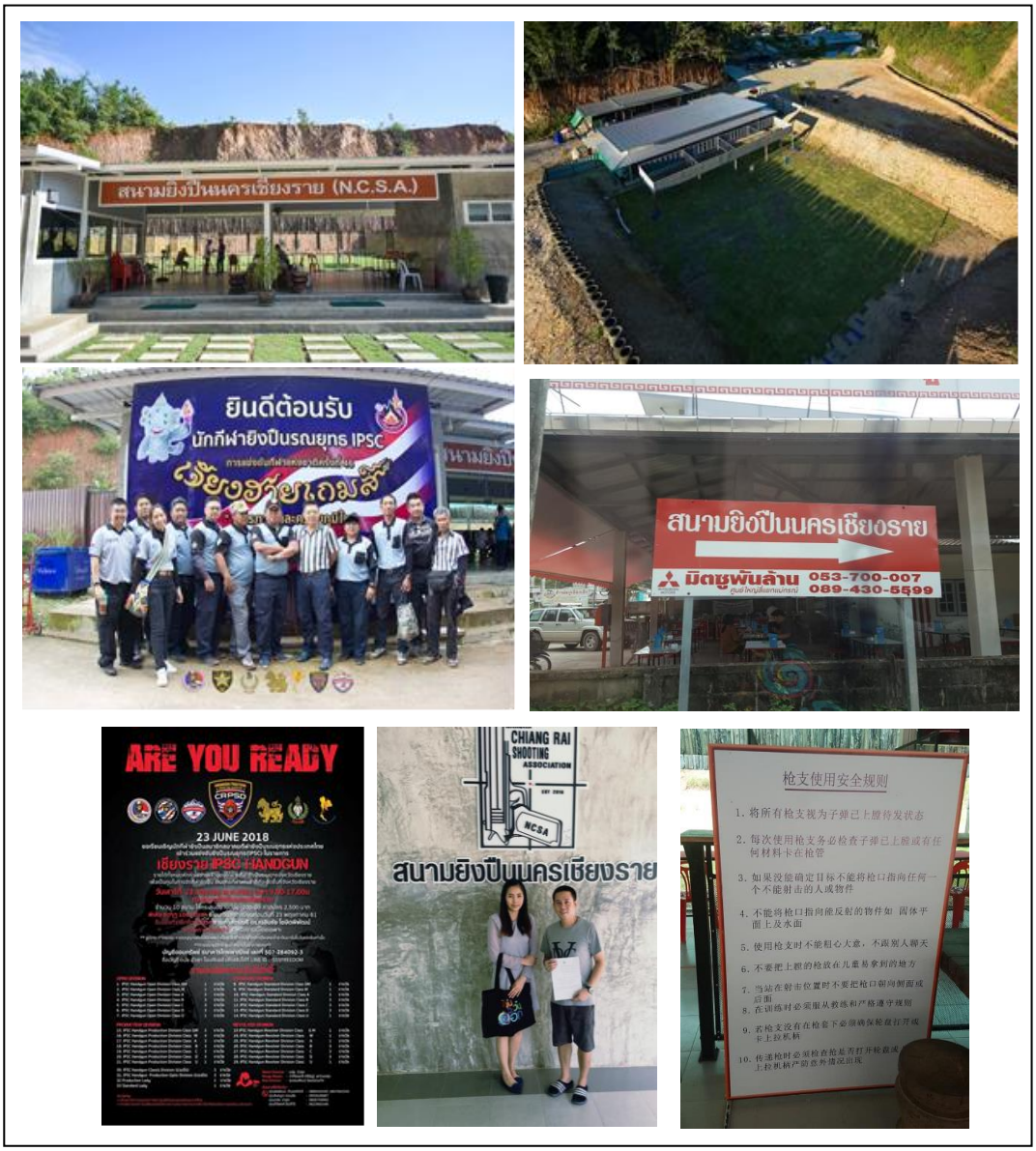

ภาพ 26 แสดงสนามกีฬายิงปืน จังหวัดเชียงราย

5. กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทวิ่ง จังหวัดเชียงราย

ภาพ 27 แสดงกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาวิ่ง จังหวัดเชียงราย

6. กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทปั่นจักรยาน ไร่เชิญตะวัน จังหวัดเชียงราย

ภาพ 28 แสดงกิจกรรมปั่นจักรยาน ณ ไร่เชิญตะวัน

ภาคผนวก จ ด้านศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดพะเยา

1. กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทจักรยาน สนาม บีเอ็ม เอ็กซ์ จังหวัดพะเยา

ภาพ 29 แสดงสนาม บีเอ็ม เอ็กซ์ จังหวัดพะเยา

2. กิจกรรมท่องเที่ยวกีฬาประเภทวิ่ง ดอยหลวง ดอยหนอก จังหวัดพะเยา

ภาพ 30 แสดงกิจกรรมวิ่งเทรลดอยหลวง จังหวัดพะเยา

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นามสกุล ปานณนาถ ศักดิ์ศิริคุณ

วัน เดือน ป เกิด 4 กันยายน 2530

ที่อยู่ปัจจุบัน 40 หมู่ 3 ตำบลเจริญเมือง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย 57120

ประสบการณการทำงาน

พ.ศ. 2556 อาจารย์ประจำสาขาวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

พ.ศ. 2556 อาจารย์ประจำสาขาวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

พ.ศ. 2555 อาจารย์ประจำสาขาวิชาการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยเทคโนโลยีแฟซิฟิค พะเยา

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2557 ศศ.ม. (การจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว), มหาวิทยาลัยพะเยา พะเยา

พ.ศ. 2555 บธ.บ. (การท่องเที่ยวและโรงแรม), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

ผลงานตีพิมพ์

ที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์

ปานณนาถ ศักดิ์ศิริคุณ และคณะ. (อยู่ระหว่างการตีพิมพ์). ระดับความสำคัญของปัจจัยการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออก. **วารสารการจัดการ (WMS Journal of Management)**, 8(4).

ปานณนาถ ศักดิ์ศิริคุณ, ประกอบศิริ ภักดีพินิจ และวารัชต์ มัธยมบุรุษ. (2562). การบริหารจัดการความคาดหวังนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ล้านนาตะวันออกตามความสำเร็จของหลักอิทธิบาท. **วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**, 8(1), 155–167.

ประวัติผู้วิจัย (ต่อ)

Pannanat Sakairikhun and Prakobsiri Pakdeepinit. (2018). The potential of maintenance as Sports Tourism in the area of Chiang-Rai, in **The 1st International Conference in Tourism, Business, and Social Sciences (ICTBS 2018) "A Changing World and Business Adaptation"** (p. 69). Bangkok: Dhurakij Pundit University.

ผลงานตีพิมพ์อื่น ๆ -